

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

984-985

44-5

Z-86

14

2010

44-8

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

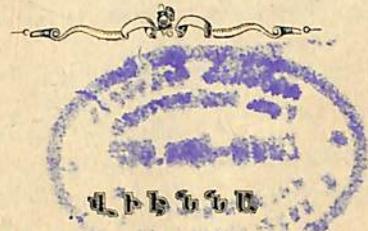
ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Գ Ր Ե Ց

Հ. ՂԵԻՈՆԴ Կ. ՑՈՎՆԱՆԵԱՆ

ՄԽԻԹ. ՈՒՍՏԷՆ

(Գ. ՏՊԵՂՐԹՈՒԹԻՒՆ)

Մ Խ Ի Թ Ա Ե Ե Ա Ն Տ Պ Ա Ր Ա Ն

1875 ՌՅԻԳ

12374

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ա.

ՀԱՐԿՆՈՐ ԲԱՌԵՐՈՒ ՔԱՂՈՒՅԹ

Ա. ԿՐՕՆՔԻ

- Dieu, Տէօ, Աստուած, Ալլահ.**
La Sainte-Trinité, Լ Սէնթ-Թրինիթէ, Ամենասուրբ Երրորդութիւն, Շէրէֆ Բէ-Էլ-Է.
Le Père Eternel, ԼԷ Փէր Էթէրնէլ, Հայր Աստուած, Փէրէր Ո-Ալլահ.
Jésus-Christ, Ժէզը-Կրիսթ, Յիսուս Քրիստոս, Իսու.
Le Saint-Esprit, ԼԷ Սէնթ-Էսպրիթ, Հոգին սուրբ, Բ-Ն Ո-Ալլահ.
La sainte Vierge, Լ Սէնթ վիերժ, Ամենասուրբ Կոյս, Աշէշ Պէտէր.
Les anges, Լէ-անժ, Տրեշտակները, Ֆէլայէլէր.
Les saints, Լէ սէն, սուրբերը, Էլլէ-Էր.
Les martyrs, Լէ մարթիր, մարտիրոսները, շէնթրէր.
Les prophètes, Լէ ֆրոֆէթ, մարգարէները, ֆէյլա-շէրէր.
Les apôtres, Լէ-ափօթր, առաքեալները, հ-վարէլէր.
Le Noël, ԼԷ Նօէլ, } ծնունդ, Ֆէլա.
**La nativité, Լ Նաթիվիթէ, }
L'épiphanie, Բ. Լ'էֆիֆանի, յայտնութիւն, հո-լան.
La chandeleur, Լ շանթլէր, տեառնընդառաջ, Էրթ Բադրիֆ.
L'annonciation, Բ. Լ'աննոնսիօն, աւետում, Էրթ Բէ-Վիեր.**

11716-87

Le jour de pâques, *լը ժուրը որը կատի, զատիկ, կատի-
 քալա.*
 L'ascension, *ֆ. Լասանսիան, համբարձում, հարկիկիկ
 Իսանըն կեյե լը քատաւ, օրամ.*
 La pentecôte, *լա քանիքօն, հողեղալուամ, քինքօնը.*
 L'assomption, *ֆ. Լասանսիան, վերափոխում, Մեր-
 էէս անիկն կեյե լը քատաւ կեան, էրի էրիկիկալ.*
 Le paradis, *լը քատալի, արքայութիւն, ճեանիկն.*
 Le purgatoire, *լը քեռիկալաւար, քաւարան, արաք.*
 L'enfer, *մ. Լանֆեր, դժոխք, ճեանիկն.*
 Le diable, *լը քատալը, սատանայ, շեյթան.*
 L'église, *ֆ. Լիկիկը, եկեղեցի, քեկիկ.*
 La religion, *լա բըլիկիան, կրօն, ճեանիկն.*
 La foi, *լա քատա, հաւատք, քին.*
 Le christianisme, *լը քրիստիանիզմ, քրիստոնէս-
 թիւն, քրիստիանիզմ.*
 Les chrétiens, *լը քրիստիան, քրիստոնէս, քրիստիան.*
 Les catholiques, *լը քատալիկ, սղղափաւք, քատալիկ.*
 Les schismatiques, *լը շիսմատիկ, հերձուածողք,
 բաժնը.*
 Les hérétiques, *լը շերեթիկ, հերետիկոսք, անբա-
 թիկ.*
 Un païen, *էօն քատիկն, } կատալաւա, քրիստիանիկն.*
 Un idolâtre, *էօն էրալալիկ, } կատալալիկ, քատալիկ.*
 Une idole, *էան էրալ, կաւք, քատիկ.*
 La Bible, *լա քատալը, սատանաւալաւա, ինքնալ.*
 L'Évangile, *մ. Լիկիկիկ, աւետարան, ինքնիկ շերեթիկ.*
 La prière, *լա քրիկիկ, աղօթք, քատա.*
 Le sermon, *լը քերեթ, քատաղ, շաղ.*
 La chaire, *լա շեր, ամիկիկ, քատալիկ.*
 L'autel, *մ. Լիկիկ, կալան, քատալիկ.*
 Une chapelle, *էան շալիկ, մատաւ, քեկիկ-քեկիկ.*

Բ. ԱՂԻՍՐԷՒ

L'univers, *մ. Լիկիկիկ, փեղեղք, քեանիկն.*
 Le monde, *լը քեթ, ալաւարհք, քեկիկ.*

Le ciel, *լը քիկ, երկինք, կեյ:*
 Les astres, *մ. Լիկ-քատիկ, } աստղերը, երաւալ.*
 Les étoiles, *ֆ. Լիկ-քատալ, } աստղերը, երաւալ.*
 Les planètes, *ֆ. Լիկիկիկ, մոլորակիկ, քեթիկիկ.*
 Le soleil, *լը քալիկ, արեգակ, կեանիկ.*
 La lune, *լա կեան, կալիկ, քալ.*
 La comète, *լա քեթիկ, դիաւալ. քատալ-քալ- երաւալ.*
 La mer, *լա քեր, ծով, քեկիկ.*
 La terre, *լա կիկ, հող, երկիր, քեթիկ, էեր.*
 Le golfe, *լը կալիկ, ծովախորշ, քեթիկ.*
 Le détroit, *լը քեթիկաւ, նեղուց, քատալ.*
 Une île, *էան էլ, կղզի, քատա.*
 Un lac, *էօն կալ, լիճ, կեյ.*
 Une fleuve, *էան կալիկ, } քեթ, քալ.*
 Une rivière, *էան էլիկիկ, } քեթ, քալ.*
 L'eau, *ֆ. Լիկ, ջուր, քատա.*
 Le feu, *լը կեթ, հալ, քեկիկ.*
 L'air, *մ. Լիկ, օդ, կատալ.*
 Les nuages, *մ. Լիկիկ, } ամպերը, քատալ-քատալ.*
 Les nues, *ֆ. Լիկիկ, } ամպերը, քատալ-քատալ.*
 Le vent, *լը կան, հով, քեթիկ.*
 La pluie, *լա քեթիկ, անձրեւ, քատալ.*
 La grêle, *լա կիկ, կարկաւա, քատալ.*
 La glace, *լա կալ, սառն, քատալ.*
 La neige, *լա կեթ, ձիւն, քատալ.*
 Le brouillard, *լը քատալալ, մեղ, քատալ.*
 La rosée, *լա քեթ, ցօղ, կեյ.*
 Le froid, *լը քերաւ, ջուր. քատալ.*
 Le chaud, *լը շ, սաք, քեթ.*
 Le tonnerre, *լը կեթիկ, քատալ, կեյ կեթիկ.*
 La foudre, *լա քատալ, կալալ, երաւալ.*
 L'éclair, *մ. Լիկիկ, փայլակ, շերեթ.*

Գ. ՄԵՏԱԳՆԵՐՈՒ ԵՒ ԲԵՐԵՐՈՒ

L'or, *մ. Լիկ, սակի, քեկիկ.*
 La platine, *լա քեկիկ, սպիտակ սակի, քեկիկ.*

L'argent, *m.* Լ'արժան, արծաթ, կե-հի-չ.
 Le bronze, և պրծնչ, անաղապղինձ, Նո-ճ.
 Le cuivre, և հե-ի-բը, պղինձ, պո-գը.
 Le laiton, և լե-նձ, արոյր, գերինձ.
 Le tombac, և Նե-պո-գ, պղինձ ծխեալ, Նե-պո-գ.
 L'étain, *m.* Լ'է-նէն, անագ, գա-լոյ.
 Le vis-argent, և լե-ի-արժան, սնդիկ, ժե-լ.
 Du fer-blanc, րի- թե-ր-պլան, թիթեղ, Նե-նե-ի-ե.
 De la tôle, րը և Նե-լ, երկաթէ թիթեղ, րե-ի-ր
 Նե-նե-ի-ե.
 Le plomb, և լե-ն, կապար, գո-րը-չո-ն.
 L'acier, *m.* Լ'ա-ի-ե, պողպատ, չե-լե-ի-ե.
 Le fer, և թե-ր, երկաթ, րե-ի-ր.
 La rouille, և րո-յլ, ժանդ, գո-ն.
 Du fil d'archal, րի- թե-լ րո-րը-չո-լ, երկաթէ թե-լ,
 րե-ի-ր Նե-լ.
 Le soufre, և սո-ֆը, ծծումբ, ի-ն-ի-ր-ր.
 La craie, և գրե, կա-ի-ճ, Նե-պե-լե-ր.
 La céruse, և սե-րե-չ, սպիտակադեղ, ի-ս-նի-պե-ճ.
 Une pierre, ի-ն գի-ր, քար, Նա-լ.
 Un caillou, ե-ն գո-յլո-ն, գոյլախաղ, անգո-գ Նա-լը.
 Le marbre, և մարմար, մարմար, սե-ր-ի-ր.
 Une pierre de touche, ի-ն գի-ր րը Նո-չ, փորձա-
 քար, սե-նե-ի-ե Նա-լը.

Գ. ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՈՒ ԵՂՆՆԵՆԻ

Le temps, և Նան, ատեն, ղե-ման.
 Un siècle, ե-ն սի-գի-լը, դար, սո-ր, ե-ն-չ ելլ.
 Un an, ե-ն ան, } տարի, սե-նե, ելլ.
 Une année, ի-ն անե, }
 La saison, և սե-ղծ, եղանակ, եյե-մո.
 Le printemps, և գրե-ն-նան, գարուն, ի-ն պո-նո-ր.
 L'été, *m.* Լ'է-նե, ամառ, եա-լ.
 L'automne, *m.* Լ'ո-նձը, աշուն, կե-չ.
 L'hiver, *m.* Լ'ի-վը, ձմեռ, գը-չ.
 Un mois, ե-ն մո-ս, ամիս, սյ.

Janvier, Ժանվե, Յունուար, քե-նո-նե-ի-սանի.
 Février, Փե-վրե, Փետրուար, Շո-պո-ն.
 Mars, Մար, Մարտ, Մարտ.
 Avril, Ա-վրե, Ապրիլ, Նե-սան.
 Mai, Մե, Մայիս, Մայիս.
 Juin, Ժե-ն, Յունիս, Հաղեբան.
 Juillet, Ժե-յլե, Յուլիս, Թե-մո-չ.
 Août, Ո-, Օգոստոս, Ա-վո-սո-ս.
 Septembre, Սե-պ-տե-մբը, Սեպտեմբեր, Ի-լը-լ.
 Octobre, Օ-գ-տո-բը, Հոկտեմբեր, Թը-լը-նե-ի-ե-լե-լ.
 Novembre, Նո-վե-մբը, Նոյեմբեր, Թը-լը-նե-ի-սանի.
 Décembre, Տե-սե-մբը, Գեկտեմբեր, քե-նո-նե-ի-ե-լե-լ.
 Une semaine, ի-ն սե-նե-լը, շաբաթ, հա-թի-ս.
 Un jour, ե-ն ժո-ր, օր մը, պե-ր կե-ն.
 Dimanche, րե-ման, կիրակի, գո-ղը-ր.
 Lundi, լե-մո-ն, երկուշաբթի, գո-ղը-ր եր-նե-ի-ս.
 Mardi, մարտի, երեքշաբթի, սա-լը.
 Mercredi, սե-րգրե-րե, չորեքշաբթի, չորեքշաբթի.
 Jeudi, ժե-ո-ն, Տի-ն-չաբթի, գերե-լե-մո-ն.
 Vendredi, վե-ն-դը-րե-րե, սե-ր-աթ, ճո-մո-ս.
 Samedi, սա-մո-ն, շաբաթ, ճո-մո-ս եր-նե-ի-ս.
 Une heure, ի-ն ե-օր, ժամ մը, պե-ր սա-ն.
 Une minute, ի-ն մե-նի-ն-ի, վայրկեան մը, պե-ր րո-գի-գի-ե.
 L'aurore, *f.* Լ'օր, }
 L'aube, *f.* Լ'օյ, } արշալոյս, չե-ն սա-ն.
 Le lever du soleil, և լը-լե րի- սե-լե-յլ, արեւուն
 ելլըլը, կե-ն րո-ղո-չո-ր.
 Le matin, և մո-նե-ն, առտու, սա-ն.
 Le midi, և մի-ո-ն, կեսօր, ե-յլե-լ.
 Le soir, և սո-ր, կրիկուն, սո-ղո-մ.
 Le coucher du soleil, և գո-չե րի- սե-լե-յլ, արեւուն
 մո-նե-լը, կե-ն պո-նը-ր.
 Le minuit, և մե-նի-ն-ի, կես գիշեր, ե-րը կե-ն.
 Le jour de l'an, և ժո-ր րը լան, կաղանդ, ելլ պ-լը.
 Le carnaval, և գո-ն-մա-լ, բարեկենդան, ե-լե-ի-սե-ն.
 Le carême, և գո-րե-մ, մե-ծ պահճը, պե-ոյ-ն-ի-ս օր-ճ.

Ե. Մ Ա Ր Պ Ո Ւ

- L'homme, m. լ'օժ, մարդ, արած.
- La femme, m. ֆօժ, կին, ցարը.
- L'enfant, լ'անֆան, աղայ, զճոճ.
- Le garçon, m. Կարճան, մանչ, օղան.
- La fille, m. ֆինլ, աղջիկ, Գըլ.
- Le jeune homme, m. Ժեճն օժ, երիտասարդ, րեւի Գանլը.
- Le vieillard, m. Վեյլեար, ծեր, էիլեյար.
- La vieille, m. Վեյլ, պառաւ, Գօճ ցարը.
- L'âge, m. լ'աժ, տարիք, անլ.
- L'enfance, f. լ'անֆանս, աղայութիւն, զճոճ-Գըլ-Գ.
- La jeunesse, m. Ժեճնէս, երիտասարդութիւն, րեւի Գանլը.
- La vieillesse, m. Վեյլեթ, ծերութիւն, էիլեյարը.
- La vie, m. Վե, կեանք, Եօճ.
- La santé, m. սանթե, առողջութիւն, սաղը.
- Le corps, m. Գօր, մարմին, Բե.
- La peau, m. Գօ, մորթ, րեւի.
- L'os, m. լ'օ, (լ'օս) սկր, Կեթ.
- La moelle, m. մօլլ, ծուծ, էլեթ.
- Le membre, m. մանդը, սնդամ, աղ.
- Le sang, m. սան, արիւն, Գան.
- La veine, m. Վեյլ, երակ, արած.
- La tête, m. Բեթ, գլուխ, պանլ.
- Les cheveux, m. Վեյլեօ, մաղ, սան.
- Le cerveau, m. Բեթեօ, } սղեղ, պեյն.
- La cervelle, m. Բեթեօ, }
- Le crâne, m. Գրանը, գանգ, պանլ անլը.
- Le visage, m. Վեյլեթ, երես, էլ-ը.
- La face, m. ֆօս, դեմք, Կեթեթ.
- Le front, m. ֆրօն, ճակատ, անն.
- L'oeil, m. լ'օյլ, աչք, Կեօլ.
- Les sourcils, m. Վե արթն, ընթրի, Գանլ.
- Les paupières, f. Վե Գօթիլեթ, արտեւանուկք, Կեթեթ.

- La prunelle, m. Գրեճնէլ, բիր, պեթեթ.
- Le nez, m. Նե, քիթ, պարան.
- Les narines, f. Վե Նարնէ, քիթի ծակ, պարան րեւիլեթ.
- La joue, m. Ժոս, պոս, Եանթ.
- La tempe, m. Բանթ, քունք, Գոլ-Գթ Բօլը.
- Les oreilles, f. Վեյլ-օրեյլ, ախանջ, Գոլ-Գթ.
- La bouche, m. պոս, բերան, աղը.
- Les lèvres, f. Վե Վեյլը, պրիպը, արած.
- La dent, m. արան, աղայ, րեյլ.
- La gencive, m. Ժանսթլ, լինդ, րեյլ Եթի.
- La langue, m. անլ, լեզու, րեյլ.
- Le menton, m. մանթօն, կզակ, Վեյլեթ.
- La barbe, m. պարպ, մորսք, սաթը.
- Les moustaches, f. Վե մոսթաշ, բնչացք, պոլթ.
- Le cou, m. Գոս, վեղ, պոյն.
- La gorge, m. Գօրթ, փող կամ լանջք, պոյն Եանթ Կեօս.
- Le gosier, m. Կօլեթ, կոկորդ, Երեթը, պոյն.
- L'épaule, f. Վեթօլ, սաս, օճոլ.
- Les bras, m. Վե պրաս, բարակ, Թեւ, Գօլ.
- Le coude, m. Գոս, արմուկ, րեյլեթ.
- La main, m. ման, ձեռք, Ել.
- Le poing, m. Գոթեթ, բուս, Եոսթոթ.
- Le doigt, m. արաս, մաս, Գարթթ.
- Le pouce, m. Գոս, բոլթ, պանլ Գարթթ.
- L'ongle, m. լ'օնկը, բոլեթ, Բեթեթ.
- Le poulx, m. Գոս, երակի պրիկ, Նաթը.
- La poitrine, m. Գոս-թրեթ, կոկորդ, Կեօս.
- Le sein, m. սեյն, ծոց, գիրկ, Գոսթթ.
- Le coeur, m. Գեօր, սիրտ, էլ-թեթ.
- Le poumon, m. Գոս-մօն, Թոք, սթ ճիլեթ.
- L'haleine, f. լ'ալեյլ, շնչառութիւն, սօլ-Գ.
- Le foie, m. ֆօս, լեարդ, Գարս ճիլեթ.
- L'estomac, m. լ'էսթօմ, ստամոքս, Կեթ.
- Le dos, m. Գօ, կանակ, արթ.

- La cuisse, ւ Գոտն, աղբը, Գուլն.
 Les genoux, m. Լէ Ժնն, ծունկ, Կեղ.
 La jambe, ւ Ժանդ, սրունք, պանգ.
 Les pieds, m. Լէ Գէ, սոք, այգ.
 La plante, ւ Գլանի, ներբան, Մապան.
 Le talon, ւ Բան, կոճ, Բոգոգ.

Զ. ԱԶԳԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

- La famille, ւ Ֆանիլ, ընտանիք, զերգաստան, Ֆանիլն.
 Le père, ւ Գեր, հայր, Գերեր.
 La mère, ւ Մեր, մայր, Լալեր.
 L'époux, m. Լէ Գո, փեսայ, Կե-Վեյ.
 L'épouse, f. Լէ Գոն, հարս, Կե-Լե.
 Le mari, ւ Մարի, էրիկ, այր, էր, Գոճա.
 La femme, ւ Ֆան, կնիկ, կին, Գարը, Ղե-Վե.
 Les parents, Լէ Գարան, ծնողք, ան պապա, ան մայր.
 Le fils, ւ Ֆի (Ֆի), որդի, ուղւ.
 La fille, ւ Ֆիլ, աղջիկ, Գը.
 Le frère, ւ Ֆրեր, եղբայր, Գարրա.
 La soeur, ւ Սեր, քոյր, Գը Գարրա.
 L'aîné, Լեյնե, առջինեկ, Ել (Ելար).
 Le cadet, ւ Գարե, կրտսեր, Կե-Վե-Գ (Ելար).
 Le beau-père, ւ Կո-Գեր, աներ, Գանարն. Խորթ հայր, Եյե պապ.
 La belle-mère, ւ Կե-Լ-Մեր, զորան, Գան անարն. Խորթ մայր, Եյե ան.
 Le beau-fils, ւ Կո-Ֆի, փեսայ, Կե-Վեյ, Կանար.
 La belle-fille, ւ Կե-Լ-Ֆիլ, հարս, Կե-Լե.
 Le beau-frère, ւ Կո-Ֆրեր, քեռայր, Եյե-Լե-Վե. աներ-ձադ, Գան.
 La belle-soeur, ւ Կե-Լ-Սեր, տալ, Կերի-Վե. քե-նի, Կարը.
 Le gendre, ւ Գանարը, փեսայ, Կե-Վեյ, Կանար.
 Le grand-père, l'aïeul, m. ւ Կո-Վե-Գեր, Լանիե, պապ, Կերեր.

- La grand-mère, l'aïeule, f. ւ Կո-Վե-Գեր, Լանիե, հանի, մամ, Կեյե-Գ ան.
 Le petit-fils, ւ Գե-Ֆի, Թոնն, Բոբան.
 La petite-fille, ւ Գե-Ֆիլ, աղջիկ Թոն, Գը Բոբան.
 L'oncle, m. Լոնգը, հորեղբայր, մորեղբայր, անճա, Կար.
 La tante, ւ Բանի, հորքոյր, մորքոյր, անար, Բեյե.
 Le neveu, ւ Ելե, եղբոր կամ քեռ որդի, Եյե.
 La nièce, ւ Ելե, եղբոր կամ քեռ աղջիկ, Գը Եյե.
 Le cousin, ւ Գո-Կե, հորեղբոր կամ մորեղբոր, հարքեռ կամ մորքեռ որդի, անճա, Կար, անար, Բեյե.
 La cousine, ւ Գո-Կե, հորեղբոր. . . աղջիկ, անճա. . . Գը.
 Le fiancé, ւ Ֆեանե, նշանած, Եյե-Վե.
 La fiancée, ւ Ֆեանե, նշանած, Եյե-Վե.
 Le parrain, ւ Գարե, կնքահայր, Լե-Ֆիլ Կարրա.
 La marraine, ւ Մարե, կնքամայր, Լե-Ֆիլ անար.
 Le filleul, ւ Ֆիլե, սան, Լե-Ֆիլ Կը.
 La filleule, ւ Ֆիլե, սան, Լե-Ֆիլ Գը.
 La veuve, ւ Վե, որբուարի, Կո-Լ.
 L'orphelin, m. Լոբֆե, որբ, Եո-Կե-Կ.

Է. ՈՒՍՄԱՆ

- Le livre, ւ Լե, գիրք, Կե-Կ.
 Le papier, ւ Գե, թուղթ, Կե-Կ.
 Le parchemin, ւ Գարը, մազաղաթ, Բերը.
 Les plumes, f. Լէ Գե-Վե, գրիչ, Գե-Լե.
 Le canif, ւ Գանի, զմեկն, Գե-Լե-Կ.
 Le crayon, ւ Գրեյն, մատիտ, Գո-Կե-Կ.
 Une règle, Ե-Վե Գեյն, կանոն, Գե-Կ.
 Le compas, ւ Գոգո, կարկին, Գե-Կ.
 L'encrier, m. Լանգրի, } կաղամար, Գե-Կ.
 L'écritoire, f. Լե-Գրի, } Կաղամար, Գե-Կ.

- L'encre, *f.* լանգրը, թանար, փրէտէտէպ.
- Le poudrier, լը փոփրէէ, աւաղնոց, ընդրան.
- La poudre, լա փոփր, աւաղ, ըօղ.
- Un plioir, էօն փլինոր, թուղթ ծալեղը սօկը, փօփ.
- Un transparent, էօն իրանփորան, սողաշար, մասնար.
- Une feuille de papier, էն ֆէօյլ որ փփրէէ, թերթ մը թուղթ, պէր իսպաղա տեղըր.
- Un cahier, էօն փփէ, տեարակ, ինֆիլեր.
- Une main de papier, էն մեն որ փփրէէ, պուրակ մը թուղթ, պէր ինփէ տեղըր.
- Les ciseaux, *m.* լէ սիզ, մկրատ, մափփա.
- Un crayon d'ardoise, էն փրէյօն որ արդոսալ թուաբանութեան գրիչ, փրա ինչ փալէփ.
- Une ardoise, էն արդոսալ, թուաբանութեան տախտակ, բփաճ ինչը, փրա ինչ.
- Une éponge, էն էփօնփ, սպունգ, փննիկը.
- De la cire d'Espagne, որ լա սէր փփփանէը, կըրաճմոճ, լէօտ, մօօնէր.
- Le pain à cacheter, լը փէն փփրէէ, կըրեղը նըրը խարը, փոլ.
- Le cachet, լը փփրէ, կնիք, մօօնէր.
- La signature, լա սինտիլեր, ստորագրութիւն, իճլա.
- L'adresse d'une lettre, *f.* լա փրէս փիլն լէրը, երեւսագիր, փփրէպիլն ինփիլ.
- L'écriture, *f.* լէփրէլիլեր, գիր, եւը.
- La lecture, լա լէփրէր, գրավարթութիւն, օգոճա.
- La leçon, լա լօն, դաս, պէր.
- Les vers, *m.* լէ վեր, ստանաւոր, շէր.
- La prose, լա փրօղ, արձակ, նէսր.
- La traduction, լա իրափիլփօն, թարգմանութիւն. ինփիլփ.

Բ. Տ Ա Ն

- La porte, լա փօրթ, դուռ, փփո.
- La serrure, լա սերէր, կղպակ, փլէր.
- Le loquet, լը լօփէ, դանափակ, լըրիլփ.

- La clef, լա փլէ, բալլի, անախար.
- Le marteau, լը մարթօ, դանաճար, լափլփ.
- Le verrou, լը վերո, նիդ, սերիլ.
- L'escalier, *m.* լէսկալէ, սանդուղը, վերտէվն.
- Le degré, լը դըրէ, սոր, աստիճան, պափ.
- L'étage, *m.* լէնաճ, դասիկան, փն.
- La salle, լա սալ, սրահ, սոֆա.
- La salle à manger, լա սալ ա մանճէ, սեղանատուն, էէփփփփ.
- La chambre, լա շանպը, խոց, օրա.
- L'antichambre, *f.* լանիլշանպը, նախասենեակ. սէլփլփ.
- La chambre à coucher, լա շանպը ա փփրէ, պառկելու խոց, էախփփփփ.
- La fenêtre, լա ֆնէրը, պատուհան, փննիլէր.
- La grille, լա կըրէլը, պատուհանի վանդակ, փննիլէր.
- La jalousie, լա ճալփր, վանդակ, փփէ.
- La vitre, le carreau, լա վիլեր, լը փրօ, ապակի. ճաճ.
- Le volet, լը վօլէ, վիլի, փննիլ.
- La muraille, լա մրայլ, պատ, փփր.
- Le plancher, լը փլանշէ, գետիս, յատակ, էէր.
- Le plafond, լը փլփփփ, առաստաղ, ինչան.
- Le poêle, լը փօլ, գոց կրակարան, սօպա.
- La cheminée, լա շէփնէ, բաց կրակարան, ծխան, ալփ սօպա, օճափ.
- La cuisine, լա փփիլն, խոհանոց, աշխան.
- Le garde-manger, լը կարփփանճէ, } մտան, փլէր.
- La dépense, լա փփան, }
- Le grenier, լը կըրէլէ, վերնոյարկ, ինչան իլ.
- Le toit, լը ինա, ասնիք, փո.
- L'écurie, *f.* լէփրէ, (ճիւլ) ախոռ, սերը.
- L'étable, *f.* լէնալլը, (կովի...) ախոռ, սերը.
- Le puits, լը փիլ, Տոր, փոյն.
- La citerne, լա սիլերն, սառնիճ, սարնճ.

La pompe, ւ քօնփ, ջրհան, Բո-ւ-մայա.
 La cave, ւ ք-վ, գինւոյ ներքնատուն, շարայ մա-
 շակ.
 Les privés, m. ւ քրէփէ, } արտաքնոց, հեշա.
 La garde-robe, ւ քար-բոյ, }

Թ. ԿԱՐԱՆՆԵՐ

Les meubles, m. ւ քօյլը, կարասիք, էշէա.
 La tapisserie, ւ Բափերի, օթոց, Խալէ.
 La table, ւ Բաղլը, սեղան, սո-ֆրա.
 Le bureau, ւ քի-բո, գրասեղան, Եղբաւնէ.
 Le tiroir, ւ Բերո-ար, գղոց, չէօնփ.
 La chaise, ւ շէշ, աթոռ, Խափփի.
 Le fauteuil, ւ քօնփոյլ, Թեւերով աթոռ, Ես-լ-
 նաճփ Խափփի.
 La commode, ւ քօժո, դգեստեղինաց դարան, Կ-
 մ-շըբ Գօլ-պը.
 L'armoire, f. ւ քրո-ար, պահարան, Գօլ-պը.
 Le miroir, ւ քրո-ար, հայլի, այնա.
 Le pupitre, ւ քի-փիլիբը, գրակալ, բաշէ.
 Le lit, ւ քի, անկողին, անկողնի կաղմած, Կեօշէ+,
 քրէօլ.
 Le rideau, ւ քիթօ, վարազոյր, քիբի.
 La couverture, ւ քո-վերիլի-բ, վերմակ, Եօրղան.
 Le matelas, ւ մալի, անկողին, Եալիաք.
 Le coussin, ւ քո-սի, բարձ, Եալիաք.
 L'oreiller, m. ւ քրէյլի, Երեսի բարձ, Եի-շ Եա-
 Բըլը.
 La taie, ւ քի, բարձի Երես, Եալիաք Եի-շէ.
 Le linceul, ւ քի-սեղ, պատանք, Կիփի.
 Le drap, ւ քրա, սաւան, Կարշփ.
 La paille, ւ քայլիա, յարգով անկողին, սաման
 Կեօշէ+.
 Le sofa, ւ քօֆ, բազմոց, սեդի.
 Le canapé, ւ քանփի, տեսակ մը բազմոց, քիբ նիվ
 սեդի, քանփի.

La chandelle, ւ շանիլ, ճրագ, ճօ.
 La veilleuse, ւ վէյլեօղ, գիշերուան կանթեղ ու
 մանաւոր շինուած պատրոյգը, քիփ քանիլի,
 Խարի քիլիլի.
 La bougie, ւ պո-փի, մոմղէն, շիփ.
 La lampe, ւ քանփ, կանթեղ, քանիլի.
 La mèche, ւ մէշ, պատրոյգ, քիլիլի.
 Le chandelier, ւ շանիլի, աշտանակ. շամպան.
 Les mouchettes, f. ւ մո-շիլի, մոմի մկրատ, ճօ մա-
 քան.
 Le porte-mouchettes, ւ քօրի-մո-շիլի, մոմի մկրատի
 աման, ճօ մաքանը քապը.
 Le crachoir, ւ քրաշո-բ, Թքաման, Բի-փի-բրան.
 Le pot de chambre, ւ քօ Կը շանիլը, գիշերուան
 աման, քարո-բի, սպորան.
 La chaise percée, ւ շէշ քիբի, հարկաւորութեան
 աման, հաճիլ սանիտարիտի, Բիլիլիանի.
 La cruche, ւ քիբի-շ, կուժ, քանալի.
 L'horloge, f. ւ քրլի, (մեծ) ժամացոյց, սաալի.
 Le coffre, ւ քօֆը, սնտուկ, սանիլի.

ԲՅ-Գ/Կ/11

Ժ. ՍԵՂԱՆԻ ՈՒ ԽՈՒՆՆԵՐ

La vaisselle, ւ վեիլ, սեղանի ամաններ, սո-ֆրա
 քապը.
 Le vase, ւ վաշ, աման, քապ.
 Le service, ւ սերվի, սեղանի ամաններն ու լա-
 Թերը, սո-ֆրա քապը, Կիլիլի.
 La nappe, ւ նափ, ծածկոց, փոց, Եօրիլի.
 L'essuie-mains, m. ւ քի-փի-փի, ձեռքի սրբիչ, Ել
 քիլիլի.
 La serviette, ւ սերվիլի, անձեռոց, քիլիլի.
 Le couvert, ւ քո-վի, սեղանի սպաս, սո-ֆրա Բա-
 քան, Կալիլի քո-լիլի.
 Le couteau, ւ քո-լի, դանակ, քո-լիլի.
 La fourchette, ւ քո-րիլի, պատասաքաղ, Կալիլի.
 La cuillère, ւ քի-լիլի, գղալ, քալիլի.

- Le plat, *լը փլա*, (*մեծ*) *սկաւառակ*, (*պէօյն-*) *Ռապափ*.
- L'assiette, *ֆ. լասիէթ*, *սկաւառակ*, *Ռապափ*.
- La bouteille, *լա պո-նէյլ*, *շիշ*, *շէշէ*.
- La salière, *լա սալիէր*, *աղի աման*, *Ռո-ղ փապը*.
- Le vinaigrier, *լը վինիէրէ*, *քաղախի աման*, *սէրէ*
փապը.
- Le poivrier, *լը փո-ւլրէ*, *պղպեղի աման*, *պէպէր*
փապը.
- Le verre, *լը վէր*, *դաւաթ*, *փապէն*.
- Le chaudron, *լը շոթրօն*, *կաթսայ*, *սան*, *փաշան*,
Ռէնճէրէ.
- Le pot, *լը փօ*, *խեցեղէն աման*, *չէօփէ*.
- Le cuiller à pot, *լա փի-լէր* = *փօ*, *մեծ դղալ*, *պէօ-*
յն- *փաշափ*, *փէփէ*.
- La pelle, *լա փէլ*, *բահ*, *փի-րէ*.
- Les pincettes, *ֆ. լէ փէն-սիէ*, *ուսնիկը*, *ժաշա*.
- Le balai, *լը պալէ*, *աւել*, *սէ-փի-րիէ*.
- Le seau, *լը սօ*, *դոլլ*, *փօփա*.
- Le panier, *լը փանիէ*, *սակառ*, *սէլէ*.
- La corbeille, *լա փօրպէյլ*, *կողով*, *սէփէթ*.
- La passoire, *լա փասո-ար*, *պարզուտ*, *փէլիէր*, *սի-ղիէ*.
- Le crible, *լը փրէյլ*, *մաղ*, *էլէ*.
- Le tamis, *լը Ռափ*, *մաղ*, *էլէ*.
- Le moulin à café, *լը մո-լին* = *փափէ*, *խահուէի ա-*
ղացք, *փանձի պէյրօնի*.
- La cafetière, *լա փափիէր*, *խահուէ եփելու աման*,
փանձի ճէղիէնի.
- Le sucrier, *լը սի-փրէ*, *շաքարի աման*, *շէտէրան*.
- La tasse, *լա Ռաս*, *բաժակ*, *ֆիլճան*.
- Le bois, *լը պո-ս*, *փայտ*, *օրո-ն*.
- Le charbon, *լը շարպօն*, *ածուխ*, *փօփի-ր*.
- La cendre, *լա սանորք*, *մոխիր*, *փի-լ*.
- Le briquet, *լը պրէտէ*, *հրահանք*, *լափափ*.
- La pierre à feu, *լա փիէր* = *ֆէօ*, *կայծքար*, *լափափ*
Ռաշը.
- L'amadou, *մ. լամադո-ս*, *լուցիկի*, *փափ*.

L'allumette, *ֆ. լալ-լէ-տէթ*, *լուցափայտ*, *լափափաշաշը*
փիպիթ.

ԺԱ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԽՄԵԼԻՆԵՐՈՒ

- Le déjeuner, *լը տէժեճնէ*, *նախաճաշիկ*, *փանձալիլ*.
- Le dîner, *լը տինէ*, *ճաշ*, *էօյլէ ետէյնի*.
- Le goûter, *լը ցո-նիէ*, *իրիկուան դէմ նախաճաշիկ*,
իփնի փանձալիլ.
- La collation, *լա փօլա-սիճն*, *թեթեւ ընթրիք*, *ափաշ*
փանձալիլ.
- Le souper, *լը սո-փէ*, *ընթրիք*, *ափաշ ետէյնի*.
- Un repas, *էօն բըփա*, *կերակուր*, *էտէ*.
- Les mets, *մ. լէ տէ*, *կերակուրներ*, *Ռասալը*.
- Un festin, *էօն ֆէ-սիէն*, *կոչունք*, *չի-ֆիթ*.
- Du pain, *տի- փէն*, *հաց*, *էտէ*.
- Un bouillon, *էօն պո-յլէն*, *միս ջուր*, *էն սո-յո-ս*.
- La soupe, *լա սո-փ*, *սպուր*, *չըրպա*.
- De la viande, *տը լա վի-ան*, *միս*, *էն*.
- Le bouilli, *լը պո-յլէ*, *խաշու*, *պախ միս*, *հաշլամա*.
- Un ragoût, *էօն բ-ի-ս*, *համեմ*, *Ռէրպիյն*, *փէրէ*.
- Une omelette, *ի-ն օփիլի*, *ձուազեղ*, *փո-յլան*.
- Du saucisson, *տի- սօսիճն*, *երշիկ*, *կէօրէն*.
- Des saucisses, *ֆ. տէ սօսիճն*, *խաղի երշիկ*, *տօճո-ղ*
սո-ճո-ղ.
- Du jambon, *տի- ճանյօն*, *խաղի սպուխա*, *տօճո-ղ*
պա-լիլ.
- Du caviar, *տի- փափի-ր*, *աղնիւ ձկնկիթ*, *ի-վէր*.
- De la boutargue, *տը լա պո-նիլ*, *աղած ձկնկիթ*,
պալիլ եո-ճո-րիլ.
- Un pâté, *էօն փի-նի*, *կարկանդակ*, *պէրէ*.
- Des gimblettes, *ֆ. տէ ճէնպիլի*, *բոկեղ*, *սիփիլ*.
- De la volaille, *տը լա վօլայլ*, *հաւ*, *Ռասափ*.
- Du gibier, *տի- ճիպիէ*, *որսի միս*, *ալ էնի*.
- Le rôti, *լը բօիլի*, *խորված*, *փապա*.
- De la sauce, *տը լա սօ*, *ջրի համեմանք*, *սօ*.
- Du lait, *տի- լէ*, *կաթ*, *սի-ր*.

- Du lait caillé, ԳԻՆ ԼԵ ԲՅԱՅԼԵ, մածուն, ԵՅՂԵՐԻՆ.
- La salade, ԼՍ ԱՆԼՄ, աղցան, սալաթ.
- Des andouillettes, Բ. ԳԵՂՆԱՆԿԱՆՅԱԼԵԼԻ, փաղկիթ, ԲԵՑՖԻԷ.
- Les entremets, Թ. ԼԵՂՆԱՆԻՐՅԵ, չոր կերակրեղէն-նէր, շէրեղէն.
- Le dessert, ԼԸ ՊԵՒԵՐ, անուշեղէններ եւ պտղեղէն-նէր, ինճէ մանճա.
- De la confiture, ԳԸ ԼՍ ԲԵՆՖԻԼԻՆԵՐ, շաքարեղէն, շէ-ԲԵՐԼՄԵ.
- Des compotes, Բ. ԳԵ ԲԵՆՖԵՆ, անուշ, բեղէն.
- Du fromage, ԳԵՆ ՖՐԵՄՈՒՅ, պանիր, փէյնիր.
- Un oeuf, ԵՑԻ ԵՑՖ, հաւկիթ, ԵՆՏՈՐԼՄ.
- De la crème, ԳԸ ԼՍ ԲԵՐԵՎ, սեր, քայմաք.
- Du beurre, ԳԵՆ ՊԵՐ, կարագ, իւրե եւղը.
- Les boissons, Բ. ԼԵ ՊՈՆՏՈՆ, ըմպելիք, ԵՂԵԼԵՐ.
- Les liqueurs, Բ. ԼԵ ԼԵՒԵՐ, աղսիւ ըմպելիք, ԵՂԵԼԵՐ, ԳՊԵՐԵՆԵ, ԲՊԵՐ.
- De l'eau, Բ. ԳԸ ԼՍ, ջուր, սո.
- Du vin, ԳԵՆ ՎԵՆ, գինի, շարագ.
- De la bière, ԳԸ ԼՍ ՊԵՐ, գարեջուր, արգ սոյո.
- Le moût, ԼԸ ՏՈՆ, քաղցու, շէրա.
- De l'eau-de-vie, ԳԸ ԼՍ ԳԵՎԵՆ, ճղն, ԲՊԵՐ.
- Du rossolis, ԳԵՆ ԲՅՈՒԼԵ, օղեղ, ԳՊԵՐԵՆԵ.
- Une tasse de café, ԻՆՆ ԼՄՈՐ ԳԸ ԲՅՖԵ, բաժակ մը խահուէ, ՊԵՐ ՖԻՆՏՈՆ ԲՅՆՎԵ.
- Du thé, ԳԵՆ ԻԵ, թէյ, ԼՅՅ.
- Le chocolat, ԼԸ ԼՍ ԲԵՐԵՆ, չոգուլիթ, շէճԵՐԻՆ.
- Une limonade, ԻՆՆ ԼՍ ԲԵՆՄՈՐ, լիմոնի օշարակ, ԼՍԵՆՄՈՐ.
- Des glaces, Բ. ԳԵ ԻՆՈՐ, պաղպաղակ, ԳՐՈՆՏՈՐԵՄ.
- Des biscuits, Թ. ԳԵ ՊԵՆՖԵՆԵ, շաքարախառն պարսի-մաս, շէԲԵՐԼԵ ԻԵՒԵԷ.

ՃԲ. ՀԱՐԵՐՆԵՐՈՒ ԿԵՆՆԵՆԵՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԸՆԴԵՆԵՆԵՐՈՒ

- Du poivre, ԳԵՆ ԲՈՆՏԵՐ, պղպեղ, ՊԵՊԵՐ.
- Du sel, ԳԵՆ ՍԵԼ, աղ, իՆՂ.
- Du sucre, ԳԵՆ ՍԵՐԵՐ, շաքար, շէԲԵՐ.
- De l'huile, Բ. ԳԸ ԼՍՆԵԼ, ձէթ, ԵՂ, ԵՈՂ.
- Du vinaigre, ԳԵՆ ՎԵՆԵՐԵ, քացախ, ՍԵՐԷ.
- Un citron, ԵՑԻ ՍԵՐԵՆ, կիտրոն, լեմոն, աղալ ԲՅՎԵՆՆՈՐ, ԼՍԵՆ.
- Du verjus, ԳԵՆ ՎԵՐՅԵՆ, աղսի, աղսի ջուր, ԲՅՐՈՐԷ, ԲՅՐՈՐԷ ՍՈՅՈՐ.
- De la cannele, ԳԸ ԼՍ ԲՅՆԵԼ, կիճամոն, իՆՐՅԵՆ.
- Des noix muscades, Բ. ԳԵ ՆՈՐՈՒ ՍԵՐՏՈՐ, շնդիկ ըն-ԿՅՅ, շնդիկաճ ճեՒԵՆԵ.
- Des clous de girofle, Թ. ԳԵ ԲՅՎԵՐԵՐԵՆԵ, մեխակ, ԲՅՐԵՆՖԵԼ.
- Des câpres, Բ. ԳԵ ԲՅՐԵՐ, կապար, ԲԵՊԵՐԵ.
- De l'ail, Թ. ԳԸ ԼՍՅԼ, սխտոր, սարմաճ.
- Des oignons, Թ. ԳԵՂՆՈՆՈՆ, սխ, սօղան.
- Du basilic, ԳԵՆ ՊՅՂԵՆԵՐ, ռահան, ՖԵՆԼԵՆ.
- Du romarin, ԳԵՆ ԲՅՈՐԵՆ, խնկունի, ՊԵՊԵՐԵՆՆՈՐ.
- Du safran, ԳԵՆ ՍՏՐՈՆ, քրքուճ, զաքուճ.
- Du laurier, ԳԵՆ ԼՐԵՆԵ, դափնի. իՆՖԵՆ.
- Du persil, ԳԵՆ ՊԵՐԵՆԵ, աղապրեղ, կարսոն, մաղպանօ.
- De la menthe, ԳԸ ԼՍ ՄՅՆԵՆ, անանուխ, ՆՅՆԵ.
- Du céleri, ԳԵՆ ՍԵՐԵՆ, լախուր, ԲԵՐԵՎԵՐ.
- Des asperges, Բ. ԳԵՂՆՈՐԵՆԵ, ծնեբեկ, ԲՈՆՂ ԲԵՆՍՊՅԱ.
- Du pourpier, ԳԵՆ ԲՈՐԵՆԵ, փրփրեճ, ՍԵՆՂ ՕՐՈՐ.
- De l'oseille, Բ. ԳԸ ԼՍՂԵՅԼ, թրթնջուկ, ԲՈՆՂԵՐՅԱՆԵ.
- De la chicorée, ԳԸ ԼՍ շէՐԵՆԵ, ԵՂԵՐԳ, ԳՆՊԵՐԵՊՅԱ, ԲՈՐԵՆԵ.
- Des porreaux, Թ. ԳԵ ԲՅՐԵ, պրաս, ԲՅՐՈՐ.

- Des pommes de terre, *f.* Կէ Ժօժ Կը Բէր, գեանա-
խնձոր, եեր էլժաւը.
- Des olives, *f.* Կէղ-օլիվ, ձիթապտուղ, շէյֆին.
- Des mélongènes, *f.* Կէ Տելնձէնը, սմբուկ, Ժալիճան.
- Des carottes, *f.* Կէ Գարօն, ստեպղին, հալոն.
- Des navets, *m.* Կէ Նալի, շողգամ, շալիս.
- Des bettes/naves, *f.* Կէ Կէրի-վ, ճակնդեղ, Գանճար.
- Des raves, *f.* Կէ Բալ, բողկ, Բարգ.
- Des choux, *m.* Կէ շո- , կաղամբ, լահանա.
- Un chou-fleur, Եօն շո-Ֆլէօր, ընդաւոր կաղամբ,
Գրնապի.
- Des artichauts, *m.* Կէղ-արիէլօ, կանկառ, արաի-
ճուկ, էնիկնար.
- Des champignons, *m.* Կէ շնձիկնեօն, սունկ, Բնիւր.
- Du riz, Կէ-րի, բրինձ, Գիլիճ.
- Des épinards, *m.* Կէղ-էփինար, շովին, ըսպանգ.
- Des citrouilles, *f.* Կէ Կիլիբոյլ, } դդում, Գուպ.
- Des courges, *f.* Կէ Գարգ, } Գուպ.
- Des laitues, *f.* Կէ Լիկի, Տաղար, Բարոլ.
- Un concombre, Եօն Գօնգօնպը, վարունգ, Երայր.
- Des pois verts, *m.* Կէ Գո- Վեր, Թարմ ոլոռ, Բալի
Կիլիկն.
- Des pois chiches, *m.* Կէ Գո- շիշ, սիսեռ, Նօնար.
- Des haricots verts, *m.* Կէ հարիգօ վեր, Թարմ լու-
բիպ, Բալի Գո-լիկն.
- Des lentilles, *f.* Կէ լնիկն, սոպ, Տերճիճէ.
- Des fèves, *f.* Կէ Ֆիվ, բակլայ, Կոգլ.

Ժ.Գ. ՊՏՈՒՂՆԵՐՈՒ

- Des poires, *f.* Կէ Գո-ար, տանձ, արճո-ար.
- Une pomme, Են Ժօժ, խնձոր, էլժա.
- Un abricot, Եօն Կրիգօ, ծիրան, Գոյըը.
- Une pêche, Են Գիլ, դեղձ, շիֆիլ.
- Des prunes, *f.* Կէ Գրի-ն, սալոր, էրիկ.
- Des cerises, *f.* Կէ Կրիլ, կեռաս, Կեր-ը.

- Des bigarreaux, *m.* Կէ Կիլ-րօ, անագան, կարծր
կեռաս, Կր-ընի Կեր-ը.
- Des cerises griottes, *f.* Կէ Կրիլ իրօն, բալ, Ֆիշի.
- Du raisin, Կէ-րիլի, խաղող, Ե-ըի-ճ.
- Des raisins secs, *m.* Կէ րիլի օկի, շամիլ, Գո-րո-
Ե-ըի-ճ, Բալ-ը.
- Un coing, Եօն Գո-նի, սերկեւիլ, Կոլո.
- Une orange, Են օրանձ, նարինջ, Թուրիճ, Գօր-
Բո-գալ, Բո-րոն.
- Une grenade, Են իրնար, նուռ, Նար.
- Des amandes, *f.* Կէղ-ամանար, նուշ, Կոպիճ.
- Des figues, *f.* Կէ Ֆիկ, Թուղ, Ենիկ.
- Des châtaignes, *f.* Կէ շալիկն, շաղանակ, Կո-րանի.
- Des noix, *f.* Կէ Նո- , ընկղղ, Ֆիվիլ.
- Des noisettes, *f.* Կէ Նո-ըիլի, կաղին, Ֆիլարգ.
- Une datte, Են Կալի, արմառ, Եո-րճա.
- Une pistache, Են Գիլիլալ, պիստակ, Ֆիլարգ.
- Des mûres, *f.* Կէ Կի-ր, Թութ, Բո-լի.
- Des groseilles, *f.* Կէ իրօնիլ, Տաղար, Ֆրիկ Ե-
ըի-ճ.
- Des framboises, *f.* Կէ Գրանդո-ը, ազնիւ մորմենի.
Կո-լիանի Կիլիկն-ըիլիկն.
- Des fraises, *f.* Կէ Ֆրիլ, էլակ, շիլիկ.
- Des nèfles, *f.* Կէ Նիֆլ, զղար, Գո-լո-լ.
- Des cornes, *m.* Կէ Գօրճ, սին, Ե-լիլ.
- Des jujubes, *f.* Կէ Գի-ճի-ը, յունակ, Են-նապ.
- Des arbouses, *f.* Կէղ-արո-ը, մաթուղ, Եօն Ե-
ըիլ.
- Des azeroles, *f.* Կէղ-ըրօլ, ալոճ, Տաղարան, հալը.
- Des caroubes, *m.* Կէ Գո-րո-ը, էղլիլ, Կերի Կո-յ-
Նո-ը.
- Un melon, Եօն Տըլն, սիլ, Գո-լոն.
- Une pastèque, Են Գո-լիկն, } ճալիլ, Գո-րո-ը.
- Un melon d'eau, Եօն Տըլն Կի, } ճալիլ, Գո-րո-ը.
- Un ananas, Եօն անան, անանաս, անանո.

ԺԳ. ՃԱՌԵՐՈՒ ԵՒ ՃԱԳԿԸՆԵՐՈՒ

- L'arbre, m. շարդրբ, ծառ, աղաշ.
- L'arbrisseau, m. շարդրեօ, } [Թուփ, ալբ.
- L'arbuste, m. շարդրեօն, }
- La branche, աղաշ, } սաս, ճիւղ, րաւ.
- Le rameau, աղաշ, }
- La racine, աղաշ, արմատ, գետ.
- Le tronc, աղաշ, բուն, գետնի.
- La feuille, աղաշ, տերեւ, ետրտր.
- L'écorce, f. շիւթ, կեղեւ, գաղաղ.
- Le pommier, աղաշ, խնձորենի, եղաղաղ.
- Le poirier, աղաշ, խնձորենի, արմաղաղաղաղ.
- Le prunier, աղաշ, խնձորենի, երկի աղաղաղ.
- Le pêcher, աղաշ, զեղձի, շիւթալի աղաղաղ.
- Le noyer, աղաշ, խնձորենի, շիւթալի աղաղաղ.
- Le noisetier, աղաշ, (խնձորենի) կաղնի, շիւթաղաղաղ.
- Le chêne, աղաշ, (վայրենի) կաղնի, շիւթ.
- Le gland, աղաշ, խոզկաղնի, գաղաղաղաղ.
- Le pin, աղաշ, ծառ, աղաղաղ.
- Le sapin, աղաշ, եղեւին, գետնաղաղաղ.
- Le tilleul, աղաշ, խնձորենի, շիւթաղաղաղ.
- Le hêtre, աղաշ, խնձորենի, գետնաղաղաղ.
- Le saule, աղաշ, սալ, գետնաղաղ.
- L'orme, աղաշ, m. կնձորենի, գաղաղաղ.
- Le sureau, աղաշ, խնձորենի, շիւթաղաղաղ.
- Le peuplier, աղաշ, խնձորենի, գաղաղաղ.
- La fleur, աղաշ, ծաղիկ, շիւթ.
- La rose, աղաշ, վարդ, կեղ.
- L'oeillet, m. շիւթաղաղ, շաղաղաղ, գաղաղաղաղ.
- La tulipe, աղաշ, խնձորենի, կաղաղ, աղաղ.
- Le lis, աղաշ, շաղաղ, գաղաղաղ.
- La jacinthe, աղաշ, խնձորենի, շաղաղաղ, աղաղ.
- La giroflée, աղաշ, շիւթաղաղ, շաղաղաղ, աղաղ.

La violette, աղաշ, խնձորենի, շաղաղաղ.
 Le tournesol, աղաշ, խնձորենի, արեւածաղիկ, աղաղաղաղ.

ԺԵ. ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՈՒ ԱՅՈՒՆՈՒԿԱԿԱՆ ՊԱՏԻՆԵՐՈՒ

- Le pape, le souverain pontife, աղաշ, աղաղ, աղաղաղ, աղաղաղաղ.
- Le cardinal, աղաշ, գաղաղաղաղ, կարգինաղ, գաղաղաղաղ.
- Le patriarche, աղաշ, գաղաղաղաղ, գաղաղաղաղ.
- Un archevêque, եղաղաղաղ, արքեպիսկոպոս, աղաղաղաղ.
- Un évêque, եղաղաղաղ, եղաղաղաղ, գաղաղաղաղ.
- Un abbé, եղաղաղաղ, արքայ, բնաղաղաղաղաղ.
- Un prêtre, եղաղաղաղ, գաղաղաղաղ, գաղաղաղաղ.
- Un chanoine, եղաղաղաղ, կանոնիկոս, գաղաղաղաղ.
- Un curé, եղաղաղաղ, գաղաղաղաղ, գաղաղաղաղ.
- Un empereur, եղաղաղաղ, խնձորենի, աղաղաղաղ.
- Un roi, եղաղաղաղ, թագաւոր, գաղաղաղաղ.
- Un archiduc, եղաղաղաղ, արքիդուքս, աղաղաղաղաղ.
- Un prince, եղաղաղաղ, իշխան, աղաղաղ.
- Un duc, եղաղաղաղ, գաղաղաղ, գաղաղաղ.
- Un comte, եղաղաղաղ, գաղաղաղ, կոմս, աղաղաղ.
- Un baron, եղաղաղաղ, սեպուհ, աղաղաղաղ.
- Un chevalier, եղաղաղաղ, աղաղաղաղ, աղաղաղաղ.
- Un ambassadeur, եղաղաղաղ, աղաղաղաղ, գաղաղաղաղ.
- Le premier ministre, աղաղաղաղ, աղաղաղաղ, աղաղաղաղ.
- Un conseiller d'état, եղաղաղաղ, աղաղաղաղ, աղաղաղաղ.
- Le grand chambellan, աղաղաղաղ, աղաղաղաղ, աղաղաղաղ.
- Un courtisan, եղաղաղաղ, գաղաղաղաղ, աղաղաղաղ.
- Le chancelier, աղաղաղաղ, աղաղաղաղ, աղաղաղաղ.
- Un président, եղաղաղաղ, աղաղաղաղ, աղաղաղաղ.

- Un conseiller, է՞ծն գ՞ծն-էյնէկ, խորհրդական, փ-շափէր-
- Un juge, է՞ծն ժէ-ժ, դատաւոր, հափիճ.
- Un avocat, է՞ծն աճգա, փաստաբան, րաճա ժէ-տէլէ.
- Un consul, է՞ծն գ՞ծն-է-լ, բղեշխ, գ՞ծն-ուլը.
- Le généralissime, լը ժէնէրալ-իսիճ, վերին հրամա- նատար, սերաափեր.
- Un maréchal, է՞ծն մարշալ, սպարապետ, մարշալ.
- Un général, է՞ծն ժէնէրալ, զորագլուխ, սերար.
- Un amiral, է՞ծն ափրալ, ծովապետ, գափո-րան.
- Un contre-amiral, է՞ծն գ՞ծն-փրափրալ, երրորդ ծո- վապետ, է-չէ-ն-նճէ- գափո-րան.
- Un lieutenant général, է՞ծն լէտեյնան ժէնէրալ, զորա- գլխի տեղակալ, ժէ-տէլէ սերար.
- Un colonel, է՞ծն գ՞ծնէլ, } հաղարապետ, ղէն ղաշը-
- Un major, է՞ծն մաճոր, }
- Un capitaine, է՞ծն գափիլէնը, հարիւրապետ, էէ-չ ղաշը.
- Un officier, է՞ծն օֆիսիէ, պաշտօնակալ, օֆիլէալ.

Ժ.Ձ. ԱՐՈՒԵՍՏՆԵՐՈՒ

- Un apothicaire, է՞ծն ափօնէգէր, դեղագործ, էղանը.
- Un barbier, է՞ծն պարղէ, սափրիչ, ղերղեր.
- Un boucher, է՞ծն պո-շէ, մասվաճառ, գոսապ.
- Un boulanger, է՞ծն պո-լանժէ, հացագործ, է-տէ-տէլէ.
- Un cabaretier, է՞ծն գապարիլէ, պանդոկապետ, մեյ- էանէճէ.
- Un chapelier, է՞ծն շափլէլէ, խոյրագործ, շափիճը.
- Un charpentier, է՞ծն շարփանիլէ, ատարճագործ, րողրամանը.
- Un chirurgien, է՞ծն շէրէ-րէլէն, վիրաբոյճ, ճէրրան.
- Un cirier, է՞ծն սերիլէ, մուսղործ, յօճոս.
- Un compositeur, է՞ծն գ՞ծն-գղիլիէ, գրաշար, է-ղը, փիլապ րիղէն.
- Un confiturier, է՞ծն գ՞ծն-ֆիլիլէ-րիլէ, անուշաբար, շէ- փերլ-տէճէ.
- Un cordonnier, է՞ծն գ՞գորտիլէ, կոշկակար, փ-պո-ճոն-

- Un couvreur, է՞ծն գո-վրէօր, յարկիչ, լալը է-տոն.
- Un crocheteur, է՞ծն գրօշիլէօր, բեռնակիր, համալ.
- Un dendist, է՞ծն րանրիսիլ, աղբայ հանող, րիչ շէ- փիճէ.
- Un douanier, է՞ծն րո-անիլէ, մարտաւոր, փօրիլ-իճէ-.
- Un droguiste, է՞ծն րօրիլիսիլ, դեղավաճառ, ափրէր.
- Un ferblantier, է՞ծն ֆերպլանիլիլէ, կոիչ, թիլթ էղնա- գործ, իլէնէ-տէճէ.
- Un forgeron, է՞ծն ֆօրճրօն, երկաթագործ, շէլիլիլէր.
- Un horloger, է՞ծն օրլօճէ, ժամագործ, սամիճը.
- Un imprimeur, է՞ծն էնգրիլիլէօր, տպող, փիլապ ղա-նան.
- Un jardinier, է՞ծն ժարրիլիլէ, պարտիզպան, պաղ-է- ղան.
- Un joaillier, է՞ծն ժօ-յլիլէլէ, ակնավաճառ, ակնա- գործ, ճէ-վանիլէլէ.
- Un libraire, է՞ծն լէպրէր, գրքածախ, փիլապճը.
- Un maçon, է՞ծն մա-ճն, որմնագիր, րո-վրճը.
- Un maréchal ferrant, է՞ծն մարշալ ֆերան, պայտառ, նալըանր.
- Un matelot, է՞ծն մալլօ, նաւավար, փօիճէ.
- Un médecin, է՞ծն մեդիկ, բժիշկ, հէ-տիճ.
- Un menuisier, է՞ծն միլի-իլիլէ, հիւս, րիլ-րիլէր.
- Un mercier, է՞ծն մերսիլէ, խանութպան, րի-տէ-տէնճը.
- Un meunier, է՞ծն մեոնիլէ, ջաղացպան, րիլիլիլէնճէ.
- Un miroitier, է՞ծն միրո-տիլիլէ, հայելի շինող, այն-ճը.
- Un musicien, է՞ծն միլի-իլիլէ, երաճիշտ, ղալըճը.
- Un oculiste, է՞ծն օգիլ-լիլիլէ, ակնաբոյճ, փէ-հալ.
- Un orfèvre, է՞ծն օրֆէ-վրը, սակրիչ, գո-յո-ճոն.
- Un papetier, է՞ծն փափիլիլէ, թղթագործ, փ-ղը-րճը.
- Un patissier, է՞ծն փալիլիլէ, ծաղարար, ղէ-րիլ-տէճէ.
- Un pêcheur, է՞ծն փէրիլէօր, ձկնորս, ղալըճը.
- Un peintre, է՞ծն փէնլիլը, պատկերաշան, ի-աճիլիլէ.
- Un pelletier, է՞ծն փէլիլիլէ, մուշտակագործ, փ-ր-տէճէ.
- Un potier, է՞ծն փօիլիլէ, բրուս, շէ-փիլ-տէճէ.
- Un ramoneur, է՞ծն րամօնէօր, ծխնելոյղ մաքրող, օճ-գ փ-փիլ-րիլ-տէճէ.

Un relieur, եօն բեւեօր, կաղմարար, Կիւսուդ պարզ
լայնճը.

Un savetier, եօն սավեթի, Տնակարկատ, Կ-Կիճի.

Un sculpteur, եօն սքիւլթօր, քանդակագործ, օյ-
մաճը.

Un sellier, եօն սելլի, թամբագործ, սերբաճ, Եյերճի.

Un serrurier, եօն սերրիւրի, գարբիւն, շէլլիկիւր.

Un tailleur, եօն տայլիւր, գերձակ, իւրիւր.

Un tailleur de pierre, եօն տայլիւր ար ճիւր, քարա-
Տատ, Բ-ճը.

Un tanneur, եօն տաննօր, խաղախորդ, Կեպուդ.

Un tapissier, եօն տափիսի, գորգ շինող, գնող, Խ-
լըճը.

Un teinturier, եօն տեյնիւրի, ներկարար, պոյմաճը.

Un tisserand, եօն տիսերան, ստայնանի, Վ-Վա.

Un tonnelier, եօն տոնելլի, տակառագործ, Ֆլըճը.

Un tourneur, եօն տուրնօր, ծախարակագործ, Վ-
բըճը.

Un vigneron, եօն վինըրօն, այգեգործ, պուպան.

Un vitrier, եօն վիտրի, սպակեգործ, Տ-ճը.

ԺԷ. ՏՆՆ ՊԵՃՏՈՆԵՆԵՐՈՒ

Un secrétaire, եօն սեքրետիւր, գպիր, սըբ սեմիտի.

Un maître d'hôtel, եօն մեյթր Կ'օթել, սան Տաղա-
բապետ, Կ-Կն.

Un cuisinier, եօն կիւսինի, խՏարար, սըբ.

Un marmiton, եօն մարմիտօն, խՏեակ, խՏանոցի
սպասաւոր, Կ-Կ.

Un écuyer, եօն էկիւի, զինակիր, սիլիկոր.

Un palefrenier, եօն պալեֆրենի, ձիագարման, սեյն.

Un cocher, եօն կօչի, կառապան, արարաճը.

Un laquais, եօն լակի, սուրճանդակ, Բ-Բար.

Un valet de pied, եօն վալէ ար ճիւր, սպասաւոր, Վ-
Կոր.

Un sommelier, եօն սօմիլի, շտեմարանապետ, Կ-
Կիճի.

Les domestiques, m. լէ Կօճի-իիւր, ծառաները,
Խըշիւրիւր.

Les servantes, f. լէ սերվանի, աղախինները, Կ-
Կիւր.

Un valet de chambre, եօն վալէ ար շնարը, սենե-
կապան, Կ-Ֆիւնաճը.

**ԺԸ. ՊԵՃՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏԻՒՆԳՈՒ-
ԹԻՒՆՆԵՐՈՒ**

✓ Un géant, եօն յեան, Տոկայ, Կիւրի.

✓ Un nain, եօն նին, Կաճաճ, Տի-ճի.

✓ Un estropié, եօն էսթրօփի, խեղ, ս-Կոր.

✓ Un bossu, եօն Կօսիւ, կուղ, սպաստող, Կ-Կոր.

✓ Un borgne, եօն Կօրնիւ, միաչէն. միակնի, իւր Կիւր.

✓ Un louche, եօն լուչ, շիւ, շաշ.

✓ Un aveugle, եօն աւեյլը, կոյր, Կիւր.

✓ Un boiteux, եօն Կօ-Կիւ կաղ, Բօփալ.

✓ Un sourd, եօն սուր, խուլ, սուր.

✓ Un muet, եօն միւտ, մուլ, Կիւր.

✓ Un bègue, եօն Կիւի, թոթով, Կիւր.

✓ Un somnambule, եօն սօմնանդիւլ, քնարըճիկ, Կ-
Կոր Կիւր, Կարիւր.

La colique, լա կօլիկ, խիթ, փորի ցաւ, սանճը.

✓ Le rhume, լը ռիւմ, Տարբուղի, շիւ-Կիւ, նիւրիւ.

✓ La toux, լա տու, Տաղ, Կօ-Կիւ-Կիւ.

L'asthme, m. Լ'աշմ, շնարգեւիւթիւն, շնարգեւիւթիւն,
Բնարգեւիւթիւն.

La petite vérole, լա փիւրի լիւրօլ, ծաղիկ, տապաստ,
Կիւր.

La vaccine, լա վակցին, պատուաստ, սը.

La rougeole, լա ռուճօլ, վարդաճոց, Կիւր-Կիւ.

Les écrouelles, լէ Կիւր-Կիւ, } f. խոլ, սըբաճ.

Les scrofules, լէ սքրօֆիւլ, }

Une pustule, Կիւ փիւ-Կիւ, խաղաւարտ, շիւր.

Le cancer, լը կանսեր, քաղցկեղ, շիւր-Կիւ.

La fièvre, լա ֆիւր, տենդ, շերմ, սըբաճ.

- L'érésipèle, *m.* ըրերշիփեւ, օձիկ, եւլանճբ.
- La jaunisse, *լ* ժօնէ, գալուկ, սարւււթ.
- La phthisie, *լ* թիւշէ, բարակցաւ, հալեւմաշ, վե-
րէ.
- La pleurésie, *լ* փլեօրեշի, կողակիթ, կշտացաւ,
եւն ալբուր, շափեւ-ճեօղէ (սալեւնճան).
- L'hydropisie, *f.* վերօփեշի, ջրգողութիւն, էնիւփա,
ուփաւթ.
- L'épilepsie, *f.* ըրիփեփի, լուսնոտութիւն, սար.
- L'apoplexie, *f.* ըրփօփեփի, կաթուած, սար.
- La paralysie, *լ* փարալիշի, անդամալուծութիւն,
փօթիփիփի.
- La lèpre, *լ* ըփրբ, բորոտութիւն, սոյոշ էլեփի.
- La dartre, *լ* սարբրբ, որքիւն, թեփիշի.
- La taigne, *լ* թեփեւ, գոնջութիւն, փեւ, փեւթ.
- La goutte, *լ* ցոլ, յոգացաւութիւն, նիփի.
- La peste, *լ* փեփ, ժանտախտ, էնօսփաւթ.
- La maladie, *լ* մալադի, հիւանդութիւն, էնփիփեւթ.
- La guérison, *լ* ցիւրիշի, ապաքինութիւն, առող-
ջանալ, փիւլեւթ.
- La mort, *լ* յօր, մահ, էօլեփ.

ԺԹ. ԶԳԵՍՏՆԵՐՈՒ

- Un manteau, էօն մանթօ, վերարկու, փափոթ.
- Un habit, էօն սիւ, զգեստ, կարծ թիկնոց, էփաւ,
փափոթ.
- Un surtout, էօն սիւրթո, թիկնոց, սիւրթո.
- Une pelisse, էն փլեւ, մուշտակ, փիւր.
- La manche, *լ* մանշ, թեգանիք, թեւ, փօլ, էեւ.
- Le collet, *լ* փօլ, օձիք, էփա.
- La doublure, *լ* սոսնալիք, սատառ, սիւր.
- La poche, *լ* փօշ, գրպան, ճեւ.
- Le gousset, *լ* էնփօ, ժամացոյցի գրպան, սատ-
ճեւ, փօշօն ճեւ.
- Les boutons, *m.* ըր սոսնալ, կոճակ, փիւր.
- Les boutonsières, *f.* ըր սոսնալիք, օղակ, էլեւ.

- Le gilet, *լ* փլեւ, բաճկոն, փլեւ, էեւ.
- Le caleçon, *լ* փալեօն, վարտիք, փիւր.
- Un pantalon, էօն փալեօն, անդրալարտիք, փա-
լեօն.
- Les bretelles, *f.* ըր սոսնալ, ձգարիկ, թիւրանի.
- La robe de chambre, *լ* բօշ սօլ շանջրբ, գիշերուան
զգեստ, փեփեւթ.
- La perruque, *լ* փիւրիւթ, կեղծամ, փիւրփ.
- Le chapeau, *լ* շափ, փեղոյր, շափ.
- Le bonnet, *լ* սօն, գլխարկ, սիւրփօշ, էփեւ.
- La calotte, *լ* փալեփ, զգակ, էփեւ.
- La cravate, *լ* փիւրփ, փողպատ, սօլալ սօլ.
- Le peigne, *լ* փիւր, սանար, էփա.
- Le cure-dent, *լ* փիւրփ, սատամարօր, փիւ
փիւր.
- Le dentifrice, *լ* սոսնալիք, աղայի փօշի, փիւ
փիւր.
- La brosse à dents, *լ* սօլ սօլ, աղայի մարիւ,
փիւ ճիւր.
- Des gants, *m.* փիւ, ձեռնոց, թաթպան, էլ-
փիւ.
- Une montre, էն սօլիք, ժամացոյց, սատ.
- Des pendants d'oreilles, *m.* փիւրփ սօլ սօլիք,
փիւր, փիւ.
- Un collier, էօն փօլի, մանեակ, փիւրփ.
- Des bracelets, *m.* փիւրփ սօլ, ապամանջան, փիւր.
- Une bague, էն սօլ, } մասնի, էփիւր.
- Un anneau, էօն սօլ, }
- Le bas, *լ* սօլ, զանկապան, գուրպայ, սօլ.
- Les jarretières, *f.* ըր սօլիք, ծնկի կապ, զանկա-
պանի կապ, փալ սօլ.
- Les bottes, *f.* ըր սօլ, կօշիկ, ճիւր.
- Un tirant, էօն թիւր, կօշկանդեղ, ճիւր սօլ.
- Un tire-botte, էօն թիւրփ, կօշիկ հանեւլու էւ
հանեւլու գործիք, ճիւր փիւրփ
սօլ.

- Les pantoufles, *f.* լէ քաննն-ճլը, հողաթափ, քապոն.
- Les babouches, *f.* լէ պապոն-շ, շղուական, լիւրլիւ.
- Les souliers, *m.* լէ սո-լիւ, մուծակ, գոնդոն.
- Le linge, լը լիւժ, ճերմկեղէն, Վաշալ.
- La chemise, լա շուիշ, շապիկ, կեօճիւ.
- Le mouchoir, լը հո-շուար, թաշկինակ, եպլը.
- Une canne, էն գան, դաւաղան, Վապոն.
- Les lunettes, *f.* լէ լիւնիւ, ակնոց, կեօղիւ.
- La bourse, լա պոն, քսակ, էսի.
- Le parapluie, լը քար-իւնի, անձրեւի հովանոցակ, էպոն-ը շիւնիւ.
- Le parasol, լը քար-ու, հովանոցակ, շիւնիւ.
- La tabatière, լա լապոնիւր, քթախոտի տուփ, էնֆիւ գոննու.
- La pipe, լա քիք, ծխածիգ, լիւնիւն Վապոն.
- Les vergettes, *f.* լէ լիւնիւ, } խղանակ, էսֆի.
- La brosse, լա պոն, }
- Les décattoires, *f.* լէ քիւրօնուար, կոշիկ խղանակ, ճիւղի ճըրը.
- Le cirage, լը քիւրժ, թոյր, կոշիկ ներկ, գոնդոն-ը պոն.

Ի. ՁԵՆԱԶԵՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

- Une épée, էն էֆի, թուր, գլը.
- Un poignard, էօն գոնանեար, դաշոյն, խանիւր.
- Le fourreau, լը ֆորօ, պատեան, գլը.
- Une pique, էն քիք, ակգ, Վաշալ.
- Une flèche, էն ֆիւշ, նեա, օֆ.
- Un arc, էօն պոք, աղեղ, էպ.
- Un carquois, էօն գորգոն, կապարձ, լիւրիւ.
- Une cuirasse, էն գիւնիւ, զրահ, Վաշալ.
- Un bouclier, էօն պոնիւ, վահան, գալգան.
- Un casque, էօն գառ, սաղաւարտ, քիւրիւ ինլու.
- La poudre, լա գոնարը, վառօղ, վարոն.
- Des balles, *f.* քի պալ, հրացանի գնդակ, սալ.
- Un fusil, էօն ֆիւշ, հրացան, լիւնիւ.

- Un pistolet, էօն քիւնիւ, ատրճանակ, քիւնիւ, քապոն.
- Un boulet, էօն պոնիւ, գոնիւ, կիւն.
- Un canon, էօն գանձ, թնդանօթ, լիւն.
- L'affût, *m.* լաֆիւ, թնդանօթի սայլակ, լիւն պոն.
- Un mortier, էօն օրիւնի, սըմբիւն, հալան լիւն.
- Une bombe, էն պօն, սըմբ, գոնդոն.
- Une grenade, էն կընար, սըմբակ, էլ գոնդոն.
- Une carabine, էն գարապիւ, ցրկիւ, գարապիւ.
- Une fusée, էն ֆիւշ, հրացայտ, ֆիւշ.
- Une girande, էն ժիւնար, հրացայտներու խուրձ, ֆիւշ քիւնիւ.
- Une bêche, էն պիւշ, բահ, պիւ.
- Une pioche, էն քիւշ, թի, էրիւ.
- Une houe, էն հոն, ճանկիւ, քերոց, Վաշալ.
- Un hoyau, էօն հոնեա, ակիւ, (էի լարաֆիւ) գարա.
- Un louchet, էօն լուշ, բրիւ, (պիւ լարաֆիւ) գարա.
- Une herse, էն հերս, (հօղի կոշտերը կոտրելու սերմերը ծածկելու) տափան, ցաքան, լարաֆ.
- Un râteau, էօն բալիւ, (խոտ ժողկելու, գետինը մաքրելու) արմուխ, լարաֆ.
- Un rouleau, էօն բոն, լողքար, էնլու.
- Une fourche, էն ֆորշ, երկտանի, Վաշալ, էպոն.
- Un pressoir, էօն քրեսոնար, հնձան, մամուլ, ճիւն-պիւ, էնիւնի, լաշ.
- Une faux, էն ֆօ, մանգաղ, լարաֆ.
- Une serpe, էն սերֆ, յատոց, պիւն.
- Un arrosoir, էօն արօշոնար, ցնցուղ, պաղիւ գօլա.
- Une brouette, էն պոնիւ, սայլակ, լիւնար, էլ պոն.
- Un entonnoir, էօն աննոնար, ձաղար, էոնի.
- Un marteau, էօն մարթիւ, մուրձ, լիւն.
- Une hache, էն հաշ, } կացին, տապար, պալն.
- Une cognée, էն գօնիւ, }
- Un hachereau, էօն հաշիւ, սըրագ, էսի.

- Une scie, էն սի, սղոց, րեմբերբէ.
- Une lime, էն լիմ, խարտոց, էյէ.
- Une tarière, էն ըւրէր, } դչիւր, գայլիկոն,
- Un vilebrequin, էն իկարբէն, } պոքոքոք.
- Un rabot, էն բապօ, (տակտակի) քերիչ, բէնրէ.
- Une varlope, էն վարլօք, մեծ քերիչ, ինչորբէ.
- Une râpe, էն բաք, (պանրի) քերիչ, (ընրօք) բէնրէ.
- Un ciselet, էն սիչլէ, } գրոց, Երկաթի գրիչ, րե-
- Un burin, էն պիւրէն, } սիբ գալէմ, գոյոմճո գալէմ.
- Des tenailles, ֆ. րէ ընչլ, աքցան, իկլիկիկն.
- De petites pinces, րբ իկիկի կէն, աքցանիկ, իկաի.
- Des pincettes, ֆ. րէ իկնսէն, ունելեակ, գըսսած.
- Une pincette, էն իկնսէն, մաղխիլ, ճըմպըչ.
- Un rasoir, էն բազուար, ածելի, ունիւրա.
- Une pierre à aiguiser, էն իկիւր ա կիկիչի, յեսան, րէկիկ ընչլ.
- Un fusil, էն թիւչի, սրոց, մասապ.

ԻՆ. ՉՈՐ-ԲՈՏԱՆԻՆԵՐՈՒ

- Le quadrupède, լը գոսարի-իկեր, շորքտանի, րեբորոյ յոքլէ.
- L'agneau, m. լ'անեօ, գառնուկ, գոյոն.
- L'âne, m. լ'ան, էչ, էչէ.
- La belette, լա պլէն, աքիս, կէլիճիէ.
- Le bélier, լը պլէն, խոյ, գօչ.
- Le boeuf, լը պլէն, էր, էօքիչ.
- Le bouc, լը պոք, նոխազ, էրէմ.
- La brebis, լա պրբի, մաքի, ոչխար, գօյոն, մաքե.
- Le buffle, լը պլէն, գոմէչ, մանրա.
- Le castor, լը գոսիօր, կուղր, գոնարոն.
- Le cerf, լը պիւր, էրջիւրու, կիյի.
- Le chameau, լը շամօ, ուղա, րէի.
- Le chat, լը լա, կատու, իրի.
- La chèvre, լա շիւրբ, այծ, իրի.

- Le cheval, լը շիւր, ձի, րի.
- Le chien, լը շիկն, շուն, իօքիէ.
- Le cochon, լը գօչօն, խոզ, րօմոն.
- Le daim, լը պիւր, այծեամ, ճէյրան.
- L'éléphant, m. լ'էլէֆան, փիղ, թիւ.
- L'écureuil, m. լ'էքիւր, սկիւռ, ղընճոյ.
- Le faon, լը թան, Եղնորթ, կիյի էնչրբ.
- La fouine, լա թոն, կուղ, ոսմար.
- La gazelle, լա կաչլ, վիթ, ղաչլ.
- Le hérisson, լը Կերիճօն, ոզնի, իիքի.
- L'hermine, ֆ. լ'էրմին, սպիտակ աքիս, գոգոմ.
- L'hyène, ֆ. լ'իկն, բորեան, ղըրլիւն.
- La jument, լա թիման, զամբիկ, գըրբ.
- Le lapin, լը լաիկն, ճաղար, րոն ընչանը.
- Le léopard, լը լէպար, ընճառիւծ, գար.
- Le lièvre, լը լիւրբ, նապաստակ, ընչան.
- Le lion, լը լիօն, առիւծ, արաւն.
- Le loup, լը լա, գայլ, գոքոք.
- Le mouton, լը մոն, մալեակ խոյ, գըլբըճի գօյոն.
- Le mulet, լը միւլէ, ջորի, գոնրբ.
- L'ours, m. լ'ուր, արջ, այլ.
- Le rat, լը բա, մեծ մուկ, ճարիւր ընչան.
- Le renard, լը բընար, աղուես, ընի.
- Le sanglier, լը սանկիկ, վարազ, էսպան րօմոն.
- Le singe, լը սիկ, կապիկ, մայոն.
- La souris, լա սուրի, պգիկ մուկ, ինչիէ սըն.
- La taupe, լա ըօք, խլուրդ, իօսարիկ.
- Le taureau, լը ըօրօ, ցուլ, րոն.
- Le tigre, լը ըիկիւր, վարդ, իկիկն.
- La vache, լա վաչ, կով, ընի.

ԻՅ. ՀԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ԹՈՒՉՈՒՆՆԵՐՈՒ

- L'oiseau, m. լ'ուսազ, թռչուն, գոն.
- La plume, լա իկիմ, փետուր, ընչ.
- L'aile, ֆ. լ'էլ, թեւ, գանար.

Le bec, ԼԵ ԿԵՔ, կտուց, գոռ զոն-ըն-ըն, կակա.
 L'aigle, m. լեհլը, արծիւ, գարնալ.
 L'alouette, f. լալու-էլ, արաուտ, Վայր գոռ-ըն-ըն.
 L'autruche, f. լ'օթիւ-ը, ջայլամ, արժէ գոռ-ըն-ըն.
 La caille, ԼԵ Գայլ, լորամարգի, պըլուրճըն.
 Le canard, ԼԵ Գանար, բար, էօրդէ.
 Le chardonneret, ԼԵ Ղարդնրէ, կարմիրկառար, սագ-
 գոռ-ըն-ըն.
 La colombe, ԼԵ Գօլմպ, աղանի, կե-ժէրճի.
 Le coq, ԼԵ Գօփ, պըաղաղ, էօրօղ.
 Le corbeau, ԼԵ Գօրպօ, աղուա, գարդա.
 Le cygne, ԼԵ սինէլ, կարապ, գոռ-ըն-ըն.
 Le dindon, ԼԵ Կէնդօն, } ՏնդկաՏաւ, հինդ
 Le coq d'Inde, ԼԵ Գօ Կ'Ինդ, } Լառ-ըն-ըն.
 L'épervier, m. լ'էփէրվէ, բաղէ, սլաճա.
 La fauvette, ԼԵ ֆօվէլ, թուխկատար, պալարան գարա.
 Le geai, ԼԵ Ժէ, կաղնոյ աղուա, սլա գարդա.
 Le hibou, ԼԵ հիպո, բու, պայգոռ-ըն.
 L'hirondelle, f. լ'իրօնդէլ, ծիծառ, գըրլանդըճ.
 La linotte, ԼԵ լինօթ, կտաւարաղ, էլէն գոռ-ըն-ըն.
 Le milan, ԼԵ միլան, ուրուր, ցին, Վայլափ.
 Le moineau, ԼԵ մոնօ, ճնճղուկ, սերլէ.
 L'oie, f. լ'օ-ա, սագ, գաղ.
 Le paon, ԼԵ փան, սիրամարգ, Լառ-ըն գոռ-ըն-ըն.
 La perdrix, ԼԵ փէրդրէ, կարա, էէլէ.
 Le perroquet, ԼԵ փէրօթ, թութակ, փփաղան.
 La pie, ԼԵ փի, կաշաղակ, սագ-ըղան.
 Le pigeon, ԼԵ փիժօն, աղանի, կե-ժէրճի.
 Le pinson, ԼԵ փինսօն, սարեկիկ, էսփինօ.
 Le plongeon, ԼԵ փլոնժօն, Տողամաղ, գարա պալափ.
 La poule, ԼԵ փոլ, Տաւ, Լառ-ըն.
 Le poulet, ԼԵ փոլ-է, Տաւաղ, վառեկ, փիլէճ.
 Le roitelet, ԼԵ բոռ-էլ, ցախսարեկ, Վալ գոռ-ըն-ըն.
 Le rossignol, ԼԵ բօնիեօլ, սոխակ, Կէ-լպէ.
 Le serin de Canarie կամ le canari, ԼԵ սրէն պը գա-
 նարի, դեղճանիկ, փանարեա.

Le tarin, ԼԵ Լարէն, տարին, էսէլէ.
 La tourterelle, ԼԵ Լոռ-ըրէլ, տատրակ, գոռ-ըն-ըն.

ԻԳ • ԺՈՎՈՒ ԿԵՆԳԵՆԻՆԵՐՈՒ

Le poisson, ԼԵ փոռսօն, ձուկ, պալափ.
 Les écailles, f. էլ-է-գայլ, թեփ, փոլ.
 L'arête, f. լարէլ, (ձկի) փուշ, արէն, փըլափ.
 L'anguille, f. լանկիլ, օճաճուկ, էլլան պալաղը.
 La baleine, ԼԵ պալէն, կէտ, պալէնա.
 Le dauphin, ԼԵ Կօֆէն, դրիին, էօն-ըն.
 Des anchois, m. արդ-անչոս, անճրուկ, էսման
 պալաղ.
 L'esturgeon, m. էստի-ըժօն, թառափ, Վրին.
 Le maquereau, ԼԵ մագրօ, թիւնիկ, էսագի-օթի.
 Des harengs, m. ար հարան, փայլուն ձուկ, էինկա
 պալաղ.
 Des sardines, f. ար սարին, Տրճուկ, աղկեր, էլէրճօղ,
 սլէլ պալաղ, սարթէլ.
 Le turbot, ԼԵ էլ-բոյօ, վաճանճուկ, գալփան
 պալաղ.
 L'espadon, m. էսփարօն, թրճուկ, գըլափ պալաղ.
 Le thon, ԼԵ էն, թիւնս, փալաճոռ պալաղ.
 Le calmar, ԼԵ փալմար, լըր, փրէէպէ պալաղ.
 La truite, ԼԵ էրէ-էլ, կարմրախայտ, սլա պալաղ.
 La morue, ԼԵ մօրէ, փրիբուկ, Վղի պալաղ.
 L'écrevisse, f. էէրէլէ, լսցգետին, լալափօղ.
 Des langoustes, f. ար էանկոսթ, ճօլու մարախ,
 էլէ.
 La tortue, ԼԵ էօրթի, կրայ, էսպաղ.
 Des huîtres, f. արդ-է-էլլը, ստարէ, լարթի.
 Des moules, f. ար մուլ, ձկան աղանջ, փրեա.

ԻԳ • ՄԻՋԵՏՆԵՐՈՒ, ՈՐԳՆԵՐՈՒ, ԾՃԻՆԵՐՈՒ

La cigale, ԼԵ սիլալ, ճեպիո, պալալէս պէօճէյ.
 Le crapaud, ԼԵ քրափօ, զեանագորտ, գարա գոռ-ըն-ըն.
 պաղ.

- La grenouille, Լ Ի ր Ե շ ան յ Լ, Գ ր ր ար, Գ ռ ար ար ար ար.
- Le serpent, Լ Ե ս ե ր ֆ ան, օ Ը, Ե ր Լ ան.
- Le lézard, Լ Ե Լ Ե ր ար, Ը ր Գ Լ Ե Գ, Գ Ե ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե.
- Le scorpion, Լ Ե ս ֆ օ ր ֆ ան օ Ը, Կ ար Ի Ը, ս ֆ ր Ե Գ.
- La scolopendre, Լ ս ս ֆ օ Լ ֆ ան ար Ե Լ, օ Ը ար ան Գ ր, Գ Ե Լ Գ
ար Գ.
- La mouche, Լ ս Ը ր Ե շ, Ը ան Ը, ս Ի Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Le cousin, Լ Ե Գ ր Ե շ Լ Ե Լ, Ը Ի Գ ր Ե Լ Ե, ս Ի Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Le taon, Լ Ե Լ Ե Ը, Ը Ի ար ան Գ ր, ս Լ ս Ի Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- L'abeille, ֆ. Լ Ե ար Ե Լ Ե Լ, Ը Ե Գ ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- La fourmi, Լ ս ֆ ր Ե ր ֆ ան, Ը ր Գ Լ Ե Լ Ե Լ, Գ ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- L'araignée, ֆ. Լ Ե ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ, ս ար Գ ր, Ը ար Ը Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- La toile d'araignée, Լ ս Լ Ե ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ, ս ար Գ ր Ի
ան Գ ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Le papillon, Լ Ե ֆ ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ, Ը Ի Ի Ը Ե Լ Ե Լ, Գ Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Le ver à soie, Լ Ե Լ Ե ր ս Ե Լ Ե Լ Ե Լ, Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Le ver luisant, Լ Ե Լ Ե ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ, Կ ր ար Կ Ի Լ Ե Լ, ս Լ Ե Լ Ե Լ
Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Le cloporte, Լ Ե Գ Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ, Ը Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ, Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- La sauterelle, Լ ս ս Ե Լ Ե Լ Ե Լ, Ը ար ար Լ ս, Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- L'escargot, m. Լ Ե ս ֆ ր Ե Լ Ե Լ, Կ ր Գ Լ Ե Լ Ե Լ, ս ար Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Le limaçon, Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ, Լ ար Լ Ե Լ, ս Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- La teigne, Լ ս Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ, Գ Լ Ե Լ, Կ Լ Ե Լ Ե Լ.
- La sangsue, Լ ս ս ան ս Լ Ե Լ, ս Գ ր Ե Լ Ե Լ, ս Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Le pou, Լ Ե ֆ ր Ե Լ, ս Լ Լ Ե Լ, Ե Լ Լ Ե Լ.
- La lente, Լ ս Լ ան Լ Ե Լ, ս ան Ի Ը, ս Լ Լ Ե Լ Ե Լ.
- La puce, Լ ս ֆ Լ Ե Լ, Լ ս Լ, ֆ Լ Լ Ե Լ Ե Լ.
- La punaise, Լ ս ֆ Լ Ե Լ Ե Լ, Ը ր Ե Լ Ե Լ, ֆ ար ան Ը Լ Ե Լ, Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ
Ե Լ Լ Ե Լ.

F.

Հ Լ Մ Ը Ի Օ Տ Խ Օ Ս Գ Ե Լ

Ա. AVOIR ՕԺԱՆԳԱԿԻՆ ԳՈՅԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԿԵՏ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԵՐ

- J'ai du papier. Թ օ ւ Գ Լ Ը ո ւ Ե Ի Ը Ը.
- Ժ'է որե ֆ ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Il a de l'encre. Թ ան ար Լ ո ւ Ե Լ Ե Լ.
- Ի Լ ս Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Nous avons des plumes. Գ ր Ի Լ ո ւ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Ը ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Vous avez un canif. Գ Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Վ ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Ils ont des oranges. Գ Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Ի Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- J'avais des poires. Փ օ ր Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Ժ'ավէ որե ֆ ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Il avait des pommes. Ս ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Ի Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Nous avions des cerises. Ի Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Ը ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Vous aviez des prunes. Ս ար Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Վ ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Ils avaient des citrons. Ի Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Ի Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- J'eus de la joie. Ո ւ ր ար ան Ը Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Ժ'է Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Il eut du chagrin. Ը Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Ի Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Nous eumes de la petite monnaie. Մ ան ր ս ար Կ ո ւ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.
- Ը ր Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ Ե Լ.

Vous eûtes de l'or.
 Վորդ էլի որ լ'որ.
 Ils eurent de l'argent.
 Իւր էր որ լ'արժան.
 J'aurai des amandes.
 Ժ'օրէ որդ - աման.
 Il aura des groseilles.
 Իւ օրս որ էրօղէյլ.
 Vous aurez des fraises.
 Վորդ - օրէ որ է ֆրէյ.
 Ils auront des raisins.
 Իւր - օրօն որ էրէյն.
 J'aurais des amis.
 Ժ'օրէ որդ - ամի.

Il aurait des ennemis.
 Իւ օրէ որդ - էնի.
 Nous aurions des supérieurs.

Նորդ - օրօն որ էնի - րէիօր.

Vous auriez des inférieurs.

Վորդ - օրի որդ էնի ֆրէիօր.
 Ils auraient des égaux.

Իւր - օրէ որդ էնիօ.

A-t-il une épée?

Ա - ի - էլ էն էնի.

Avons-nous congé?

Այօն - նո - ֆօնէի.

Avez-vous une épingle?

Ալէ - Վորդ - էն էնի էնիլլ.

Ոսկի ունեցար.

Ալ էլ էն էնիլ լ'ար ըր.

Արծաթ, ստակ ունեցան.

Ալ էն էնիլ լ'ար ըր.

Նորդ պիտ'որ ունենամ.

Պարտիօ օլաճագ.

Հաղարջ պիտ'որ ունենայ.

Ֆրէնի էնի - օլաճագ.

Ելակ պիտ'որ ունենար.

Չի էնի էնիլ օլաճագ.

Խաղող պիտ'որ ունենան.

Ի - ղի - օլէրի օլաճագ.

Բարեկամ կ'ուսենայի...

Տօնո - օլա - ր ուսուս, րօսի էրէնի էնի.

Թշնամի կ'ուսենար...

Տի - ղ'անլար օլա - ր ուսուս.

Մեծեր կ'ուսենայինք...

Ստորակարգեալներ կ'ուսենայիք...

Թաղի էնի էնիլ օլա - ր ուսուս. Հաւասարներ կ'ուսենային...

Ալ էր անլար օլա - ր ուսուս.

Սուր ունի.

Գլլ էն լ'ար օլ.

Հանդիս ունի նք.

Թալի էնի էնիլ լ'ար օլ.

Գնդասեղ մը ունիք.

Պիլ ինիլ էն - ղ լ'ար օլ.

Ont-ils des abricots?

Օն - էլ որդ - արիօ.

Avait-il des figues?

Ալ էլ - էլ որ էնի.

Avions - nous des châ-

taignes.

Ալ էն - նո - որ շալի էնի.

Aviez-vous des noix?

Ալ էլ - Վո - որ նո - ս.

Avaient-ils des noisettes?

Ալ էլ - էլ որ նո - ս էլ.

Eut-il de la sincérité?

Ի - ի - էլ որ լա - սի - ս էրի էլ.

Eûmes-nous du dégoût?

Ի - մ - նո - րի - որ էն - ս.

Eûtes-vous de la politesse?

Ի - ի - Վո - որ լա - սի - ս էրի էլ.

Eurent-ils de la modestie?

Ի - ի - էլ որ լա - սի - ս էրի էլ.

Aura-t-il des avelines?

Օր - ի - էլ որդ - ամի.

Aurons - nous des con-

combres?

Օրօն - նո - որ ֆօնի էնիլ.

Aurez-vous des tulipes?

Օր - Վո - որ էն - էլ էլ.

Auront-ils des fleurs?

Օրօն - էլ որ էնի էնի.

Aurait-il du profit?

Օրի - էլ որ է - րօնի.

Օրիան ունի.

Գորդ էլ արի օլ.

Թուր ունի.

Ինի էն լ'ար օլ.

Հաղանակ ունի նք.

Բեյն էնի էնիլ լ'ար օլ.

Ալ էլ որ ունի էնի.

Ալ էլ որ էնի էնիլ լ'ար օլ.

Կողն ունի նք.

Ֆրէն էնի էնիլ լ'ար օլ.

Անի էրի էնի էնի էնի -

ցալ.

Ս - ֆրէն - ն - լ - ու - օլա - ր - ս - ս.

Տ - ղ - անլար լ'ուսենայինք.

Ճանի էնիլ սը ֆրէն օլ.

Քաղաքալարու լ'ուսենայինք.

Թերի էնի էնիլ օլա - ր - ս - ս.

Համեասու լ'ուսենայինք.

Ի - որդ էնի էնի օլա - ր - ս - ս.

Կողն պիտ'որ ուսենայ.

Ֆրէն էնի էնի օլա - ճագ օլ.

Վարունգ պիտ'որ ուսենայինք.

Իւր արի էնի օլա - ճագ օլ.

Կակաչ պիտ'որ ուսենայ.

Լալ էնի էնի օլա - ճագ օլ.

Ծաղիկ պիտ'որ ուսենայինք.

Չի էնի էնի էնի օլա - ճագ օլ.

Հաչ կ'ուսենար.

Ֆրէն օլա - ր - ս - ս - ս - ս.

Aurions-nous des roses? Աւարդ կ'ունենայի՞նք.
Օրէ՛ն-նո-րէ րօշ. կէ-լէ-տի-չ օլ՞-ր յո-յո-ո-ո-ո-.

Auriez-vous des marchandises? Աւճառք կ'ունենայի՞ք.
Օրէ՛կ-ձո-րէ յարշնիտիչ. Մախընը օլ՞-ր յո-յո-ո-ո-.

Auraient-ils de l'appétit? Ախորժակ կ'ունենայի՞ն.
Օրէ՛ն-էլ որ Լ'ախի՞ն.
Իշորհլը օլ՞-ր յո-յո-ո-ո-.

Je n'ai pas de mouchoir. Թաշկինակ չունիմ.
Ժը ն'է քա որ յո-շո-ար. Եալլընը՞ էօք որ-ր.
Il n'a pas de jarretières. Չանկապանի կապ չունի.
Իլ ն'ա քա որ յարի՞նէր. Փալա պալը էօք.
Nous n'avons point de souliers. Մուճակ չունինք.

liers. Եո- ն'ալն քո-նի որ ան- Գո-նոր-րա՞նը էօք.
Լէ՛ն.

Vous n'avez pas de boucles. Կոճակ չունիք.

Ա- ն'ալէ քա որ պո-գլը. Գօփճանը էօք.
Ils n'ont point de chapeaux. Փեղցր չունին.

peaux. Իլ ն'օն քո-նի որ ւափօ. Շափալը էօք.

Je n'avais pas de gants. Չեռնոց չունէի.

Ժը ն'ալէ քա որ կան. Իլորի՞նէն էօլ ո-ո-ո-.

Il n'avait pas de peigne. Սանար չունէր.

Իլ ն'ալէ քա որ քե՛նէլ. Թարալը էօլ ո-ո-ո-.

Nous n'avions pas de bottes. Կօշիկ չունէինք.

tes.

Եո- ն'ալն քա որ պօն. Ճիլի՞նէն էօլ ո-ո-ո-.

Vous n'aviez point de montre. Ժամացոյց չունէիք.
montre.

Ա- ն'ալն քո-նի որ յօն- Սախընը էօլ ո-ո-ո-.
Երը.

Ils n'avaient pas de tabatière. Բթախորի աման չունէին.
ին.

Իլ ն'ալէ քա որ լապ- Ինֆէյէ քո-նի-լը էօլ ո-ո-ո-.
Լէ՛ն.

Je n'eus pas de plaisir. Հաճութիւն չունեցայ.

Ժը ն'է քա որ քիչ-չիչ. Սէֆա՞ օլճար.

Il n'eut pas d'amitié. Բարեկամութիւն չունեցաւ.

Իլ ն'է քա որ օնի՞նէ. Տօնիլը-ո- օլճար.

Nous n'eûmes pas de serviettes. Անձեռոց չունեցանք.

Եո- ն'է՞ քա որ պիլի՞նէ. Փելի՞ն-նը օլճար.

Vous n'eûtes pas de maître. Տէր չունեցաք.

Ա- ն'ի-ն քա որ Բիլը. Աշնը օլճար.

Ils n'eurent pas de reconnaissance. Երախտագիտութիւն չունեցան.

Իլ ն'ի-ր քա որ բո՛ն-ն. Իլէ՛ն պիլի՞նէն.

Je n'aurai pas d'habit. Չգետապիտի չունենամ.

Ժը ն'օրէ քա որ պալ. Իալապը՞ օլճար.

Il n'aura pas de bijoux. Գոհար պիտի չունենայ.

Իլ ն'օրա քա որ պի՛ն. Ճէլ-նի՞նէն օլճար.

Nous n'aurons pas de cartes. Խաղի թուղթ պիտի չունենանք.

Եո- ն'օրն քա որ քո-նի. Օյո-նի քա պալը օլճար.

Vous n'aurez pas de riens. Երախանձորք պիտի չունենաք.

Ա- ն'օրէ քա որ բի՛ն. Խառնիլի՞նէն օլճար.

Ils n'auront pas de fruits. Պտուղ պիտի չունենան.

Իլ ն'օրն քա որ քիչ-չիչ. Մեյիլի՞նէն օլճար.

Je n'aurais pas de do- Ծառայ չէի ունենար...
mestiques.

Ժը ն'օրէ քա րը րօնօնիք. Խըընիւիւտըը՝ օլմալ ըրը.
Il n'aurait pas de riches- Հարսուծիւն չէր ունե-
ses. նար.

Իլ ն'օրէ քա րը բէշէ. Մալը օլմալ ըրը.
Nous n'aurions pas de thé. Թէյ չէինք ունենար...

Նոն ն'օրէօն քա րը թէ. Չարմալը օլմալ ըրը.
Vous n'auriez pas de café. Խաչուէ չէիք ունենար...

Վոն ն'օրէի քա րը քաֆէ. Գանիւնիլ օլմալ ըրը.
Ils n'auraient pas de sucre. Շարար չէին ունենար...

Իլ ն'օրէ քա րը սիգրը. Շէրիւնի օլմալ ըրը.

N'a-t-il pas de velours? Թաւիլ չունի.

Ն'ա-ն-ի-էլ քա րը վոր. Գապիֆէսի եօք մոն.

N'avons-nous pas de cou- Գանակ չունինք.
teaux?

Ն'աօն-նոն քա րը քոնթո. Փըլալընը եօք մոն.

N'avez-vous pas de cuil- Գոգալ չունինք.
lers?

Ն'աի-ի-նոն քա րը քիլիեր. Գալընընը եօք մոն.

N'ont-ils pas de poudre? Աւաղ, վառօղ չունին.

Ն'օնի-ի-էլ քա րը քոնարը. Թօղ, պարոնլարը եօք
մոն.

N'avait-il pas de ciseaux? Մկրատ չունէր.

Ն'աի-ի-էլ քա րը սիլո. Մաքարը եօք մոնարոն.

N'avions-nous pas de mi- Հայլի չունեիք.
roir?

Ն'աի-ն-նոն քա րը սիրոնար. Այնմալը եօք մոնարոն.

N'aviez-vous pas de ru- Ժապաւէն չունեիր.
bans?

Ն'աի-ի-նոն քա րը բիպան. Շէրիւնի եօք մոնարոն.

N'avaient-ils pas de chai- Աթոն չունեին.
ses?

Ն'աի-ի-էլ քա րը չէր. Իստիւլիւրի եօք մոնարոն.

N'eut-il pas de récom- Վարձք չունեցաւ.
pense?

Ն'ի-ի-էլ քա րը բէքօնիան. Մոնապիւնիսի մլմարը.
N'eumes-nous pas de car- Կառք չունեցանք.
rosses?

Ն'ի-մ-նոն քա րը քարոն. Արապալը եօք մոնարոն.

N'eûtes-vous pas de place? Տեղ, պաշտօն չունեցաք.

Ն'ի-ի-նոն քա րը քիւն. Երբիւնը, Երբիւնը եօք
մոնարոն.

N'aura-t-il pas de coffres? Մնուկ պիտի չունենայ.

Ն'օրոն-ի-էլ քա րը քօքը. Սանարը օլմայաճաք մը.

N'aurons-nous pas de ri- Վարագոյր պիտի չունե-
deaux? նանք.

Ն'օրօն-նոն քա րը բիո. Փերպիսի օլմայաճաք մը.

N'aurez-vous pas de bou- Մոմ չունենայք պիտի.
gies?

Ն'օրէ-նոն քա րը պոնի. Պալ մօմնոն օլմայաճաք
մը.

N'auront-ils pas de chan- Աշտանակ պիտի չունե-
deliers? նան.

Ն'օրօնի-ի-էլ քա րը շան. Շամարալը օլմայաճաք մը.
րըլի.

N'aurait-il pas de pâté? Կարկանդակ չէր ունե-
նար...

Ն'օրի-ի-էլ քա րը քալի. Պերիսի օլմալ մըրը.
N'aurions-nous pas de Պարտեղ չէինք ունե-
jardins? նար...

Ն'օրի-ն-նոն քա րը քարիւն. Պալիսի օլմալ մըրը.
N'auriez-vous pas de Տուն չէիք ունենար...
maisons?

Ն'օրի-նոն քա րը սիլոն. Ելիսի օլմալ մըրը.

Furent-ils graves?

Ֆիւրէն-իւ իրաւ-
Sera-t-il habile?

Սրաւ-իւ-իւ ապիւ-
Serons-nous illustres?

Սրօն-նո-ւ-իւ-իւ-իւ-իւ-
Seront-ils imparfaits?

Սրօն-իւ-իւ-իւ-իւ-իւ-
Seront-ils graves?

Serait-il mélancolique?

Սրէի-իւ-իւ-իւ-իւ-իւ-
Serions-nous justes?

Սրէօն-նո- իւ-իւ-
Seriez-vous judicieux?

Սրիւ- իւ- իւ-իւ-իւ-
Serait-il laborieux?

Սրիւ-իւ-իւ- լաւօրիւ-
Serait-il habile?

Սրիւ-իւ-իւ- լաւօրիւ-
Serait-il habile?

Սրիւ-իւ-իւ- լաւօրիւ-
Serait-il habile?

Je ne suis pas inconstant. Փոփոխական չեմ.

Ժ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Ու-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Il n'est pas imprudent.

Ի-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Nous ne sommes pas im-
prudents.

Ն-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Vous n'êtes pas incurables.

Վ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Ils ne sont pas incorri-
gibles.

Ի-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Je ne suis pas inconstant.

Վ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Il n'est pas imprudent.

Ն-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Nous ne sommes pas im-
prudents.

Վ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Vous n'êtes pas incurables.

Վ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Ils ne sont pas incorri-
gibles.

Ծանրաբարոյ եղան.

Քեան-իւ օլոր-լոր մը.
Յաջողակ պիտ'որ ըլլայ.

Ինչեքի օլոր-լոր մը.
Երեւելի պիտ'որ ըլլանք.

Նամոր օլոր-լոր մը ըլլալ.
Անկատար պիտ'որ ըլլան.

Քեան-իւ-իւ-իւ-իւ-
Սեւամաղծ կ'ըլլար...
Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Արդար կ'ըլլայի՞նք.

Սա-ի-ի-ի-ի-ի-
Խեղճի կ'ըլլայի՞ք.

Ա-ի-ի-ի-ի-ի-
Աշխատասէր կ'ըլլայի՞նք...
Չալը ըլլան օլոր-լոր մո-յորո-
լոր .

Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սա-ի-ի-ի-ի-ի-
Խեղճի կ'ըլլայի՞ք.

Ա-ի-ի-ի-ի-ի-
Աշխատասէր կ'ըլլայի՞նք...
Չալը ըլլան օլոր-լոր մո-յորո-
լոր .

Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սա-ի-ի-ի-ի-ի-
Խեղճի կ'ըլլայի՞ք.

Ա-ի-ի-ի-ի-ի-
Աշխատասէր կ'ըլլայի՞նք...
Չալը ըլլան օլոր-լոր մո-յորո-
լոր .

Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սա-ի-ի-ի-ի-ի-
Խեղճի կ'ըլլայի՞ք.

Ա-ի-ի-ի-ի-ի-
Աշխատասէր կ'ըլլայի՞նք...
Չալը ըլլան օլոր-լոր մո-յորո-
լոր .

Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սա-ի-ի-ի-ի-ի-
Խեղճի կ'ըլլայի՞ք.

Ա-ի-ի-ի-ի-ի-
Աշխատասէր կ'ըլլայի՞նք...
Չալը ըլլան օլոր-լոր մո-յորո-
լոր .

Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սա-ի-ի-ի-ի-ի-
Խեղճի կ'ըլլայի՞ք.

Ա-ի-ի-ի-ի-ի-
Աշխատասէր կ'ըլլայի՞նք...
Չալը ըլլան օլոր-լոր մո-յորո-
լոր .

Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սա-ի-ի-ի-ի-ի-
Խեղճի կ'ըլլայի՞ք.

Ա-ի-ի-ի-ի-ի-
Աշխատասէր կ'ըլլայի՞նք...
Չալը ըլլան օլոր-լոր մո-յորո-
լոր .

Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սե-ի-ի-ի-ի-ի-
Սա-ի-ի-ի-ի-ի-
Խեղճի կ'ըլլայի՞ք.

Je n'étais pas indigent. Չքաւոր չէի.

Ժ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Il n'était pas inexorable. Անողորմելի չէր.

Ի-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Nous n'étions pas inhu-
mains.

Ն-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Vous n'étiez pas inquiets.

Վ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Ils n'étaient pas invinci-
bles.

Ի-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Je ne fus pas inutile.

Ժ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Il ne fut pas joyeux.

Ի-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Nous ne fûmes pas labo-
rieux.

Ն-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Vous ne fûtes pas lents.

Վ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Ils ne furent pas équi-
tables.

Ի-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Je ne serai pas jeune.

Ժ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Il ne sera pas laid.

Ի-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Nous ne serons pas riches.

Ն-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Vous ne serez pas savants.

Վ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Ils ne sont pas incorri-
gibles.

Ի-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Je ne suis pas inconstant.

Վ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Il n'est pas imprudent.

Ն-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Nous ne sommes pas im-
prudents.

Վ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Vous n'êtes pas incurables.

Վ-ը ն-ը սի-ի-ի-ի-ի-
Ils ne sont pas incorri-
gibles.

Ils ne seront pas malicieux. *Նենդաւոր պիտի չըլլան.*
 Ի՛լ նը սրժն գա մալեմիէօ. Հիլէպաղ օլմայաճախլար.
 Je ne serais pas litigieux. *Կառուսէր չէի ըլլար...*
 Ժը նը սրէ գա լիլիմիէօ. *Նեղաճը օլմաղ ըրբ.*
 Il ne serait pas obstiné. *Յամառ չէր ըլլար...*
 Ի՛լ նը սրէ գաղ-օպսիմիէ. *Ինարճը օլմաղ ըրբ.*
 Nous ne serions pas im- *Անմիտ չէինք ըլլար...*
 béciles.

Կո-նը սրէօն գաղ-էնպեմիլ. *Անմիտ օլմաղ ըրբ.*
 Vous ne seriez pas excu- *Ջատագովիլն չէիք ըլ-*
 sables. *լար...*

Վո-նը սրիէ գաղ-էգոմի- *Իօղրեմիէ-ղ օլմաղ ըրբ.*
 շապլը.

Ils ne seraient pas ingé- *Հանճարեղ չէինք ըլլար...*
 nieux.

Ի՛լ նը սրէ գաղ-էնմիլիէօ. *Ֆիլրասիլի օլմաղ ըրբ.*

Ne suis-je pas modeste? *Պարկեշտ չէ՞մ.*

Կը սե-ի-ժ գա օրեմի. *Իրեպլէր րեյնի օն էմ.*
 N'est-il pas joli? *Աղուոր չէ՞.*

Ն'եմի-իլ գա ժօլի. *Կի-ղիլ րեյնի օն.*
 Ne sommes - nous pas *Մասհանաղու չէ՞նք.*
 mortels?

Կը սօմ-նո-գա օրեմիլ. *Իօլեմիլ-րեյնի օն էղ.*
 N'êtes - vous pas insou- *Անհող չէ՞ք.*
 cians?

Ն'եմի-իւ- գաղ-էնսո-սեմն. *Հաճախը րեյնի օն սեմիլ.*
 Ne sont-ils pas maladifs? *Հիւանդոտ չէ՞ն.*

Կը սօմի-իլ գա օլապի. *Խոսիլիղաճ րեյնի օն րեյ-*
 լէր.

N'étais-je pas pâle? *Գոյնս նեամծ չէ՞ր.*

Ն'եմի-ժ գա գալ. *Սարարը րեյնի օն րեյնի.*
 N'était-il pas morne? *Տխուր չէ՞ր.*

Ն'եմի-իլ գա օրեմի. *Մանղա-ն րեյնի օն էրի.*

N'étions - nous pas opu- *Ունեւոր չէինք.*
 lents?

Ն'եմի-նո-նո- գաղ-օմի-լան. *Վարիլիլի րեյնի օն էրի.*
 N'étiez-vous pas absolus? *Բացարձակ չէիք.*

Ն'եմի-իւ- գաղ-ապօլի- *Քեմրի պաշտը րեյնի*
 օն էրիլիլ.

N'étaient-ils pas orgueil- *Հպարտ չէին.*
 leux?

Ն'եմի-իլ-իլ գաղ-օրիլիլիլ. *Մաղրուր րեյնի օն էրիլիլ.*
 Ne fûmes-nous pas polis *Քաղաքավար չէրանք.*

Կը ֆի-մ-նո- գա գօլի. *Թերպիլիլ օլմարբ մը.*
 Ne furent-ils pas quinteux? *Կառուսէր չէրան.*

Կը ֆի-րի-իլ գա րեմիլ. *Թիլիլ օլմարբ մը.*
 Ne serai-je pas utile? *Օգտակար պիտի չըլլամ.*

Կը սրէ-ժ գաղ-ի-իլիլ. *Ֆայրիլ օլմայաճախլար.*
 Ne sera-t-il pas régulier? *Կարգաւորեալ պիտի օր*
չըլլայ.

Կը սր-ի-իլ գա րեմիլիլ. *Սըրալ օլմայաճախ մը.*
 Ne serons-nous pas sages? *Իմաստուն պիտի օր չըլ-*
լանք.

Կը սրժն-նո- գա սոմ. *Ագլըլ օլմայաճախլար.*
 Ne serez-vous pas que- *Կառուս պիտի օր չըլլան.*
 relleur?

Կը սրէ-իւ- գա քրիլիլ. *Գաղաճը օլմայաճախ մը սըն.*
 Ne seront-ils pas témé- *Յանդուգն պիտի օր չըլ-*
 raires? *լան.*

Կը սրժի-իլ գա իրիլիլ. *Ֆի-սիլի օլմայաճախլար մը.*
 Ne serait-il pas vigou- *Ջորաւոր չէ՞ր ըլլար...*
 reux?

Կը սրի-իլ գա իլիլիլ. *Գաղաճիլ օլմաղ մը րեյնի.*
 Ne serions-nous pas vail- *Քաջ չէինք ըլլար...*
 lants?

Կը սրի-նո-նո- գա լայիլիլ. *Իյր օլմաղ մը րեյնի.*
 Ne seriez-vous pas sau- *Վայրենի չէիք ըլլար...*
 vages?

Կը սրի-իւ- գա սօլիլ. *Եկպանի օլմաղ մը րեյնի.*

Ne seraient-ils pas sol- Վճարեցու կարող չէին
vables? րլլար . . .

Եւ որեւէ-էլ գաւ սօլվարդը: Իօրեօրեյն գորբեկեղեկն օլ-
մաղ օլըլարը:

**Գ. ԲԵՅԵՐՈՒՆ ԳՈՅԵԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ
ԳՈՐԾ-ԱԺՈՒԹ-ԻՒՆԸ**

Vous n'avez pas chanté երգ մը չերգեցիր.
une chanson.

Վր- ն'ալէ գա շանթէ էն Պեր շարգի չաղբմարըն.
շանսօն.

Il n'a pas cherché son livre. Գիրքը չիստուեց.

Իլ ն'ա գա շերչէ սօն լիւրը: Քէնտարընը աբամարը.

Ils n'ont pas coupé la Միսը չկտրեցին.
viande.

Իլ ն'օն գա գո-գէ լա մեանր: Ինիէ տեօտորիլէր.

Vous n'avez pas donné le Հացը չտուիր.
pain.

Վր- ն'ալէ գա որօնէ լը գէն: Իտեյն Վերօտորին.

Avez-vous fermé la porte? Գուռը դոցեցիր.

Ալէ-Վր- Ֆերօն լա գօրն: Գա-գո-յո- գա-գա-րըն մը.

Il n'a pas fini son ouvrage. Չեռադործը չլմրնցուց.

Իլ ն'ա գա Ֆինի սօն ու-լրաժ: Իչնիէ պէնիտորի.

J'ai jeté les pelures. Կեղեւները նետեցի.

Ժ'է ժնէ լէ գլի-ր: Գա-դո-գլարը ալարըժ.

Elle n'a pas lavé ses mains. Չեռուրները չլուաց.

Իլ ն'ա գա լալէ սէ օն: Իլլերիէն եբգամարը.

Je ne mange pas de fro- Պանիր չեմ ուտեր.
mage.

Ժը նը մանժ գա որը Ֆրօսմաժ: Փէնիլր էեօտժ.

Vous n'avez pas marqué Տեղը չնշանակեցիր.
la place.

Վր- ն'ալէ գա մարգէ լա Եերիէն իեօնիտորի.
գլլաւ.

Vous n'avez pas mené Բորդը չբերիր.
votre soeur.

Վր- ն'ալէ գա մէ Վօնրը Գըլ գարրաշըն իենի-
տօր: Ռորին.

Avez-vous montré votre Գիրգ ցուցուցիր.
écriture?

Ալէ-Վր- մօնիլրէ Վօնր էգրէ- Եաշընը իեօնիտորի.
նի-ր.

Il n'a pas mouché la Ճրագին քիթը չկտրեց.
chandelle.

Իլ ն'ա գա մո-շէ լա շան- Մօման պո-րնանան- տե-
տէլ: Ռորին.

Avez-vous noirci vos Մուսակները ներկեցիր.
souliers?

Ալէ-Վր- նո-արտէ վօ սո- Գո-նորո-րանը պոյալա-
լէն: րըն մը.

Il ne nourrit pas son Իր շունը չի սնուցաներ.
chien.

Իլ նը նո-րէ գա սօն շէն: Քէօգէյնիէ պե-լիտօր.

Il a ôté ses livres. Գիրքերը վերցուց.

Իլ ա օնէ սէ լիւրը: Քէնտարընը գալարբարը.

Vous ne peignez pas l'en- Տղան չէք սանտրեր.
fant.

Վր- նը գէնիէ գա լ'անֆան: Չօճո-դո-ն պաշընը Ռար-
մայօրսո-նո-շ.

Il a percé la foule. Բաղմութիւնը ճեղքեց.

Իլ - գերտէ լա Ֆո-լ: Գալպալարը եարար.

Nous n'avons plus d'espé- Ալ յոյս չունինք.
rance.

Վր- ն'ալօն գլի- ր'է-տէ- Գայրըն-տիտիտի գալարը.
բանս.

Vous n'avez pas pelé les Խնձորները չստրկեցիր.
pommes.

Վր- ն'ալէ գա գլի լէ գօժ: Իլալարը այընլարմարըն.
Ils n'ont pas plaint son Իր թշուառութեան վը-
malheur. րայ չցուեցան.

Իլ ն'օն գա գլի սօն մալտօր: Պաշընս իէնի Ֆէլտիլի
աճմարըլար.

Vous n'avez pas planté կանկար չանկեցիր.
d'artichauts.

Ար-ն'ալէ գա գլանիէ Ինկնար րեւեղեմն.
ր'արիէնչ.

Il n'a pas poli ses boucles. Իր կոճակները չփայլե-
ցուց.

Իլ ն'ա գա գուէ սե պո-գլը. Գօպլարընը գարլարի-
րը.

Vous n'avez pas porté les նամակները չտարիք.
lettres.

Ար-ն'ալէ գա գոբիէ լէ Սէտրե-պլէրի կեօնի-րե-
լէրը.

Ils n'ont pas puni les pa- Ծոյլերը չպատժեցին.
resseux.

Իլ ն'ա գա գեւիէ լէ գա- Թեօպլէրի ճեղատընը վեր-
բեւեօ.

Vous ne remplissez pas Գաւաթները չէք լեցը-
les verres.

Ար-նը բանգլիսէ գա լէ վեր. Գարեպլէրի րօլար-րօյօր-
սոնո-ղ.

Vous n'avez pas rendu la Գրիչը ետ չտուիր.
plume.

Ար-ն'ալէ գա բանդի- Լ Գալեօ կերի վերեղեմն.
գլի-օ.

Il n'a pas rivé les clous. Գամերուն ծայրը չտա-
փակցուց.

Իլ ն'ա գա բեղի լէ գլը. Ինտերլերի ոճոնո-գեր-
չիւլեօրի.

A-t-il saigné le malade? Հիւանդէն արիւն առաւ.
Ա-իւն սեկեկ լը օալար.

Ils n'ont pas saisi les Եանցաւորները չբռնե-
coupables.

Իլ ն'ա գա սեղի լէ գո- Գապառլարը լո-լո-
գալը.

Avez-vous salé le poisson? Չուկն աղեցիր.

Ալէ-գը սալէ լը գո-սոն. Պալըը լո-ղարըն օը.

Vous n'avez pas séché le ճեղկեղէնը չարցուցիր.
linge.

Ար-ն'ալէ գա սեղի լը լընչ. Չաւարը գո-րո-լո-րը.
N'ont-ils pas sonné les Զանգակները չգարկի-
cloches?

Ն'ալի-իլ գա սեղի լէ գլը. Չանարը վո-րօպըլար օը.
Vous n'avez pas soufflé կրակը չփչեցիր.
le feu.

Ար-ն'ալէ գա սո-ճիւ լը ճեօ. Աիւնի է-ճիւեղեմն.
Il a tâté son pouls. Երակը զննեց.

Իլ - Լաիէ սօն գո- Նալընա պոգրը.
Vous n'avez pas tiré les Արարգոյրները չբաշե-
rideaux.

Ար-ն'ալէ գա լիւրի լէ բեօ. Փերրելերի կեօնի.
Ne tournez pas votre dos. Կանակը մի դարձըներ.
Նը լո-րիէ գա վերը րօ. Արգանը կեօնի.
Avez-vous vendu votre Չիդ ծախեցիր.
cheval?

Ալէ-գը վանդի- վերը Աիւնը սալարըն օը.
չիւլ.

N'avez-vous pas vidé la Շիչը չպարպեցիր.
bouteille?

Ն'ալէ-գը գա վերի Լ Շիչը պալարիսարըն օը.
պո-լիւլ.

Avez-vous abaissé les vo- Փեղկերը վար առիր.
lets?

Ալէ-գը-պաղեկ լէ լընչ. Գանարընը երդերիւն օի.
Je n'ai pas achevé ma նամակս չմիւնցուցի.
lettre.

Ժը նի գալը-ալէ օն լըրը. Սէտրե-պլէրի- արիւն.
արիւն.

Ils n'ont pas acquitté Պարտքերնին չճատու-
leurs dettes.

Իլ ն'ա գալը-սեղի լէ օր րեի. Պօրճարընը եօրեղեղի.
N'avez-vous pas admiré Չեաղորժին վըսյ չգար-
son ouvrage? մայր.

Vous n'avez pas contenté vos parents.

Վրո՞նք է՞ք ի՞նչ անելու եմք Անտոնիոսի հետ ի՞նչ արած.

Il a consulté ses amis. Բարեկամներուն խորհուրդ հարցուց.

Ի՞նչ անելու եմք. Տեսնա՞րե՞ք ի՞նչ արած. Avez-vous débridé votre cheval? Չի՞րդ սանձը հանեցի՞ր.

Ա՛յն ժամ արհեստի լեզուը Անտոնիոսի լեզուը շեղեց.

Nous avons déchiffré son écriture. Գիրը կարդացինք, հանեցինք.

Նորո՞շտ է՞նք արհեստի անհարձուրդ օգո՞րհո՞ւմ, ի՞նչ երկնի՞նք.

Ils ont déchargé la voiture. Կառքը պարպեցին.

Ի՞նչ անելու եմք լուսնու Արարչուց պաշտարանը.

Il a déchiré la supplique. Աղերսագիրը պատռեց.

Ի՞նչ անելու եմք լուսնու Արարչուց երբեք.

Ils n'ont pas décidé la question. Ինչն է՞ք արհեստի լուսնու հետ խոսակցելու.

Nous avons déclaré notre sentiment. Մարերնիս իմացուցինք.

Նորո՞շտ է՞նք արհեստի անհարձուրդ օգո՞րհո՞ւմ.

Il n'a pas défendu son droit. Իրաւունքը չպաշտպանեց.

Ի՞նչ անելու եմք արհեստի անհարձուրդ օգո՞րհո՞ւմ.

Il a dégraissé l'habit. Չգեւորին աղար հանեց.

Ի՞նչ անելու եմք լուսնու Արարչուց երբեք.

Nous n'avons pas déguisé nos pensées. Խորհուրդներնիս չծածկեցինք, չպատրուակեցինք.

Նորո՞շտ է՞նք արհեստի անհարձուրդ օգո՞րհո՞ւմ.

Ils n'ont pas délié le paquet. Ինչն է՞ք արհեստի անհարձուրդ օգո՞րհո՞ւմ.

Ի՞նչ անելու եմք արհեստի անհարձուրդ օգո՞րհո՞ւմ.

Avez-vous demandé de l'argent? Ա՛յն ժամ արհեստի անհարձուրդ օգո՞րհո՞ւմ.

Ils ont démolé la maison. Տունը քանդեցին.

Ի՞նչ անելու եմք լուսնու Արարչուց երբեք.

Nous avons dépensé peu d'argent. Մենք քիչ ստակ ծախեցինք.

Նորո՞շտ է՞նք արհեստի անհարձուրդ օգո՞րհո՞ւմ.

Vous avez déplacé les pierres. Թղթերը տեղէն հանեցինք.

Վրո՞նք է՞ք ի՞նչ անելու եմք Արարչուց երբեք.

Vous n'avez pas déploré ses malheurs. Թշուառութիւններուն վրայ չցաւեցար.

Վրո՞նք է՞ք ի՞նչ անելու եմք Արարչուց երբեք.

Il n'a point réprimé son insolence. Ինչն է՞ք արհեստի անհարձուրդ օգո՞րհո՞ւմ.

Ի՞նչ անելու եմք լուսնու Արարչուց երբեք.

Nous avons désarmé sa colère. Իր բարկութիւնը ցածրացինք.

Նորո՞շտ է՞նք արհեստի անհարձուրդ օգո՞րհո՞ւմ.

Avez-vous deviné l'énigme? Ա՛յն ժամ արհեստի անհարձուրդ օգո՞րհո՞ւմ.

Il a différé son voyage. Ճամբորդութիւնն ուշացուց.

Իւ ասորիքերէ սօն զուսեալ. Եօճո-լու-ղո-նո- կէճէ-
նէրդի.

J'ai digéré cet affront. Աս նախատինքը կլլեցի,
Տամբերեցի.

Ժ'է որիժերէ սելն ասքօն. Պոս սելնէն Եո-նո-մ.
Ils ont dispersé la canaille. Սասհակները ցրուեցին.

Իլլ-օն որիսփերէն լա գահայլ. Խօժարաւարը որաղբար-
լար.

Nous avons écalé les noix. Ընկուզէն փոճովը հանե-
ցինք.

Նո-չ-ազնչ-եգալէ լէ նո-ս. Ճեղնչնէ գաղո-ղո-նո- չը-
գարդէ.

Vous n'avez pas éclairci Sարակոյսը չփարատե-
le doute. ցիր.

Վո- ն'ալէ գաղ-եգլերէն լը Շե-դնէնէ գալարբարուն.
որ-ն.

Avez-vous éclairé les en- Տղոց ճրագ բռնեցիր.
fants?

Ալէ-լո-չ-եգլերէն լը-անճան. Չօճո-գլարա ըլլգ իո-ն-
որ-ն.

Il n'a pas écouté mes Խորհուրդներս մտիկ չը-
conseils. բա.

Իւ ն'ա գաղ-եգո-նէն զնոսի-ն-լարբարը որիյնէն-
գօնէյլ.

Je n'ai pas élevé la voix. Չայնս չբարձրացուցի.
Ժը նէ գաղ-եգլէն լա զո-ս. Սեսիսի եկ-տեղիսեպի.

Ils ont emballé les mar- Վաճառները կապեցին.
chandises.

Իլլ-օն-ն-անպալէ լէ մար- Մալարը որիս+ որիս+ պաղ-
չանորչ.

Vous n'avez pas embras- Աս իթը չգործածեցիր.
sé l'occasion.

Վո- ն'ալէ գաղ-անպառե Գո-բո-նէն գո-լլանմարուն.
լ'օգտուեցի:

Vous avez enrichi vos Ծնողքդ հարըստցուցիր.
parents.

Վո-չ-ալեղ-անրէն լը գո- Ալ-լարբարը զէնկէն-լէրդի-
բան.

Ils ont enterré les morts. Մեռեցները թաղեցին.
Իլլ-օն-ն-անրէն լէ մար. Եօլ-լէրէ կէօճի-լէր.

Ils ont entouré la maison. Տօնը պատեցին.
Իլլ-օն-ն-անրէն լա մեղոն. Իլլ գո-չալարբար.

Je n'ai pas épargné mon Սարկիս չենայեցի.
argent.

Ժը նէ գաղ-եգաղնէն մօն Ագլեոյ ե-նրի-ն-որի.

Nous avons éprouvé nos Բարեկամներնիս փորձե-
amis. ցինք.

Նո-չ-ազնչ-եգլերէն լը Նօղ- Տօն-լարբարը լէճնէն-
որի.

Il a épuisé un sac d'ar- Բասկ մը ստակ վաճառեց,
gent. լ'մնացուց.

Իւ Եգլ-եղէն կօն սագ Պեր-եկ-եգլէն լէճնէն-
որ-մարտան.

Ils ont érigé une statue. Արձան մը կանգնեցին.
Իլլ-օն-ն-երիժէն ի-ն սե-ն-ն. Պեր սանէճ որի-որի-լէր.

Vous avez évité la mau- Չար ընկերու թեկն փա-
vaise compagnie. խար.

Վո-չ-ալեղ-եգլերէն լա մօ- Գենս այագորալարբարուն կէ-
լեղ գօնգանէն. լէ որո-բարուն.

Il a établi sa réputation. Անոնը շինեց.
Իւ Ել-նայլ սա լէ-ն-ն- Արբար ե-մարբ.

Il n'a pas éteint la chan- ճրագը չմարեց.
delle.

Իւ ն'ա գաղ-լէն լա շանորչ. Մօն- սեօն-որի-որի.

Elle n'a pas étendu les Սաւանները չտարածեց.
draps.

Իւ ն'ա գաղ-լէն-որի-ն լէ Չար-լարբարը սեր-որի.
որ-ս.

Avez-vous éveillé vos Ընկերներնիդ արթըն-
compagnons? ցուցինք.

Ավել-վազեցնել է ձե գօն- Այսպիսով լայնեցր ռոյան-
գանեան.
դրարենը յը.

Nous avons excité les **Ծայլերը դրդեցիկք.**
paresseux.

Նո-չ-աջնչ-էգոնել է գա- Թե՛հեղեղերէ ռայրել՝ վեր-
բե-եօ. որէ.

N'avez-vous pas exposé **Պատճառներդ չլորիք.**
vos raisons?

Ն'ավել-վա- գազեգոգոգէ ձե Սեղեղեղերէնէ որ՛հեդն. օի.
բե-չօ.

Avez-vous exprimé votre **Երախտագիտութիւնդ**
reconnaissance? **յայտնեցիք.**

Ավել-վազեգոգոգոգէ ձե Բըբը Սե՛ննայեղեղերէնէ պեյան էլ-
բբօնեանն.
որէն օի.

Nous avons exhorté les **Մոլութիւն ունեցողները**
vicieux. **յորդորեցիկք.**

Նո-չ-աջնչ-էնչորբել է վե- Պեդ Խոյլը-լարա էօյե-ն
ոյեօ. վերորէ.

Il a expliqué les règles. **Կանոնները մեկնեց.**

Իլ - է գոգոգէ գեղը. Գանոն-լարըն մանասընը
վերորէ.

Il n'a pas gouverné sa **Լեզուն չբռնեց.**
langue.

Իլ ն'ա գա հո-վերնէ սա լանկ. Տելնի ռաղի էլնեդի.

Vous n'avez pas imité vos **Քոյրերուդ չչետեւեցար.**
sœurs.

Ղ- ն'ավել գազեղեղէ ձե Գըղըդարալարընն ոյ՛սա-
ոյօք. որն.

Ils ont méprisé les vices. **Մոլութիւններն արհա-
մարհեցին.**

Իլ-ն յեգրեղէ ձե վե. Պեդ Խոյլը-լարա էօյլարընը.
Avez - vous modéré vos **Կիրքերդ սանձեցիր.**
passions?

Ավել-վա- յօտերէ ձե գա-իօն. Նեֆլերէնէ ռաղի էլնեդի.
Ils n'ont pas oublié les **Նախատիւքները չմո-
injuries.** ցան.

Իլ ն'օն գազ-աղի էլնեղ- Սեղեղեղերէնն-ն-ն-ն-լարըն.
թէ-ք.

Nous avons pardonné de **Սրտանց թողութիւն**
bon coeur. **սուրիք.**

Նո-չ-աջնչ-գարօնէ որը ոյ՛ն էր-բեդոնն -ֆլ էլնեդի.
գեօք.

Vous n'avez pas redoublé **Ջանքդ չաւելցուցիր.**
vos efforts.

Ղ- ն'ավել գա բըբո-աղի Ղայրելիէնէ արընը-
ձեղ էֆօք.

Il a regretté la perte du **Ատենին կորստեան ժամ**
temps. **ցաւեցաւ.**

Իլ - բըբելիէ լա գերն որէ- Ղայդ օլա ձեղի է-ղերիէն
նեան.
աճարը.

Avez - vous respecté vos **Արաւկացուներդ** **ոյա-
supérieurs?** **սուրեցիք.**

Ավել-վա- բեդեղիէ ձե սե- Սե-դարը-լարընն բեդել
գերիէօք.

Ils ont soulagé les mal- **Ողորմելիներուն օգնե-
heureux.** **ցին.**

Իլ-ն սո-լաթէ ձե մալեօ- Սեֆիլերէ եարալ՝ էլնեդի-
բեօ.
լեք.

Nous avons supporté les **Անամոթներուն** **համ-
impertinents.** **բերեցիք.**

Նո-չ-աջնչ սե-գօրել է ղ Ո-ննանալարա լեհասօյ-լ
էնգերիէնն.
էլնեդի.

**Գ. ԲԱՅԵՐՈՒՆ ԳԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐՈՒ ԶԵՏ
ԳՈՐԺԱԺՈՒԹԻՒՆԸ**

Ce livre m'amuse beau- **Աս դիրքը զիս շատ կը**
coup. **զուարճացընէ.**

Սը էլ-լըն յօտ-չ ոգո- Պո- գիւսղ պեղի լօգ էյ-
լեդիլերէ.

Quand leur écrirez-vous? **Իրենց կրք պիտի դրեօ.**
Գան լեօք էգրերէ-լո- Օլարա չի լաթըն եարա-
նադըն.

Je ne l'ai pas vu. *Անիկայ շտեսայ.*
 ժը նը լէ՛ գա՛ զէ- *Օնո- կէօրօգրիօ.*
 Nous nous rendrons en *Արեւելք պիտ'որ եր-*
 Orient. *թանք.*

Նո՛ւ նո՛ւ բանործնդ- *Օ-* Մէշբո՛ւն կէրէ՛նչնը-
 բէան.

Il me le rendra le mois *Գալ ամիս ետ պիտի տայ.*
 prochain.

Ի՛նչ յը լը բանորս *լը հո-տ կիւ՛նէ՛ք այ կերէ՛ զերէ՛նէ՛ք.*
 գրօ՛նչն.

Nous le direz-vous? *Մեղի կ'ըսէք.*
 Նո՛ւ լը որերէ- զո- *Պէղէ որեր օ՛ պինչն.*

Il ne se porte pas bien. *Աղէկ չէ, հիւանդ է.*
 Ի՛նչ նը սը գօրն *գա՛ պինչ.*

Ne vous trompez-vous pas? *Չէք սխալիր, խաբուիր.*
 Նը զո- թրօն զէ- զո- *գա.*

Comment se portent-ils? *Եանը լոյսօր հո- ուննո-ղը*
 Գօ՛ճան սը գօրն *թ-էլ.*

Prêtez-moi de l'argent. *Ինծի փոխ ստակ տուր.*
 Փրէ՛նէ՛ք հո-տ *դը լարձան.* Պան- *եօրի-նճ* *ագիւ զէր.*

Je le leur ai envoyé ce *Աստատու իրենց խրկեցի.*
 matin.

ժը լը լէօր է *անձո-այէ սը Պո- սապան* *անլար* *եօլ-*
 սոնէն. *լարձ.*

Comment vous amusez- *Ի՞նչպէս կը զբօսանք.*
 vous?

Գօ՛ճան զո-ղ-սօր-զէ- *Նո՞ւնը եյլէնէր-ինչն.*
 Ne le voyez-vous pas? *Զանիկայ չէք տեսներ.*

Նը լը զո-այէ- *զո- գա.* *կէօրօգրի օ՛ պինչն.*
 Ne leur donnez pas de *իրենց գրիչ մի տաք.*
 plumes.

Նը լէօր որօն է *գա* *դը գլխ-օ.* Օնլար *գալէ՛* *զէրօնչն.*
 Lui avez-vous remis mon *Տամակս իրեն տուիր.*
 billet?

Լէ-ն *ալէ- զո- բըօ* *օն* *Քեղտիւրէօն* *օն* *զէրօնչն* *օ՛*
 պինչէն.

Je le lui ai remis hier. *Երէկ տուի.*
 ժը լը լէ-ն է *բըօ* *կէր.* *Տէ-ն զէրօնչ.*

Cette nouvelle lui a ren- *Աս լուրն իրեն յոյս տու-*
 du l'espoir. *ալ.*

Սէն նո-*զէլ* *լէ-ն* *սը բանոր-* *Պո- իտղեր* *օն* *է-օր*
զէրօնչ.

Elle ne s'est pas affligée. *Չարտնջաւ.*
 Ի՛նչ նը սէ *գաղ-աճ* *լէնչէ.* *Գառն զէրօնչն.*

Vous en êtes - vous bien *Անկից շատ, աղէկ հե-*
 éloigné? *ուացա՞ր.*

Վո՛ւ-ղ- *ան* *էն* *- զո-* *պինչ* *Օնրան* *էյէ* *եբր-թընդ*
էլո-անէէ.

Ne leur avez - vous pas *իրենց հետ չտուցա՞ր.*
 parlé?

Նը լէօր *ալէ- զո-* *գա* *Օնլար* *սեօյլէնչ* *օրին* *օ՛*
գալէ.

Je m'étais désennuyé par *կարդալով* *ճանճրու-*
 la lecture. *թիւնս անցուցած էի.*

ժը *օ՛նէն* *որեղանի-նէ* *գա* *Օրո-սայ* *լը* *օսանճը* *որէճ*
լը *լէ գլխ-ր.*

Il se méfie de tout le *Մեկու մը չի վստահիր.*
 monde.

Ի՛նչ սը *օնչի* *դը* *թո- լը* *օնոյ.* *Քէսնչէ* *էնիտոյ* *էնիտը.*
 A quelle heure vous êtes- *ժամը* *քանիի՞ն* *ելար.*
 vous levé?

Ա *գլէլ* *եօր* *զո-ղ-* *էն* *- զո-* *Ստոն* *գալար* *գալար* *ընը-*
լը գլէ.

Nous nous étions couchés *Շատ ուշ պատկած էինք.*
 bien tard.

Նո՛ւ նո՛ւ-ղ- *էնիտն* *գո-ղէ* *Փէ+* *կէ՛* *եմիտը* *ըրբէ.*
պինչն լար.

Je ne m'étais pas attendu *Աս պատասխանին չէի*
 à cette réponse. *սպասեր.*

ժը նը *օ՛նէն* *գաղ-ալ* *անն- Պո- ճէվաս* *պինչն*
որի *- սէն* *բէգօն.* *էրօն.*

Il ne vous l'a pas promis. *Քեղի չտուացաւ.*
 5

Ի՞նչ ինչ քո լի քո քոսով. Սանա սեօղ զերօրերի.
Pourquoi ne vous êtes-
vous pas tu?

Փորքոսն ինչ ինչ ինչ-ինչ ինչն սոսն օլմարուն.
քո ինչ.

Il nous a reçus avec *Չմեղ բարութեամբ ըն-
bonté.*

Ի՞նչ ինչ ա բըսի- ա մեկ Գեղի լախիճանի գապու-
պօնի.

Vous m'avez abandonné *կարօտութեան ասեմ
dans le besoin.*

Վո՞ւս մեկ-պապանքանի քան ինչն ինչն ինչն քոսն քոսն
լը պոսն.

Comment vous appelez-
vous? *Աստուգ ինչ է.*

Գօման ինչ-ա մի ինչ-ինչ. Արուն ինչ քոս.
Il s'est chargé de cette *Աս քործքս վրան առաւ.
affaire.*

Ի՞նչ ինչ չարժե քո սեխ սփեր. Պո՞ւս ինչ ինչն ինչն ալը.
Je ne me hâterai pas d'y *Հոն երթալու պիտի չա-
aller.*

Ժը ինչ ինչ հախիքի քո քոսն ալը. Օրոյսն ինչն ինչն
մեկն մեկն.

Ne vous fiez pas aux flat-
teurs. *Շողքորթներու մի վըս-
տասիր.*

Նը ինչ ինչ քոսն ինչն ինչն. Մե՞նքսն ինչն ինչն
ինչն.

Nous reposerons-nous un *Քիչ մը պիտի հանգչի
peu?*

Նո՞ւս բըգոյրօն ինչն ինչն Գեղի ալ ինչն ինչն
ինչն.

Ne vous êtes-vous pas *Չմանքացաւ
ennuyé?*

Նը ինչ ինչ ինչն ինչն քոսն ինչն. Օսո՞ւսն ինչն ինչն
անի-ինչ.

Ils se sont moqués de nous. *Չմեղ ծաղր ըրին.*

Ի՞նչ ինչ սօն մօտ քոսն. Պիղի ինչն ինչն ինչն.
Ne vous affligez pas sans *Ասանց պատճառի մի նե-
sujet.*

Նը ինչ ինչն ինչն ինչն քոսն Գոչ երբե ինչն ինչն.
ինչն.

Ma santé ne me le per- *Ասողջութիւնս չիներեր.
met pas.*

Մո՞սն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն.
ինչն.

Ils s'en sont bientôt re- *Շուտ մը գղջացին.
pentis.*

Ի՞նչ սօն սօն պիտի ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն.
ինչն.

Ne lui avez-vous pas en- *Չիք իրեն չխաւրեցիր.
voyé votre cheval?*

Նը ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն.
ինչն.

Ne vous pressez pas tant. *Այնչափ մ'արտորար.
Նը ինչն ինչն ինչն ինչն. Օ քոսն ալ ինչն ինչն.*

Pourquoi ne vous êtes- *Ինչն չստեցար.
vous pas assis?*

Փորքոսն ինչ ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն.
ինչն.

Vous rappelez - vous ce *Աս բանս կը յիշեմ.
fait?*

Վո՞ւս բախիք ինչն ինչն ինչն. Պո՞ւս ինչն ինչն ինչն ինչն.
Je ne me le rappelle pas. *Չեմ յիշեր.*

Ժը ինչ ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն.
Ne vous l'avais-je pas dit? *Քեզի չէի քսած.*

Նը ինչ ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն.
Ne nous sommes - nous *Իրեն կարք չգործածե-
pas servis de sa voiture?*

Նը ինչն սօն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն ինչն.
Ils ne se sont pas soumis *Արարան ինչն ինչն ինչն
aux lois.*

Ի՛լ նը սը սօն գա սո-օնը օ նա-սո-սուրա օ-նի օլմա-
լը-ս.
Կըլար.

Pourquoi ne me l'avez- Ինչո՞ւ ինձի չցուցրեցիք.
vous pas montré ?

Փո-րգո-ո-նը օն լա-վե-վո- նիլն պանս Կեօնիերօ-
գա օնիերե-
Կին.

Ils ne se sont pas procu- Ապրելու պետք եղածը
ré de quoi vivre.
չճարեցին.

Ի՛լ նը սը սօն գա դրօտի-րե նա-ճա-գա իե-սարեի Կեօ-
րը գո-ս փե-լը.
օե-տիլեր.

Lui aviez - vous proposé Իրեն առաջարկած էիք
de venir avec vous? որ ձեզի հետ գայ.

Լե-ն ալե-վո- գրօ-գո-նե որ Սեղեն իլե Կե-լե-ն Կե-յն իե-
վե-ր ալե-գ-վո- Լե-ճ ել-օն օ ի-տի-նի-ն.

Nous ne nous présentâ- Գատաւորին առ ջեւը շե-
mes pas devant le juge. րանք.

Նո-նը նո-ն գրե-ղանի-ս փա շա-նի-ն Եօնի-նե լը-գո-
րը-վան լը ճե-ճ.
որը-գ.

Ne se sont-ils pas accou- Աշխատութեան չվար-
tumés à la fatigue? ժեցան.

Նը սը սօնի-ն ի-լ գա-դ-ա-գո-ո- Չանօնի-ն ալը-լմա-րը-լար օն.
Ին-օե ս լա ճա-նի-լ.

**Ե . ԲԵՏԵՐՈՒՆ ՄԵԿԵՆՆԵՐՈՒ ԷՆՏ
ԳՈՐԾ-ԵՃՈՒԹ-ԻՒՆԵՐ**

De crainte qu'il ne vienne. Ատին ալով որ չգայ.

Տը գրե-նի ճի-լ նը վե-ն. Կե-լե-նի-ն Կե-յն գօրգարա-գ.

A moins qu'elle ne meure. Միայն թէ չմեռնի.

Ա մո-են ճի-լ նը օեօր. Կե-յն Եօ-լե-ղա-լ.

Nous n'avons nullement Ամենեւին չհաւանե-
consenti. ցանք.

Նո-ն ալ-օն նի-լման գօն- շի-լ Կե-ր իե-ր-լի- Բա-ղե օլ-
սանի-լ.
ճա-րը-գ.

Vous n'avez jamais vu. Իրրեք չտեսար.

Ա-ն ալ-օն ճա-նի-լ ճի-լ Կեօրօե-տի-ն.

Il étudie en particulier. Առանձին կը սովորի.

Ի՛լ ելի-որի աճ գարնի-ն-լե- Եալընը պաշտե- Եօրե-նի-ր.
Il a écrit quatre lettres, Չորս նամակ գրեց, ոչ
ni plus ni moins. աւելի ոչ պակաս.

Ի՛լ ս եգրե գրե-րը լե-րը, Տեօր յի-ն-ա-պ Եա-լը-
նի ճի-լ- նի մո-են. նե ղե-յա-որե նե Ե-սի-լ.

Il a acheté ses plaisirs Հաճութիւններն իրեն
fort cher. սուղ նստան.

Ի՛լ ս ալ-լե- սե գե-ղե-ր ճօր Ի-ն-տի-նի սե-ճա օնա լը-
չե-ր.
օն-ր-որ-ո-.

Il écrit de mieux en երթալով գիրը կը շե-
mieux. կե-.

Ի՛լ եգրե որ օե-օղ- աճ օե-օ. Կի-ն-տի-նի Եա-լը-նը-նը Կե-
ն-լե-րի-օր.

Vous écrivez de pis en pis. Երթալով գիրդ կ'աւրեւս.
Ա-ն-չե-գրե-լե- որ օե-ղ-աճ օե-լ. Կի-ն-տի-նի Եա-լը-նը-նը Կե-լը-
սո-ն.

Mettez les livres à part. Գիրքերը մեկ դի դի-ր.

Մե-լե-լե լե լե-լը-ն- գար. Բե-ն-ալարը Կե-ր Բար-ճա
գօ.

Les enfants sont à l'écart. Տղաք մեկ դի-քաշուած են.

Լե-ղ-ան-ճան սօնի-ն լե-գար. Չօն-գը-լար Կե-ր Բար-ճա
լե-նի-լե-նի-ր.

Avez - vous mis les cha- Փեղպրները զատ զատ
peaux séparément? դրի-ր.

Ալե-վո- օ լե շա-գօ սե- Եա-նի-լարը ալը-ն ալը-ն գօ-
գարե-ման.
որ-ն մո-.

Il viendra probablement. Հաւանական է որ գայ.

Ի՛լ վե-նի-րա գրօ-պա-լը-ման. Ի-ն-ի-ն-ալ ճի Կե-լե-նի-ն.

Vous n'avez pas étudié Այսօր չկարդացիք, չը-
aujourd'hui. սովորեցար.

Ա-ն ալ-օն գա-ղ-ե-լի-որի-լե Կո- նե-ն օ-գո-մար-ն,
օ-ն-ր-որ' ի-լ. Եօրե-նի-տի-նի.

J'étais à cheval. Չիտ զգայ էի.

Ժ-լե-լե-ղ-ա չլա-լ. Ան-ա Կե-նի-ն ի-տի-մ.

Ils étaient à pied. Առջով կ'երթային, հետի
էին.

Իւն է խոստովանուիմ
Avez-vous parlé librement?

Եւրոպայի լեզուներ
Համարձակութեամբ խօսեցայ

Եւն է վերադարձուիմ
Il est retourné à vide.

Սերգեյի սեպտեմբերի մի
Պարապ դարձաւ

Ինչ որ ինքն ինքին
Ils ont réglé leurs affaires à l'amiable.

Բաներն ին խաղաղութեամբ լուծուցին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne vous avertit pas en ami.

Մարտի 1-ին լեզուներ
Մարտի 1-ին լեզուներ

Ժողովուրդը
Il lit bien à tous égards.

Տոմարի 1-ին լեզուներ
Սեպտեմբերի 1-ին լեզուներ

Ինչ որ ինքն ինքին
Il est tout à fait paresseux.

Տոմարի 1-ին լեզուներ
Սեպտեմբերի 1-ին լեզուներ

Ինչ որ ինքն ինքին
Au pis aller, nous reviendrons sur nos pas.

Տոմարի 1-ին լեզուներ
Սեպտեմբերի 1-ին լեզուներ

Օրհնություն
O que j'ai omis la date par mégarde.

Օրհնություն
Օրհնություն

Օրհնություն
Il connaît très-bien votre

Օրհնություն
Օրհնություն

Օրհնություն
Il ne sort pas exprès.

Օրհնություն
Օրհնություն

Օրհնություն
Vous avez écrit à la hâte.

Օրհնություն
Օրհնություն

Օրհնություն
Vous l'avez fait à dessein.

Օրհնություն
Օրհնություն

Օրհնություն
Il ne sort pas exprès.

Օրհնություն
Օրհնություն

Ինչ որ ինքն ինքին
Il tomba à la renverse.

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il va à l'école à contre-cœur.

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il partit à regret.

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Vous finirez à peine de-

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Je sais ma leçon à fond.

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il est accusé par ses parents à faux.

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

Ինչ որ ինքն ինքին
Il ne connaît pas votre

Ինչ որ ինքն ինքին
Ինչ որ ինքն ինքին

J'ai appris douze lignes *Աստուածային տառեր-
tout au plus. հոստոյ սովորեցայ.*

Ժ'է արդէ որչ լինել էն լոյսն ընդին ընդին
Բնութիւնս ինքն.

Vous pouvez acheter de *Աստուածործն ուրիշ տեղ
la dentelle ailleurs à աւելի աժան կրնաս
moins. գնել.*

Աս գոյնը արդէ որ լա *Թանկէլայն պարտե
բանիւնէլ այլեր աժանն. որանս ոճոյն ալ
պիւնիւնն.*

Voulez-vous manger da- *Աւելի ուտել կ'ուզէք.
vantage?*

Աս լէ՛ վր մանժէ որովան *Տանս ե՛տէ՛ ինքն
նաժ. սինն.*

Devez-vous tant? *Այսչափ պարտեղան էք.
Տըժէ՛ վր նան. Պո գարար պորճոննոյն
ժար ղը.*

Peu à peu il amassera de *Կամայ կամայ շատ հա-
grandes richesses. րստուծիւն պիտի
ժողովէ:*

Փէօ ա զէօ էլ մասրա որ *Եսժաշ եսժաշ լոյսն
կրանոր ընդին. լայանաժ.*

Vous buvez trop peu. *Խիստ քիչ կը խմէք.*

Աս պէ՛տէ ըրօ զէօ. *Փէ՛ աչ ինչորսոննոյն.*

Il mange trop. *Շատ կ'ուտէ.*

Իլ մանժ ըրօ. *Չօժ ե՛ր.*

J'ai mangé suffisamment. *Բաւական կերայ.*

Ժ'է մանժէ սէ՛ճիլանան. *Ենքնընդին ե՛րտէ՛.*

Vous n'avez pas assez *Բաւական չկերարք.
mangé. մանժէ քան մանժէ. ենքնընդին գարար ե՛տէրտէ-
նն.*

Աս ն'աժէ քան մանժէ. *Ենքնընդին գարար ե՛տէրտէ-
նն.*

Il a beaucoup d'embarras. *Շատ աղմուկ ունի.*

Իլ ա պօճոն որանպարա. *Չօժ որանպարա ժար.*

Donnez-lui tant soit peu. *Անոր քիչ մը տուր.*

Տօնէ՛ լի՛ն ընն սոս գէօ. *Օնս պէ՛ր աչ վէր.*

Elle met tout sens dessus *Ամէն բան տակն ու վրայ
dessous. կ'ընէ.*

Իլ զէ նոս սան որտէ որոս. *Հէր շէյն լի՛ն էրտէր.
Nous allâmes en foule. Բաղմուծեամբ գայինք.*

Նոս շալալան Ֆուլ. *Բիտէ էլէ կնիտի.
Ils courent pêle-mêle. Խառնաշփոթ կը վաղեն.*

Իլ գոր գէլ զէլ. *Գարսագարըլ զօրուր.
Ne parlez pas tous à la fois. Ամէնքնիդ մէկէն մի
խօսիք.*

Նը գորլէ գո նոս ա *Լա շէգնիլն պէր ե՛րտէր
ֆուս. էտէյնն.*

Nous allons à l'église tour *Փոխն ի փոխը ժամ կ'եր-
à tour. թանք.*

Նոս շալալան լի՛ն ընդին *Նեժպիլն էլէ
ա նոր. որտէլն.*

Il tomba tout du long *Բարբաղիւն ցեխին մէջ
dans la boue. փռուեցաւ, երկընցաւ.*

Իլ ընդա նոս որտ *Ըն որան Չսօնորան
լա որ. սինն էրտէր.*

Il va ça et là. *Աս զին ան զին կ'եր-
թայ.*

Իլ լա սս է լա. *Շորայս որորայս
կնէր.*

Vous courez d'un côté et *Մէկ կողմանէ մէկալ կողմը
d'autre. կը վաղեա.*

Աս գորտէ որտօն *Գոյնէ է Պէր եանորան
որտէրտէ. շար սնն.*

Ils sont heureux de part *Երկու կողմանէ ալ,
et d'autre. կողմն ալ երջանիկ են.*

Իլ սնն էօրէօ որ զարթէ *Իտէ եանորան
որտէրտէ. գոնն որորուր.*

Ils le poursuivent de tout *Ամէն կողմէն զնըրը
côté. կը հալածեն.*

Իլ լը գորտէնէլ որ ըն *Հէր ընդօրան
գոյնէ. գոյնուրուր.*

Il n'est content nulle part. *Տեղ մը զո՛հ չէ.*

Իւ ն'է քօնխան նիւլ գար. Հիւ պեր մահալարէ իօշնոպ
դէյնէլ.

Il est arrivé fort à propos. Հաս յարմար ատեն
եկաւ.

Իւ էն արեւէ քօրն - քօրօքօ. Ապիւրնդա, իսպնիսկիւ
դի.

Maintenant je vois son Հիմակ իր բարեկամու
amitié. Թիւնը կը տեսնեմ,

Մէննան ժը զուս սօն ասի. Հիմդի քօնխանը - ինչ
իկէ.

Vite, dépêchez-vous. Հուտով, շուտ բրէ.
Ալի, դէպի զիւ - զիւ. Չարուս էն.

Je vis votre soeur avant իրեկ չէ ասջին օրը. քյորդ
hier. տեսայ.

Ժը զի զօրը սօր ասանի. Տեան դէյնէլ օ պեր կիւն գըլ
էր.

Il était renommé autrefois. Յասաջադիս անուանի
էր.

Իւ էնէ բնօրէ օրըքնու. Ապիւրնըյս օրընոս ոսոս.
Nous arrivâmes dernière- Աերջին, մօտ օրերը հա-
ment. սանք.

Կոչ արեւս դերնէրման. կէննէրդէ եկնիդդի.
Vous serez désormais Ասկէ ետեւ իմ բարե-
mon ami. կամս պիտ'որ բլայր.

Աոս քր դէյրսէ սօն ասի. Պանդան սօնրա քօնխան
օլանգ սընըլ.

Dorénavant j'apprendrai Ասկից վերջը համարս կը
ma leçon. սովորիմ.

Տօրենաման ժ'ասիւնդրէ մա Պանդան պէյնէ դերսի
լու.

Elle fut surprise d'abord. Իսկզբան զարմացաւ.
Իւ թիւ քիւրդիւրիւր ք'ապօր. Իքիդդա ինտճիւ-պ էնդի.

Vous avez perdu souvent Հաս անգամ ժամանակդ
votre temps. կորս ընցուցիր.

Աոչ ասէ դերդիւ սոնան Չօք դէճա վախիւնը գայ
զօրը իսան.

Աոչ ասէ դերդիւ սոնան Չօք դէճա վախիւնը գայ
զօրը իսան.

Il mourut subitement. Յանկարծակի մեռաւ.
Իւ մարիւս քիւրդիւսան. Ախանըլ էօրդիւ.

Je suis quelquefois pa- Երբեմն ծուլութիւնս կը
resseux. բնէ.

Ժը սիւն գիւքքնու գարեսէօ. Պաղը չէրքէ ինչպէս
իս-իսը.

Elle sort rarement. Խիստ քիչ դուրս կ'ըլլէ.
Իւ սօր բարման. Փէտ նարիւր քիւրդը չէրք.

Courez au plus vite. Որչափ կարելի է նէ շու-
տով վազէ.

Գոսրէլ - օ զիւն զիւն. Նէ գարար գարիւլ էս
չարուս գօշ.

Je vous aimerai tou- Չքեղ միշտ պիտի սիրեմ.
jours.

Ժը զուլ էօրէ իս-ժոսը. Մէննէ գէր քայլս սէվէնիս.
Ils font du bruit continuel- Միշտ ազմուկ կ'ընեն.
lement.

Իւ թօն դիւ պրիւն գօնիւն. Պեր դիւն-յէ գիւրդը
նիւննան. էպերլէր:

Il réussira tôt ou tard. Կանուխ բլայ ուշ բլայ,
պիտի յաջողընէ.

Իւ բիւսիւրս իօնոս իսար. Թիւլ էս կէս էշէ բասի կի-
պէնէ.

Vous vous repentirez a- Ան ատեն ծուլութեանդ
lors de votre paresse. վայ պիտի ցախիս.

Աոս զու բնգանիւրէլ - ալք օլ շէման ինչպէս
դիւնիս
դիւնիսն անըյաճագանն.
քիւրդը գարէս.

Dès lors j'eus de l'estime Ան ատենէն վրան աղէկ
pour lui. համարում ունեցայ.

Տէ վր ժիւս քը լիւսիս օ շէմանդան պերի ի-դիւնի
գոսր լիւն.
Ինչպարս օլոսոս.

Je n'y ai pas été depuis. Անկէ ետեւ հոն չգացի.
Ժը նի է գար - էնէ դիւնի. Օնդան պերի օրայս կիւն
դիւս.

Nous jouons aux cartes Երբեմն երբեմն թուղթ
de temps en temps. կը խաղանք.

Ես ժողոված գործերս արտագրելու պատշաճ պատշաճ
ընդհատեալ.

Nous avons écrit toute la nuit.

Ես գնդակներով լուսի մը արտակարգ
նշով.

Il a été volé en plein jour, Յորեկուան, կեսօրուան
en plein midi. աստեղները կողկոկ-
տեցին.

Ի՞նչ է ի՞նչ վաղ ան գլխին կիսմարտիչներ, էջով ինքն-
գործ, ան գլխին գետն.

Regardez là-bas ce beau Սա վարի աղբոր կառքը
carrosse. նայեցէք.

Տե՛ղաբար լապտերի վրայ ինչպէս կ'արտա-
բան.

Elle vient d'en haut. վերէն կու գայ.

Ի՞նչ վիճի արան հօ. Եօգորդան ինչո՞ր.

Je viens d'en bas. վարէն կու գամ.

Ժը վիճի արան պա. Աշտարան ինչո՞րոնք.

Prenez-le par en haut. վերէն ասէք, բռնեցէք.

Փրքով լը գար ան հօ. Եօգորդան ինչո՞րն,

Tenez-le par en bas. վարէն բռնեցէք.

Թնկ լը գար ան պա. Աշտարան, ալիքարան ինչ-
նա.

Sa maison est fort belle Տունը ներսի կողմանէ
en dedans. շատ աղբոր է.

Սա տեղին է ճօր դէլ ան Էթիկներէն տեղին գէտ կիսմարտի-
չը.

Cette église est laide en Մս ժամը դրսանց ազդե-
dehors. է.

Սէնէն ինչնէն է ի՞նչ ան արհօր. Պոս ինչնէն տեղաբարան
չեղին տեղ.

Jusqu'ou apprendrons- Մինչեւ ո՞ր պիտի սով-
nous? ընք.

Ժնո՞ր ան արհօրոննն. ներեղնտէն էջովնէնէն.

Vous trouverez vos com- ընկերներդ հոս, հոն ան-
pagnons aux environs. զուանքը կը գտնու.

Վոս ինքներեք ժողովանէն Արգարաշարնէն լոս, Ես
օլաններով.

Զ. ՆԱԽԱԳԻՐԻԹԻՒՆՆԵՐԻՆԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

A l'égard de ce qu'il écrit Գրածին վրայ բան մը
je n'en ai rien entendu. չլսեցի.

Ալեկար արտա ինչնէն ժը Ես տեղաբարան ինչնէն տեղ
նա է բիճի անխնայն.

Elle est allée à la comé- Տեսողքէն ծածուկ կա-
die à l'insu de ses pa- տակերպութեան գը-
rents. նայ.

Ի՞նչ է ի՞նչ ան լա ճօրտեղ ան Սելաբարանն ինչնէն ճօրտե-
լինէն արտ Էթարան. տեսայ ինչնէն.

Vous ne l'aurez pas à Տասուերկու գահ կանն
moins de douze francs. վարչէք կընար ասնել.

Վոս նը լճրէն գորդ ան մոնն Օն ինչն ճօրտեղարան աշտար-
արտա ճօրտեղ.

Je l'ai vu se promener Մորը հետ աղբորով ան-
avec sa mère. սայ.

Ժը լին ինչն արտ օրտեղարան ան Սելաբարանն տեղնէն տեղ-
նէն ան տեղ.

Avez-vous été chez nous? Մեր տունը գացիք.

Ալե՞ն ժողովնէն ինչն ան. Պիշիս է ինչն տեղնէն ինչն.

Il a agi contre le conseil Բարեկամներուն խորհրդ-
de ses amis. դիմ վարուցաւ.

Ի՞նչ ան ճօրնէն լա ճօրնէն Սելաբարանն նասնիկներն
արտ ան ճօրն.

Vous trouverez mon livre Գիրքս ազգայի տփին մէջ
dans la petite boîte. կը գտնէք.

Վոս ինքներեք մօն լինէն Էթիկարանն ինչնէն տեղ
արան լա ինչնէն պոսն.

Elle est en France. Գաղղիա է.
Ի՞նչ է ի՞նչ ան ֆրանս.

Ֆրանսարա արտ.

A-t-il écrit touchant cette *Աս դործքին վրայ բան մը*
affaire? *գրեց.*

Ա-Ն-իւ էքրէ ինչան սէն Պո- *մասլահանի* ի-դէրինէ
-ֆէր. *դէր շէյ եսպը՞ մը.*

Vous me trouverez vers *Ժամը դէպ ի չորսին զիս*
quatre heures. *կը գտնէք.*

Վ-մը իրո-մըէ վէր *բախր Սասն* որեօր *սո-լարընդոս*
էօր. *պէնի պը-լո-րսո-նո-ն-լ.*

Il a passé à travers la *Բակին մէջէն անցաւ.*
cour.

Իւ - ֆասէ - իր-մէր *լա Ավլո-նո-ն* էյնիդէն *կէպտի.*
ֆո-ր.

Faute de lui parler, il *Հեար չխօսելուդ* *Համար*
oubliera vos affaires. *գործքերդ պիտի մոռ-*
նայ.

Գօնի որը *լի-է ֆարէ,* էլ *Օնո-ն* էլէ *լաքըր* *դէլ-Վե-*
ո-պլէր - մը - ֆէր. *որինիդէն, մասլահանի ընը*
ո-նո-րսո-նո-ն.

Nous nous promenâmes le *Գետին քովը* *պարտե-*
long de la rivière. *ցանք.*

Մո- նո- ֆրօմաս՞ *լը լըն* որը *Չայըն* *էնարընոս* *կէպտի.*
լա բի-վէր.

Il a poussé votre frère *Եղբայրդ սենեկէն դուրս*
hors de la chambre. *մղեց.*

Իւ - ֆո-սէ *վերը ֆրէր* *նօր* *Գարդաշընը* *օրսոսան* *դի-*
որը *լա շանպը.* *շարը* *էնի վէրդի.*

Son cousin est encore loin *Հօրեղբորդին իր քաղ-*
de son pays. *քէն դեռ Հեռու է.*

Սօն *բո-պէն* էն- *անօր* *լո-էն* *Ամո-ճասընըն* *օղլո-* *չեհրէն-*
որը *սօն ֆէի.* *դէն որան ելըրֆ որը.*

Asseyez - vous près de *Քովս նստէ.*
moi.

Ա-էյն *վո- ֆրէ* *որը* *մո-ս.* *Եանըրոս օլո-ր.*

J'ai parlé à votre père *Թագաւորական պալա-*
vis - à - vis du palais *տին դիմացը* *Հօրեր-*
royal. *նուդ Հեա խօսեցայ.*

Ժ'է *ֆարէ* - *վերը ֆրէր* *Խննեար* *սարայընըն* *բար-*
վէլ - - - վն *դի- ֆալէ* *ըսընոս* *ֆէրէրէն* *էլէ*
բո-սալ. *կէօրի-չար-ժ.*

Coupez les tulipes à fleur *Կակաշները* *դեանին շիա-*
de terre. *կու.թեամը* *կարեցէք.*

Գո-ֆէ *լէ* *Ին-լի-դը* - *ֆլէօր* *Լալէլրէ* *էէր* *էլէ* *պերսպից*
որը *Իէր.* *է-սին.*

Elle était assise à côté de *Եղբորս քովը* *նստած էր.*
mon frère.

Իւ *էնի-ն* - *ասիլ* - *բօնէ* *որը* *Գարդաշընըն* *Եանընոս* *օ-*
սն ֆրէր. *Իո-րո-ր ո-րո-ն.*

Il s'échappa à la faveur *Գիշերուան* *օղնականու-*
de la nuit. *թեամը* *փախաւ.*

Իւ *ա'է-շաֆա* - *լա* *Ֆալէօր* *Աէ՛ն* *Ֆո-րասլընլ* *լա* *բաչպը.*
որը *լա* *նի-ի.*

Nous sommes ici à l'abri *Հոս անձրեւէն* *ապահով*
de la pluie. *ենք.*

Մո- սօն-չէնի *լա* *լապրի* *որը* *Պո-րոս* *Եաղմո-րոսն*
լա *էլի-ի.* *էօնի էլ.*

J'ai accompagné son frère *Մինչեւ* *տոսջին քաղաքը*
jusqu'à la première ville. *եղբօրն ընկերացայ.*

Ժ'է *աֆօնիանէ* *սօն* *ֆրէր* *Իլ-չէ-հի-րէ* *բարար* *բարոս-*
ժի-սֆ' *լա* *ֆրընիէր* *վէլ.* *ընն* *Եօլրաշընի* *էնիդի.*

Quant à moi, je serai *Իմ կողմանէս* *զձեզ* *տես-*
toujours charmé de *նելուս* *վրայ* *միշտ*
vous voir. *Եւելըք* *կ'ուրախանամ.*

Գ.անի- *մո-ս,* *ժը* *որէ* *Իո-ն* *Պէնդէն* *Եանս* *սէլի* *կէօր-*
ժո-ր *շարօն* *որը* *վո- վո-որ.* *Վեօրի* *որայը՞* *չէյարի-*
սիլի *շաղ* *օլը-ր ո-ժ.*

Il prête de l'argent à rai- *Հարիւրին* *Հինգով* *ստակ*
son de cinq pour cent. *փոխ կու տայ.*

Իւ *ֆրէի* *որը* *լա* *բժան* - *բէ-* *Ինչպի* *դէլ* *Ֆաիլ* *էլէ* *Եօ-*
ղըն *որը* *սէնի* *ֆո-ր* *սան.* *դի-նն* *ֆարս* *վէրի.*

J'ai fait bâtir ma maison *Գեղի տունս* *մէկ* *դասիկոն*
de campagne au rez- *դեանի* *վրայ* *չինիլ*
de-chaussée. *տուի.*

Ժէ ֆէ պալէր մա Վեդոն որ Բեօյրէտէ ելնի պեր գալ
գանդանէն օրէ-որը-ըօտ. եեր ի-սիննէ ետքորը-
որը.

Nous entendîmes du bruit au milieu de la nuit.
Գիշերուան մէջտեղերը

Il voyage de nuit au péril de sa vie.
Կենաց վտանգովը գիշերը

Il est allé au-devant de son père.
Իլ էլ-ալ օ-որման որը սօն Փէրէրէնին գարըըննա ինն-
գէր.

Il y a de beaux bâtiments en deça de la Tamise.
Թամիզ գետին սագիի

Il y a eu une bataille entre les Turcs et les Russes, au delà du Danube.
Տաճկերուն ու Ռուսաց
մէջ Գանուբին անդիի
կողմը մեծ կռիւ ժ'ե-
ղա.

De cette manière vous fe-

rez des progrès dans la langue française.
Մէջ յառաջ կ'երթաւ.

Il s'est appliqué à l'écriture de toutes ses for-
ces. Բարբ զօրութեամբ ինք
տրտր գրելու սուսու.

Je partirai demain de grand matin.
Մուտ պիտ'որ երթամ.

Chacun admire son esprit jusqu'à ses ennemis.
Նամիները իր խելքին
վրայ կը զարմանան.

Vous avez laissé votre livre sur la table.
Վարչալէն սէ վըրը ի-
քեմպընը սո-ֆրա ի-
զերինդե պրագըն.

Vous ne faites que causer, au lieu d'apprendre votre leçon.
Հաճախ սոյն զեբէս պի-
ղնալարըննա վա-
ղնագ'ա սեղ-ենօր.

Il est allé au-devant de son père.
Իլ էլ-ալ օ-որման որը սօն Փէրէրէնին գարըըննա ինն-
գէր.

Il y a de beaux bâtiments en deça de la Tamise.
Թամիզ գետին սագիի

Il y a eu une bataille entre les Turcs et les Russes, au delà du Danube.
Տաճկերուն ու Ռուսաց
մէջ Գանուբին անդիի
կողմը մեծ կռիւ ժ'ե-
ղա.

De cette manière vous fe-

Ը Ն Տ Ա Ն Ի Խ Օ Ս Ա Կ Յ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

Ա. ԱՂԱՉԵԼՈՒ ԽՆԳՐԵԼՈՒ

Dites-moi, s'il vous plaît. }
 Dites-moi, je vous prie. } *կ'աղաչեմ ըսէք. շնորհք*
 Ayez la bonté de me dire. } *ընէիք ըսէիք. եւ լ'արբը ըմ*
 Veuillez bien me dire. } *տէյն. + երեմ' երէն սեօյ-*
 Oserais-je vous prier de } *լէյն.*
 me dire?

J'ai une prière à vous faire. *հրամանոցը ընելու խորն-
 դիրք մը աւնիմ. ճշնապէնիպէն պէր շէյ տիլէյնճէյն.*

J'ai une grâce à vous demander. *հրամանոցմէ շնորհք
 մը պիտի խնդրեմ. սեղլերէ պէր բեճամ վար.*

Voudriez-vous bien me rendre un service? *ինձի մէկ
 շնորհք կ'ընէք. պանս պէր + երեմ' երէր օյ սինիչ.*

Voudriez-vous m'accorder un moment d'entretien?
*քիչ մը առեն ձեզի հետ տեսնուելու հրաման
 կու տամք. սեղլերէ սեօյլէշէյն պէր ոչ վաճիլ + երեմ'
 երէն.*

Faites-moi ce plaisir. } *ինձի սո հաճութիւնը ըրէք.*
 Ayez cette complai- } *պանս պո + երեմ' երէն. պանս*
 sance pour moi. } *պո մանցողիյէլիինսանիպէն.*

Je vous en prie. } *կ'աղաչեմ. եւ լ'արբը ըմ.*
 Je vous en conjure.

Vous seriez bien aimable, si vous vouliez faire cela.
*ասիկայ ընելու ըլլայիք նէ, շատ սիրելի կ'ըլլայիք.
 շունս ելնսէյնիպէն, լօժ լալիճ օլըր սոսոս-
 շոս.*

Je vous en aurais bien del'obligation. } *ինձի մեծ շնորհք
 Vous m'obligeriez beaucoup. } *ըրած կ'ըլլաք.**

պանս պէր պեօյն + ինայելի ելնիչ օլըր սոսոսոս.
 Je vous en serai infiniment reconnaissant. *հրամանոցը*

*անսահման երախտագէտ կ'ըլլամ. սեղլերէ շայելի
 օյնիլէշէյն օլըր սո.*

Je vous en saurai gré toute ma vie. *բոլոր կեանքիս
 մէջ սո բանիս վրայ հրամանոցը շնորհակալ
 կ'ըլլամ. պիլնիւն եօրիմտի իլէշէյն Երէր իմ.*

Vous ne sauriez me faire un plus grand plaisir. *ինձի
 ասիկց աւելի մեծ հաճութիւն մը չէիք կրնար
 ընել. պէնտիլիլի պոսոսան պեօյն + ինայելի երեմ' շ
 իտիլիլ.*

Vous ajouterez à ma reconnaissance. *իմ երախտա-
 գիտութիւնս կ'աւելցնէք. օյնսանիլիլիլի սր-
 իլըր «ընըլ.*

Comptez sur ma reconnaissance. *իմ երախտագիտու-
 թեանս վրայ վստահ եղէք. օյնսանիլիլիլի Եօյն
 օլըն:*

Բ. ՉՆՈՐՀԱԿԱԼ ԸՂԱԵԼՈՒ

Merci! grand merci! }
 Je vous remercie. } *շնորհակալ եմ. մեծապէս*
 Bien obligé. } *շնորհակալ եմ. հրամանոցը*
 Je vous suis infiniment } *մեծ շնորհակալութիւն կը*
 obligé } *մատուցանեմ. իլէշէյն*
 J'ai l'honneur de vous } *Երէր իմ. մոսանիլ օլըն.*
 remercier.

Jel'accepte avec reconnaissance. *շնորհակալութեամբ
 կ'ընդունիմ. իլէշէյն Երէր իլէ քոսոս Երէր իմ.*

Vous êtes bien honnête. } *շատ քաղաքավար, բա-
 Vous êtes bien bon, obligeant. } *ըի էք. լօժ լալիճ, լօժ**

Vous avez bien de la bonté. } *+ երեմ', լօժ օյնիլ-վիլիլի
 սինիլ.*

Vous me rendez confus. *զիս կ'ամբ չցրնէք. պէնի
 ոսնտըրըր օր սոսոսոս.*

Vous me comblez d'honnêtetés. *ինձի չափէն աւելի
 պատիւ կ'ընէք. պանս հոսոսն զիյտիլ ընայելի
 երէր սինիլ.*

Վրայ ունեցած հոգերնուդ սրտանց շնորհակալ եմ,
 շատ տղեկ է. մեզինքս ունի մեզինքս ունի մեզինքս
 զնորս օլան դայրեմքնեղե մեծունն ում, քեզ էյն րեք.
 Vous lui faites bien de l'honneur, il se porte très-
 bien. իրեն շատ պատիւ կընէք, շատ աղեկ է. պո-
 սեւալընց օնա պեր պեօյնք էյդեմք րեք, քեզ էյն, քեզ էյն

Je suis charmé d'avoir le plaisir de vous voir. զձեզ
 տեսնելուս վրայ շատ ուրախացայ. սեղի կէօրօ՞ւմ
 չէք սեղինրեմ.

Il y a bien longtemps que je n'ai pas eu l'honneur,
 le plaisir de vous voir. շատնց հրամանքնիդ չէի
 տեսած. չէք րան պեր սեղեքն կէօրօ՞ւմ էյն էյն.

Couvrez-vous, je vous prie. գլուխնիդ գոցեցէք,
 կ'աղաչեմ. եւս վարբըմ, պաշտօնըմ քաջայն.
 Sans cérémonie, remettez votre chapeau. առանց
 ակնածութեան, փեղղորնիդ դրէք. թեքնքնի շափ-
 քանըմ քօյուն.

Entrez, je vous prie. ներս հրամայեցէք, կ'աղաչեմ.
 եւս վարբըմ, էյնքն պոյնքն.

Je ne passerai pas devant vous. հրամանոցմ առաջ
 չեմ անցնիր, մաներ. սեղեքն էյնքն կէյնքն, կէրօ՞ւմ.

Cela ne va pas. չի վայրէր. եւս չընայ.
 Vous me faites trop d'honneur. ինծի շատ պատիւ
 կընէք. պո-էլրեքնիդ էյնքն չէք րեքն էյն.

Veillez prendre place. }
 Donnez-vous la peine de vous } հրամայեցէք նստե-
 asseoir. } գէք. պոյնքն օ-
 } թնքն.

Prenez un siège, asseyez-vous,
 Bien obligé, je ne saurais demeurer longtemps.
 շնորհակալ եմ, երկայն ատեն չեմ կրնար կենալ.
 Թեքնքնիդ էյնքն էյն, չէք րոքն.

Quoi! vous voulez déjà nous quitter! ինչ, երթալ
 կ'ուզէք. նէ, կէլրեքն նիքն էյն շար.

Vous ne faites que d'arriver. գեո. հիմայ եկաք. րանա
 չէք քն կէլրեքն.

Vous êtes bien pressé. շատ կ'աճապարէք. քեզ
 աճեք էրեքնիդ.

J'ai des affaires indispensables. շատ հարկաւոր գործ-
 քեր ունիմ. չէք լը-ղը-մը- էյնքն շար.

En ce cas je ne vous retiendrai pas. այնպէս է նէ,
 չեմ արգելէք. էօյն էնէ, մանն օլմամ.

Les affaires passent avant tout. գործքերն աճեն բա-
 նէն յառաջ են. էյնքն քեր շար էյնքն էյնքն.

J'ai regret que votre visite ait été si courte. կը ցա-
 լիմ որ այցելութիւննիդ այսչափ կարճ եղաւ.

Quand aurons-nous le plaisir de vous revoir? երբ
 մէյ մ'ալ հրամանքնիդ պիտի տեսնենք. պեր րանա
 նէ չէք սեղի կէօրօ՞ւմ.

Le plus tôt que je pourrai. որչափ որ կրնամ նէ
 շուտով. քապէլ օլրոքն քապար շար.

C'est toujours un grand plaisir pour nous de vous voir.
 զձեզ տեսնելիս մեզմ մշտմն օլրոքն շար օլրոքն.

On ne saurait trop souvent. հրամանոցք
 հետ յաճախ տեսնուիլ շատ դժուարին բան է.
 ճեմապէնիդ չէք րոքն րոքն օլրոքն.

Je vous dis sans flatterie ce que je pense. առանց
 շողջորթութեան օրտինս կ'ըսեմ. սեղեքնիդ
 քալրեքնիդ սեղեքն էյնքն.

Ce n'est pas avec vous que je fais des cérémonies.
 ձեզի հետ այնչափ քաղաքավարութիւնք չեմ
 ընէր. ձեզի հետ ընտանի ենք. ճեմապէնիդ օ
 քապար քօլրեքն էլրեքն, թեքնքն էյնքն.

Nous vous traitons en ami sans façons. ձեզի հետ
 բարեկամի պէս կը վարուինք. սեղեքն րոքն
 կէօրօ՞ւմ էյնքն.

Entre amis point de contrainte. բարեկամներու մէջ
 քաշուիլ չ'ըլար. րոքն էլրեքն էյնքն օլրոքն.

Ne faites pas tant de façons. այսչափ մեծարանքներ,
 ձեւեր մ'ընէք. պո-քապար էլրեքն էլրեքնիդ.

Laissons là les cérémonies! } քաղաքավարութիւն-
 Trève de compliments! } ներքը, մեծարանքները
 մէկ գի. փօշիկներս, ելնի՛նքն շինքն իւրսն-
 Revenez nous voir au plus tôt. որչափ որ կրնաք նե

չուտով եկէք. քաղաքավարութիւն-
 քաղաքավարութիւն-
 Faites bien mes comp-

liments chez vous. } իմ կողմանէս սուներ, բո-

Mes civilités à toute votre } ւոր ընտանիքներսուդ,
 famille. } ճնողքներսուդ եղբայր-

Veillez présenter mes res- } ներսուդ, քոյրերսուդ
 pects à vos parents. } շատ շատ բարեւ ըրէք.

Dites bien des choses de ma } պէնիս իւրսն զնորսն էլէ,
 part à messieurs vos } ճէ-սիէ ֆատիլանընս, ախ-

frères. } արեւընս, պերստեր-
 Veuillez saluer mesde- } վերսնիցն, հե՛տե՛րէլէրն-
 moiselles vos soeurs de } նիցն, չօք չօք սեւսմ
 ma part. } երկն.

Assurez-les de mon amitié.

Je vous suis infiniment obligé. շատ շնորհակալ եմ.
 շնորհիկն ինչէ՛տէ-ր երեքնս.

Je vous remercie, je n'y manquerai pas. շնորհակալ
 եմ, գլխուս վրայ. հո՛ւսմեր օլուն, պաշ իսնի՛նքն.

Adieu, au revoir! մնաք բարով, նորէն տեսնուինք.
 քաղաքավարութիւն, քաղաքավարութիւն.

A l'honneur de vous revoir! երթաք բարով. վերն
 Adieu, portez-vous bien! } սուղընս.

Bon jour, bon soir! մնաք, երթաք բարով. քաղաքավարութիւն,
 վերն սուղընս.

Bonne nuit! գիշեր բարի. գիշեր լոյս բարի. կէ՛տե՛նից
 իսնք օլուն. իսնքս քաղաքավարութիւն.

Գ ՆՆԻՆՆԵԼՈՒ ԸՆՓՈՒՆԵԼՈՒ

D'accord! soit! } շատ աղէկ, գլխուս վրայ. փէ՛ է՛նէ,
 J'y consens. } պաշ իսնի՛նքն, օլուն.
 Je le veux bien.

Pourquoi pas? } ինչո՞ւ չէ, բոլոր սրտէ, շատ
 Volontiers. } Տաճութեամբ. ճանս կէ՛տե՛նից
 Avec grand plaisir. } արեւ, իսնից ինչ.
 De tout mon coeur.

Passé pour cela. ասիկայ ինչ որ է հէ. պո՛ւն է իսն.
 Vous n'avez qu'à dire. միտակ հրամայեցէք. ես լինե՛լու
 է՛նք երկն.

Je n'y trouve pas à redire. ասոր ըսելիք չունիմ.
 պո՛ւնս սեղի՛նքն էօք.

Je n'attends que vos ordres. } ձեր հրամանին կը
 Je suis à vos ordres. } սպասեմ. երեքնիցն

Vous pouvez disposer de moi. } պէ՛տէր իս.
 Je suis tout à vous. բոլորովն ձերն եմ. պէ՛տէ՛ն

պէ՛տէ՛ն ճէնս պէնիցն իս.
 Vous en êtes le maître. դուք գիտէք. սեղ պէնիցնիցն.

Je serai toujours prêt à vous servir. ձեզի ծառայելու
 միշտ պատրաստ եմ. ինչպէ՛նիցն արայսն հաղըր եմ.

Je n'ai rien à vous refuser. ձեզի չէ չեմ կրնար
 ըսել. սեղ վերէ էօք պէնիցն.

Tout comme il vous plaira. ինչպէս որ կ'ուզէք.
 իսնիցնիցնիցն կէպէ.

Quand il vous plaira. երբ որ կ'ուզէք նէ. իսնիցնիցնիցն
 վե՛րն.

Reposez-vous sur moi. վրաս սպասով եղէք. քաղաքավարութիւն,
 քաղաքավարութիւն.

J'y ferai tous mes efforts. ձեռքէս եկածը կ'ընեմ.
 էլիստէն կէլէնիցն երբ իս.

Je suis charmé de pouvoir vous être utile. ձեզի
 ծառայութիւն ընել կրնալուս համար ուրախ եմ.
 սեղ վերէ ինչպէ՛նիցն երբ պէնիցնիցն շաղ եմ.

J'aurai du plaisir à vous rendre service. ձեզի
 ծառայութիւն ընել կարենամ նէ կ'ուրախանամ.
 սեղ վերէ ինչպէ՛նիցն երբ պէնիցնիցնիցն շաղ օլունս սմ.

Vous me faites bien de l'honneur. ինձի շատ պատիւ
 կ'ընէք. պո՛ւնս չօք ինչպէ՛նիցն երբյօր սուսնքն.

C'est un bien léger service que je vous rends. ձեզի

ըրածս թեթեւ ծառայութիւն մըն է. սեղութիւն երեւոյնի խղճելի եւ ճշմարտութիւն պէր շնորհակալութիւն:

Ե. ՀՐԱԺԱՐՅՈՒՄԻ ՄԵՐԺԵԼՈՒ

Cela m'est impossible.
 Il m'est de toute impossibilité.
 { ստիկայ ինծի անկարելի է.
 { պո- պանս մի-մի-նսնդ պէր.

J'en suis fâché, mais je ne puis le faire. կը ցաւիմ, բայց չեմ կրնար ընել. աճըր քո մամ, նե երեւոյնի, եւ լեւոյնի կեղծեղ.

Je suis mortifié d'être obligé de vous le refuser. շատ կը արտախիմ որ պէտք եմ հրամանոցը չե ըսել. սեղութիւն եօժ պէնեմեմեմեմ չե՞ք աճըր քո.

J'ai honte de vous le refuser. հրամանոցը չե ըսելու կ'ամբշնամ. սեղութիւն եօժ պէնեմեմ մեմեմը պո- մ.

Je vous fais mille excuses. բիւր թողութիւն կը խընդրեմ. դայեմեմեմ մօջ պէնեմեմ էմ.

Je suis au désespoir de ne pouvoir vous rendre ce service.
 { արտաքոյ կարգի կը ցաւ-
 { իմ որ աս ծառայութիւնը
 { չեմ կրնար ընել, ձեր
 { կամքը չեմ կրնար կա-
 { տարել. պո- խղճելի ե-
 { պեմեմեմեմ պէնեմեմ, պո- իրարեմեմեմեմ ինչեմեմ կարեմե-
 { յեմեմեմեմ դայեմեմ աճըր քո.

Je regrette de ne pouvoir remplir vos desirs.
 { արտաքոյ կարգի կը ցաւ-
 { իմ որ աս ծառայութիւնը
 { չեմ կրնար ընել, ձեր
 { կամքը չեմ կրնար կա-
 { տարել. պո- խղճելի ե-
 { պեմեմեմեմ պէնեմեմ, պո- իրարեմեմեմեմ ինչեմեմ կարեմե-
 { յեմեմեմեմ դայեմեմ աճըր քո.

Cela ne dépend pas de moi. ստիկայ իմ ձեռքս չէ. պո- պէնեմեմ եւ լեւոյնի պէնեմեմ.

Cela ne me regarde pas. ստիկա ինծի չ'իյնար. պո- պանս պեմ-չեմեղ.

Cela n'est pas de mon ressort. ստիկայ իմ ձեռքէս չ'իզար, ինծի չ'իյնար. պո- պէնեմեմ եւ լեւոյնի կեղծեղ, պանս պեմ-չեմեղ.

Je ne me mêle pas de ces affaires. ես ասանկ բաներու մէջ չեմ մտներ, չեմ խառնուիր. պէն պեմեմ շնորհակալութիւն, ինչնեմ կեմեմ.

Je me garderai bien de faire une chose semblable. ես անանկ բան չեմ ընեմ. պէն պեմեմ շնորհակալութիւն.

Je ne saurais le faire, quand même je le voudrais.
 Avec la meilleure volonté du monde, je ne pourrais le faire.
 { ուղեւու ալ բլայի
 { չեմ կրնար ընել. եւ լե-
 { սեմ պեմ կարեմեղ իրեմ.

Je vous prie de m'en dispenser. կ'աղաչեմ՝ զե աս բանէն ազատեցէք. եւ լեւոյնի քո պէնեմ պո-մ պանս իր-բլայըն.

Ce sera pour une autre fois. ուրիշ անգամ մը. պէր պո-մ պեմ-պեմ.

Je ne puis vous contenter en ceci. աս բանիս մէջ հրամանքը զո՞չ չեմ կրնար ընել. պո- մասլանալ-պո- սեղութիւն խղճելի եւ իրեմեմ.

Prenez la volonté pour le fait. կամքս գործքի տեղ առէք. իրարեմեմեմ ի՞նչ քո օլմ-չ սայըն.

Je vous demande bien pardon. թողութիւն կը խընդրեմ. մօջ կարեմեմեմ.

Ne vous fâchez pas.
 Ne m'en voulez pas pour cela.
 { մի սրդողեք, սըր-
 { տերնիդ շնորհանայ.
 { կեմեմեմեմ, մանեմեղ "բլայընսն.

Ne trouvez pas mauvais.
 Ne le prenez pas en mauvaise part.
 { գէշ մտքով մի առնէք.
 { թեմեմ թեմեմ վարման.

Ce qui est fait, est fait. եղածն եղած է. նե օլմ-չ պո- մ օլմ-չ.

Զ. ՀԵՐՑՆԵԼՈՒ

Plait-il? հրամեցէք. պո-չո-րան, լեպպե.
 Comment dites-vous? ի՞նչ պէս կ'ըսէք. նաւըլ պե-
 { պեմեմ.

De quoi parlez-vous? ի՞նչ բանի վրայ կը խօսեք.
 { սեղութիւն-չ նեմ կեղծեմեմ. մասլանալ նեմ.

Que voulez-vous dire?
 Qu'entendez-vous par-là?
 { ի՞նչ կ'ուզեմ ըսել, միտքդ
 { ի՞նչ է. նեմ պեմեմ ինչեմ
 { մեմ, թեմեմ նեմ.

Que souhaitez-vous?
 Que désirez-vous?
 { ի՞նչ կը բաղձար. նեմ արդեմ-
 { լեմ սեմեմ.

Qu'en pensez-vous? } Բնչ կը կարծէք. Բնչաւնը
Que vous en semble? } Նէ.

Qu'y a-t-il à faire? } Բնչ ընելու է. Նէ՞ էլնէլէ.
Quel parti prendre? }

Que me conseillez-vous } Բնչ խորհուրդ կու տաք. Նէ՞
de faire? } Եօյն-ի վերէր սինէլ, Նէ՞ Բնչաւ
de faire? }

Comment me tirer de là? } անկից Բնչպէս պրծիմ.
չունդան նսուլ Բոր-իւն-լայմ.

Que feriez-vous à ma place? } դուք ըլլայիք՝ Բնչ
կ'ընէիք. սինչ օլոյրընը, Նէ՞ Երէր Երինէլ.

Comment remédier à cela? } ասոր Բնչ ճար. պոնն
դէր շարէ.

Que puis-je faire à cela? } ասոր Բնչ կրնամ ընել.
պոնն Նէ՞ Երէպէլէր Իմ.

Ne vaudrait-il pas mieux . . . ? } ալ աղէկ չէր ըլ-
լար որ . . . Դանն էյն օլմաղ օլոյրը Գի . . .

Ne serait-il pas plus convenable de . . . ? } աւելի պատ-
շաճ չէր ըլլար որ . . . Դանն օր-նասիպ Երինէլ օրնի.

Է. ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ

Certainement. } ասուգիւ. Իերչէ, սանին.

Cela est vrai. } ասիկայ ստոյգ է. սանին

Ce n'est que trop vrai. } Դէր.

C'est la vérité. } Ճմարտութիւնն ալ առ է, բո-

C'est la pure vérité. } լորովին ճմարտ է. Դոյրոսոս-

Դոս պոն- Դոն-ը, պն-սպ-իւնն սանին Դէր.

C'est un fait. } Իրօք եղած է. Իերչէ օլմոն-ը Դոն-ը.

Je suis sûr de mon fait. } ստոյգ գիտեմ որ ասանկ է.

սանին պիւլէր Իմ Գի պեօլէ Դէր.

Oui, en vérité. } այո, ստուգիւ. պէլէ, Բանգիգէն.

Sans contredit. } առանց տարակուսի. շեպնէսիլ.

Soyez-en bien persuadé. } ասուգիւ գիտցէք, համո-

գուեցէք. սանին պիւլէն.

Vous pouvez y ajouter foi. } կրնաք հաւատալ. Ինանն

պիւլէր սինէլ.

Vous pouvez m'en croire. } Ինծի կրնաք հաւատալ.
պանն Ինանն պիւլէր սինէլ.

Il n'y a pas de doute. } տարակոյս չկայ. շեպնէ եօգ.

Je vous en réponds. } Ես երաշխասոր կ'ըլլամ.
պնն Գիգիլ օլոն-ը ոմ.

A n'en pas douter. } ամենեւին չտարակուսելու չափ.
նիլ շեպնէլն օրնիգէ Գադար.

Tout le monde vous le dira. } ամէն մարդ կրնայ ըսել.
նէր Գի Դէր պիւլէր.

Aussi vrai que j'existe. } Իմ ըլլալու չափ ստոյգ է.
Վեր օլոն-ընմ Գիպ սանին Դէր.

Vous avez raison. } Իրաւունք ունիք. Գագիլընը Վեր.
Je ne mens pas. } չեմ ստեր. Եալան Դէր.

Je l'ai vu de mes propres yeux. } աչքովս տեսայ.
Գեղն-մ Իլէ Գերպն-մ.

Je l'ai entendu de mes propres oreilles. } ականջովս
ըսցի. Գոն-լարմ Իլէ Ինիպն-մ.

Ը. ԶԷ ԸՍԵԼՈՒ ՏԵՐԿՈՒՍԵԼՈՒ

Non, point du tout. } չէ, ամենեւին չէ. Խոյր, սալ,
նալ.

Je dis que non. } Ես կ'ըսեմ որ չէ. պնն Դէրն-մ Գի Եօլէ
Դէր.

Cela n'est pas vrai. } ասիկայ ստոյգ չէ. պոն սանին
Դէր.

Cela ne dit rien. } ասիկայ բան մը չեցուցնէր. պոն-
Դոն պիւլ շեյ պնն ըլլմաղ.

Il n'en est rien. } ամենեւին անանկ չէ. սալ Եօլէ
Դէր.

Cela est faux. } ասիկայ սխալ է. Եաղնը Դէր.

Ce sont des paroles en l'air. } օդի վրայ խօսքեր են.
պոն-լար նազարս սեղլէր Դէր.

C'est un mensonge. } սուտ է. Եալան Դէր.

C'est une calomnie. } ասիկայ զրգարտութիւն է. Իգ-
Իերս Դէր.

Vous voulez m'en imposer. } *զիս խարել կ'ուզէք. պէնի*
 Vous m'en faites accroire. } *ալտախաբիս խախէյօր ստանալ.*
 C'est un conte. *առասպել է, շինծու բան է. տիպիկ*
շէյ տիբ, մասալ տըբ.

C'est bon pour rire. *ասիկայ աղէկ ծիծաղելու բան*
է. կե-լէճէ+ շէյ տիբ.

Cela ne se peut pas. } *անանկ բան չիկրնար ըլլալ,*
 C'est impossible, } *անկարելի է. էօյլէ շէյ օլմասդ.*
փ-օճինիսիդ տիբ.

Je parie le contraire. } *անանկ չըլլալուն դրաւ.*
 Je gage que cela n'est pas. } *կը գնեմ. էօյլէ օլմա-*
տըլընա պէս լի-լիար ըմ.

Est-il vrai? *ստոյգ է. կերպէ՞ր փ*
 Cela se peut-il? *ասիկայ կրնայ ըլլալ. օլապիւնի՞ր փ.*
 Serait-il possible? *կարելի բա՞ն է. օլմասդ շէյ փ.*

Est-ce tout de bon? } *ստոյգ կ'ըսէք, կատակ չէ.*
 Parlez-vous sérieusement? } *կերպէ՞ր փ, շաբաւիդ փ.*

Ne vous trompez-vous pas? *չէք սխալեր. էանըմոյօր*
մո ստանալ.

J'en doute. *կը սարկուսիմ. շէ-պիւնիւնիք էմ.*
 J'ai de la peine à le croire. *չեմ կրնար հաւատալ.*
ինանամամ.

Je n'en crois rien. *չեմ հաւատար. ինանամամ.*
 Vous plaisantez. *կատակ կ'ընէք. լախիճէ երէյօր*
ստանալ.

Vous voulez rire. *ծիծաղել կ'ուզէք. կե-լէճէ+ խախէյօր*
ստանալ.

Cela est incroyable. *անհաւատալի բան է. ինանըլ-*
մայմասդ շէյ տիբ.

C'est inouï. *չստուած բան է. իշտիտիւտիշ շէյ տիբ.*
 Cela n'entre pas dans ma tête. *ասիկայ միտքս չի-*
մտներ. ալլըմ կերտեյօր, սըղմոյօր.

Թ. ՋԱՐՄԱՆԱՆՈՒ ՈՒՐԱՆԱՆԱՆՈՒ

Voilà qui est beau! *աս ի՞նչ աղուօր բան է. պո- նէ*
կե-ղէլ շէյ տիբ.

C'est superbe!)
 C'est étonnant!) *զարմանալի, սքանչելի բան է. հէյ-*
 C'est charmant!) *բան օլմասդ, նարտիբ շէյ տիբ.*
 C'est délicieux!)

C'est vraiment admirable! *ստուգիւ զարմանալի է.*
կերպէ՞ր շաշմասդ շէյ.

On ne se lasse pas de l'admirer. *մարդ զարմանալով*
չիկշտանար. աբամ շաշմարան րօյմադ.

Cela m'étonne, me surprend. *ասոր զարմացած կը*
մնամ. պո-նա հէյբան օլմա-ր, շաշար փալըր ըմ.

Quelle magnificence! *աս ի՞նչ փառաւորութիւն է.*
պո- նէ աղասելի, նէ սալլանալի.

On n'a rien vu de si beau. *ասոր պէս աղուօր բան*
տեսնուած չէ. պէօյլէ կե-ղէլ շէյ կեօրի-լի-շ տիբիլ.

C'est au-dessus de tout éloge. *որչափ որ գօլուօի նէ,*
քիչ է. նէ փարար փորն օլմա՞ ալ տըբ.

Je ne reviens pas de mon étonnement. *զարմանալէն*
չեմ կրնար դադրիլ. լիւսճիկ-ալ էլիտիպին պո-
բամամ.

Je ne sais si je dors ou si je veille. *չեմ գիտեր որ*
արթնու եմ՞ չէ նէ երազ կը տեսնեմ. անալ
օյանը՞ր օլըլըմ էօգոս տի-շ փ- կեօրի-յօր ում.

En croirai-je à mes yeux? *աչուրնեքուս հաւատամ.*
կեօղլիքիտէ ինանայըմ օլը.

Quel plaisir! *ի՞նչ հաճութիւն. պո- նէ սէֆա.*
 Quelle joie! *ի՞նչ ուրախութիւն. պո- նէ սէվինճ.*

Quel honneur inattendu! *ի՞նչ անակնկալ երջանկու-*
թիւն. նէ ուսո-լմայմասդ սաստիլի.

Que je suis content! *որչափ ուրախ եմ. նէ փարար*
շաշ ըմ.

Que je suis heureux! *որչափ երջանիկ եմ. նէ փարար*
պտիլիլ ըմ.

Quel moment fortuné! *ի՞նչ բախտաւոր բոպէ. պո-*
նէ փո-լիլ- լա փըլի.

J'en suis ravi, enchanté. *ուրախութեանս խելըս կը*
թռցընեմ. սէվլինճիտիւն փոտիտի շաշըբլօր ում.

Cela me fait bien du plaisir. *ասիկայ զիս շատ կ'ուրախացրնէ. պոնն չօք սէվնէր էմ.*

Je n'ai plus rien à désirer. *ալ ուրիշ բաղձալու բան չունիմ. պոննորան պաշտ արդէն-էյնէնէն շէյնէմ էօք.*

Mon bonheur est parfait. *երջանկութիւնս կատարեալ է. էքպալըս պէրնէմամ արըր.*

Ճ. ՏՐՏՄԵԼՈՒԻ, ՏՐՏՆՋԵԼՈՒԻ

Quel malheur! *ի՛նչ դժբախտութիւն. պոնն շէ էքպալըս «ըլըքէ».*

Que je suis malheureux! *ի՛նչչափ դժբախտ եմ. շէ քարար լալէնէնէն էմ.*

Quel fâcheux contre-temps! *ասիկայ ի՛նչ աղէտալից դժբախտութիւն է. պոնն շէ պէլըն քէլընէնէն րէր.*

Tout me contrarie aujourd'hui. *ամէն բան այսօր դրժբախտ կ'երթայ. պոնն ինն հէր շէյ լէրն ինրէյօր.*

Tout le monde est contre moi. *ամէն մարդ ինծի դէմ է. հէր շէն պոնն քարըլ արըր.*

C'est là ce qui me fâche le plus. *ամէն բանէն աւելի սիրտս նեղացրնողն աս է. հէր շէյրէն զիյարէն ճանըն սըքան պոնն րոնր.*

Tout le monde est à mes trousses pour me demander de l'argent. *ամէն մարդ ետեւէս ինկեր է ստակ կ'ուզէ. հէր շէն էնսէնէն րէն-ըն-ըն քարն էմէր.*

Avec cela personne ne me paie. *ի վերայ այսօր ամէնայնի մէկը չ'ուզեր վճարել. պոնն շէն-ճէն էլէն շէնսէն րէ պօրճոննն էօրէնէյօր.*

Cela me fait beaucoup de peine. *ասիկայ ինծի մեծցաւ կու տայ. պոնն պոնն չօք քասսալէն վէրէր.*

Je suis de mauvaise humeur. *սիրտս նեղացած է. ճանըս սըքէնն արըր.*

J'en ai bien du chagrin. *շատ կը տրամիմ. չօք սճըր ըմ.*

J'en suis inconsolable. *անմխիթար եմ. լէսէլլէն օլամամ.*

Cela me donne de l'humeur. *ասիկայ սիրտս շատ կը նեղացրնէ. ըս ճանըն քէն սըքար.*

Je perds patience. *ճամբերութիւնս կը կորսնցրնէմ. սարըս քարընյօր.*

C'en est fait de moi. *բանս բուսաւ. էյնէն պէրնէն.*

Je suis ruiné sans ressource. *անկանգնելի կործանեցայ. պոնն զէվըրան քարքանճաք իննր էօք.*

Tout semble conspirer contre moi. *կարծես թէ ամէն բան ինծի դէմ միաբաներ է. սանըր սըն շէ հէր շէյ պոնն քարըլ էլլէնէնէն էլլէն.*

Le bonheur n'est plus fait pour moi. *երջանկութիւնը ալ ինծի ճամար չէ. արըլէք պէնէն էլլէն սասրէն էօք.*

ՃԵ. ՃԵՄԻ

Quelle heure est-il? *ժամը քանի՞ է. սասն քարըլ*

Dites-moi quelle heure il est. *րսէք ինծի ժամը քանի է. շէրէմ էրէն սասն քարըլ րէյնն.*

Quelle heure croyez-vous qu'il soit? *ժամը քանի կարծէք որ ըլլայ. սասն քարըլ րսէր սանըր «ընըն».*

Est-il tard? *ուշ է. վաղն ինչն էն.*

Non, il est encore de bonne heure. *չէ, դեռ կանուխ է. ինյըր, րանն էրէն րէր.*

Il va être deux heures. *երկուր կ'երթայ կոր. էնէնէն վըրընյօր.*

Il est deux heures cinq minutes. *երկուրը ճինգ անցեր է. էնէնէն պէն ինչն.*

Deux heures et un quart. *երկուրը քասորդ է անցեր. էնէնէն վէրէնէն ինչն.*

Il est deux heures et demie. *երկուր ու կէս է. էնէն պոնն-ք.*

Il est trois heures moins un quart, moins cinq minutes. *երեքին քասորդ, ճինգ րոպէ կայ. էննէն վէրէնէն, պէն րասքէնէն վըր.*

Il s'en va trois heures. *երեք կ'երթայ կոր. էննէն վըրընյօր.*

Trois heures sont sonnées. երեքը զարկաւ. էւ-
լն-րո-ւ-.

Midi est-il déjà sonné? կէս օր եկած է. էօյլն
օլրո-ւ- մո-ւ-.

Oui, je crois qu'il est midi et demi. Տրամեր էք, կար-
ծեմ կէսն է. եվէն, սանքը ք ետքը քըք.

Je voudrais bien savoir au juste quelle heure il est.
կ'ուզէի քանի ըլլալը ճիշդ գիտնալ. քաչ օլրո-
ղո-ւ-ն- ըստիցի կէսն էսէր էրէ.

Avez-vous oublié votre montre? ժամացոյցիդ մո-
յանք. սասնընդը սան-ըն-ը մո-ւ-.

Non, je l'ai sur moi; mais, comme j'ai oublié de la
monter, elle ne va pas, elle s'est arrêtée. չէ,
վրաս է, բայց լարեքը մոյցայ, չերանիր կօր, կե-
ցեր է. էսայը, է-զերիտէ րէր, լստն քո-քայս
սան-ըն-ը, էլէ-ժեցօր, րո-քո-ւ-.

Votre montre va-t-elle juste? ձեր ժամացոյցն աղէկ
կ'երթայ. սիցն սասնընդը էյն կ'րէր օի.

Non, elle retarde. չէ, ես կը մնայ. էսայը, կ'երէ
ք-լը.

Elle avance de quelques minutes. քանի մը
բոսկէ յառաջ կ'երթայ. րէր քաչ րո-քիցի էրէ
կ'երէ.

Il faut donc la régler. ուրեմն շիակերու է. էօյլէ էսէ
ոյարլուալը.

Elle a besoin d'être nettoyée. մտքրել տալու է.
սէրիցի էլէ.

Voilà une heure qui sonne. ահա առիկ ժամը մեկ
կը զարնէ. սասն րէր լն-րո-յօր.

Adieu, je me retire. մտք բարով, ալ կ'երթամ.
էօչա քալըն, կ'երէն.

Oh, restez encore un peu! Մ՛չ, քիչ մ'ալ կեցէք.
րէ, րէր աչ րանս րո-քո-ւ-.

Je ne puis pas; nous dînons à une heure précise. չեմ
կրնար, ճաշը ճիշդ մէկին կ'ուտենք. րո-քո-ւ-
ըն-ը սասն րէր էօյլն ըստն օլրո-ւ-.

Eh bien, à l'honneur! ուրեմն ուրիշ անգամ կը
տեսնուինք. էօյլէ էսէ րաչքս րէքս կ'երէ-չէ-ր
է-ւ-.

ԺԲ. ԺՆՄԱՆԿՈՒ

Ces jours passés. անցած օրերը. կէսն կէ-ն-լըրո-ւ-.

Un de ces jours. սս օրերուս մէկը. րո- կէ-ն-լըրո-ւ-
րէրէն-րէ.

Il n'y a pas deux jours. երկու օր չկայ. էս կէ-ն-
օլրո-ւ-.

A peine y a-t-il trois jours. Տաղիւ երեք օր է. սն-
ճագ է-ւ- կէ-ն- լար.

La semaine passée. անցած շաբաթ. կէ-ն-
հաջիւ-.

Il y a huit jours. ութը օր կայ. սէ-ն-ը կէ-ն- րէ-ր.

Il y a quinze jours. տասնուհինգ օր կայ. օն րէ-ւ-
կէ-ն- օլրո-ւ-.

Il y a bien un mois. տասուգիւ մեկ ամիս կայ. սանկն
րէր այ լար.

Une fois tous les deux jours. } երկու օրը մէյ մը. էս
De deux jours l'un. } կէ-ն-րէ րէր.

Tous les huit jours. ութը օրը մէյ մը. սէ-ն-ը կէ-ն-
րէ րէր.

Toutes les deux heures. երկու ժամը մէյ մը. էս
սասնրա րէր.

Toutes les vingt-quatre heures. քսանուչորս ժամը
մէյ մը. էրիցի րէրէ սասնրա րէր.

Dans quinze jours. տասնուհինգ օրէն. օն րէ-ւ-
րէն.

Je l'attends de jour en jour. օրէ օր, ամէն օր իրեն
կը սպասեմ. կէ-ն-րէն կէ-ն-է, րէր կէ-ն- օն
րէ-լըր է.

C'était trois ou quatre jours plus tôt. երեք կամ
չորս օր յառաջ էր. է-ւ- րէրոք կէ-ն- էվէ-է-րէ.

C'était longtemps auparavant. շատ յառաջ էր.
էսայը զեմն էվէ-է-լ էրէ.

A peu près vers ce temps-là. գրեթէ ան ասեմը.
հիւնն օ լաքընլարրոս.

Le mois dernier. անցած ամիս. կէլն այ.

L'année passée. անցած տարի. կէլն սենէ.

L'année prochaine. գալ տարի. կէլն սենէ.

D'ici à un mois. մէկ ամիսէն. պէր այրան.

Dans les derniers jours du mois. ամսոյն վերջին
օրերը. այնն սօն կէլնլարրոս.

A la fin du mois. ամսոյն վերջը. այնն սօննարա.

Vers la mi-janvier. գէպ ի յունուարին կէսը. էան-
լարըն, քեաննն սանննն էարընն էաքըն.

La semaine prochaine. գալ շաբթու. կէլն սենէ և հաթիւ.

De temps en temps. երբեմն երբեմն. պաղն պաղն.

Tous les jours. ամէն օր. հէր կէլն.

D'un jour à l'autre. օրէ օր. կէլն քէն կէլն.

ԺԳ. ՅԳԻ. ԵՂԱՆԿԻ

Quel temps fait-il? օգն ինչպէս է. հա՞վն նա՞սըլ.

Fait-il beau? օգն աղէկ է. հա՞վն էյն՞ օի.

Oui, il fait très-beau. Il fait beau temps. Տրամերէք,
շատ աղէկ է. էլլէն, քէն էյն.

Il fait un temps doux. քաղցր օդ մը կայ. պէր լալէն
հա՞վն արը.

Il ne fait ni trop chaud ni trop froid. ոչ այնչափ
ապը, ոչ ալ այնչափ ցուրտ է. նէ սըճաք, նէ րէ
սօն-ք րո-ք.

Il fait un temps délicieux. դուարձալն օդ մըն է.
պէր թերահ հա՞վն արը.

Le temps s'éclaircit. օդը կը բացուի. հա՞վն ալըլայր.

Le temps se met au beau. օգն աղէկնալը կը սկսի.
հա՞վն էյնլննէյն պալըլայր.

Le brouillard commence à se dissiper. մշուշը ցրուե-
լը կը սկսի. քոսս րաղըլմայս պալըլայր.

Il fait un beau soleil. աղըսը արեւ բացուած է.
կէլն պէր կէլննէլ վար.

Le temps est changé. օդը փոխուեցաւ. հա՞վն րէյնլարի.

Il fait un temps inconstant et variable. անհաստատ
ու փոփոխական օդ մըն է. պէր-արը, րէյնլարի
պէր հա՞վն արը.

Le soleil se couvre. արեւը կը գոցուի. կէլննէլ
քա՞ղննայր.

Il fait mauvais, vilain temps. օդը գէշ է. հա՞վն
թէնն արը.

Il fait un temps affreux. շատ գէշ օդ կայ. հա՞վն քէն
թէնն արը.

Il fait du vent. հով կայ. բննկէար վար.

Le temps se dispose à la pluie, à l'orage. օգն ան-
ձրեւի, փոթորիկ կը պատրաստի. էաղն-բա, քա-
յս հալըլար վար.

Il fait un temps pluvieux. անձրեւոտ օդ մըն է.
էաղն-բա պէր հա՞վն արը.

Les nuages sont fort épais. ամպերը շատ թանձր
են. պո-լըլար քէն րօլնն.

Il fait sombre. մութ է. օրլար վար քոսս րո-ք.

Je crains que nous n'ayons de la pluie. կը վախնամ
անձրեւ պիտի գայ. քօրքար լմ էաղն-բ կէլննէլ.

Le vent cesse, s'abaisse, tombe. հովը կ'իջնայ, կը
գազրի. բննկէար էնէյր.

Le ciel est entièrement couvert de nuages. երկինքը
բոլորովին ամպերով ծածկուած է. կէյ պի-սպի-
լնն պո-լըլար քա՞ղննայր.

Il va pleuvoir. անձրեւ պիտի գայ. էաղն-բ էաղն-
քաք.

Il pleut à verse. սեղատարաի կու գայ. սաղննաք
կէլննայր.

Il pleuvra toute la journée. բոլոր օրը անձրեւ
պիտի գայ. պի-լնն կէլն էաղն-բ էաղն-քաք.

Mettons-nous à couvert. պատսպարուինք. պի-լնն
քէլննէլ.

Je suis mouillé. թըլեցայ. լալնարը.

Je suis percé jusqu'aux os. խխու՛մ եղայ. էաղն-բ
էլննէլննէլննէլննէլ.

Voyez-vous l'arc-en-ciel? *Տիրանի դօտին կը տեսնենք. ելէյն՝ սեփոյն կէօրէնցօր հոս սոսն.*

Les nuages se dissipent peu à peu. *ամպերը կամաց կամաց կը փարատին. պոլ-լուր ետէսը ետէսը րաղլուցօր.*

La pluie a abattu la poussière. *անձրեւը փոշին նստեցուց. ետէսը լեղոսը րինրինր.*

Ce matin il faisait beaucoup de poussière. *առտուանց շատ փոշի կար. սոպոսոսն չօք լեղ լար ըրը.*

Il fait sale, de la boue. *ճամբաներն աղտոտ, ցեխոտ են. չօք լար լար.*

Fait-il clair de lune? *լուսընկայ կայ. հանձնապ լար ղ.*

C'est la nouvelle lune. *նոր լուսին է. այ պաղը րըր.*

C'est la pleine lune. *լիալուսին է, լուսընկան լեցուած է. այն պէրին րին. այն օն րեօրին րին.*

La lune est dans son croissant. *լուսինն ածելու վրայ է. այ հիւսկին լար լարին րին, ետըր րըր.*

La lune est dans son décours. *լուսընկան կը պղտինայ. այ ետէնցօր.*

L'air est calme. *օդը հանգարտ է. հալա րոլըրն րոլ.*

Le ciel est serein. *երկինքը պարզ է. կեօյ ալըք րըր.*

Les étoiles brillent. *աստղները կը փայլեն. ելուրըլուր լար լարըլուր.*

Le printemps commence bien. *գարունն աղէկ կը սկսի. էլ պահար էյն պաղլուցօր.*

Les arbres poussent déjà; ils fleuriront bientôt. *ծառերն արդէն կը ցցուին, քիչ մը ետքը կը ծաղկին. աղաճլար ալըլուցօր, ալ լարըլուրն լար լար.*

Profitions de ce moment pour aller jouer un peu de l'air de la campagne. *աս առենը չկորսընցընենք, երթանք քիչ մը դաշտի օդը վայելենք. լար լարին րոլայ ելուրնայ կնրեն՝ րին ալ լարըլուրըն սեփոսընը լարըլուր.*

La campagne est bien agréable dans cette saison. *աս եղանակին մէջ դաշտերը շատ դաւարճալի են. պոլ-էյսոսը լարըլուր լար լար.*

De tous côtés on ne voit que des arbres en fleurs. *ամէն կողմանէ ծաղկած ծառերն ուրիշ բան մը չհատնուիր. ձեր լար-օք լարին ալըլուրըն լարըլուր.*

Ah, qu'il fait chaud! *հ, աս ինչ տաք է. լար, պոլ-նէ սընար.*

Il fait une chaleur excessive. *արտաքոյ կարգի տաք է. շիտրին լար սընար րըր.*

J'ai très-chaud, je suis tout en sueur, tout en nage. *շատ տաքցած եմ, բոլորովն քրտինքի մէջ եմ. չօք սընարըլուր լար, լարին պոլ-ըլ լար.*

J'étouffe de chaleur. *տաքէն կը լողուիր. սընար-րան պօղըլուցօր սը.*

Il est vrai, la chaleur est insupportable. *սոյոք է, տաքն անտանելի է. կերնէ, սընար լար լար.*

Nous sommes au coeur de l'été. *ամառուան մէջն ենք. ետըն օրընարն րըր.*

Il grêle, il tombe de la grêle. *կը կարկտէ, կարկուտ կու դայ. րօլ-ետըլուցօր.*

Il fait des éclairs. *կը փայլատակէ. շիտրն լար լար.*

Il tonne furieusement. *սաստիկ կ'որոտայ. կեօյ շիտր-րին էլէ կնրն-լարըլուր.*

La foudre est tombée. *կայծակն իսկաւ. ելուրըլուր րին-լարն.*

L'orage est passé. *փոթորին անցաւ. րոլ կնրն.*

Le soleil se couche avec beaucoup d'éclat. *արեւը շատ պայծառութեամբ մարը կը մտնէ. կնրն-լար լար լար.*

Nous approchons de l'automne. *աշնան կը մօտիկ-նանք. սօն պահար ետըլուցօր սը.*

Voilà une belle journée d'automne. *այսօր աղուօր աշնան օր մըն է. պոլ- կնրն կնրն կնրն սօն պահար կնրն-լար րին.*

Les jours décroissent. օրերը կը կարճանան. կէս-
էր քուսուլայօր.

Les matinées et les soirées sont fraîches. առտու-
ներն ու իրիկունները զով է. սոպակարը, աքշամ-
լարը սերէն րիբ.

Il a fait ce matin une forte gelée. առ առտու սառ-
ափկ սառնամանիք, սառուցիչ ցուրտ մը կար.
պո- սոպակ տեւտին պէր սոս-ք վար ըտը.

Il fait froid. պաղ է. սոս-ք րոր.

Avez-vous froid? կը մսկը. է-շէ-յօր մո- սոս-ն-ը.
J'ai les doigts engourdis. մատուրներս փատցան,
ընդարմացան. քարմաքլարը՝ ոչո-չորո-.

Approchez-vous du feu. կրակին մօտիկցէք. տէտէ-
եակաշն.

Gèle-t-il? A-t-il gelé? կը սառի՞, սառած է. րօ-
նայօր մո-, րօնմո-շ մո-.

Oui, il a bien gelé. Տրամերէք, աղէկ սառած է.
էվէն, կէրէյն կիպի րօնմո-շ.

Il gèle à pierre fendre. պաղէն քարերը կը ճաթին.
վերջին սասիճանի ցուրտ է. սոս-ք րորան լաշար
լաշայօր. զայնէն տեւտին պէր սոս-ք վար.

Il fait glissant, j'ai failli tomber. ճամբաները սա-
ռած, սահուն են, քիչ մնաց կ'իյնայի. էօլլար
րօնմո-շ, քայայօր, աղ քարը րի-շէյօր ո-րորմ.

La rivière est prise. գետը սառած է. լայ
րօնմո-շ.

Savez-vous patiner? սահիլ գիտէք. րոր-ը է-սկէն-ն-
րէ քայամք պէլէր մի սկէն.

Oui, je le sais, et j'ai de bons patins. Տրամերէք
գիտեմ, աղէկ ալ սահիճներ, սահելու մուճակ-
ներ ունիմ. էվէն պէլէր էմ, էյն քայնէլէրէմ, քա-
յամք քոն-ն-րարարը՝ րա վար.

Il neige. Il neige à gros flocons. կը ձիւնէ, ձիւն
կու դայ. քար ետայօր.

Le vent est changé. Տովը փոխուեցաւ. ըն-զիտար
րիօնրի-.

Le temps s'adoucit. օգը կը մեղմանայ. հաւա փլայլմ-
լանայօր.

Il dégèle. La neige se fond. սառայքը կը քակուի,
ձիւնը կը հալի. րոր-ը չեղէ-լէյօր, քար էրէյօր.

Les jours croissent. օրերը կ'երկրնան. կէս-էր
ոչայօր.

L'hiver sera bientôt passé. ձմեռը քիչ մը ետքը
կ'անցնի. րիբ ապոս քիչ կէտէր.

Voilà un brouillard qui s'élève. մշուշ կ'ելլէ. րի-
ման զքայօր.

Le soleil le dissipera bientôt. արեւը շուտ մը կը
ցրուէ. կէսէշ լաքոն-ճաք րարըրը.

Le brouillard descend. մշուշը վար կ'իջնայ. րի-
ման աշաղա էնէյօր.

Nous aurons du beau temps. աղէկ օդ պիտի ունե-
նանք. էյն հաճամը օլամք.

ԺԳ. ԿԱՐԳԱԼՈՒԻ, ԳՐԵԼՈՒԻ

Que lisez-vous? Ի՞նչ կը կարդաս. նէ օգո-ր սոսն.

Je lis les journaux. լրագիրները. քաղէլա օգո-ր ո-մ.

Où avez-vous lu cela? ստիկայ ո՞ր կարդացիր. րոր-
նո- նէրէրէ օգո-րորն.

Je l'ai lu dans les feuilles publiques. լրագիրներուն
մէջ կարդացի. քաղէլալարըն էլէնրէ օգո-րորմ.

Nous lisons toujours à haute voix. մենք միշտ բարձր
ձայնով կը կարդանք. պիշ րախմա էն-տէտ սես էլէ
օգո-ր ո-ղ.

Continuez de lire. կարդալդ լառաջ տար. օգո-մանը
էլէրէ կէօլէ-ր.

J'ai lu cet ouvrage tout entier. առ գիրքս ամբողջ
կարդացի. րոր- էլէլապը պի-լի-ն օգո-րորմ.

Je l'ai lu d'un bout à l'autre. մէկ ծայրէն մէկալ
ծայրը կարդացի. պաշարան պաշա օգո-րորմ.

Mon frère n'a fait que le parcourir. եղբայրս մէյ մը
վրայէն անցաւ. պիբարտերէմ պիբ է-սկէն-ն-րիբ
էլէրի.

Vous êtes toujours à lire. միշտ կարդալու վրայ ես. որե՛նա օգո՛մարսս սըն՛.

Votre frère lit aussi bien que vous. եղբայրդ քեզի չափ աղէկ կը կարդայ. գարարունն սէնէն գարար էյն օգո՛ւր.

Il sait parfaitement bien lire. կատարեալ աղէկ կարդալ գիտէ. քէտ էյն օգո՛մարսս պիւր.

Qu'écrivez-vous? ի՞նչ կը գրես. նէ՛ ետղայօր սոնն. Je réponds à une lettre. նամակի մը պատասխան կու տամ. պէր մեքոնոնա ճեղայ վերջօր ո՛մ.

Ceci n'est qu'un brouillon. ասիկայ ստուերագիրն է. պո՛ն օրնեղեղեղեղ պէր.

Je le mettrai plus tard au net. ետեւէն, սրիչ անգամ մաքուրը կ'առնեմ. ինչի՛նչն պէր պոնոնոն արե՛ք, սոնրս ալըը ըմ.

Donnez-moi, s'il vous plaît une feuille de papier à lettre. կ'աղաչեմ ինծի թերթ մը նամակի թուղթ սուէք. ետեւըը ըմ պէր ինչոնոն մեքոնոն պեաղարը տրե՛մ երէն.

M., voudriez-vous bien me prêter votre canif? քիչ մը զմեկննիդ ինծի կրնաք շարճել. գալե՛մ իբրս՛ ընըըը պէրոն տրե՛մ երէն օրնեղ.

Avec plaisir; le voilà. շատ աղէկ, ահաւասիկ. պոն իսի՛ննէ, պոնոնոնն.

M., votre canif ne coupe pas. զմեկննիդ չիկարեր. գալե՛մ իբրս՛ ընըըը տե՛սեյօր.

Je le sais bien; mais je n'en ai point d'autre. գիտեմ, բայց սրիչ չունիմ. պիւր էմ, լաին լայըը եօգ րոնր.

Faites tailler votre plume par votre maître. գրիչնիդ վարպետներնուդ կարել տուէք. գալե՛մննէնն սոնննըը եօննրոնն, տե՛սիբնն.

M., voudriez-vous bien avoir la bonté de me tailler une plume? շարճք կ'ընէք ինծի գրիչ մը կը կարէք. ե՛ճէնոնն, տրե՛մ երէն լո՛ գալե՛մնն տե՛սնն.

Je vous en ai taillé une ce matin. առտուննց մէկ ճատ մը կտրեցի. սաղանարսն պէր իննէ տե՛սնն.

Elle ne vaut plus rien. ալ ճիմայ բան մը չ'արժեր, աւրուած է. շե՛տն պէր շեյն ետրսոնը, ոչոնընընը. J'ai écrit une page. երես մը գրեցի, պէր սոննի՛ք ետղարմ.

Fort bien, je vois que vous êtes diligent. շատ աղէկ, կը տեսնեմ որ վուրթալան ես. քէտ էյն, կէօրոննի՛ննէ կէօրե նամարսն սըն.

Donnez-moi donc votre plume. շատ աղէկ, գրիչդ ինծի տուր. քէտ էյն, վեր պոնոնըմ.

Voilà votre plume; elle ira bien à présent. ահաւասիկ գրիչդ, ալ ճիմայ աղէկ պիտ'որ գրէ. էննէ գալե՛մն, շե՛տն էյն ետղարմ.

Pardonnez-moi, la fente est trop grande; elle est trop molle. թողու թիւն սուէք, ճեղքը շատ մեծ է. շատ թոյլ է. սփլ էրէն, լալուղը պեյնն, քէտ կէ՛ղէտ րէր.

Il ne faut pas appuyer. կոխելու չէ. պոսսոնալը. Vous avez raison; mais elle crie, essayez-la vous-même. ստոյգ է, բայց ձայն կը ճաննէ, ճրամանըննիդ ալ փորձեցէք. նոնոնըը լար, լաինն սեալոնըընը, նաղրեի՛ննէն րէ ինչոննէ երէն.

Il n'y a qu'à couper un peu du bec. քիչ մը ճոթէն կտրելու է. պէր աղ սոննոնն ալալը.

Va-t-elle à présent? ճիմայ աղէկ է. շե՛տն էյնն օր. Elle crie toujours un peu; mais cela ne fait rien. միշտ քիչ մը ձայն կը ճաննէ, բայց բան չիկայ. էննէ պէր աղ սեալոնըընը, սոնն պարըըը եօգ.

Mon encre est trop épaisse; elle ne coule pas. թասնարս շատ թանձր է, շատ չ'երթար. օրնե՛տեղէնն չոգ գալե՛րըը, ետղարմայօր.

Jetez-la donc; je vous donnerai de la mienne. թափեցէք, որ իմնես սամ. րեօտ րէ պե՛ննի՛ննէն քերէյնն.

Essayez-la. փորձեցէք, նայեցէք ինչպէս է. պոն նալըըը.

Elle est très-bonne. շատ աղէկ է. քէտ սըն.

Quand j'en aurai besoin, j'en demanderai. Հարկ որ ունենամ՝ կ'ուզեմ. Լաղբ՝ օլորո-դո- լագի՛ն իմէր իմ .

Jeseraitousjours prêt à vous en donner. միշտ պատ- րասա եմ տալու . ներ դասան վերոյե նաղբը Լմ .

Qui a ma règle et mon crayon? կանոնս ու կապա- րեայ գրիչս ո՞վ առաւ, որուն քովն է. Տեղովերեմ վե գորչըն-ն գալեմի՛ս ինքն էանըրա .

Voilà votre règle; mais pour votre crayon, je ne l'ai pas vu. ահաւասիկ կանոնիդ, բայց կապարեայ գրիչնիդ չտեսայ . ինչէ՛ն Տեղովերեմն, գորչըն-ն գալեմի՛նից կեօրեմի՛մ .

Je vous prêterai le mien, si vous voulez. թէ որ կ'ուզէք, իմն տամ . Իմէր-սենիչդ պեմի՛ս ինչէ՛ն .

Voulez-vous que je vous le taille? կ'ուզէք որ կարեմ . Իմէր-սենիչդ ինչէ՛ն .

Si vous voulez avoir cette bonté. մեծ շնորհք բրած կ'ըլարք ինձի . ինչէ՛ն երեմ .

N'avez-vous pas vu mon étui à plumes? գրչամանս չտեսար . Կի՛նքնից կեօրեմի՛նիչդ մի .

Non, M., vous l'avez peut-être laissé chez vous? չէ, գուցէ տունը ձգած էք . Իայբը, պեմի՛ն եմքե պըրագ՛ըն օլորոնը .

Cela se peut. կարելի է . օլոր պի՛նք .

Vous n'écrivez pas droit. չետակ չես գրեր . Կորո-ն-ն ետգայօրո-ն .

Effacez, rayez ce mot. աս բառն աւրէ . շո- Լորդի՛ն պօչ .

Serrez un peu plus votre écriture. բառերը, գրերը քիչ մը աւելի իրարու մօտ գրէ . Լորդի՛նքն, ետլարբը պի՛ն աչդ պերեմի՛նքն ետլարբը . սքե՛ն ետլ .

Liez vos lettres. գրերն իրարու կպցուր . ետլարբը պերեմի՛նքն պերեմի՛նքն, պաղա .

C'est écrit à la hâte. շուտով գրուած է . ասէն ինչ ետլարբը Կբը .

C'est un griffonnage précipité. շուտով գրուած խառնաշփոթ գիր մըն է . ասէն ինչ ետլարբը գարագարբը պի՛ն շի՛ն Կբը .

Tenez bien votre plume. գրիչդ աղէկ բռնէ . գալե- մի՛նքն էյն Լոր-ն .

Posez le bras gauche sur la table. ձախ թեւդ գրասեղանին վրայ դիր . օլ գօլորոն-ն ետլարեմի՛նքն ի-սնի-նէն գօ .

Tenez la plume comme cela. գրիչն ասանկ բռնէ . գալեմի՛ պեմի՛նքն Լոր-ն .

Pliez le pouce et les deux doigts. բութդ ու մեկալ երկու մատուրներդ ծռէ . պաչ գարագարբը ինչ ինչ գարագարբըն էյ .

ՃԵ. ԳԵՍԵՍԵՆ ՄԷՋ

Asseyez-vous à votre place. տեղդ նստէ . երեմն օլոր .

Pendez votre chapeau. գլխարկդ կախէ . շագանը ս .

Où est votre livre? գիրքդ ո՞ր է . Ինչպիսիքն ներեմի՛նքն Կբը .

Lisez votre leçon. Համարդ կարդա . Կերպնի օգո-ն .

Étudiez votre leçon. Համարդ սովորէ . Կերպնի եօյրեմն, մեղք էն .

Apprenez-la par coeur. Համարդ բերնուց սովորէ . Կերպնի աղբըրան եօյրեմն . Եղպեր էն .

Portez votre livre avec vous. գիրքդ հետդ առ . Ին- լասպընքն պերպեր ալ .

Vous ne faites que badiner. կատակելն ուրիշ բան մը չես ընէր, գիտեր . Գարագարբը, շագան էնի-սնիքն պաղա շի՛ն պերեմի՛նքն .

Je vous marquerai. հիմայ կը գրեմ . Չեմքն ետլար Լմ .

Je le dirai à votre maître. վարպետիդ կը զրուցեմ . ասնանս Կբը իմ, Կեյնեմի՛նքն .

Ne me secouez pas. զիս մի ցնցեր . պեմն սարսմ .

Faites-moi un peu de place. քիչ մը տեղ բաց . պի՛ն աչ եեր ալ .

Vous avez assez de place. բաւական տեղ ունիս.
Էէնէնէն էէրէն վար.

A qui est ce livre? աս զիրքս որունն է. պո- լիմապ
էնէն պէր.

Il faut que vous lisiez trois fois votre leçon. Հա-
մարդ երեք անգամ կարդայու ես. որերսն է ի-
պէճ- շո-մայլը սըն.

Qui l'a dit? ո՞վ բոսւ. լի՞մա պէր.

M. A. nous l'a commandé S. U. ը պատուիրեց. Ֆ.
Է. ինչպէն էնպէ.

Vous méritez le fouet. Խարազանի արժանի ես.
Գաւընյա տի-սիւսանաբ սըն.

Pourquoi venez-vous si tard? Ինչո՞ւ այնչափ ուշ
կու գաս. նիչն պո- ցարար կէն ինչի սին.

J'avais des affaires. գործք ունի. ինչ վար ըրլ.

Quelle affaire vous a arrêté? Ի՞նչ գործք արդեւից
զքեզ. նի՞ իչ մանի օլարո-.

A quelle heure vous êtes-vous levé? Ժամը քանի՞ն
ելար. սասի ցարար ցարար.

A huit heures. ութին. սեպար.

Pourquoi vous êtes-vous levé si tard? Ինչո՞ւ այնչափ
ուշ ելար. նիչն օ ցարար կէն ցարար.

Vous êtes un paresseux. Տոյլին մէկն ես. ինչպէն
պէր սին.

Restez à votre place. տեղդ կեցիր. եէրէնտէ ար-ր.

Otez-vous de ma place. տեղէս ելիր. եէրէնտէ ցար.

Pourquoi me poussez-vous? Ինչո՞ւ կը հրես. նիչն
ի՞նչ պէր սնն.

Qui est-ce qui vous pousse? զքեզ ո՞վ կը հրէ.
Էնէն ինչն լիմա.

Je vous en prie, ne vous fâchez pas. կ'աղաչեմ, մի
արդողիք. եւլարը ը՛, արարար.

Je m'en plaindrai au maître. վարպետին պիտի բռնմ,
կ'ըսեմ. ուսուցչա պէնէնէն, որեր իմ.

Dites-le-lui, si vous voulez. կ'ուզես նէ ըրէ. ի-
նչպէն պէ.

Je ne m'en soucie point. Հոգս չէ. ուսուցչա
պէն.

M., il ne veut pas me laisser tranquille, en repos.

S. զիս հանդիսա թող չիտար. է. պէնի բանի
արարար.

Il m'a arraché mon livre. զիրքս ձեռքէս քաշեց
առաւ. լիմապը եւնիտէն լիմապ.

Il m'insulte. զիս կը նախատէ. պէնի խօրլար.

Il se moque de moi. զիս ծաղը կ'ընէ. պէնի
զէնէնէն.

Le maître vous parle. վարպետը քեզի կ'ըսէ. ու-
սուսանա պէր.

Il est fâché contre vous. քեզի բարկացեր է. սնն
արարար.

Vous m'accusez faussement. սուս տեղ զիս կ'ամ-
բաստանես. եսան եէրէ պէնի ցարար սնն.

Comment pouvez-vous le nier? Ի՞նչպէս կ'ըսաս ու-
րանալ. նսնը ինչար կէն պէնի սին.

D'où est venue cette querelle? աս կոխն ուսից
ելաւ. պո- ցարար նիչնտէն ըրար.

Je vous le dirai tout de bon. անկեղծաւ թեամբ կը
զրուցեմ. նիչնտէն որեր իմ.

Je vous le dirai à l'oreille. ականջներնէդ վար կը
զրուցեմ. ցուղընընտն աշար որեր իմ.

Il me donne des coups de pied. տղով ինձի կը զար-
նէ. այսպէս պանն լուրար.

Il me pousse hors de ma place. տեղէս դուրս կը
հրէ. եէրէնտէն ինչպէր.

Je vous ferai repentir. զքեզ զղջացնել կու տամ.
Էնչանն ինչպէր իմ.

Il le fait exprès. մտնաւոր կ'ընէ. միտնա-
ն պէր.

Il m'a donné un soufflet. ապտակ մը զարկաւ. Էնչ
լուրար.

Il m'a égratigné le visage. երեսս ճանկոտեց. էն-
չպէն ինչպէր.

Il m'a frappé au visage. *Երեսիս զարկաւ. եկ-դե-մե զորոր-*

Pourquoi me frappez-vous? *Ինչո՞ւ կը զարնես. նկ էլին զորոր-յօր սոսն.*

Qui vous fait mal? *Գքեղ ո՞վ կը նեղէ. սանս որ- քանան քե՞մ.*

Ne déchirez pas mon livre. *Գիրքս մի պատուեր. քե- թաղը՞ն եւրթեմ.*

Pourquoi nous interrompez-vous? *Ինչո՞ւ խօսքերնիս կը կտրես. նիչե՞ն սեղե-մե-դե- քե-նեյօր սոսն.*

Ne m'empêchez pas d'apprendre ma leçon. *Համարս սովորու արգելք մ'ըլլար. որ- քե-նե-մե եօյրեմեյե քանն օլմ.*

Mêlez-vous de vos affaires. *Դուն քու գործքերուդ խառնուէ. սեն քե-նե-մե ելեքեքնե քարբը.*

Songez à ce que vous faites. *ըրածիդ միս գիր. ըրածդ միտքդ պահէ. եթե-քե-նե-մե եյեթե որ-քե-նե-մե քե-նե-մե սոսն.*

Ժ.Ձ. ԽՕՍԵԼՈՒ

Parlez-moi. *ըսէ ինծի. ինծի հեա խօսէ. պանս որ- քե-նե-մե էն սեյլեչ.*

Parlez haut. *բարձր խօսէ. քե-նե-մե սեյլեչ.*

Vous parlez trop bas. *չաա կամաց, ցած կը խօսիս. քե-նե-մե սեյլեչ քե-նե-մե սոսն.*

Parlez-vous français? *գաղղիերէն կը խօսիք. քե-նե-մե սեյլեչ քե-նե-մե սոսն.*

A qui parlez-vous? *որոն հեա կը խօսիս. քե-նե-մե էն սեյլեչ քե-նե-մե սոսն.*

Est-ce à moi que vous parlez? *ինծի հեա կը խօսիս. պանս մը սեյլեչ քե-նե-մե սոսն.*

De quoi parlez-vous? *ի՞նչ բանի վրայ կը խօսիք. սեղե-մե-դ նկ է-դեքեքնե որեք.*

Que ne parliez-vous plus tôt? *ինչո՞ւ առաջ չէիք խօսեր. յառաջ չըսէիք. նիչե՞ն ելեքն սեյլեչ քե-նե-մե.*

Ne m'en parlez pas. *սոսոր խօսքը մի բանար. սոսոր*
Je ne veux pas en- *վրայ չեմ ուզեր բան մը լսել.*
tendre parler. *չա-ն-ն-ն սեղե-մե-դե- քե-նե-մե սոսն.*

Vous parlez à tort et à *բերնիդ եկածը գուրս կու*
travers. *տաս. աղեմ-ն կեքնե քե-նե-մե սոսն.*

Vous parlez au hasard. *քե-նե-մե սեյլեչ.*
Vous mangez la moitié de vos mots. *բաւերուն կեքը*
կը կլեւս. *լ-դե-քե-նե-մե-դե- քե-նե-մե սոսն.*

Vous êtes un bredouilleur. *լիբրատայողին մեկն ես. լեքեք-քե-նե-մե սոսն.*
Vous ne prononcez pas bien. *աղեկ չէք արտաբերեր.*
էյե թե-քե-նե-մե սոսն.

Parlez-lui sérieusement. *չեակե չետակ խօսէ հեար. քե-նե-մե սոսն.*
Je l'ai dit en badinant. *կատակով ըսի. չաք-նե-մե սոսն.*
էն-քե-նե-մե.

Il l'a raconté pour badiner. *կատակի համար պատ- մեց. լաքեքնե էն նաքն եթե.*
Voilà ce qui s'appelle parler. *խօսիլն ալ սոսնի կըլլայ. սեյլեչ քե-նե-մե սոսն.*

La chose parle d'elle-même. *բանն ինք իրմէ յայտնի է. աչե-քե-նե-մե սոսն.*
Vous faites le beau parleur. *աղեկ, բարձր խօսիլ կը ձեւացրնես. էյե լաքեք-քե-նե-մե սոսն.*

Je vous ferai parler. *ես քեզի խօսիլ կու տամ. քե-նե-մե սեյլեչ քե-նե-մե սոսն.*
Causons un peu. *քիչ մը խօսիմք. քե-նե-մե սոսն.*

Vous ne faites que jaser toute la journée. *բոլոր օրը խօսելն սրիչ բան մը չես բներ. քե-նե-մե սոսն.*
- *պոչու-պոչու էն կեքնե սոսն.*

Vous m'étourdissez de *չառխօսու թեւարդ գլուխ*
votre bavardage. *կը ցաւցրնես. լաքեք-քե-նե-մե սոսն.*

Vous me rompez la tête. *պաղթեմ աղբարեյօր սոսն.*
Oh, le bavard! *սոսն ի՞նչ շատախօս ես. սոսն լաքե- քե-նե-մե.*

Vous ne cessez de jaser. *խօսելէն չեա դադորիր. կէ-
վէ-վէլիսիսին արո-բանալ սըն.*

Vous ne faites que rabâcher. *միշտ մի եւ նոյն բանը
կը կրկնես. արտիմա օն- ինքարարար սըն.*

Que me chantez-vous là? *ի՞նչ կը ծախես. նէ սա-
խար սըն.*

Taisez-vous, bavard que vous êtes! *ձայնդ քաշէ,
շատախօս դուն ալ. սէսինի տես, լաճաղան
սէն որէ.*

Ne pouvez-vous pas vous taire? *քիչ մ'ալ չեա
կրնար լուել. պէր ալ սոս օլմանալ մը սըն.*

Voudriez-vous bien vous taire? *քիչ մը շնորհք
ընէիր ձայնդ քաշէիր. տերիմ էտիպ պէր ալ սէսինի
տեսնիտին.*

ժ.Է. ԼՍԵԼՈՒ, ՀՅՍԿԸՆՍԵԼՈՒ, ՃՆՆՉՆՍԵԼՈՒ

M'entendez-vous? *կը լսես, բսածս կը հասկընաս.
էշիտիբր սին, որտիտինիտի աղնար սըն.*

Je vous entends bien, mais je ne vous comprends pas. *կը լսեմ, բայց չեմ հասկընար. էշիտիտյօր ս-մ
սմա, աղնանայօր ս-մ.*

Ecoutez-moi donc. *ուրեմն մտիկ բրէ. էօյլէ էտէ որիննե.
Je vous écoute de toutes mes oreilles. ամենայն
մտադրութեամբ մտիկ կըլնեմ. ըզ որիտիտին Ըս
որիննէր էմ.*

J'ai ouï dire. *լսեցի. էշիտիտին.
Vous avez écouté à la porte. դունեն մտիկ բրիր.
գագոնարան որիննէտին.*

Je ne le sais que par ouï-dire. *ի լըոյ գիտեմ. մինակ
լսած եմ. էշիտիտին.*

Vous faites la sourde oreille. *չսեղա կը զարնես.
էշիտիտիտինի վարոյսօր սոսն.*

J'ai effectivement l'ouïe dure. *ստուգիւ ականջս ծանր
է. կերիտ գո-լաղըմ աղբր րբր.*

J'entends du bruit. *աղմուկ մը կը լսեմ. պէր շատիտ
էշիտիտյօր ս-մ.*

Je n'entends rien. *ես բան մը չեմ լսեր. պէն պէր
չէյ էշիտիտիտյօր ս-մ.*

Il faut être bien sourd pour ne pas l'entendre. *պէտք
է շատ խուլ ըլլալ չսեղա համար. էշիտիտիտին
տէտ սաղբր օլմալը.*

Entendez-vous le français? *գաղղիերէն կը հասկը-
նաս. Ֆրանսուցիս աղնար մը սըն.*

Je l'entends un peu. *քիչ մը կը հասկընամ. պէր ալ
աղնար ըմ.*

Voulez-vous entendre raison? *կ'ուզեն պատճառէ
հասկընալ. գանձաբ տիտիտին սին.*

Oui, mais pas vous. *հա, բայց դուն չես ուզեր
էվէլիտի, լատին սէն էտիտիտին սին.*

Cela lui entre par une oreille et lui sort par l'autre. *ձեկ ականջէն կը մտնէ ձեկալէն կ'ելլէ. պէր գո-
լաղնարան կերեր օ պերիտիտին ըզտար.*

Me connaissez-vous? *դես կը ճանչնաս. պէնի ինանը
մը սըն.*

Je n'ai pas l'honneur de vous connaître. *գձեղ
ճանչնալու պատիւը չունիմ. իտայբր, ինանը-
մամ.*

Comment, vous ne me reconnaissez pas? *ի՞նչ, դես
չէք ճանչնար. նէ, պէնի ինանըմալ մը սընըլ.*

Je ne puis vous remettre. *չեմ կրնար միտքս բե-
րել. ագլմա կէտիտիտիտյօր ս-մ.*

Nous nous connaissons cependant très-bien autrefois. *ի վերայ այսր ամենայնի երբեմն իրար շատ աղէկ
կը ճանչնայինք. լատին պէր վագլիտ պերիտիտիտին էյն
ինանըբ ըրբէ.*

Je ne me rappelle pas d'avoir eu cet honneur. *չեմ
յիշեր որ աս պատիւս ունեցած ըլլամ. իտիտիտիտ
կէտիտյօր.*

C'est singulier. *Mon visage devrait vous être connu.
զարմանալի բան է. կերպարանքս ձեզի ծանօթ
պիտ'որ ըլլար. շաշաճէ չէյ. լատին տիտիտիտին սին
պէլլի օլմալըբրբ.*

Reconnaissez-vous cette dame? *աս խաթունը կը ճանչնամք. որո՞ գորշըն իմանըր՝ անըն.*

Je ne sais pas si j'ai l'honneur d'être connue de Monsieur. *չեմ գիտեր որ աս պարոնէն ճանչցուելու պատիւն ունիմ. պէլե՞ս էի որո՞ ալս պէն իմանըր յը.*

Pardonnez-moi, je me rappelle d'avoir eu le plaisir de vous voir l'hiver dernier chez Monsieur N. *Թողութիւն կ'ընէք. կը յիշեմ որ անցած ձմեռ Պարոն Ե. ին ասունը զձեզ անսնելու հաճու-թիւնն ունեցայ. մէջ ետէր պէնէլ. կէպէ՞ս իմ. Պ. ալանն էիմարէ պիշ կէօրտիմ.*

Juste! Vous souvient-il de cela? *ստոյգ է. ասիկայ կը յիշէք. կէրէստ րէր. որո՞նս մըլընըրո՞մ յը.*

Je m'en souviens très-bien. *չաս աղէկ կը յիշեմ. էիս էյն մըլընո՞ս րըր.*

ԺԸ. ԶԳԵՍ ՀԵԳԵԼՈՒ ՀՆԵԼՈՒ

N êtes-vous pas encore habillé? *դեռ հագուած չե՞ս. որո՞նս կէյնի՞ն շ րէյնէլ յի պն.*

Habillez-vous promptement. *չուսով հագուէ. շո-գոնս կէյն.*

Il faut que je me rase. *պէտք է որ ածիլուիմ. ին-րո՞ւ յըմըլըմ.*

Il faut que je fasse couper mes cheveux. *պէտք է որ մազերս կտրել տամ. սուլըրըմէ՞ս էս իմըրտէլնիմ.*

Vous ne peignez pas vos cheveux. *մազերդ չե՞ս սանտրեր. սուլըրըմէ՞ս իմըրտէլնիմ.*

Lavez vos mains et votre visage. *ձեռուրներդ ու երեսդ լուա. ելլէրի՞նէ, էի-դէննի-տայգո.*

Vos mains sont sales. *ձեռուրներդ աղտոտ են. ելլէրի՞նէ պէրէ րէր.*

Essuyez-les avec cet essuie-mains. *սա ձեռքի սրբի-չով ձեռուրներդ սրբէ. շո-տէլ էիս էյնէն էլ ելլէրի՞նէ պն.*

Avez-vous coupé vos ongles? *ըզնդներդ կրտ-րեցի՞ր. իւրնագլըրըն էսորն յի.*

Voici une chemise propre. *աս քեզի մաքուր շապիկ մը. էյնէ պէր իմիշ կէօնէս.*

Avez-vous ciré mes bottes? *կօշիկներս ներկեցի՞ր, փայլեցուցի՞ր. շոշէրէնի պոլարըմէ՞ս.*

Nettoyez mes souliers. *մուճակներս մաքրէ. գոն-տորտըրըմէ՞ս իմիշէ.*

Mes bas sont troués. *զանկապաններս ծակ են. շո-րոպըրըմէ՞ս րէլէս րէր.*

Vous avez mis vos bas à l'envers. *զանկապաններուդ ներսի դին դուրս հագեր ես. շո-րոպըրըմէ՞ս իմիշ կէյն.*

Brossez votre habit. *զգեստիդ խողանակ մը զարկ. րո-պանս պիշ Ֆըրշ վոր.*

Mettez votre surtout *թիկնոցդ հագիր. պի-րըննոն կէյ.*

Vous n'avez pas boutonné votre gilet. *բաձկոնդ չե՞ս կոճկած. էիլէնի րէյնիլէնիշ պն.*

Déshabillez-vous. *հանուէ. սոյնն.*

Otez vos souliers et vos bas. *մուճակներդ ու զան-կապաններդ հանէ. գոնտորտըրըմէ՞ս շո-րոպըրը-մէ՞ս շոքո.*

Aidez-moi à tirer mon habit. *օգնէ ինձի զգեստս հանելու. րո-պանն շոքոքոյնս ետրըմէ՞ս էլ.*

Voulez-vous votre robe de chambre? *զիշերուան զգեստիդ կ'ուզէք. կէճէկնի՞նէն էս իմըր յի պնիշ.*

Apportez mes pantoufles. *հողաթափներս բեր. գո-պըրըմէ՞ս կէլիլ.*

Dépêchez-vous de vous déshabiller. *չուսով հանուէ. շոքոնս սոյնն.*

Je suis déshabillé. *հանուած եմ. սոյննոն շոքո.*

ԺԹ. ՈՒՏԵԼՈՒ ԽՄԵԼՈՒ ԲՆԵՆԵԼՈՒ

J'ai faim. *փորս անթի է. գորշըմ մճ րըր.*

J'ai grand' faim. *փորս շատ անթի է. գորշըմ մճ րըր.*

J'ai de l'appétit. } ախորժակ ունիմ, կը զգամ:
Je me sens de l'appétit. } Էլնահըժ վար. էլնահ որո-
յայօր ում.

Je suis encore à jeun. } զեռ ծամ եմ, բան մը չեմ
Je n'ai encore rien pris. } կերած. Կահա պէր չէյ եկե-
մէլ էմ.

J'ai soif. ծարաւ ունիմ. ուսամըչ ըմ.
Je voudrais bien boire un coup. բան մը խմել
կ'ուզէի. պէր չէյ ելեմ Էսկեր էրիմ.

Donnez-moi à boire. խմելու բան մը տուր ինծի.
Էլեճեմ պէր չէյ վեր.

Donnez-moi un verre de vin. գաւաթ մը շուր տուր.
պէր Գարեան ում վեր.

Versez-moi un verre de vin. գաւաթ մը զինի
լէցուր. պէր Գարեան շարապ Կոլոր.

Je suis bien las, bien fatigué. շատ յոգնած եմ.
Կայելն Էօրդոն ում.

Je n'en puis plus. ալ չեմ կրնար. արելիք ինձեմ
Էսկերի.

J'ai sommeil. }
J'ai envie de dormir. } քուն ունիմ. ոյգոմ վար.
Je suis tout assoupi. }

Je voudrais être au lit. կ'ուզէի անկողնի մէջ ըլլալ.
Էլչեմ որեճեմ օլայրըմ.

Je vais me coucher. պառկելու կ'երթամ. Էսկոյս
կ'երեյօր ում.

J'ai bien dormi. }
J'ai dormi d'un } աղէկ քնացայ. էյն ոյոմորոմ.
bon somme. }

J'ai assez mal dormi. անշափ աղէկ չքնացայ. օ
Գարար էյն ոյոմորոմ.
Je n'ai fait que sommeiller. մրափեղէն ուրիշ բան
մը չըրի. ոյոմոլանարան պաշտ պէր չէյ եկե-
րիմ.

Je n'ai pu m'endormir. քունս չտարաւ. ոյոմոլանարան
կ'օրեմ րեմ.

Je n'ai pu fermer l'oeil de toute la nuit. բոլոր
գիշեր աչքս չկրցայ Գոցել. Կե-Էլնահ կեճե
կեօդեմ Գարայանարըմ.

Je me suis réveillé avec le jour. լուսըննալու ասեմ
արթընցայ. պարարըն վալըն օյանարըմ.
Je me suis éveillé en sursaut. մեկանց ցատքելով
արթընցայ. պէրեմ պէրե պըրայարալ օյանարըմ.

Ի. ԵՐԹԱՆՈՒ ԳԱՆՈՒ ՊՏՔՏԵԼՈՒ

Où allez-vous? ուր կ'երթաք. Զերէյն կ'երեյօր ու-
նը.

Je vais à l'église. Եկեղեցին, Ժամը. Էլնահէյն.
Je rentre chez moi. տուն կը գառնամ. Էլնահ Կեճե-
յօր ում.

D'où venez-vous? ուսկից կու գաս. Զերէրեմ կեկոյօր
ում.

Je viens de la promenade. Ժուռ գալէն, պարտեղէն.
կեղեմեմ.

Je sors de chez vous. ձեր անէն կ'ելլեմ. Էկերեմ
լըճարըմ.

Par où voulez-vous passer? ուսկից անցնիլ կ'ուզէք.
Զերէրեմ կեկեմ Էսկեր Էնիել.

Entrez! Տրամայեցէք, մտէք. Կոյոմորոն, կեկեմ.
N'allez pas si vite. պիշափ շուտ մ'երթաք. օ Գա-
րար շալոմ Էլնահէյն.

Ne courez pas tant. պիշափ մի վաղէք. օ Գարար
Գօշայըն.

Vous êtes tout essoufflé. շունչեմնիկ կարեր է. Զե-
ֆեմնիել Էսկերի.

Reprenez haleine. շունչ առէք. Զեֆեմ ալըն.
Arrêtez! կեցէք. Կոմորոն.
Attendez un moment. քիչ մը կեցէք, սպասեցէք.
պէր ալ Կոմորոն, պեմէյն.
Allez plus doucement. քիչ մը կամաց քալեցէք. Կեր
ալ Էսկեր Էլնահէյն.

Je ne saurais vous suivre. չեմ կրնար ետևներնէդ գալ. որքանըդուն կէլեմէ.

Reposez-vous un peu. քիչ մը հանգչեցէք. պէր աչ եօրդունը-դ մը.

Je vais avec vous. ձեզի հետ կ'երթամ. սեղեմէ կ'որէր կ'.

Suivez-moi. ետևէս եկու. որքանըդուն կէլ.

Venez ici. հոս եկու. պարտա կէլ.

Venez par ici. ասկից եկու. պարտա կէլ.

Passer par là. անկից անցիր. ճարտ կէլ.

Avancez! յառաջ գնա, անցիր. էլէրէ կէլ, կէլ.

Allez tout droit. շիտակ գնա. որդրո- կէլ.

Approchez! մօտ եկու. էտքը կէլ.

Réstez là. հոս կեցի. ճարտ որ-ր.

Ne bougez pas de là. հոսկից մի շարժիր. ճարտ քը-մըլարմա.

Ne vous éloignez pas. մի հեռանար. որքան կէլեմէ, էըրքըլանմա.

Revenez bientôt. շուտ գարձէք. լոկո-տ րէճնէ-ն.

Ne restez pas longtemps. շատ մի կենար. լոկո-րմայը.

Ne vous faites pas attendre. սպասցընել մի սարք. պէ-լէլ-որէր-եյն.

J'allais à tâtons. խարխափելով կ'երթայի. եօգլայա եօգլայա կ'որէյօր որ-որմ.

Reculez un peu. քիչ մը ետև գնա. պէր աչ կէրէ, որքայա կէլ.

Passer votre chemin. ճամբադ գնա. եօլունա կէլ.

Faites place. Laissez-moi passer. ճամբայ տուր. թող տուր որ անցնիմ. եօլ վեր, պրտք քէ կէլեյն.

Sortez d'ici. ասկից ելիր. պարտա լոկ.

Allez-vous-en. Va-t'en. գացէք. կորսուէ, գնա. կ'որէն. կէլ էլէլ.

Voulez-vous venir avec moi? հետս գալ կ'ուզեմ. պէլեմէ կէլե-ք էլեմէ քէ պէ.

Dites-moi oui ou non. կամ հա կամ չէ ըսէք. ես կէ ես եօգ րէյն.

Allons par eau. ջրէն երթանք. րէնիպէն, քայըլա կ'որէլմ.

Où est le bateau. նաւակն ո՞ր է. քայըլ քէրէրէ.

Où sont les bateliers? նաւալարներն ո՞ր են. քայըլ-ճըլար քէրէրէ.

Entrez dans le bateau. նաւակը մտէք. քայըլա կ'երէն. L'eau est fort tranquille. ջուրը շատ հանգարա է.

որ-լոք էլեման րըր.

Où voulez-vous débarquer? ո՞ր կ'ուզէք ելլել. քէ-րէյն լոկո-տ էլէր սեղ.

Nous sommes près du bord. ավուըրին մօտ ենք. քըլայա էտքը լը.

Etes-vous las? յոգնած էք. եօրդուն մո-սունո-չ.

Je suis très-fatigué. շատ յոգնած եմ. լոկ եօրո-լ-մո-չ ո-մ.

ԻՆ. ԽՆՈՒՆ

Le bruit s'en est répandu partout. ասոր լուրն ամէն տեղ տարածուեցաւ. պարտա խաղերի րէօրի լար-ճա լէլ-լար-ր օլորո.

Comment avez-vous fait connaissance avec elle? իրեն հետ ի՞նչպէս ծանօթութիւն ընելու սկսար.

ճարտ էլէ նաւըլ կ'օրէ-լոկէյն պարտալը.

Je vous ferai faire connaissance avec lui. ձեզի անոր հետ ծանօթութիւն ընել կու տամ. սեղե ճարտա-սըլալոք էլէրէրէյն.

Je ne saurais le souffrir. չեմ կրնար քաշել, տանիլ. որպանմամ, լէ-լեմէ.

J'eus bien de la peine à m'empêcher de rire. ծի-ծաղա բռնելու համար շատ աշխատեցայ. կէ-լեմէ լոր-լեմայա լոք լոք լէ-լեմէ.

Je n'y gagnerais rien. ասով յառաջ չէի երթար, ձեռքս բան մը չէր անցներ. պարտալա էլէրէ կ'որէն-չ էրէմ, էլէմէ պէր լէյ կէլեմէ էրէ.

Vous y trouveriez mieux votre compte. *ձեզի աւելի յարմար կ'ըլլար.* սիզէ որահա թախելէն օլոր ուրու.

Il aura sa revanche. *Հասուցումը, փոխարէնը պիտոր ընդունի.* մի-գորդէլէ-նին ալանագ.

Donnez-m'en une fois autant. *Մէկ այնչափ ալ տուր.* պէր օ գորտը որահա վեր.

Le mien est plus gros de la moitié, une fois plus gros, plus grand. *Իմն անոր երկուքին չափ է. պէնիմի էիսի գորտը վար արը.*

Qui avez-vous à l'oeil? *աչքդ ի՞նչ եղեր է. կեօղէն-ն ի՞նչ օլորու.*

D'où vient que vous êtes si triste? *Ինչո՞ւ անանկ արտում էք. ի՞նչ է ինչն օ գորտը մահողուն սոնուն.*

Elle a toujours quelque chose qui lui fait mal. *Միշտ ցաւ մը ունի. աղբուք էտիտ օլորուող-ն էօք.*

S'il ne tient qu'à cela. *Թէ որ բանն ասոր վրայ է նէ. էյեր էշ պունա գալըրս.*

Il ne faut pas examiner les choses à la rigueur. *այնչափ ճշգիւ քննելու չէ. օ գորտը սղբը աբալըրմամալը.*

Il fut à deux doigts de sa perte. *մազ, երկու մաս մնաց որ պիտի կորուէր, կործանէր. թըլ գալըրք էի ինչէթ օլոր-պ կեպէճէյիտի.*

Les choses ont changé de face. *բաները փոխուեցան. մալանալի տէյիշիլտի.*

C'est tout dire. *ասիկայ ամէն բանին տեղը կը բռնէ. պո- ներ շէյին եերին ին-լար.*

J'ai cru qu'il ne serait pas mal à propos. *կարծեցի որ սոյամար չէր ըլլար. սանրամ էի մի-նասիպէլիսիչ շէյ տէյիլ էտի.*

Il ne ferait pas mal d'y aller. *երթալու ըլլար նէ, գէշ չէր ընէր. կեմիտի, Ֆեհա էլի-իչ էտի.*

S'il arrivait quelque malheur. *գժբախտութիւն մը պատահելու ըլլար նէ. պէր Ֆելտիլի զո-հոր էտի-ճէտ օլորտը.*

Je m'ensais mauvais gré. *չատ կը ցաւիմ. լք-մճըր ըմ.*

Vous ai-je jamais grondé? *քեզի երբէք սաստած, յանդիմանութիւն տուած ունիմ. սէնի պարալարը լմը մը.*

On ne peut avoir cela que difficilement. *ասիկայ դժուարութեամբ ձեռք կը ձգուի. պո- շէյ կե-ճէլէ կէ կէլէր.*

Pourquoi faites-vous tant de bruit? *Ինչո՞ւ այնչափ խըլտոց կը հանես. ինչին պո- գորտը փ-լըրտը էտեր սին.*

Il eut bien de la peine à se sauver. *մինչուկ որ ազատեցաւ նէ, շատ դժուարութիւն քաշեց. գո-լի-լու-նճայտագ լք զանիլի լէտի.*

Il s'accommode de tout. *ամէն բանով գոհ կ'ըլլայ, ամէն բանի կը յարմարի. ներ շէյէ գոյըլ օլոր, օն- կեօրէ ներ շէյ պէր տեր.*

Autant que je puis m'en souvenir. *որչափ որ կը յիշեմ նէ. իս-լըրմա կէլիլի պիտիտի գորտը.*

Vous auriez mieux fait de n'en dire mot. *բան մը չըսէիր նէ, աւելի աղէկ կ'ընէիր. պէր շէյ ին-ճայտըն, որահա էյի էտեր էտին.*

Je me suis enfin ravi. *վերջապէս խորհուրդս փոխեցի. սօն սօն- Ֆիտիլի տէյիշիտի.*

Il commence à s'échauffer. *տաքնալու, բարկանալու կը սկսի. թըրմայա, նըրալանճայա պալըլայօր.*

Tout ceci ne présage rien de bon. *աս ամէն բաները աղէկ գուշակութիւն չէ. պո-ն-լար էյի նիշան տէյիլ.*

Je ne garderai point de mesure. *չափ պիտի չպահեմ. պէր էօլի-տի որո-բայաճաղ ըմ.*

J'ai le coeur percé de douleur. *սիրտս արամութեամբ լեցուն է. գալըրմ պէ-լի-ն գամ գաւալիլի էյիտիտ տեր.*

Je ne l'ai pas trouvé fort disposé à cela. *զինքն աս բանս ընելու այնչափ պատրաստ չգաայ. պո-ն-ս էնտիտիլ օ գորտը իս-լի-լի պո-լմարմ.*

Il est mal dans ses affaires. *գործքերը գէշ կ'երթան. էլիլի Ֆեհա կէտիտ.*

Il ne cède à personne en fait d'érudition. Il est aussi savant que pas un. Հմուտ թեան կողմանէ մէկէ մը վար չէ. ինչո՞ք ճիշդութենէ և նա իմոտեան աչառ գաւճաղ.

Peut-être que ma présence vous sera un obstacle. գուցէ ներկայութիւնս ձեզի արգելք մը կ'ըլլայ. ինչո՞ք մէկէ մէկէ մը ճիշդութենէ և նա իմոտեան աչառ գաւճաղ.

Qu'est-ce que cela me fait? ինչի՞ ինչ. պահ՞ չէ. Si jamais il m'arrive de le rencontrer. երբեք իրեն պատահելու ըլլամ նէ. էյեր պէր իրեն ծնա բասի կէտէն և ընդհանր.

A quoi se monte le tout? աճէնը մէկանց ի՞նչ կ'ընէ, գուճարն ի՞նչ է. հէտն պէրտեն, ճէտն չէ՞ երբ.

Pensez-vous en être quitte à si bon marché? կարծես որ այսչափով պրծար. պո՞ք գարար էլէ, պէտք է ինչո՞ք գործընդհանրութենէ և նա իմոտեան աչառ գաւճաղ.

Il m'a rendu de fort bons témoignages de vous. Il m'a dit beaucoup de bien de vous. Il m'a parlé de vous fort avantageusement. քու վրայ շատ գո՞վեստով խոսեցաւ. սէնէ չէ՞ մտն էլի.

Je veux voir à quoi tout ceci aboutira. կ'ուզեմ տեսնել սուր վերջն ի՞նչ պիտ'որ ըլլայ. ընդհանրութենէ և նա իմոտեան աչառ գաւճաղ.

Vous n'y trouverez pas votre compte. սակէն պիտի չըլլես, միաս պիտի կրես. ալիքնորան չեմ գտնար չեմ գտնար չեմ գտնար.

Je ne m'en soucie pas. Հոգս չէ. ո՞նչ ուրիշ պէտք է. M'en dût-il coûter la vie. մահտանս պատճառ ալ ըլլայ նէ. մեռնելու ալ ըլլամ. էտէնէ պէտք է ըլլամ.

J'ai en bien de la peine à le faire venir. մինչուկ որ բերել տուի նէ Հոգիս բերնէս եկաւ. կէտէնէ պէտք է ըլլամ.

Il va si lentement en besogne. գործընդհանրութենէ և նա իմոտեան աչառ գաւճաղ.

Cela vient à rien. Cela s'en va en fumée. սակից բան մը չ'ըլլեր. պո՞ք գարար էլէ, պէտք է ըլլամ.

Tout homme est sujet à se tromper. աճէն մարդ կրոնայ սխալը. հէր ինչ էն ընդհանրութենէ.

Cela est tout aussi bon. սո ալ մէկալին չափ աղէկ է. պո՞ք գարար էլէ, պէտք է ըլլամ.

Ils font mauvais ménage. սան մը իրարու հետ աղէկ չեն. էլ ինչո՞ք պէտք է ըլլամ. Il m'a bien fallu en passer par là. պէտք եղաւ որ անանկ ընեմ. էտէն էլի մտն և նա իմոտեան աչառ գաւճաղ.

Si les affaires réussissaient selon nos desirs. բաները բաղձաղածնուս պէս յաջողելու ըլլային նէ. ինչո՞ք ինչո՞ք պէտք է ըլլամ.

Je suis résolu de rompre avec lui. միտքս դրի որ բոլորովին իրմէ բաժնուիմ, իրեն հետ աւարտիմ. թէտէնէ գործընդհանրութենէ և նա իմոտեան աչառ գաւճաղ.

Il me prit envie, fantaisie d'y aller. հոն երթալու բաղձանքս եկաւ. օրայն կէտէնէ պէտք է ըլլամ.

Je devins rouge comme de l'écarlate. Le feu me monta au visage. կաս կարմիր կարեցայ, արիւնը երեսս զարկաւ. թէն թէն ընդհանրութենէ և նա իմոտեան աչառ գաւճաղ.

Je ne saurais le faire sortir. զինքը չեմ կրնար գորս հանել. օնո՞ք պէտք է ըլլամ.

De la manière qu'il s'y prend. բոնած ճամբովը. ինչո՞ք պէտք է ըլլամ.

La chose est comme faite. բանը լմնացածի պէս է. մասունքն պէտք է ըլլամ.

Si nous avions seulement assez d'argent. մինակ բաւական ստակ ունենայինք նէ. էալընը կէտէնէ պէտք է ըլլամ.

Il a trempé dans la conspiration. ինքն ալ շար բնկերութեան մէջ մտաւ. էնո՞ք պէտք է ըլլամ.

Vous vous entendez mieux à cela que moi. *դուք աս բանս ինձմէ աւելի աղէկ կը հասկընաք. սէշ պո- մասլանաթը պէնդէն էյն աղանար սընը.*

Il ne songe pas à mal. *Սխտըը դէշ չէ. Ֆէրէ ֆէնա տէյնէլ տէր.*

Je sais de vos nouvelles. *Ինչպէս յարդ ըլլալդ, ըրածներդ գիտեմ. նասըլ սոսմ օլորդըննն, էլիտէ+լէրէնէ պէյնէր էմ.*

Le moyen de ne pas le faire? *չընել կ'ըլլա՞ր մի. էլիտէ+ օլորդ սոյոոոո.*

Je sortirai, dès qu'il cessera de pleuvoir. *անձրեւը դադրելուն պէս՝ դուրս պիտ'որ ելլեմ. եսզմոք տէնլտէյնէ կէպէ տէշարըլ լընձաղ ըմ.*

Que veut dire ceci? Qu'est-ce que cela veut dire? *ասիկայ ինչ կը նշանակէ, ինչ բտել է. պոնննն մանասը նէ, պոն նէ տէտէ+.*

C'est un mal sans ressource. Il n'y a point de remède à cela. *ասոր ճար, դեղ չկայ. պոննն չարէ եօք.*

Je ne prends jamais de telles libertés. *ասանկ բաներ ընելու երբեք չեմ համարձակիր. պէյնէ շէյնէր էլիտէյնէ ճէասրէլէ ետէտէմ.*

J'ai une grande affaire sur les bras. *գոռարին գործք մը ունիմ. պէր չափարըշ, չըր էնէմ շար.*

Ils se rendent maîtres de tout le commerce. *բոլոր վաճառականութիւնն իրենց սակր կ'առնեն. պոդրիէտնլըտ պէսպէն-լիէնն օնլարըն էլիտէր տէր.*

Je m'en rapporte à qui l'on voudra. *որուն որ կ'ուզեն նէ կը հարցընեմ, կը հաւանիմ. տէտէ տէն- լիէրէրէտ' սօրար ըմ, բաշէ օլորդ ում.*

Restez où vous êtes. *եղած տեղդ կեցիր. օլորդընն էրտէր րոք.*

Ne vous déconcertez pas. *մի շփոթիր. շալըրմ, ալիէն-ալի օլըմ.*

Je ne suis pas si sot. *այնչափ անմիտ չեմ. օ ֆարար շալըն տէյնէլ էմ.*

Réservez cela pour une autre fois. *ասիկայ սրիշ*

անգամուան մը պահէ. պոննո պոշէր տէֆայս սաթլ.

Notre navire fait eau. *նաւերնիս ջուր կ'առնէ. կէ- տիտշ սո- ալըր.*

Les matelots avaient été faire de l'eau. *նաւավար- ները ջուր բերելու դացած էին. կէտիտէր սո- կէնիտէյնէ կէնիտէն էրէլէր.*

Il est revenu de toutes ses folies. *բոլոր խենթու- թիւնները մէկ դի թող սուաւ. տէնննէնէն պէր լարաֆս պրաֆր.*

Il ne se fait aucun scrupule de mentir. *սուտ զրու- ցելը բանի տեղ չիգնէր. եսլան տէյնէնէն շէյն էրէնէն ֆօմաղ.*

Procurez-moi un domestique qui soit à mon gré. *ինձի ուղածիս պէս ծառայ մը գտիր. պոննն ին- լիտէյնէմ կէպէ պէր իւղըլիտէր պոնլ.*

Il me tarde de le voir. *շատ կը բաղձամ զնրը տեսնել. օնն- կէտիտէյնէ լըտ արիտէլէր էմ.*

Quand je vois de pareilles choses je tombe des nues. *անանկ բաներ տեսնելու ըլլամ նէ, շատ կը զարմանամ. պէյնէ շէյնէր կէտիտէր, լըտ լիտաճ- ճի-պ էրէր էմ.*

Ils riaient à gorge déployée. *բարձր ձայնով կը ծի- ծաղէին. ֆան ֆան կէ-լիտէրըր ըրը.*

Cette expression peut être prise en un mauvais sens. *աս բառս, խօսքս դէշ մոքով կ'ընայ սո- նուիլ. պոն սէօղ ֆէնայս ալընն պէլէր.*

Il y a loin d'ici là. *հասկից հոն շատ հեռու է. պոնն- րան օրայս լըտ ոչաթ րըր.*

Il enrage contre moi. *ինձի դէմ կը բարկանայ. պոնն րարըլըր.*

Je vous en tiendrai compte. *ասոր տեղը կը լիցընեմ, վարձըդ կու տամ. պոնննն էրէնէն րօլորրոք ում, էնտրէլիտէն վէրէր էմ.*

Cela me fait sauter aux nues. *աս բանս զիս շատ կը բարկացընէ. պոն պէնէն տէտ ֆըլըլըրըր.*

Je n'y vois goutte. Je n'y comprends rien. *ասկից բան մը չեմ հասկընար. պոռնորան պէր չեյ աղնամամ.*

S'il avait tant soit peu de courage. *քիչ մը քաջասորտութիւն ունենարնէ. պէր ալ էն-բէ-բէ-բէ օլայոր.*

Il a trouvé à qui parler. Il a trouvé chaussure à son pied. *իրեն յարմար, իրեն դեմ դնել կրցող մարդ մը գտաւ. ինչպէն որ-չը-ն, քարշը քայած-ք պէր աբամ պոլոր.*

Il répond toujours à demi-mot. *միշտ կէս բերան պատասխան կու տայ. որոյն էարբ մղը ճե-վայ վերէր.*

Il est capable lui seul de leur tenir tête. *մինակ ինքն ալ անոնց հետ գլուխ կընայ ելլել. ետլնելը ինչպէս որ օնլորը պաշտ լը-քապիւր.*

Il est en pointe de vin. *գլուխը քիչ մը զուարթացած է. պէր ալ պաշտ որ-մանլանմը.*

Cet ivrogne fait des zigzags. *սա զինովը պատե պատ կը զարնուի, ծուռ ու մուռ կը քալէ. ը- քեր-ի-չը պէր որ-վարդան օ պէր որ-վարդ վը-րոր-լը-յօր, շեյլէ պեյլէ, էյրէ պե-յրէ- կե-րէ-յօր.*

J'ai changé de dessein, de résolution. *միտքս փոխեցի. զե-րէ-ի որ-յի-չորի.*

C'est là tout ce que vous aurez, ménagez-le bien. *տեսնելիքդ սա է, աղէկ զործածէ. կե-րէ-պ կե-րէ-ճեյն պո- որ-ր, էյն քո-լլան.*

Comme si de rien n'était. *բան մը չեղածի պէս. պէր չեյ օլմամը կե-րէ.*

Ils se sont enfuis à toutes jambes. *կրցածնուն չափ շուտ փախան. քո-որ-բէ-լէ-րէ է-է-լէ-լէ-րէ քո-որ-ր լա-ր-ք-ք քա-լը-լը-ր.*

Vous voulez toujours vous mêler de ce dont vous n'avez que faire, mettre le nez où vous n'avez que faire. *միշտ քեզի չվերաբերած բաներու մէջ մտնել կ'ուզես, կը խառնուիս. հէր զե-ման սանա որ-շեյն շեյլէր էն-իէ կե-րէ-ք է-մէր քե-ն, քարշը-ր քե-ն.*

Il n'est pas à beaucoup près si beau. *անչափ աղու-որ ըլլալու համար գեռ շատ բան պէտք է. օ քո-որ-ր կե-րէ-լ օլմայ- որ-նա լը-ք չեյ լալը.*

De quoi vous inquiétez-vous? *ինչ բանի համար հոգ կ'ունենաս. նէ էն-ի քայլը երէր քե-ն.*

Il est entre le zist et le zest. *տարակուսի մէջ է. ըսելիքն ու ընելիքը չի գիտեր. չե-պ-նէ էն-ի-որ որ-ր, նէ երէ-ճեյն-ի նէ որ-է-ճեյն-ի պե-լ-ե-լ.*

A quoi bon tant de paroles? *այսչափ խօսք ինչ բանի կը ծառայէ. որ- քո-որ-ր լը-ք-նէ սալը նէ.*

Il faut nécessairement que cela soit. *պէտք է որ ասիկայ ըլլայ. որ- օլմալը.*

Je ne le ferais pas pour quoi que ce fût. *ինչ որ տալու, ընելու ըլլան, չեմ ընե-ր. նէ վեր-ե-լէ-ր, է-մէ-լէ-ր.*

Il regarde de trop près aux choses. *ամէն բան շատ մօտէն, խորունկ կը քննէ. հէր շեյն է-ք-ն-որ-ն նա-լը երէր, որ-է-ն-որ-էն ի-է-ճի-լէ-ր երէր.*

Il le fait de la manière la plus aisée du monde. Cela ne lui coûte rien, ne lui donne pas la moindre peine. *սա բանս շատ դիւրութեամբ կ'ընէ. որ-մա-լը-նա-լը լը-ք քո-լլայը-լա երէր.*

Je n'y suis point du tout obligé. *ասոր ամենեւին պարտականութիւն մը չունիմ. որ-նա հի-լ պօր-նո-մ է-ք.*

Voilà qui est fait. *ալ բանը լմնացաւ. զայրը մաս-լա-նա-լի պե-լ-որ-ի.*

Comment cette faute vous a-t-elle échappé? *ինչ պէս սա սխալը աչքէդ փախաւ, չի մայար. նա-լը որ- քա-լը-լը-ր որ-յո-մ-որ-ն.*

Je vous prie, écoutez-moi jusqu'au bout. *կ'աղաչեմ մինչու-կ վերջը մտիկ ըրէր. ետ-վարը-ր քո- սն-ն-նա-որ-ք որ-ն-լէ-յն.*

Dites donc ce que c'est. *ըսէր ինչ որ է. նէ է-ի է-ի որ-է-յն. Qui est le propriétaire de cette maison? սա ասն տերն սլ է. որ- ք-վէն սան-կ-ի-ք ի-մ-որ-ր.*

Vous ne savez pas ce que vous voulez. ուզածդ չես գիտեր. իմեցիքնորն իսպախելն էօք.

Il n'en peut revenir. անկից չեկրնար ազատիլ. օնորան գորբնուլման.

Votre curiosité vous coûtera cher. Հետաքրքրութիւնդ քեզն շատ սուղ պիտի նստի. որչափը ընթացանքն, իմեցիքն սան չօք աղբը օրնորան ճագ.

J'en ai eu bon marché. աժան պրծայ. ոճնուլ, էն վեճն գորբնուլորն.

Il m'a pris au dépourvu. մէկէն ի մէկ, պատրաստ չեղած ատենս վրաս հասաւ. պէրորն պէրէ, իտորն ընտել զգրնորն իմեցիքն էն ինչը.

Il s'est assez bien expliqué là-dessus. աս բանիս վրայ միտքը բաւական աղէկ յայտնեց. պո լէյ ինչընէն Ֆիլիքն էն ինչընէն.

Il est tous les jours collé sur les livres. ամէն օր գրքերուն կպած է, գրքերէն չիբաժնուիր. հեր ինչընէն ինչընէն էն ինչընէն.

La coutume l'emporte sur la raison. սովորութիւնն իրաւունքը կը յաղթէ. արեւն հարգորն իմեցիքն.

A quel taux avez-vous placé votre argent? ստակդ քանիով շահու առիր. արեւն ինչընէն ինչընէն.

Je ne saurais y mettre tant d'argent. աս բանիս այնչափ ստակ չեմ կրնար ծախել. պոնն օ գորորն ինչընէն.

Depuis que j'ai changé de demeure. բնակութիւնս փոխելէս վեր. օնորանքն արեւն ինչընէն.

En voilà assez pour dix personnes. ասիկայ տասը հոգեյ հերիք է. պոն օն ինչընէն.

C'était ma dernière ressource. վերջին ճարս ան էր. օն ինչընէն.

Les provisions nous manquèrent. պաշարնիս հասաւ. զանիւնէն էն ինչընէն.

Il a une dent de lait contre moi. ինծի շատ բարկացած է. պոնն չօք որբընէն.

La fortune se joue des hommes. բախտը մարդիկնէրը ծաղը կ'ընէ. Ֆիլէն ինչընէն ինչընէն.

Nous n'en serons pas moins bons amis pour cela. ասով բարեկամութիւննիս ամենեւին չիսուազիր. պոնն յաւասարն ինչընէն.

Comment va l'affaire? գործըն ինչընէն է. յասարն ինչընէն.

Nous avons toutes choses en abondance. ամէն բան առատութեամբ ունեւիր. հեր ինչընէն ինչընէն.

J'ai passé une fort mauvaise nuit. գիշերը շատ գէշ անցուցի. ինչընէն ինչընէն.

Je suis au bout de mon latin. շիթած էմ, ինչընէն ինչընէն.

Il faut que vous le fassiez, bon gré mal gré. ուզես չուզես, ընելու էս. ինչընէն ինչընէն.

Si l'occasion se présente de vous servir. ձեզի ծառայութիւն ընելու առիթը պատահի նէ. ինչընէն ինչընէն.

C'est pour mon usage. ինծի համար է. պոնն ինչընէն.

Il ne faut pas s'en étonner. ասոր վրայ զարմանալու չէ. ինչընէն ինչընէն.

Eh bien, qu'entendez-vous par là? ասով ինչընէն ինչընէն.

Il en parle comme d'un prodige. ասիկայ հրաշքի պէս կը պատմէ. պոնն օն ինչընէն.

Ce qui lui paraît si étrange est une affaire fort aisée. իրեն այնչափ օտար բան երեւցածը դիւրին բան մըն է. օնն պոնն ինչընէն.

Je vous entends, je sais ce que vous voulez dire. ըսելը կ'իմանամ. արեւն ինչընէն.

Il est au bout de son latin. ինչընէն ինչընէն.

Je ne sais lequel c'est des deux. *Երկուքին որն
ըլլալը չեմ գիտեր. ի՞նչնորին հանկես
օլորո-ղո-
նո- պիլեմ.*

Je voudrais bien savoir ce que c'est. *Ինչ ըլլալը
կ'ուզէի գիտնալ. նէ օլորո-ղո-նո- պիլեմ
արդե-լէր
ի՞նչ.*

Ce n'est pas une chose dont il faille tant s'étonner. *ասիկայ
այնչափ զարմանալու բան մը չէ. պո- օ
հարար շաշմափ պէր շէյ որեյնէ
որեր.*

7.

ՔԵՐԵԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ա. ՄԱՍԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ

Կ Ր Թ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

Ա. ԳՈՅԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԹԻԻԸ

51—55

Բ-լոր բոյ-լաներն ու ան-լաները յոգն-ի գեր'որ ըլլան:

Ա. 1. Livre utile. 2. Juge prudent, 3. Jeune soldat. 4. Papier fin. 5. Palais magnifique. 6. Heureux père. 7. Ris immodéré. 8. Mauvais enfant. 9. Clair ruisseau. 10. Soulier neuf. 11. Faible roseau. 12. Beau pays. 13. Cheveu blanc. 14. Petit oiseau. 15. Filou adroit. 16. Triste hibou. 17. Grand trou. 18. Héros invincible. 19. Précieux bijou. 20. Nouveau frais.

1. Օգտակար զիրքեր. 2. Խոհեմ դատա-
ւորներ. 3. Երիտասարդ զինուորներ. 4. Բարակ
թղթեր. 5. Շքեղ պալատներ. 6. Երջանիկ հայ-
րեր. 7. Անչափ ծիծաղներ. 8. Գեշ տղաք. 9.
Յստակ լիտակներ. 10. Կոր մուճակներ. 11. Տկար
եղեգներ. 12. Աղուոր դաւառներ. 13. Ճերմակ
մաղեր. 14. Պղտիկ թռչուններ. 15. Ճարտար գո-
ղեր. 16. Տխուր բուեր. 17. Մեծ ծակեր. 18. Ան-
յաղթելի զիւցաղունք. 19. Մեծազին դոհարներ.
20. Կոր ծակքեր.

1. Գաւթեղէ յեմաղլար. 2. Աբուլլ հատիկեր.
3. Տեղի քանլը նեֆերլեր. 4. Ինճե իեաղլար. 5. Մե-
տեղի արայլար. 6. Պախիլ իեաղլեր. 7. Օրանալը
իւլ-լեր. 8. Գեմա լեմոնլար. 9. Պերրափ ըրմափ-
ճըլար. 10. Եկնի փոնդորար. 11. Կարին փափլլար.

12. Ան-ըն-է-է-յ-ա-ն-է-ն-է-ր . 13. Ա-է-տ-ա-յ-ա-ր . 14. Ք-ն-ը-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 15. Ո-ւ-ն-ա-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 16. Գ-ա-ր-ա-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 17. Պ-ե-ռ-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 18. Ի-ն-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 19. Պ-ե-ռ-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 20. Ի-ն-ն-է-ր-ը-ն-է-ր .

Բ. 1. Animal tranquille. 2. Cheval fougueux. 3. Travail léger. 4. Sérail turc. 5. Petit gouvernail. 6. Historien impartial. 7. Mal insupportable. 8. Beau corail. 9. Caillou dur. 10. Régal somptueux. 11. Long cou. 12. Oeil noir. 13. Jeu agréable. 14. Peuple belliqueux. 15. Chou vert. 16. Veau gras. 17. Ciel serein. 18. Genou tremblant.

1. Հանգարա կենդանիներ . 2. Արակոս ձիեր . 3. Թեթեւ աշխատանքներ . 4. Տաճկի պալատներ . 5. Պղտիկ զեկեր . 6. Անկողմնակալ պատմագիրներ . 7. Անտանելիցուեր, հիւանդութիւններ . 8. Աղբոր բուտեր . 9. Արծր զայլընտանիքներ . 10. Մեծածախ կոշուներ . 11. Երկայն փղեր . 12. Սեւ աչքեր . 13. Զուարճալի խաղեր . 14. Պատերազմող ազգեր . 15. Գալար կաղամբներ . 16. Գէր մողներ . 17. Պայծաս երկիրներ . 18. Գողգոջոս ծնկեր .

1. Մաղըմ հայտնուար . 2. Աղբոս ախար . 3. Խա-
ն-է-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 4. Օսմանլը սարայլարը . 5. Ք-ն-ը-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 6. Թ-ա-ր-ա-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 7. Տ-ա-յ-ա-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 8. Պ-ե-ռ-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 9. Ս-ե-ռ-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 10. Ո-ւ-ն-ա-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 11. Ո-ւ-ն-ա-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 12. Գ-ա-ր-ա-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 13. Պ-ե-ռ-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 14. Ի-ն-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 15. Պ-ե-ռ-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 16. Ս-ե-ռ-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 17. Ո-ւ-ն-ա-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 18. Ի-ն-ն-է-ր-ը-ն-է-ր .

Պ-ե-ռ-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 18. Ի-ն-ն-է-ր-ը-ն-է-ր .

1. Ils préparèrent des (jeu public). 2. L'aigle est le roi des (oiseau). 3. Les (roi) sont des (homme). 4. Les (désert) sont des (océan) de sable. 5. Les (oeil) sont le miroir de l'âme. 6. Ces (cheval)

sont (doux) comme des (agneau). 7. Il a le bonheur de posséder encore ses (aïeul). 8. Ayez toujours devant vos (oeil) les (travail) de votre père. 9. Les (homme) passent comme les (fleur). 10. Il soutient la gloire de ses (aïeul) 11. Les (soupon) de cette cave sont (grand). 12. Les (arsenal) sont des (magasin) d'(arme). 13. Jetons souvent les (oeil) sur les (mal) du prochain. 14. Mercure était le messager des (dieu). 15. Les (guerre) causent beaucoup de (mal). 16. La science met l'homme au-dessus de ses (égal). 17. Les (original) de ces (tableau) sont à Paris. 18. Le serpent fréquente les (tombeau), habite les (lieu inconnu). 19. Les (mont lusitanique) sont remplis de (lynx).

1. Հասարակաց խաղեր պատրաստեցին . 2. Արծիւը թռչուններուն թագաւորն է . 3. Թագաւորները մարդիկ են . 4. Անպատներն աւազել ուղիանուններ են . 5. Աշուները հողիցն հայլին են . 6. Սա ձիաները դառնուկներու պէս հանգարա են . 7. Անիկայ իր պատերուն հետ ապրելու երջանկութիւնն ունի . պատերը դեռ կենդանի են . 8. Հորդ աշխատութիւնները միշտ աշուրներուդ առջեւն ունեցիր . 9. Մարդիկ ծագիւրներու պէս կ'անցնին . 10. Անիկայ իր նախնեաց պատիւը կը պահէ . 11. Աս գինույ շտեմարանին ծակերը մեծ են . 12. Զինատուները զէնքերու շտեմարաններ են . 13. Շատ անգամ աշուրներն իս ուրիշին վշտերուն դարձնենք . 14. Հերմէս շատուածներուն պատգամաւորն էր . 15. Պատերազմները շատ շարիք կը պատճառեն . 16. Գիտութիւնը մարդը իր հաւատարմութեն վեր կը դնէ . 17. Աս պատկերներուն նախանկարները Փարիզ են . 18. Օճը զերեզմանները կը յաճախէ , անձանթ տեղեր կը բնակի . 19. Լուսիսանիայի լեռները քաւթարներով լեցուն են .

1. Ա-լ-է-ն-է-ր-ը-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 2. Գ-ա-ր-ա-ն-է-ր-ը-ն-է-ր . 3. Պ-ե-ռ-ն-է-ր-ը-ն-է-ր .

որըլար. 4. Չեօլէր գո՛ւ՛՛ գերեհաւը որըլար. 5. կեօլ-
 լէր ճանըն այնաւը որըլ. 6. Շո՛ւ՛ ալլար գո՛ղը՛ կեղե
 ուսըլա որո՛րլար. 7. Տեղեկրի որհա հայալիդա որըլ.
 8. Փեղերկինն լէ+դին շահեկնլէրէ հեր ա՛ն կեօղե՛ն
 եօնե՛նէ կեկնր. 9. Ինսանլար լէլէ+ միսակ կեկնրլէր.
 10. Օ ախլարընըն էկեղարընը սափլար. 11. Պա-
 շարադ մաղաղաւընըն դեկեկրի պեօյե՛+ դի՛ր. 12.
 Ճեղեանեկէր սէլան գո՛ւսալ մաղաղաւը որըլ. 13. կեօ-
 ղե՛մե՛ղը՛ լօգ դեֆա ախեկնն որերդի է՛ղէրկնէ լէլէրեկն.
 14. Հե՛րմե՛ղ իլահլէրկն էլնո՛ն էր. 15. Ճեհ+լէր լօգ
 պեկա հաւըլ էրեր. 16. Իլ՛ մէշինէ +եկոյի սփրանլարըն-
 դան է՛նալիէն էրեր. 17. Պա՛ լիսակրլէրկն էլէ էօր-
 նէ+լէրի Փարեղդի որեր. 18. Ելլան մեղարըլէրա լօգ
 կեղեր լէ էնեղ եերլէրդի սափն օլըր. 19. Փօրլիո՛ւ-
 քալ որոլարը լաշափ ըլա որօլը որո՛ր.

Բ. 3 0 Գ

56 — 60

Գոյալաններէն առլէ գնին դեղ, հալլին, սեղիս ու լիսին
 համայն յօդ պիտի դրո՛ւն:

Ա. 1. — fils m. — voisin m. 2. — frère m.
 — père m. 3. — médecin m. — roi m. 4 — lumière
 f. — soleil m. 5. — gouverneur m. — ville f.
 6. — armée f. — prince m. 7. — application f.
 — élève. 8. — porte f. — maison f. 9. — odeur f.
 — viande f. 10. — clocher m. — église f. 11.
 — fleurs f. — jardin m. 12. — peines f. — vie f.
 13. — plaisirs m. — été m. 14. — malheur m.
 — pauvres m. 15. — grandeur f. — hommes m.
 16. — fruits m. — automne (498). 17. — amour m.
 — richesses f. 18. — feuilles f. — arbres m. 19.
 — hôpital m. — ville f. 20. — cours m. — année f.

1. Գրացւոյն որդին. 2. Հօրը եղբայրը 3.
 Քաղաւորին բժիշկը. 4. Արեւուն լայր. 5. Քաղ-
 քին կառավարը. 6. Իշխանին զօրը. 7. Աշկերտին

կոյթը. 8. Տան դուռը. 9. Մսին հօսը 10. Ժա-
 մին զանգակաաւները. 11. Պարտիզին ծաղկըները.
 12. կեանքին վտերը. 13. Ամառուան զուարճու-
 թիւները. 14. Աղքատներուն թշուառութիւնը.
 15. Մարդիկներուն մեծութիւնը. 16. Անան
 պտուղները. 17. Հարստութեանց սերը. 18.
 Ծառերուն տերեւները. 19. Քաղքին հիւանդա-
 նոցը. 20. Տարւան ընթացքը.

1. Գօ՛ղընըն օղը. 2. Փեղերին գարդալը.
 3. Փաղեղանըն հեփի. 4. կե՛նեղն ըլլը. 5. Շէհրին
 լալիս. 6. Պէյին սափեր. 7. Շայրըն զայրեկն. 8.
 Իլին գոփուսու. 9. Իկնի գօփուսու. 10. Քէլիսին լան
 գո՛լիս. 11. Պաղկնին լէլէ+լէրի. 12. Իօփե՛ն որեր-
 լէրի. 13. Եաղըն սեֆալարը. 14. Փափըլարըն սեֆիլէյն.
 15. Ինսանլարըն պեօյե՛+դի՛ր. 16. Սօն պահարըն մայլէ-
 լէրի. 17. Օլէնինլէ+հասեղի. 18. Աղաճլարըն էափրալարը.
 19. Շէհրին պեմարեանեկ. 20. Ելլան մեղիէն.

Բ. 1. Dites — roi, — reine, — enfants, —
 élève et — domestiques. 2. J'ai écrit — oncle m.
 et — tante f. 3. — père a envoyé son domestique
 — tailleur. — orfèvre m. — horloger m. et — ar-
 chitecte m. 4. Nous avons donné — pauvres et — or-
 phelins. 5. — soldat ira — campagne f., — mar-
 ché m. — église f. et — faubourgs m. 6. — ar-
 gent m. appartient — bourgeois (արա՛) m. et —
 villageois m. 7. Il sort — chambre f. 8. Je l'ai pris
 — jardinier m. 9. Il vient — jardin m. et non pas
 — maison f. 10. On donna — signal m. — guerre f.
 11. — vin m. fortifie — estomac m. 12. Dieu est
 — père — hommes et — conservateur — créatures
 f. 13. — enfants sont allés — école f. — ville
 voisine. 14. — habitants m. — villes aiment —
 plaisirs m. — campagne. 15. Nous allons — maison
 — jardin, et — jardin — campagne. 16. — feu
 m. et — fumée f. nuisent — santé f. 17. — amour

m. — richesses f. et — soif f. — honneurs m. éloignement — homme — vertu f. 18. Nous songeons rarement — besoins (արա.) m. — autres. 19. — ville est rafraîchie par — vent (Հյոյ) m. — nord (սեռ.) m. qui souffle — côté m. — mer f.

1. Թագաւորին, թագուհւոյն, տղոց, աշկերտին ու ծառաներուն ըսէ. 2. Հօրեղբօրն ու հօրաքեռ գրեցի. 3. Հայրը ծառան գերձակին, սակերչին, ժամադորժին ու ճարտարագետին խաւրեց. 4. Աղքատներուն ու սրբերուն տուինք. 5. Ձինուորը՝ գեղը, վաճառանոցը, եկեղեցին ու արուարձանները պիտ'որ երթայ. 6. Ստակը քաղաքացիներուն ու գեղացիներուն է, կը վերաբերի. 7. Սենեկէն կ'ելլէ. 8. Անիկայ պարտեղպանէն աւի. 9. Պարտեղէն կու գայ, չէ թէ անէն. 10. Պատերազմի նշանը տուին. 11. Գինին ստամբօքը կը զօրացընէ. 12. Աստուած մարդիկներուն հայրն ու արարածներուն պահպանիչն է. 13. Տղաք մերձաւոր քաղքին դպրատունը դացին. 14. Քաղաքներուն բնակիչները գեղի զուարճութիւնները կը սիրեն. 15. Տնէն պարտեղ կ'երթանք, պարտեղէն այլ դաշտ. 16. Կրակն ու մուխը առողջութեան վնաս կու տան. 17. Հարստութեանց սէրն ու պատիւներու ծարաւը մարդը առաքինութենէն կը հեռացընեն. 18. Աւրիշներուն հարկաւորութեան վրայ քիչ հեղ կը մտածենք. 19. Քաղաքը ծովէն կողմանէ փոող հիւսիսային հովէն կը զովանայ.

1. Փայտէն առլեանա, շքոթլարա, շայրտէ, երդիւնէտարլարա սեօյլէ. 2. Ամօճայա վէ հալայա եաղաք. 3. Պապա՝ աշաղընը Երդիյէ, քոյո՝ մօնայա, սասլեճայա վէ սիմարա Եսլարա. 4. Գոթալէրէ վէ Էօսիւլլէրէ վէրտի. 5. Նեֆէր սեօյէ, պաղարա, Էլէսէյէ վէ վարըշարա կիտի. 6. Ափէ շէնիւլլէրէն վէ Էօյլէլէրէն տի. 7. Օթարան արըարը լեֆայօ. 8. Օնո պաղլեպանոսն սլար. 9. Էլփէն տիյէլ՝ պաղլէտէն կ'ելիօ. 10. Ճէն+ նշանընը վէրտիլէր.

11. Շարայ տիւյէ քոթիլէ վերէ. 12. Ալանինանլարն իտիլէ վէ մախլոթալէն նիմայելտարը արը. 13. Չօճոթլար եագըրա օլան Էօյիւն Էփիլիլլէն կ'ելլէր. 14. Շէնիլլէր Էօյ Յիմայելնէն սեփիլլէր. 15. Էլփէն պաղլէյէ, պաղլտիւն տէ լայրա կիտի եւ. 16. Ալիլլէ իլիլիւն սաղլարա զարար վերէ. 17. Ալիլլէն սեփաւարա, իլիլար հասիլլէն ինանը Ֆալիլլէրէն ելարթլարը. 18. Սայրըլարն Էփիլլէրա Էփիլլէն իտիլլէր Էփիլլէր Էփիլլէր Էփիլլէր Էփիլլէր. 19. Տէնիլ լարաֆըրան Էփիլլէր Էփիլլէր Էփիլլէր.

Գ. ԱՃԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՍԵՌՆ ՈՒ ԹԻԻԸ

64 — 66

Փոթիլ Էլ Գրոթ Էփիլլէր Էփիլլէր Էփիլլէր Էփիլլէր Էփիլլէր.

Ա. 1. La perle (fin). 2. L'eau (chaud). 3. L'(innocent) joie. 4. L'étude (pénible), 5. La (grand) ville. 6. La (terrible) nouvelle. 7. L'(ancien) coutume. 8. La chaleur (importun). 9. La maladie (dangereux). 10. La (bon) plume. 11. L'eau (pur). 12. L'abeille (laborieux). 13. La (vrai) dévotion. 14. La (faux) sagesse. 15. La (solide) amitié. 16. La (doux) voix. 17. La chambre (bas). 18. La maxime (pernicieux). 19. L'exhortation (paternel).

1. Աղիւ մարդրտը. 2. Տաք ջուրը. 3. Անմեղ ուրախութիւնը. 4. Տաժանելի ուսումը. 5. Մեծ քաղաքը. 6. Չարհուրելի լուրը. 7. Հին սովորութիւնը. 8. Նեղացուցիչ սաքութիւնը. 9. Վանագաւոր հիւանդութիւնը. 10. Աղէկ գրիչը. 11. Մաքուր ջուրը. 12. Ժիր մեղուն. 13. Ճշմարիտ ջերմեռանդութիւնը. 14. Սուտ իմաստութիւնը. 15. Հաստատուն բարեկամութիւնը. 16. Անոյշ ձայնը. 17. Յաճ սենեակը. 18. Վնասակար առածը. 19. Հայրական յորդորը.

1. Խոսս ինճի. 2. Սըճաթ սո. 3. Կիւնանըլ Էփիլլէ. 4. Չանիլլէ Էլ. 5. Պէօյիլլէր Էփիլլէր. 6. Գրոթ

հոանճ խապեր. 7. Իստի արելն. 8. Սըբլէն վերինճ սը-
 ճագ. 9. Թեհնիտէն խառնելէ. 10. Էյն գալէ. 11.
 Թեհն սո. 12. Հասարալն արը. 13. Սահն խոյարելն.
 14. Սախելն Ֆերասելն. 15. Սաղ, գալն րոսելը-գ. 16.
 Խոշ սերա. 17. Ալլաթ օրա. 18. Չարարը սեօղ,
 գայնոր. 19. Փեդերանն նասննալն.

Բ. 1. La (chétif) maison. 2. La femme (trom-
 peur). 3. La nuit (désastreux). 4. Une manière
 (neuf). 5. La colère (instantané). 6. La maîtresse
 (grondeur). 7. La méthode (instructif). 8. La pen-
 sée (consolateur). 9. La paix (intérieur). 10. L'armée
 (courageux). 11. La femme (pécheur). 12. La fille
 (parleur). 13. La (nouveau) maison. 14. La brebis
 (peureux). 15. La réponse (bref). 16. Une (long)
 lettre. 17. La langue (turc). 18. La (beau) fortune.
 19. La flotte (grec). 20. La rose (frais).

1. Անշուք տունը. 2. Խաբեբայ կինը. 3. Գրթ-
 բախ գիշերը. 4. Նոր կերպ մը. 5. Բուպեական
 բարկութիւնը. 6. Սաստող խաթունը. 7. Կրթիչ
 եղանակ մը. 8. Մխիթարական մտածմունքը.
 9. Ներքին խաղաղութիւնը. 10. Արի զօրը. 11.
 Մեղաւոր կինը. 12. Շատախօս աղջիկը. 13. Նոր
 տունը. 14. Վախկոտ ոչխարը. 15. Կարճ պատաս-
 խանը. 16. Երկայն նամակ մը. 17. Տաճկերէն
 լեզուն. 18. Գեղեցիկ բախար. 19. Յունական
 նաւատորմիցը. 20. Գալար վարդը.

1. Խօր եվ. 2. Ալլաթը գարը. 3. Պէլլը
 կէճէ. 4. Պէր եկնի Բարը. 5. Կէլնի, պէր րոպիքէլէ+
 եօրի. 6. Ալլաթը գարը. 7. Պէր եօյրեդիճի,
 Բերպիէ երիճի ուսու. 8. Թեհնէլէ երիճի օլլաճաղ.
 9. Տերունն բահալլը. 10. Երեւելն, ճեարելլէ
 ասի. 11. Կէննահեար գարը. 12. Լաֆաղան գը.
 13. Եկնի եվ. 14. Գօրգոպ գօյուն. 15. Գըսս ճեփայ.
 16. Պէր ուղուն ճեփայ. 17. Օսմանլը Լեանը. 18.
 Էյն ինչպալ. 19. Բոս րօսմանսը. 20. Թալն կէլ.

Գ. 1. La (fou) prodigalité. 2. La paix (public).
 3. Une dame (auteur). 4. Une action (vertueux).
 5. Une feuille (sec.) 6. Une preuve (décisif). 7. Une
 ville (franc). 8. Une personne (muet). 9. Une âme
 (jaloux). 10. Une loi (protecteur). 11. Une barbe
 (roux). 12. Une (sot) entreprise. 13. Une (vieux)
 femme. 14. Une (malin) bête. 15. Une (beau) occa-
 sion. 16. Une (mauvais) pensée. 17. Une fille (majeur).
 18. Une blessure (mortel). 19. La couleur (blanc).
 20. Une victoire (complet.)

1. Յիմարական շաղաղութիւնը. 2. Հասարա-
 կաց խաղաղութիւնը. 3. Հեղինակ տիկին մը.
 4. Առաքինի գործը մը. 5. Չոր տերեւ մը. 6.
 Որոշիչ ցուցում մը. 7. Ազատ քաղաք մը. 8. Մունջ
 անձ մը. 9. Նախանձոտ հօղի մը. 10. Պաշտպանող
 օրէնք մը. 11. Կարմիր մօրուք մը. 12. Անմտական
 գործը մը. 13. Պառաւ կնիկ մը. 14. Վնասակար,
 դէշ անասուն մը. 15. Աղէկ առիթ մը. 16. Գէշ
 մտածմունք մը. 17. Չափահաս աղջիկ մը. 18.
 Մահացու վէրք մը. 19. Ճերմակ գոյնը. 20. Կա-
 տարեալ յաղթութիւն մը.

1. Տէվանէճէ խարաֆ. 2. Ալլեֆն բահալը. 3.
 Պէր օլլէլէճ գարը. 4. Գարդիլլէլէ սօլլէլն. 5.
 Պէր գորդոն երթագ. 6. Գարար վերինն պէր խառն.
 7. Պէր աղաք լեհեր. 8. Պէր պիլլէլ ինն. 9. Պէր
 բըրբանճ ինն. 10. Պէր հըֆը երիճի գանն. 11. Պէր
 գոսթալ սագալ. 12. Ալլաթը պէր էլ. 13. Պէր
 գօսս գարը. 14. Պէր մոպը, Ֆէնս հայփան. 15. Պէր
 էյն Ֆըրասլ. 16. Պէր Ֆէնս պէլլէլն. 17. Պէր
 եկնի գը. 18. Էյն-օլլէլլէլն պէր երա. 19. Պէրալ
 բն. 20. Պէր Բեփէլ Ֆէլլէլն.

Պալագի ճիլ րոսս ճեփայնը ինն գոյնն սե-
 -- Բելլ պէր րոսս.

1. Les jardins m. (royal) sont (admirable). 2.
 Le bleu est sa couleur (favori). 3. La vie (humain)
 est (sujet) à beaucoup d'accidents. 4. Les enfants ne

sont pas toujours (égal). 5. Il est parvenu à un (beau) âge *m.* 6. Je veux boire un verre d'eau *f.* (frais). 7. Les (grand) et (beau) pensées *f.* viennent du coeur. 8. Cette fleur a une odeur (délicieux). 9. J'étais assis à l'ombre d'un (beau) arbre. 10. La nature est l'(inventeur) des arts. 11. Ma voisine est une (bavard). 12. Mon frère a une fièvre (ma-lin). 13. Nous y trouvâmes une (nombreux) assem- blée. 14. Que ferez-vous de cette (gros) toile *f.*? 15. Les (petit) rues *f.* ne sont pas encore (sec). 16. Je croyais que c'était sa soeur (jumeau).

1. Թագաւորական պարտեզները զարմանալի են. 2. Կապուտակն իր սիրական գոյնն է. 3. Մարդուս կեանքը շատ պատահարներու տակ ին- կած է. 4. Տղաք միշտ հաւատար չեն. 5. Չափա- ւոր, աղբւոր հասակի մը հասած է. 6. Գաւաթ մը զով ջուր խմել կ'ուզեմ. 7. Մեծ ու գեղեցիկ խոր- հուրդները սրտէն կու գան. 8. Սա ծաղիկը անոր- ժեղի հոտ մը ունի. 9. Աղբւոր ծառի մը շուքը նստած էի. 10. Բնութիւնը արհեստներուն հնա- րողն է. 11. Գրացի կինս շատսխտ մըն է. 12. Եղբայրս սաստիկ տենդ մը ունի. 13. Հոնտեղը մեծ բազմութիւն մը գտանք. 14. Աս հաստ կտաւն ինչ պիտ'որ բնէս. 15. Պզտիկ ճամբաները գեւ. չոր չեն. 16. Կը կարծէի որ անիկայ իր երկուորեակ քոյրն էր.

1. Խնայեալ պարզերէն չէ կեղեկ տերէր. 2. Մա՛վ է մտնան հաղց երբեքն ընե՛ս պէր. 3. Ինսանն էօրբե՛ն չէ՛ պէլուրս օր-պէլու րըր. 4. Չօճո-գլար հեր ան պէր քարար օլճալար. 5. Պօյլու պօլու սարսօ օլար. 6. Պէր քարեմ սօո-գ սո իջէ՛ս իմէր ի՛մ. 7. Աղբ մէ կեղեկ օր-լուսալար քալարեն հասըլ օլար. 8. Շո՛ւ ինչէն պէր իօջ քօքոսոս վար. 9. Պէր կե- ղէլ աղածնն քօլեքեքեք օլարսոն ռարսօ. 10. Սանասլարը իճար էրեն ինպիսիս րըր. 11. Գօճոսօ օլան քարը կեղեկենն պէրն պէր. 12. Գարտաշքմն պէր

աղբ քալար լար. 13. Օրորո չէ՛ քալարալէ րարար. 14. Շո՛ւ քալը պէղնն ի՛մ էրեճէ՛ս ին. 15. Գե՛ղեքն սօքեքլար րահս քորոս րեյէլ րեյէր. 16. Սանըր քարս քե՛ էքէլ քալարարալ րըր.

Գ. ԱԾԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԱՍՏԻՃԱՆԸ
67—76

Փոխքէն մըլ առնամք րարան անխնայը նշան-նիշն- ներան համայն բարարանն իմ քերարանն պէրոր ըլլան.

1. Cet arbre est (grand) l'autre. 2. Je ne suis pas (heureux) vous. 3. L'étain est (léger) l'argent. 4. Cette colonne est (petite) l'autre. 5. Il y a de mauvais exemples qui sont (mauvais) les crimes. 6. (Heureuse) condition a des amertumes. 7. Nos livres sont bons, mais les vôtres sont (bons). 8. La mort est (funeste) les plaisirs qui attaquent la vertu. 9. Son mal est (grand) le vôtre; cependant il est (patient) vous. 10. Ma bague est de (petite) valeur (que) la vôtre. 11. Votre lettre est (longue). 12. So- crate fut (sage) des anciens philosophes. 13. (Bon- ne) manière de se venger, c'est de mépriser les in- jures. 14. Le temps est (précieux) des dons. 15. Un ennemi déclaré est (dangereux) un flatteur. 16. Je m'éveille au (petit) bruit. 17. Un bon livre est (bon) des amis. 18. Ce pain est (mauvais) celui de notre voisin. 19. C'est un homme (affable).

1. Աս ծառս մեկայէն մեծ է. 2. Ես քեզմէ աւելի երջանիկ չեմ. 3. Անգն արծաթէն թեթեւ է. 4. Սա սիւնը մեկայէն պզտիկ է. 5. Չար օրի- նակներ կայ որ մեծ յանցանքներէն գէշ են. 6. Ամենէն երջանիկ վիճակն ալ գառնութիւններունի. 7. Մեր գիրքերն աղէկ են, բայց ձերիններն աւելի աղէկ են. 8. Մասը՝ առաքինութեան գեմ եղող զուարճութիւններէն քիչ զարհուրելի է, զուար- ճութիւններուն չափ զարհուրելի չէ. 9. Իր վիշտն ալ քուկինիդ չափ մեծ է, ի վերայ այսր

ամենայնի ինք քեզմէ աւելի համբերող է, կը համբերէ. 10. Իմ մասնիս քուկիսէդ ածան է. 11. Նամակդ շատ երկայն է. 12. Սոկրատ հին փիլիսոփաներուն ամենէն իմաստունն եղաւ. 13. Ամենէն աղէկ վրէժ առնելու կերպը՝ անարզանքը բանի տեղ չդնելն է. 14. Ժամանակը պարզելունըն ամենէն աղնիւն է. 15. Յայտնի թշնամին շողքորթէն քիչ վնասակար է, շողքորթին չափ վնասակար չէ. 16. Ամենէն պզտիկ ձայնէն կարթըննամ. 17. Աղէկ դիրք մը բարեկամներուն ամենէն աղէկն է. 18. Աս հացը մեր դրացւոյն հացէն աւելի դէշ է. 19. Անիկայ արտաքոյ կարգի քաղցրաբարոյ մարդ մըն է.

1. Պոս ալած օ պերէնդէն պէոյե-+ րի-ր. 2. Պէն սենդէն պաիելը րիյել իմ. 3. Գալայ կի-ոյ-շարէն իսֆիֆ րիւր. 4. Շոս րիւրե+ օ պերէնդէն իե-լի-+ րի-ր. 5. Ֆէնս իպրեիւնը լուր ի պէոյե-+ քաղահալարոսն իեօիե- րի-ր. 6. Հեգոյիւն իգալուը օլան հալն րի րիւրի լուր. 7. Պիդիմ իիւ-պլարըմը րոս էյի րիւր մա, սիգիւնիւնը րոսն էյի րիւր. 8. Իօլի-մ ֆաշիւնիւ թարըը օլան սեֆալար քաղար քօրքո-լու րիյել րիւր. 9. Օնոն րիւրի րի սեիւնի թաղար րըր մամա, պոսի-օլի իիւ սեիւնի շէյադի իեհամամի-լ էրիւր. 10. Պիւիմ էի-ղի-յի-մ սեիւնիսիւնիս րո-ճո-ղ րոս. 11. Մեիւն-պոն ղօթ ո-ղոն րոս. 12. Սօքրաի էսի Ֆիլիսո-ֆալարըն էն ալի-օլուր. 13. Ին էյի ինիւնի-մ ալանըն էօլու- օլան սիիւնի շէյ էերիւնի քօմամաթ րըր. 14. Ա-թըլի հեր րիւրիւրի թըյի-իւնի րիւր. 15. Պիւլի րի-լանն էի-ղի կի-լի-ճի-րիւն ալ շարար վերիւր. 16. Ին ալ շամալարոս րոս ո-ղանըր ըմ. 17. Էյի իիւ-պ րօսիւրըն հեգոյիւնի էյի րիւր. 18. Պոս էսի-+ քօմա շոնոնն էսիւնիսիւնիս իեօիե- րի-ր. 19. Ղայեի իօշ- ինաղ, լաիիֆ պիւր րոսմ րըր.

**Ե. ԹՈՒՆԿԱՆ. ՍՍԵՅԱԿԱՆ, ՅՈՒՅԱԿԱՆ
ՆՈՒՆԿԱՆՆԵՐ**

77-87

Բարեբեկն -- Լի գոյն րիւ իսպիւն հո-ղոյն իս-պիւն, արոյսիւն -- ցո-ղոյնն -- ձի-լանիւրը պիւր րիւր-իւ.

1. J'ai vu — hommes. 2. Il a pris — oiseaux. 3. Le — roi de France. 4. Il a perdu le — volume de cet ouvrage. 5. — ruisseau m. arrose — campagnes f. 6. Fais — sacrifice m. — ami m. 7. — cage f. est très-petite pour — oiseaux m. 8. Les fruits — arbres m. sont délicieux. 9. La situation — ville f. est charmante. 10. — oreilles f. ne sont pas accoutumées — grand bruit. 11. Les habits — homme sont déchirés. 12. — frère vend — jardin. 13. Où avez-vous mis — bague f.? 14. — architecte m. est très-habile. 15. Tu laisses trop de liberté — enfants m. 16. Ils ont renvoyé — domestique m. 17. — histoire f. est longue. 18. Les enfants doivent obéir — parents m. 19. On connaît l'arbre par — fruit. 20. La pointe — épée f. est cassée.

1. Երկու հոգի տեսայ. 2. Ութը թռչուն բռնեց. 3. Գաղղեայի հինգերորդ թագաւորը. 4. Աս գործքիս ինսունուիններորդ հատորը կորսնցուց. 5. Աս առուն մեր դաշտերը կը ջրէ. 6. Աս զօհս քու բարեկամիդ ըրէ. 7. Աս վանդակս ա թռչուններուն համար շատ պզտիկ է. 8. Աս ծառերուն պտուղները ակարժահամ են. 9. Աս քաղքիս դիրքը պրանշելի է. 10. Ականջներս ան մեծ ձղըղուկին վարժամ չեն. 11. Սա մարդուս զգեստները պատուամ են. 12. Եղբայրս իր պարտէզը կը ծախէ 13. Մասնիս ուր դիրի. 14. Աս ճարտարապետս շատ քաջ է. 15. Չաւկաններուդ շատ ազատութիւն կու տաս. 16. Իրենց ծառան ճամբեցին. 17. Իմ պատմութիւնս երկայն է. 18. Տղաք իրենց ծնողացը պիտի հնազանդին. 19. Ծառն իր պողէն կը ճանչցուի. 20. Թուրիդ ծայրը կտորեր է.

- 1. Ի՞նչ ինչ կեօրոյնս. 2. Սէ՛նչ գոչ ըն-նրոն.
- 3. Քրտնանընդդէմ հրաւր. 4. Պո-նէնէնէն քոքան
- քոքոնընդդէմ ճկարին հայոյ երոյն. 5. Պո- ըրմո՛քնք
- պէնի՛մ օճալընընդդէմ. 6. Տօննունն ուղրոն
- դոն ճիտոյն էի. 7. Պո- գաճէն դոն գոչընդդէմ
- ինչի-նոյն. 8. Պո- ալընընդդէմ ճիտէնէն ինչի-նոյն. 9. Պո- ինչի-նոյն
- ե-նընդդէմ ինչի-նոյն. 10. Գո-նընդ- ըրմո՛քն օ շատնայա ալընընդդէմ. 11. Ըր- առմո՛քն ե-նընդ
- էնընդդէմ. 12. Գարդոյնդդ գոչի-նոյն ունայոյ. 13. Ենչի-նոյն
- նէրէնէն հօրոնն. 14. Պո- մոյնընդդէմ ունայ. 15. Իճալընընդդէմ
- նէրէնէն. 16. Խընդի-նոյնընդդէմ եօլ ինչի-նոյն. 17. Պէնի՛մ
- նէրէնէն ուղրոն. 18. Չօնո՛քնընդդէմ մ-նընդդէմ մ-նընդդէմ. 19. Ալըն՛ճ
- մոյնընդդէմ ուղրոն. 20. Գընընդդէմ ունայ գընընդդէմ.

Զ. ՔԱՅ

120

Փոխա՛նք ինչ ունայնքն քոքոնէնէն քոքոնէնէն քոքոնէնէն

1. ԷԼԵԿԿՆ ՔԱՅԵՐ

- Ա. 1. J (avoir) raison. 2. Tu (avoir) tort.
- 3. Nous (avoir) des dettes. 4. Vous (avoir) mal à la tête.
- 5. Ils (avoir) du crédit. 6. Ils (avoir) autrefois de beaux jardins.
- 7. Nous (avoir) un bon gouverneur. 8. Si j' (avoir) du vin, je n' (avoir, թէա. ներ.) pas besoin de bière.
- 9. J' (avoir, անց. որ.) hier l'honneur de voir M. le duc.
- 10. Il (avoir, անց. որ.) avant-hier le plaisir de voir ses parents.
- 11. Nous (avoir, անց. ան.) le bonheur de lui sauver la vie.
- 12. Ils (avoir, անց. ան.) le chagrin de perdre leur père.
- 13. Vous (avoir, անց. ան.) la bonté de me témoigner beaucoup d'amitié.
- 14. Vous (avoir) la joie d'y trouver vos amis.
- 15. Ils (avoir) le plaisir de retourner à leur patrie.
- 16. Sa mère (avoir)

la consolation de le trouver en vie. 17. Si tu n' (avoir, անկ.) pas la fièvre, tu (avoir, թէա. ներ.) la liberté de sortir. 18. J' (avoir, թէա. ներ.) peu de plaisir, si je n' (avoir, անկ.) pas d'amis. 19. Vous (avoir, թէա. ներ.) bien peu de chagrin, si vous étiez diligent. 20. Nous (avoir, թէա. անց.) beaucoup de livres amusants, si nous avions trouvé la clef de la bibliothèque.

- 1. Ես իրաւունք ունիմ. 2. Գուն իրաւունք չունիս.
- 3. Մենք պարաք ունինք. 4. Գուք զլնուցաւ ունիք.
- 5. Անոնք Համարում ունին. 6. Անոնք ատեն մը աղուօր պարտէզներ ունէին.
- 7. Մենք աղէկ կառավար մը ունէինք. 8. Թէ որ զինի ունենայի, զարեջրի Հարկաւորութիւն չէի ունենար.
- 9. Երէկ դուքսը տեսնելու պատիւ ունեցայ. 10. Երէկ չէ մէկան օր ծնողքը տեսնելու Համութիւն ունեցաւ.
- 11. Մենք անոր կենանքն աղատելու բախան ունեցանք. 12. Իրենց Հայրը կորսնցընելուցան ունեցան.
- 13. Գուք ինձի շատ բարեկամութիւն ցուցընելու բարութիւնն ունեցաք. 14. Չեր բարեկամները Հոն գտնելու ուրախութիւնը պիտ'որ ունենաք.
- 15. Իրենց Հայրենիքը գառնալու Համութիւնը պիտի ունենան. 16. Մայրը զինքը ողջ գտնելու միտիւթարութիւնը պիտի ունենայ. 17. Տենք չունենայիր նէ, դուքս ելլելու ազատութիւն կ'ունենայիր.
- 18. Բարեկամ չունենայի նէ, քիչ Համութիւն կ'ունենայի. 19. Փութաջան ըլլայիք նէ, շատ քիչ ցաւ կ'ունենայիք. 20. Գրքատան բալլեքը գտնէիք նէ, շատ գուարճալի գիրքեր կ'ունենայիք.

- 1. Պէնի՛մ հագճում լուր. 2. Սէնչ հագճում էօք.
- 3. Պէնի՛մ պօքնոնուչ լուր. 4. Սէնչ գոչ ուղրոն լուր, գոչընդդէմ ուղրոյ. 5. Օնընդդէմ ինչի-նոյն լուր.
- 6. Օնընդդէմ դեր լուրն ինչի-նոյն ուղրոն. 7. Պէնի՛մ դեր էնչի-նոյնընդդէմ լուր ուր.
- 8. Ըրմո՛քն օ շատն, արդոն ուղրոն ինչի-նոյն օ շատն ուր. 9. Տի-ն

որոգայը կեօրդի-՛մ. 10. Տի-ն րէյել օ դեր կի-ն ար-
 լաւարընը կեօրդի-՛մ. 11. Օն-ն էօրդի-նի-ն էօր-մարն
 քոր-մարբէ. 12. Փեդերէրէրնի էրայ էր-դիէր. 13.
 Պանս ւօք րօսիւր-ք կեօր-մարդի-ն. 14. Տօր-լարընը
 օրարս պո-լաճաք րընը. 15. Քե՛նդի վի-նալարըն-
 րէօնէճէ-իւր. 16. Վալիդի օնս սալ պո-լաճաք. 17.
 Սըրման օլաճայըրը, րէլարը ւր-դի-նի էրի. 18.
 Տօր-մար օլաճայըրը, սեճա՛մ, ճի-մարդի-նի-մ սալ օլա-
 րո-րո-ր. 19. Հաճարալի օլաճարընը, րէրդի-նի է-սի-
 օլա-ր ո-րո-ր. 20. Քի-նալի-նի-նի-ն անարարընը
 պո-լաճարը, ւօք իօն-աճ րի-նալարընը օլա-ր ո-
 րո-ր.

Բ. 1. Il veut que j' (avoir, ստ. ներ.) patien-
 ce. 2. Il désire que vous (avoir, ստ. ներ.) la bonté
 d'aller le voir. 3. Je ne croyais pas qu'il (avoir,
 ստ. անկ.) tant de livres. 4. Il croit que nous
 (avoir, ստ. ներ.) son livre. 5. C'est un bonheur que
 nous (avoir, ստ. անց.) de bons chevaux. 6. Je doute
 qu'il (avoir, ստ. ներ.) assez de savoir pour cela.
 7. Il ne pensait pas que j' (avoir, ստ. անկ.) pitié
 de vous. 8. C'est bien triste que vous (avoir, ստ.
 անց.) tant de déplaisirs. 9. C'était le plus beau
 livre que j'(avoir, ստ. դեր.). 10. Il ne voyait pas
 que vous (avoir, ստ. անկ.) raison. 11. C'est bien
 honteux qu'ils (avoir, ստ. անց.) si peu de complai-
 sance pour vous. 12. (Avoir) tant de vertus, il sera
 toujours honoré. 13. Tu (avoir, թէա. ներ.) peu de
 maux, si tu étais seul. 14. Dès que nous (avoir,
 անց. յառ.) cette nouvelle consolante, nous fûmes
 plus tranquilles. 15. Si j' (avoir, դեր.) des livres,
 je serais resté plus longtemps. 16. Nous n' (avoir,
 դեր.) aucun vrai plaisir avant son arrivée. 17. On
 croira que nous (avoir. ապ. անց.) envie de sortir.
 18. (Avoir) l'ordre de partir, il ne tardera pas
 longtemps.

1. Կուզէ որ համբերութիւն ունենամ. 2.
 Կը բաղձայ որ իրեն տեսի երթալու բարութիւնն
 ունենաք. 3. Չէի կարծեր որ այնչափ դիրք ունե-
 նար. 4. Կը կարծէ որ իր գիրքը մենք ունենանք,
 մեր քովն ըլլայ. 5. Մեծ բախտ մըն է որ աղէկ
 ձիեր ունեցած ենք. 6. Կը տարակուսիմ (չեմ
 կարծեր) որ ինք սա բանս ընելու համար բաւական
 գիտութիւն ունենայ. 7. Չէր կարծեր որ ես ձեր
 վրայ դուրս ունենայի. 8. Շատ ողորմելի բան է որ
 դուք այնչափ վշտեր ունեցած ըլլաք. 9. Ատիկա իմ
 ունեցած գրքերուս ամենէն աղուորն էր. 10. Չէր
 տեսներ որ դուք իրաւունք ունիք. 11. Մեծ ամօթ
 է որ ձեզի այնչափ քիչ սէր ունեցած ըլլան. 12.
 Այսչափ առաքինութիւն ունենալով, միշտ պիտի
 պատուի. 13. Թէ որ առանձին ըլլայիր, քիչ ցաւ
 կ'ունենայիր. 14. Աս միտարական լուրն առած-
 նուս պէս, ալ աւելի հանդարտ եղանք. 15. Գիրք
 ունեցած ըլլայի նէ, աւելի երկայն ատեն կը կե-
 նայի. 16. Իր գալէն յառաջ ամենեւին ճշմարիտ
 զուարճութիւն մը չէինք ունեցեր. 17. Պիտի
 կարծեն որ մենք դուրս ելլալու բաղձանք ունեցած
 ըլլանք. 18. Երթալու հրամանն ունեցած (առած)
 ըլլալով, շատ պիտի չուշանայ.

1. Թեհասնի-լ էրիօնի էրի-նի. 2. Քերէ՛ տրեպ
 րի-նի կեօրդի-նի կեօրդի-նի րի-նի արդի-նի. 3. Օ
 քորար րի-նի րի-նի րի-նի րի-նի րի-նի. 4. Քի-նալը
 րի-նի էանընդրո-ր սանըր. 5. Պի-ն քըն-ի-նի րի-
 ի էյի րի-նի րի-նի րի-նի. 6. Սանամ ի պո- շի-նի էրի-
 ճէ- գարար օն-նի րի-նի րի-նի օլոն-ն. 7. Սանալը րի-
 ի րի-նի սանս մերհա-նի էրի-նի. 8. Չօք անընտաք շի-
 ի պաշընըս օ քորար քի-նալի-նի կեօրդի-նի. 9. Քի-նալ-
 րի-նի էրի-նի պո- էն կի-նի էրի-նի. 10. Սի-նի
 հոգի-նը օլոն-ըն-նի կեօրդի-նի ո-րո-ր. 11. Չօք
 պըն ի-նի էրի-նի օ քորար սալ օն-հարդի-նի-
 ի-նի էրի-նի. 12. Օ քորար քի-նալի-նի օլաճալ րի-
 րի-նի էրի-նի րի-նի. 13. Ե-նընը օլաճարը,

պէլան լծք աչ օլոր ուրու. 14. Պոս սէփիննի խապէրի
 ալորըսընչ կէպի, որահա շէտտէ բահալն օլորոք. 15.
 Քիլնապը՝ օլայըրը, որահա լծք որուրուր ուրու՝. 16.
 Քիւնտի կէլիտիւն հիշ պիւր ուհին սէֆաճը Էօչ ուրու.
 17. Չանն էտէճէլէր Դի տէշարը կէլիտիւն աբշիտիւն
 օլորու օլորու. 18. Ալիտիւն էշնի օլորոք, լծք էյննիտիւն.

Գ. 1. Il (être) trompeur. 2. Je (être) encore jeune. 3. Tu (être) bien sage aujourd'hui. 4. Nous (être) toujours gais et vous (être) toujours tristes. 5. Ils (être) dans le jardin. 6. Nous (être) autrefois plus pauvres qu'à présent. 7. Il (être) riche avant la guerre. 8. Vous (être) bien chagrins hier. 9. Ton espérance (être, *անց. որ.*) vaine. 10. Vous (être, *անց. որ.*) indigne de son amitié. 11. Nos élèves (être, *անց. որ.*) diligents. 12. Nous (être, *անց. ան.*) bien malheureux. 13. Vous (être, *գեր.*) bien poli envers tout le monde. 14. Nous (être, *գեր.*) fort indiscrets. 15. Il (être) extrêmement avare. 16. Nous (être) chez vous après trois heures. 17. Vous (être) toujours invincibles. 18. Quand vous (être, *սպ. անց.*) à la poste, vous irez à la douane. 19. Il (être, *թէա. ներ.*) plus estimé, s'il avait une bonne conduite. 20. Vous (être, *թէա. անց.*) bien imprudent, si vous l'aviez suivi.

1. Խաբէբայ է. 2. Գեւ երիտասարդ եմ. 3. Այսօր շատ խելօք ես. 4. Մենք միշտ ուրախ ենք, դուք ալ միշտ տրտում. 5. Անոնք պարտէզն են. 6. Մենք յառաջ հիմակուրնէ աւելի ազգաս էինք. 7. Պատերազմէն յառաջ հարուստ էր. 8. Երէկ շատ տրտում էիք. 9. Քու յոյսդ պարտալ ելաւ. 10. Գուք իր բարեկամութեան անարժան եղան. 11. Աշկերտներնիս փութաջան եղան. 12. Մենք շատ դժբախտ եղանք. 13. Ամենուն շատ քաղաքավար եղած էիք. 14. Շատ անզոյշ եղած էինք. 15. Արտաքոյ կարգի ազահ պիտ'որ ըլլայ. 16.

Երեք ժամէ ետեւ ձեր սունը պիտ'որ ըլլանք. 17. Գուք միշտ անյաղթ պիտ'որ ըլլաք. 18. Թղթաբերին երթալէն ետեւ մարսատուն դնա. 19. Աղէկ վարուելու ըլլար նէ, աւելի համարում կ'ունենար. 20. Իր ետեւէն երթայիր նէ, շատ անխոհեմ եղած կ'ըլլայիր.

1. Աւրադըճը դըր. 2. Տահա դիլի Գանլըյոճ. 3. Պոս կէն լծք ուլու սուն. 4. Պիչ Գայա շաչըն, սիչ դէ հէր ան Գասալիլիլ սինիչ. 5. Օնլոր պաշչիտէ տէրլէր. 6. Պիչ էփիլիսի շիտիտէն շիտտէ ֆուրէրէր. 7. Ճէնտիւն էփիլ շիւկիւն էրի. 8. Տիւն լծք մահաւան ուրունուչ. 9. Իտիտիւն պշա լըքոր. 10. Սիչ օնուն Գուլիլուդունա նալայըք օլորունուչ. 11. Շայերպիլիտիւ ղայրիլիլ օլորուլոր. 12. Պիչ Գիւ պալիլիւրը օլորոք. 13. Տիւնեա ալիտիւ հագգիւն լծք լալիլիլ օլորու ուրունուչ. 14. Չօք ապըսըն օլորու ուրու. 15. Հարպիւն շիտտէ լիամալեար օլորու. 16. Իւչ սասալ սօնդրա սիլիւն էփիլ օլորու ըչ. 17. Փօսլայա կէլիտիտիւն սօնդրա կէտիլիտիւ դէ ուրու. 18. Սիչ հէր ան էէնիլիւ օլորուք սընըչ. 19. Էյնի կէլիտիւ օլայըրը, էլիլպարը Գահա շիտտէ օլոր ուրու. 20. Արգասընտան կէլիտիւ օլայըրը, լծք ալըլըն օլոր ուրուն.

Գ. 1. (Être) bon envers tes semblables. 2. (Être) sages. 3. Il désire que vous (être, *սս. ներ.*) prudents. 4. Je souhaite qu'elles (être, *սս. ներ.*) vertueuses. 5. Il ne croit pas que nous (être, *սս. ներ.*) pauvres. 6. Je ne pensais pas qu'ils (être, *սս. անկ.*) heureux. 7. Croyait-il que vous (être, *սս. անկ.*) malheureux? 8. Je n'aurais jamais cru que ces enfants (être, *սս. գեր.*) si indociles. 9. Pensez-vous que nous (être, *սս. անց.*) sages? 10. (Être) laborieux, tu ne manqueras de rien. 11. Si nous avons attendu quelques minutes, nous (avoir, *թէա. անց.*) la meilleure compagnie du monde. 12. Je ne

crois pas que tout cela (être, ստ. ներ.) vrai. 13. Il désirerait que ce papier (être, ստ. անկ.) plus blanc. 14. (Avoir) beaucoup de connaissances, il (être) toujours heureux. 15. J' (avoir, անկ.) peine à croire que vous (être, ստ. անկ.) déjà de retour. 16. C'est le plus mauvais cheval qu'ils (avoir, ստ. անց.) 17. Après que nous (être, անց. յառ.) chez elles, nous partîmes. 18. Ne (être) pas toujours sévères envers vos inférieurs, et (avoir) pitié de leurs faiblesses.

1. Քու նմաններուդ բարի եղիր. 2. Խելացի ըլլանք. 3. Կը բաղձայ որ դուք խոհեմ ըլլաք. 4. Կը բաղձամ որ անոնք առաքինի ըլլան. 5. Չիկարծեր որ մենք աղքատ ըլլանք. 6. Չէի կարծեր որ երջանիկ էին. 7. Կը կարծէր որ դուք դժբախտ ըլլաք. 8. Երբեք չէի կրնար հաւատալ որ ան սղաք այնչափ անհաստուն եղած ըլլային. 9. Կը կարծէր որ մենք իմաստուն եղած ըլլանք. 10. Աշխատասեր ըլլալով, ամենեւին բանի մը կարողութիւնը չըրկաւ. 11. Քանի մը բոպէ սպասած ըլլայինք նե, շատ աղէկ ընկերութիւն մը կ'ունենայինք. 12. Չեմ կարծեր որ աս ամէն բան ստոյգ ըլլայ. 13. Կը բաղձար որ աս թուղթս քիչ մ'ալ աւելի ճերմակ ըլլար. 14. Շատ գիտութիւն ունենալով, միշտ երջանիկ պիտ'որ ըլլայ. 15. Չէի կրնար հաւատալ որ դուք արդէն դարձած ըլլայիք. 16. Ասիկայ իրենց ունեցած ձիերուն ամենէն գէշն է. 17. Անոնց տունն երթալէն ետեւ, բաժնուրէցանք գացինք. 18. Չեզմէ վարիններուն միշտ խիստ մ'ըլլաք, ու անոնց սկարութեան վրայ զթացէք.

1. Ագրանւորընը հագգենա էյն օլ. 2. Ագրու օլուր. 3. Ագրու, սահեղ ինտրայէր օլմանըը արդէ-լէր. 4. Օնւորընը ֆագիլէնի օլմանւորընը արդէ-լէր էմ. 5. Չանն էլմէն է ի ինչ ֆագրէ օլուր. 6. Սանմաղ ըրըմ է ինչուըն արըրը. 7. Սեյն ինչուըն է ինչու արըր է ինչ. 8. Չիլ ինչուընը ըրըմ է օ ղօնագըր.

օ գարար ինչուընը օլմանւոր. 9. Սանըր արըն է ինչ ֆագրագըր օլմանւոր. 10. Չուընըն օլմանւոր անիլ ինչ ինչ ինչուընը օլմանւոր. 11. Պէր գալ արագիլէն ինչուընը, ինչ էյն ինչ ֆագրէ օլուր. 12. Սանմաղ է ինչուընը անիլ ինչուընը. 13. Արդէ-լէր է ինչուընը արըն արըն ինչուընը օլուր. 14. Ինչուընը օլմանւոր անիլ ինչուընը. 15. Պանն ինչուընը ինչուընը է ինչուընը. 16. Պանն էլմէրէնի օլմանւորընը անիլ ինչուընը. 17. Օնւորընը է ինչուընը ինչուընը. 18. Սեյնընը արընը օլմանւոր արընը անիլ ինչուընը, ինչուընը գարար ինչուընը ինչուընը ֆագրէն է ինչուընը.

2. ԱՌՁԻ ԼԾՈՐԳՈՒԹԻՒՆ

Ա. 1. Je (demeurer) ici. 2. Vous (parler) vite. 3. Tu (accepter) mes offres. 4. Nous (éviter, անց. որ.) les périls. 5. Vous (briser) les éventails. 6. Ils (ramasser, անց. որ.) les feuilles. 7. Quand j' (porter, ապ. անց.) ces lettres. 8. Vous (donner) de l'argent. 9. Nous (marcher, անց. որ.) pendant deux heures. 10. Ils (terminer, անց. ան.) leurs travaux. 11. Tu (composer) ces chansons. 12. Le général (demander, անց. որ.) les soldats. 13. Ces braves gens (oublier, անց. որ.) leurs fatigues. 14. Vous (laisser, անց. ան.) votre lettre sur la table. 15. J' (trouver, անց. ան.) votre mouchoir sous la chaise. 16. Lorsque vous (terminer, ապ. ան.) votre tâche, vous (jouer, ապ.) 17. Les Romains (ignorer) les arts de la Grèce et se (contenter) de savoir la guerre. 18. Je l' (chercher, անց. ան.) longtemps.

1. Ես հոս կը բնակիմ. 2. Գուր ըրու կը խօսիք. 3. Գուն ընծաներս պիտ'որ ընդունիս. 4. Ղտանգներէն փախանք. 5. Հովհաննէրը պիտի կորէր. 6. Տերեւները ժողովեցին. 7. Աս նամակներս տանելէն ետեւ. 8. Գուր ստակ կու տայիք.

9. Երկու ժամ քայլեցինք. 10. Իրենց աշխատանքը լմնացուցին. 11. Աս երգերը կը շարագրէիր. 12. Զօրապետը զինուորներն ուզեց. 13. Աս բարի մարգիկները յոգնութիւննին մուցան. 14. Նամակնիդ սեղանին վրայ ձգեցիք. 15. Թաշկինակնիդ ամթռին տակը գտայ. 16. Սակերնիդ կը լմնցընէք նէ, կը խաղաք. 17. Հրոմայեցիք Յունաստանի արուեստները չէին գիտեր, ու պատերազմ գիտնալը բաւական կը սեպէին. 18. Երկայն ատեն զանիկայ փնտռեցի.

1. Պէն պարտա օհարար ում. 2. Սէշ շափուտ լուրջը ետէր սինիշ. 3. Սեն հեղեղեցիքի քարու լեռնէն սին. 4. Թեւիլեցիքի սափընք. 5. Եւիլեցիքի քարաձափ սընը. 6. Ետքաքարը լեռնաքարը. 7. Պոս Կիլիկիայի կիսիլեքի սինը. 8. Սէշ քարէ վերէր եղնիշ. 9. Իտի սառի եկրիլեքի. 10. Բեռնի եղնիլեքի, եւիլեքի կիլիկիլեք. 11. Պոս շարքիլեքի ետքայօր ուրու. 12. Սերասիքի սառիլեքի եւիլեքի. 13. Պոս էյի սարսիլեքի եղնիլեքի սինը. 14. Սէշիլեքի կիլիկիլեքի սինը. 15. Ետքաքարը կիլիկիլեքի կիլիկիլեքի սինը. 16. Գոսպալեքի կիլիկիլեքի կիլիկիլեքի սինը. 17. Բոսալեքի կիլիկիլեքի սինը. 18. Խոսյլեքի կիլիկիլեքի սինը.

Բ. 1. (Saluer)-le de loin. 2. Il veut que vous (chanter, սո. ներ.) 3. Quand les voleurs (siffler, անց. յառ.) pour s'avertir, je (distinguer, անց. որ.) vingt brigands qui venaient sur moi. 4. (Compter) combien il y a de personnes. 5. Sa grande dépense (consumer, թէա. ներ.) son bien. 6. Combien voulez-vous qu'il vous en (donner, սո. անկ.)? 7. Je ne voudrais pas qu'ils (parler, սո. անկ.) si haut. 8. Je ne (penser) pas que vous l'(consulter, սո. գեր.) 9. Cette pièce de bois en (tomber) l'(frapper, անց. ան.) à la tête. 10. Il (parler) très-bas, de peur qu'on ne

l'(écouter, սո անկ.) 11. Quoiqu'ils (crier. սո. գեր.) de toutes leurs forces, on ne les entendit pas. 12. Quand j'en (parler, ապ. անց.) au ministre, je viendrai vous voir. 13. Il a fallu que nous (marcher, սո. անկ.) toute la nuit. 14. Que penseriez-vous d'un fils qui (attenter, թէա. անց.) à la vie de son père? 15. Faut-il que vous (demander, սո. ներ.) toujours ce qu'il m'est impossible d'exécuter? 16. Je ne veux, pas que vous me (flatter, սո. ներ.); je veux, au contraire, que vous me (déclarer, սո. ներ.) franchement ce que vous en (penser). 17. Je ne serais pas venu à bout d'achever, quand j'(travailler, թէա. անց.) toute la journée. 18. Quand vous (balayer, ապ. անց.) la chambre, vous (essuyer, ապ.) les armoires, les tables et les chaises.

1. Անիկայ հեռուանց ողջունէ. 2. Մուղէ որ երգէք. 3. Երբ որ գողերն իրարու ազդելու համար սուլեցին, քսան շարագործ տեսայ որ վրաս կու դային. 4. Համրէ քանի հոգի կան. 5. Իր մեծ ծակքն ինչքերը կը լմնցընէին. 6. Ի՞նչ կ'ուզէիր որ տար. 7. Չէի ուզեր որ այնչափ բարձր խօսէին. 8. Չէի կարծեր որ իրեն խորհուրդ հարցուցած ըլլայիք. 9. Աս փայտին կարոն իյնալով, գլխին զարկաւ. 10. Շատ կամաց կը խօսէր՝ որ չըլլայ թէ մոխի ընեն. 11. Թէեւ իրենց բոլոր զօրութեամբը կը կանչէին, բայց լսող չեղաւ. 12. Աս բանիս վրայ պաշտօնէին խօսելէս ետեւ քեզի կու գամ. 13. Հարկ եղաւ որ բոլոր գիշերը քայլէք. 14. Ի՞նչ կ'ըսէիր որդւոյ մը վրայ՝ որն որ հայրը մեղքընելու ետեւէ ինկած ըլլայ. 15. Ինչո՞ւ միշտ անանկ բաներ կ'ուզես ինձմէ, զորոնք չեմ կրնար ընել. 16. Չեմ ուզեր որ ինձի շողքորթես, հապա կ'ուզեմ որ մտածածդ համարձակութեամբ յայտնես. 17. Բոլոր որն ալ աշխատելու ըլլայի, չէի կրնար գլուխ հանել. 18. Սենեակն աւելեց ետեւ, պահարաններուն, սեղաններուն ու ամթռներուն վրայ սրբէ.

1. Օնա ուղարկում ելում վեր. 2. Իմեւր է պէր շէլ լաւբարւոյնը. 3. Խըբըլըբըն պէրեպէրնէն եւպէր վերեւ էլնն ըւլըբ լաւբարւոյնը կէպէ, կէօրդեմ էն էն պէրեւէ էկըթ ինքեւրդեմ կէլնյօր ուրոմ. 4. Սոյ պար գաւ էնէն վար. 5. Հարարէն զեարե խարճը՝ մալընը ինք լեթ էտեր իրէ. 6. Նե՞ իմեւր իրէն էն վերէյրդեմ. 7. Իմեւրդեմ իրէն էն օ գարար զէտ լաբըրըբ երէյնդեմ. 8. Սանմալ ըրըմ էն օն րանըլըն օլաւընը. 9. Օ օրոմն զարլաւը րեյն-ըն-պ պաշընա վո-րարոմ. 10. Ինքեւրդեմն իրէն էն էն էն-օլըբ իրէ. 11. Նե գարար լաւբարւոյնըն էրէն գարար լաւբարւոյնըն ըսարոմ, էնէն էն ինքեւրդեմ. 12. Պոմ մալընըն ինքեւրդեմն մանըպարըլ լաբըրըբ էրէնդեմն օնըրոմ պէն կէլըբ իմ. 13. Պե-նէնն կէճէ էն-ըն-օլըն օնըրոմ օլարոմ. 14. Պարարընըն էրէն լաւբարւոյնըն ինքեւրդեմն ըսարոմ, էնէն էն ինքեւրդեմ. 15. Նե՞նն էն վարըն էրէն ինքեւրդեմն լաւբարւոյնըն. 16. Իմեւրդեմ էն օրոմն էրէն, գարարըն էն վար ըսար իմեւր իմ էն պարարտն րէյնդեմ. 17. Պե-նէնն կէնն րե լաւբարւոյնըմ, էնէն պէրեւէն լաւբարւոյնըն. 18. Օրոմն պէ-նէն-րարտն էն օնըրոմ րալընըն, գարարըն էն էն էն-օլըն էն-օլըն-նէն-նէն.

3. ԵՐ ԿՐՈՐ Կ Լ Ծ ՈՐ ԿՈՒԹ Ի Ի Ն

Ա. 1. Nous (punir) les paresseux. 2. Ils (ensevelir) les morts. 3. Vous (nourrir) beaucoup d'oiseaux. 4. Nous (adoucir, *անց. որ.*) ses peines. 5. Nabuchodonosor (embellir) Babylone. 6. Ainsi donc (périr) les ouvrages des hommes! 7. Il (engloutir, *անց. որ.*) les morceaux sans les mâcher. 8. Les fruits ne (nourrir) pas autant que la viande. 9. Il est juste de lui rendre ce qu'il (fournir, *անց. ան.*) pour vous. 10. Les bons rois (jouir) d'un grand bonheur. 11. Je ne crois pas que la mer (engloutir, *սո. ներ.*) tant de vaisseaux. 12. L'air (retentir) des cris de joie. 13. Ils (remplir, *անց. որ.*) en peu de temps ce grand fossé. 14. Nous ne vous (avertir) plus. 15.

Tu (fournir, *դեր.*) des preuves de ton ingratitude. 16. Je ne pensais pas qu'ils (remplir, *սո. դեր.*) leur coffre d'or et d'argent. 17. Je (rougir) dans l'âme de me voir obligé d'accuser ce grand coeur. 18. Il voulait que la fortune (obéir, *սո. անկ.*) à ses vœux. 19. Tous ses desseins (aboutir) à cela. 20. Il faut que vous en (avertir, *սո. ներ.*) vos parents.

1. Ծայլերը կը պատժենք. 2. Մեռելները կը թաղեն. 3. Գուր շատ թռչուն կը սնուցանենք. 4. Իր տառապանքը մեղմեցնենք. 5. Նաբուքոնոսոր Բաբելոն կը զարդարեր. 6. Այսպէս ուրեմն կը կորսուին մարդիկներուն գործքերը. 7. Առանց ծամելու պատանները կլլեց. 8. Պտուղները մոխրի շէն սնուցանենք. 9. Իրաւունք է որ քեզին համար տուածը հատուցանես. 10. Բարի թաղաւորները մեծ երջանկութիւն մը պիտի վայելեն. 11. Չեմ կարծեր որ ծովն այնչափ նաւեր կլլէ. 12. Օգն ուրախութեան ձայներէն կը խօսեր. 13. Ան մեծ փոքր քիչ ատենուան մէջ լեցուցին. 14. Մենք ձեզին սլ ազդարարութիւն պիտի չընենք. 15. Գու ապերախութեանդ նշանները ցուցցած էիր. 16. Չէի կարծեր որ սնտուկին ոսկուով ու արծաթով լեցուցած ըլլային. 17. Մտքիս մէջ կ'ամբնայի աս մեծ սիրտն ամբաստանելու ստիպուած ըլլալուս համար. 18. Արեւը որ բախան իր բաղձանքին հնարանդի. 19. Ամէն իր խորհուրդներուն վախճանն աս է. 20. Պէտք է որ աս բանս ծնողացդ իմացնես.

1. Թե՛սպէլներն ձեռնըն վերէն էն. 2. Իօն-լընն կէօրդեմ. 3. Սէն լօթ գուշ պէ-լըն պէնը. 4. Տերդ-լընն ինքեւրդեմ. 5. Նաբոնոսոր Պարարըն րար. 6. Իօն էն էն-անըն ինքեւր պո-կէճէն էօլ օլըր կէրեր. 7. Լօթալընը ինքեւրդեմն եւրոմ վերդեմ. 8. Մեյն-լըն էրէն գարար գո-վէն, նախագար վերեւը. 9. Սէնն էնն վերդեմն էօրեւէն նախագար

արք. 10. Էյն զարեշահարդերդ զեօյն-ի իգողարտ օլ-
 լածագար. 11. Սանաս զիդեիդ օ գորար ինօի ետի-
 սան. 12. Հեօլ շարլբօ սեօնդեի եօնիեր իդի, սեօր
 զիեր իդի. 13. Օ զեօյն-ի շոգորոն ալ զագըն ինքն-
 դի րօլորոգորոլար. 14. Պիլ սիդե արլբօ նասիհալի
 զիերօյնօիդ. 15. Սեօն նասիերլոգոնանն ինքնլո-
 րըն իեօնիերօյն իդի. 16. Սանաս ըրբօ զի սանդբ-
 լարըն արլբօ զի ինօի ինքն րօլորոգորոլար գորար.
 17. Պոն ադիօ զանըն ինքիերիե իեօյնի ելիօյն զի-
 դոն օլորոգոնօ գալիօնօն օնլանըն ըրբօ. 18. Իօնիեր
 իդի զի զիեօ զիդիօ ինքորիս սոյոնան. 19. Ճեօ
 դեօնօիեօիեօն ինքիեօնի սոն գորո. 20. Պոն զիդի
 օնլարըն գորոնօրօյն արբ.

Բ. 1. Il (ternir, *անց. ար.*) sa gloire. 2. Ain-
 si s'(évanouir) les empires et les nations! 3. C'était
 lui qui (fournir) du blé à l'armée. 4. Je ne pourrais
 jamais me persuader que cela (nourrir, *սո. անի.*)
 si bien. 5. Pensez-vous qu'ils (remplir, *սո. ներ.*)
 leurs devoirs? 6. Ne fallait-il pas que les pay-
 sans (nourrir, *սո. գեր.*) les soldats? 7. J'espère
 que vous (accomplir, *ապ.*) ses désirs. 8. Est-il pos-
 sible qu'on (punir, *սո. ներ.*) de mort une si légère
 faute? 9. Il ne croyait pas que cela me (réjouir, *սո.
 անի.*) 10. Je souhaite qu'il (réussir, *սո. ներ.*)
 dans son dessein. 11. Les nouvelles coutumes (abo-
 lir) les anciennes. 12. En (réunir, *ընդ. ներ.*) toutes
 ces preuves, on en conclut qu'il est innocent. 13.
 Cela (adoucir, *թեա. անց.*) un peu votre mal. 14. Ils. (démolir,
 թեա. *անց.*) cette maison, si on ne les en eût détour-
 nés. 15. Son armée va toujours en (grossir, *ընդ.
 ներ.*) 16. (Affermir)-le dans sa résolution. 17.
 Après (réfléchir, *աներ. անց.*) huit jours, il vint me
 dire ce qu'il avait résolu. 18. Nous (saisir, *անց. ար.*)
 le voleur au moment où il s'échappait.

1. Իր փառքը նսեմցուց. 2. Ասանկ կը կոր-
 սուին տերութիւններն ու ազգերը. 3. Քանակին
 ցորենը հոգացողն ինքն էր. 4. Չէի կրնար համո-
 զուիլ որ ասիկայ անանկ աղէկ սնուցանէ. 5. Ար կար-
 ծէք որ իրենց պարտքերը կը կատարէն. 6. Պէտք
 չէր մի որ գեղացիները զինուորները կերակրած
 ըլլային. 7. Ար յուսամ որ իր բաղձանքները կը
 կատարէք. 8. Արեւի բան է որ ասանկ թեթեւ
 յանցանքի մը համար մահուան գատապարտեն. 9.
 Չէր կարծեր որ ասիկայ զիս ուրախացնէ. 10. Ար
 բաղձամ որ խորհուրդը գլուխ հանէ. 11. Նոր
 սովորութիւնները հինները կը ջնջեն. 12. Աս ամէն
 վկայութիւնները ժողովելով, եզրակացուցին որ ան-
 մեղ է. 13. Ասիկայ քիչ մը ցաւերնիդ պիտի մեղմէ.
 14. Ետ կեցուցած չըլլային նէ, աս սուսն կոր-
 ծանաւ կըլլային. 15. Իր զորքն էրթարով կը
 բազմանայ. 16. Չիքն իր առաջադրութեան մէջ
 հաստատէ. 17. Ութը որ մտածելէն ետեւ, եկաւ
 որոշածն ըսաւ. 18. Գողը փախչելու առեն բըւ-
 նեցինք.

1. Քենդի շանըն զի ինքիերի. 2. Տեօնիեր զի
 ինքիերի զեօյն նադեիօր օլորար. 3. Օրորոնան
 դոնդարըն ինքորի եօնի զիդիսի իդի. 4. Ինանօն
 ըրբօ զի դոն զեօյն էյն զեօնօն. 5. Սանըն արբօ զի
 զիդի դորձարըն ինքն ելիօնիեր, ետերիեր. 6. Լալբօ
 դիլ զի իդի զի զեօյնիեր ինքիերի եօնի զիդիսի
 ինքն. 7. Ոնար ըբօ զի օնան դրդիօնի ինքիերի ետեր
 սիդի. 8. Սեօնօն զի զի զեօյն ինքիօն դի գալիօն
 ինքն ինքիօն գալի ելիօնիեր. 9. Սանաս ըրբօ զի դո-
 դանա շարլբօ զիդի. 10. Արընիեր ի զի դեօնան-
 դիդիսիս դաշա ըբօն. 11. Ինքն ըբօն արիօնիեր
 ետիօնի դալիօն ետերիեր. 12. Պոն զի ինքիերար
 դի ետեր ինքիերի, սոնդոն օլորոգոնօ գորար
 զիդի. 13. Պոն դի ալ արբընըն ինքիօնիդի
 զի. 14. Արի դեօնիօնիօն օլորոգոնար, զիդի
 դոն զի եբօն օլորար ըրբ. 15. Օնան ասիերի

իկնորէն զնորմանս 16. Օնո՛ւն տեղի յիշխանութիւնս քաղաքս 17. Սէտեղ ինչն որչափ յիշխանութիւնս սօնորմանս, ինչպէս յիշխանութիւնս վերապահելու յիշխանութիւնս 18. Խըբըն զաւրի տեղիս եւ զաւրիս

4. ԵՐՐՈՐԴ ԼԾՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

1. Je n'(apercevoir*) plus rien. 2. Tu ne (devoir) pas désespérer. 3. Ils (recevoir, *անց. ան.*) quatre lettres. 4. Vous (devoir) aller. 5. Nous vous (apercevoir, *անց. որ.*) de loin. 6. Je (concevoir) bien ce que vous me disiez. 7. Vous (devoir, *թէս. ներ.*) vous conduire autrement. 8. Vous (recevoir) aujourd'hui des nouvelles de votre père. 9. Croyez-vous qu'il (concevoir, *սո. անց.*) de l'amitié pour vous? 10. Il fut obligé de rendre cet héritage avec tous les fruits qu'il en (percevoir, *գեր.*) 11. Il vous (recevoir, *անց որ.*) froidement, quoiqu'il (devoir, *սո. անկ.*) vous témoigner beaucoup d'affection. 12. J'(apercevoir, *անց. սր.*) dans mon antre un jeune homme. 13. Je ne croyais pas que tu (recevoir, *սո. գեր.*) tant de chagrin en cette occasion. 14. C'est lui qui (percevoir) les revenus. 15. Il faut qu'il l'(apercevoir, *սո. անց.*) 16. Il (recevoir, *անց. սր.*) peu de temps après une lettre de Thémistocle. 17. Je ne (concevoir) pas qu'un homme sage puisse s'oublier à ce point. 18. Je ne pensais pas que vous m'(apercevoir, *սո. անկ.*) dans ce tumulte. 19. Il (devoir) revenir sur ses pas.

1. Ալ բան մը չեմ տեսներ. 2. Պէտք չէ որ յուսահատիս. 3. Չորս նամակ ընդունեցան. 4. Պէտք էր որ երթայիք. 5. Մենք զձեզ հեռուանց տեսանք. 6. Ըսածներդ բոլոր աղէկ կ'իմանայի. 7. Պէտք էր որ ուրիշ կերպ վարուէիք. 8. Այսօր հօրերնէդ լուր մը պիտ'որ ընդունիք. 9. Ար կարծէք

* Ասոն տար պէտք արեւոյս քերականութիւնս զայս տեղս ինչպէս 124 հոմարտն ուր ասի յանգիստութիւնս րես:

որ ձեզի համար բարեկամութիւն զգացած ըլլայ. 10. Ան ժառանգութիւնն ու անկից առած շահը ետ տարու հարկաւորեցաւ. 11. Զձեզ շատ պարտութեամբ ընդունեցաւ, թէպէտ եւ պէտք էր մեծ սէր ցուցնել. 12. Անձաւիս մէջ երիտասարդ մը տեսայ. 13. Չէի կարծէր որ դուն ան առթիւն մէջ այնչափ վիշտ ունեցած ըլլայիր. 14. Անկից էր որ եկամուտները կ'առնէր. 15. Պէտք է որ զինքը տեսած ըլլայ. 16. Քիչ մը ետքը թեմիստոկղէսէն նամակ մը առաւ. 17. Չեմ կրնար իմանալ որ խելացի մարդ մը կրնայ մի այսչափ ինք զինքը մոռնալ. 18. Չէի կարծէր որ ան խոսովութեան մէջ զիս տեսնէիք. 19. Պէտք պիտ'որ ըլլայ որ անմիջապէս, գացածին պէս ալ ետ դառնայ.

1. Այսքան պէր չէի իմացներ ու. 2. Իմ տեսնել տեսներէն. 3. Տեղիս տեսնող ալըլուր. 4. Անկի տեսնել. 5. Պէտք է որ ուղիղապէս իմացներ. 6. Տեղիս տեսնել տեսնելն էի զանցս ուր ու. 7. Անկի տեսնել եւ ինչպէս ըլլալը. 8. Պէտք է ինչպէս տեսնել տեսնել տեսնել. 9. Ստիպել տեսնել տեսնել տեսնել տեսնել. 10. Օտարապէս տեսնել տեսնել տեսնել տեսնել տեսնել. 11. Ստիպել տեսնել տեսնել տեսնել տեսնել. 12. Ստիպել տեսնել տեսնել տեսնել տեսնել. 13. Ստիպել տեսնել տեսնել տեսնել տեսնել. 14. Ինչպէս տեսնել տեսնել տեսնել. 15. Օտարապէս տեսնել տեսնել տեսնել տեսնել. 16. Պէտք է ինչպէս տեսնել տեսնել տեսնել տեսնել. 17. Այսքան տեսնել տեսնել տեսնել տեսնել. 18. Ստիպել տեսնել տեսնել տեսնել տեսնել. 19. Չափազանց, այսքան տեսնել տեսնել տեսնել.

5. ՉՈՐՐՈՐԳ ԼԾՈՐԳՈՒԹԻՒՆ

1. Il vous (attendre). 2. On (tondre) les brebis.
 3. Je ne lui (répondre, *անց. որ.*) rien. 4. Ce chien (mordre) les passants. 5. Le soleil (fondre, *անց. ան.*) la neige. 6. Nous n'(entendre, *անց. որ.*) rien de ce que vous nous avez dit. 7. Il nous (attendre, *գեր.*) au passage. 8. Nous (perdre, *անց. որ.*) nos meilleures troupes dans cette guerre. 9. Il m' (répondre, *թէա. անց.*) une sottise, si je l'avais interrogé. 10. Voulez-vous que je vous (attendre, *սո. ներ.*) demain chez moi? 11. Il (répandre, *թէա. ներ.*) volontiers son sang pour la foi. 12. Vous (prétendre) marcher devant lui. 13. Nous (entendre, *անց. որ.*) quelqu'un venir vers nous. 14. Ce prince (perdre) la vie avec la couronne. 15. Ils me (vendre, *անց. որ.*) à un marchand d'esclaves. 16. Il ne croyait pas que nous le (défendre, *սո. անկ.*) contre ses assassins. 17. S'il prenait des précautions, il ne (perdre, *թէա. ներ.*) pas la vie. 18. Ils (répandre, *անց. որ.*) bien de l'argent pour gagner les suffrages. 19. Ne fallait-il pas que vous l'(entendre, *սո. անկ.*)? 20. Croyez-vous que Dieu (suspendre, *սո. ներ.*) encore les effets de sa justice?

1. Չեզի կը սպասե. 2. Մաքիները կը խուզեն. 3. Իրեն ամենեւին բան մը պատասխան չտուի. 4. Աս շունն անցաւորները կը խածնէ. 5. Արեւը ձիւնը հալեցուց. 6. Մեզի ըսածներնէդ ամենեւին բան մը չլսեցինք. 7. Ճամբուն վըայ մեզի սպասած էր. 8. Ամենէն աղէկ գնդերնիս աս պատերազմին մէջ կորսնցուցինք. 9. Իրեն հարցնելու ըլլայի նէ, անպիտան պատասխան մը կու տար. 10. Կ'ուզէք որ վաղը տունը ձեզի սպասեմ. 11. Յօժարութեամբ արիւնը հաւասարի համար կը թափէր. 12. Իր սոջեւէն երթալ կ'ուզէիք. 13. Լսեցինք որ մէկը մեզի կու գար. 14. Աս իշխանը թագին հետ կեանքն ալ

պիտի կորսնցնէ. 15. Չիս մարդավաճառի մը ծախեցին. 16. Չէր կարծեր որ մենք զինքը սպաննել ուզողներէն պաշտպանենք. 17. Չգուշութիւն ըներ նէ, կեանքը չէր կորսնցըներ. 18. Քուէները կամ հաւանութիւնը վաստակելու համար շատ ստակ ծախեցին. 19. Պէտք չէր որ զինքը լսէիք. 20. Կը կարծէք որ Աստուած իր արդարութեան գործերը ալ պիտի յապաղէ.

1. Սիւնէ պէտէյօր. 2. Գօյունւարը ճըրճյօրլար. 3. Օնա նիւ պեր ճէճայ վերջիտի. 4. Օ տեօփէ + քէվէր պեճնէն ըսըբը. 5. Կիւնէլ ճարը երթիտի. 6. Պիւն պեպիւլեթնիլտի նիւ պեր չիւ իշիթիտի. 7. Եօլ իսլիւնտի պիւն պէտէ պէտէյ իտի. 8. Պոս ճէն + իշիտի եւ իշի սս + իրիթի ճայ պէտիտի. 9. Օնա սիւսլ երթեճ + լայտը, ույլունսոն պեր ճէճայ վերջի իտի. 10. Իսլիթի օր սիւնիլ + ի եարըն եճիտ սիւն պէտէյ. 11. Ճամոս կէճիլտի պին սս ճընս ճամընը պեճէր իտի. 12. Ի ճիւնտիւն իշիթի + իսլիթիտի. 13. Պիւրիւն պիւն պօղրոս կէլի սիւնիտոսյոս. 14. Պոս ճըսլ իսճը ի իւ ճօրիւնիտ պէ զայ երթեճ. 15. Պիւն պեր ետիր պաղիթիւննս սսլտըլար. 16. Սանսայ ըտը + ի ճօլիտիւնի ճասլ երթիւլեթնի ելիւտի ճոսոս ճօրոսյալը. 17. Սսճընիւլ լայտը եճօրիւնիտ զայ ելիտիլ իտի. 18. Բիշալարը, եարտըն ելի իշիթիտի իշիւն չօթ ճարս իարճ ելիտիլ. 19. Օնոս իշիթիտի պիւնիլ օր իտի. 20. Ալլան + իտիտիտի իճրալընն պանս կէճիլիթիճէ + օր սանըր օրնըլ.

6. ՉՈՐՍ ԼԾՈՐԳՈՒԹԵԱՆՅ ՎՐԱՅ ԳԻՏԵԼԻԹ

1. Il (nager) dans le fleuve. 2. Il (recommencer, *անց. որ.*) à chanter. 3. Nous (manger) des fruits. 4. Ils (employer) bien leur temps. 5. Il veut que nous (étudier, *սո. ներ.*) nuit et jour. 6. Je (nettoyer) aujourd'hui ma maison. 7. J'(espérer) qu'il viendra bientôt. 8. Nous (employer) toutes nos forces pour

faire aller ce vaisseau. 9. Je voudrais qu'il (manger *ստ. անկ.*) un peu de pain avant de partir. 10. Hérodote qu'on (appeler) le père de l'histoire (commencer) à écrire. 11. On dit que cet édifice (chanceler). 12. Il est bon que nous nous (réconcilier, *ստ. ներ.*) avec nos ennemis. 13. Il (cacheter) lui-même ses lettres. 14. Nous (célébrer) demain l'anniversaire d'une victoire. 15. Il n'est rien que nous (oublier, *ստ. ներ.*) aussi facilement que les malheurs passés. 16. La mort (révéler) les secrets des coeurs. 17. Il (protéger) l'innocence opprimée. 18. Autrefois vous (employer) différents moyens pour aller à vos fins. 19. Je crois qu'il (achever) demain. 20. Croyiez-vous qu'il (exaucer, *ստ. անկ.*) votre prière?

1. Գեօրգի մէջ կը լողար. 2. Նորէն երգելու սկսաւ. 3. Մենք պտուղ կ'ուտենք. 4. Ատենին աղէկ կը գործածեն. 5. Կ'ուզէ որ գիշեր ցորեկ ուսման ետեւէ ըլլանք. 6. Այսօր տունս պիտի մաքրեմ. 7. Կը յուսամ որ քիչ մը ետքը կու գայ. 8. Ան նաւը քաղցրներու համար բոլոր զօրութիւնն ի գործ կը դնէինք. 9. Կը բաղձայի որ ճամբայ ելլելէն յառաջ քիչ մը հաց ուտեր. 10. Հերոդոտոս, որն որ պատմութեան հայր կը կանչուի, գրելու կը սկսէր. 11. Աս տունը կ'երերայ, կ'ըսեն. 12. Աղէկ է որ թշնամիներնու հետ հաշտուինք. 13. Նամակներն ինք անձամբ կը կնքէ. 14. Վաղը յաղթութեան մը տարեգարծի հանդէսը պիտի կատարենք. 15. Անցած վիշտերուն պէս բան մը շուտ չենք մոռնար. 16. Մահը սրտերուն ծածուկները դուրս կը հանէ. 17. Հարստահարած անմեղութիւնը կը պաշտպանէր. 18. Յառաջ ձեր վախճանին հասնելու համար զանազան միջոցներ կը գործածէիք. 19. Կը կարծեմ որ վաղը պիտի լմնցընէ. 20. Կը կարծէիք որ ձեր աղաչանքը պիտի լսէր.

1. Չայրս ինչեյօր ուրախ. 2. Ինչիտէն (նիւր-իւ) չաղբժանա պաշտար. 3. Պէշ յէյիւ եէր էլ. 4.

Վաղը լուրջ էրէ գուլանբար. 5. Իտէր է ինչէն ինչտէն էլ էնտէնտէն տէրէն. 6. Պա- ին էիտէն ինչտէնտէն. 7. Ուրա բժ էն աշ-տէնտէն ինչէր. 8. Օ ինչէն էնտէնտէն էնտէն ինչտէն- ինչտէն էն աշտէն բար. 9. Արտէն էտէն էնտէն ինչտէնտէն էնտէնտէն էնտէնտէն. 10. Հէտէնտէն էնտէն ինչտէն էնտէնտէն էնտէնտէն էնտէնտէն. 11. Պա- էլ աշտէնտէն էնտէն. 12. Տէնտէնտէնտէնտէնտէն էնտէն էնտէն. 13. Մտէնտէնտէնտէն էնտէն էնտէնտէն. 14. Իտէնտէն էնտէնտէն էնտէնտէնտէն. 15. Կէնտէնտէնտէն էնտէնտէնտէն էնտէնտէն. 16. Իտէնտէնտէն էնտէնտէնտէն էնտէնտէնտէն էնտէնտէն. 17. Չտէնտէնտէնտէն էնտէնտէնտէնտէն. 18. Իտէնտէնտէն էնտէնտէնտէնտէն էնտէնտէնտէնտէն. 19. Ստէնտէնտէնտէն էնտէնտէնտէնտէն. 20. Ստէնտէնտէնտէնտէն էնտէնտէնտէնտէն էնտէնտէնտէնտէն.

Բ. 1. Il y a longtemps que je (servir) ma vieille mère infirme. 2. Mon nom (devenir) cher aux siècles à venir. 3. Deux ou trois ans d'étude lui (ouvrir, *անց. ան.*) l'esprit. 4. On peut servir Dieu en (servir) le roi. 5. Il (devenir, *անց. որ.*) comme le roi des autres hommes. 6. Les vents contraires nous (retenir, *անց. որ.*) longtemps à Tyr. 7. Ne le croyez pas, il (mentir) effrontément. 8. Il (parvenir, *անց. որ.*) de bonne heure à l'épiscopat. 9. Après (obtenir, *աներ. անց.*) de lui la liberté de son pays, il la (soutenir, *անց. որ.*) par les armes. 10. Si j'allais à la campagne, il (venir, *թէա. ներ.*) m'y trouver. 11. Il y a dix ans qu'il me (servir) et me (servir, *թէա. ներ.*) encore, s'il le pouvait. 12. Nous (parvenir, *անց. որ.*) bientôt à la porte du temple. 13. Une rougeur subite (couvrir, *անց. ան.*) son visage. 14. Il faut que je (partir, *ստ. ներ.*) aujourd'

hui pour Paris. 15. Je ne croyais pas que vous (venir. ստ. անկ.) si tôt. 16. Je le (tenir) bien, il ne m'échappera pas. 17. Le bruit de cette action (parvenir, անց. որ.) jusqu'aux oreilles de Sésostris. 18. Il veut que son fils (tenir, ստ. ներ.) toujours les yeux baissés. 19. L'armée (souffrir, անց. ան.) beaucoup dans sa marche, faute de provisions. 20. Il (retenir) injustement un bien qui m'(appartenir).

1. Հատ ատեն կայ որ հիւանդ պառաւ մօրս կը ծառայեմ. 2. Իմ անունս ապագայ դարերուն սիրելի պիտ'որ ըլլայ. 3. Երեք չորս տարւան ուսումն իր խելքը բացաւ. 4. Թագաւորին ծառայելով մարդ կրնայ Աստուծոյ ալ ծառայել. 5. Անկիայ ուրիշ մարդիկներուն թագաւորին պէտեղաւ. 6. Հակառակ հովերը երկայն ատեն զմեզ Տիւրոս արգելեցին. 7. Իրեն մի հաւատար, անամթութեամբ կը ստէ. 8. Ինք շատ շուտ եպիսկոպոսութեան հասաւ. 9. Անկից իր գաւառին ազատութիւնն ընդունելէն ետեւ, զինքով ալ հաստատուն պահեց. 10. Գեղ երթալու ըլլալինէ, կաւ դար հոն ալ զիս կը գտնէր. 11. Տար տարի է որ ինձի կը ծառայէ, ու թէ որ կարենար՝ աւելի ալ կը ծառայէր. 12. Քիչ մը ետքը տաճարին գուռը հասանք. 13. Իր երեսը յանկարծական կարմրութիւն մը ծածկեց. 14. Փարիզ երթալու համար այսօր ճամբայ ելլելու եմ. 15. Չէի կարծեր որ այսչափ շուտ գաք. 16. Չինքն աղէկ կը բռնեմ, ձեռքէս չիկրնար ազատիլ. 17. Աս գործքիս լուրը Աստուծոյսին ականջը հասաւ. 18. Կուզէ որ որդին միշտ աշուրները վարբունէ. 19. Չօրքը պաշար չունենարուն ճամբան շատնեղութիւն կրեց. 20. Անիրաւութեամբ քովը կը պահէ անանկ ինչք մը որ իմն է.

1. Խոյլէ վաղըմբան պէրէ թօժաբարը խառնալ վաղեմէն իրողեմէն ետէր իմ. 2. Պէնիմ իսոյմ կէլեճէր զէմանլարս թըյօնելի, սեղիկի-սլաճագ. 3. Ինչ որեօրն սեղիկի էլմ զննելի ալար. 4. Քիչի գաթիլանա

իրողեմէն եմբիտար Ալլանա որ իրողեմէն ետեղեմէր. 5. Օտիեր աղեղեմէն գաթիլանալ կէլի օլարո. 6. Չարոր ընդկէարլար խոյլէ զէման պիղի Սորորս ալը թօրո-լար. 7. Օնա ինանա, ունանադան եւլան սեօյլեր. 8. Օտիէր չափո-տ զիսո-պլո-թ մանարլանա եկիկշար. 9. Օնորան տեղի էյալեմիկնի աղարեկիկնի ալը թօրան սօնդրս, սելան ըլա օ աղարեկիկնի գալի սագլար. 10. Քեօյէ կիտեճէր օլալարըմ, օրայս որ կէլեղ պէնի պուլար ուրո. 11. Օն սեղի պիւր զի պանա իրողեմէն երեյօր, գորարեմի օլալարը պանա զէարե որ ետեր իրի. 12. Պիւր ալ սօնդրս հէլեմէն գաթո-ոունա եկիկշար. 13. Օլ սաալ պիւր թըրմըլըլըթ որըր եկի-դեմի-գաթա-րը, պիւրեմն պիւր թըթ թըրմըլը օլարո. 14. Իլ ելուեմ Փարիզը կիկնի կիկն պո-կէն եօլա ղըթալալըլըմ. 15. Սանալ ըրըմ զի պո-գաթար չափո-տ կէլեմէնիլ. 16. Օնո-էյիճէ ին-նեմո-լ ում, էլիսիկն գալանալ. 17. Պո-վագանըն խապիկն Սեօսիկնի գորաղընա եկիկշար. 18. Իսիւր զի օլա-հեր վագի կէօղեմէնի աղա-լա ին-նան. 19. Չաիւրէ օլալարըլը էլիկն սաթեր էօլալա ղթ սըթիկն ղէտի. 20. Նանագթ եերէ մալըմէն եանընոր սագլար.

գ. 1. Cet homme-là me (plaire) beaucoup. 2. Ce chemin (conduire) à la ville. 3. Je vous (plaindre) extrêmement. 4. Je le (reconnaître) parfaitement. 5. Je ferai ce qu'il vous (plaire, սպ.) 6. Il ne vous (craindre) guère. 7. Il (paraître, անց. որ.) comme un éclair. 8. Après avoir dit cela il se (taire, անց. որ.) 9. Il me (contraindre, անց. որ.) à le dire. 10. C'est le soleil qui (cuire) tous les fruits. 11. Alors (paraître, անց. որ.) cet homme si admirable. 12. Il (joindre, անց. որ.) les deux jardins. 13. Croyez-vous que nous le (craindre, ստ. ներ.)? 14. Je ne voudrais pas qu'on me (reconnaître, ստ. անկ.) 15. Il a des ennemis, mais ils ne (paraître) pas. 16. Je te (plaindre) de tomber dans ses mains redoutables. 17. Ne

vous (contraindre) pas pour moi. 18. On (cuire) du pain dans toutes les villes pour les troupes. 19. Il y a des sauvages qui se (peindre) le corps et le visage. 20. Moïse (conduire, *անց. որ.*) le peuple d'Israël.

1. Աս մարդս ինծի շատ հաճոյ է. 2. Աս ճամբան քաղաք կը տանի. 3. Վրադ շատ կը ցաւիմ. 4. Զինքը կատարեալ աղէկ կը ճանչնամ. 5. Չեզի հաճոյ եղածը կ'ընեմ. 6. Չեզմէ գրեթէ ամենեւին չեվանար. 7. Փայլակի մը պէս երեցաւ. 8. Ասիկայ ըսելէն ետեւ լուց. 9. Զիս ան բանն ըսելու ստիպեց. 10. Արեգակն է որ ամէն պտուղները կը հասցընէ. 11. Ան ստեն երեցաւ աս զարմանալի մարդը. 12. Ան երկու պարտեզները միացուց. 13. Կը կարծէք որ իրմէ կը վախնանք. 14. Չէի ուզեր որ զիս ճանչնային. 15. Թշնամիներ ունի, բայց չեն երեւնար. 16. Իր սարսափելի ձեռ ուրներն ինալուգ վրայ կը ցաւիմ. 17. Ինծի համար նեղութիւն մի քաշէք. 18. Ամէն քաղաքները զենուորաց համար հայ կ'եփուէր. 19. Վայրենիներ կան որ մարմիններն ու դէմքերնին կը ներկեն. 20. Մովսէս Իսրայէլացուց ժողովրդեան առաջնորդեց.

1. Պոս սրամբան չեք հաղչ էրէր իմ. 2. Պոս եւլ շեմերէ չեքարըր. 3. Սէնի չեք անըր ըմ. 4. Օնոքէն էյն իւանըր ըմ. 5. Սեղէ մագդոն լուան էրէր իմ. 6. Չեմն սեղեմն էնիլ գորգոն. 7. Շիմնէն կեպէն իտրիւնդի. 8. Պոսնոս որտիտրէն սննդա սոս լուոս. 9. Պէնի պոնոս որտիտրէն շեմոնըր էրիմ. 10. Չեր մեյվելերի եկելիլորիէն կեմնէլ որի. 11. Պոս անայոյ որտիմ լու եւնարտի կետրիւնդի. 12. Օ էի պոնիլիլիլի որի. 13. Սանըր սընըլ էի ընդոն գորգոն ըլլ. 14. Իսիւնիլ էրիմ էի պէնի իւանըր ըմ. 15. Տիւնը մանլարը լար սմա, կետրիւնիլիլի. 16. Օնոն գորգոնը ելն ալիւնա որիւնիլիլի էյնի անըր ըմ. 17. Պէնիմ էյնի պոնիլիլի չեմիլիլի. 18. Աս էր էյնի գեր շեմիլիլի որտի էտէն էիլիլի էրի. 19. Ետպանի սրամլար

էր է ինիլիլիլի է էնիլիլիլի պոնուրը. 20. Մոսս Իսրայէլ շեմիլիլիլի գըլուըր էրիմ.

Գ. 1. Ils l'(contraindre, *անց. ան.*) à se battre. 2. Son courage (croître) avec les périls. 3. Je n'aurais jamais cru que vous l' (craindre, *սո. դեր.*) 4. Un rayon de joie (paraître, *անց. որ.*) dans ses yeux. 5. C'est un homme qui mérite qu'on le (plaigne, *սո. ներ.*) 6. Ils (connaître, *անց. որ.*) que le danger devenait pressant. 7. Ils nous (peindre, *անց. որ.*) des couleurs les plus noires. 8. On peut toujours dire des choses qui (plaire, *սո. ներ.*) 9. Ces eaux (cuire) un oeuf en moins de cinq minutes. 10. Voilà encore un chemin que je ne (connaître) pas. 11. Il vous a bien dit telle chose, mais il vous en (taire, *անց. ան.*) 12. Ces arbres (produire) de bons fruits. 13. Autrefois on (oindre) les athlètes pour la lutte. 14. Il ne fallait pas que vous le (craindre, *սո. անկ.*) tant. 15. Il ne convenait pas qu'on vous y (contraindre, *սո. անկ.*) par force. 16. Croyez-vous qu'ils vous (connaître, *սո. անց.*)? 17. Tout ce discours se (réduire) à prouver que vous avez tort. 18. Je souhaitais qu'ils (joindre, *սո. անկ.*) leurs efforts. 19. Sa rage allait toujours (croître, *ընդ. ներ.*) 20. Ils nous (conduire, *անց. ան.*) par des défilés.

1. Զինքը կուտելու ստիպեցին. 2. Քաղաք թիւր վտանգներուն հետ կ'աճէր. 3. Չէի կրնար հաւատալ որ դուք իրմէ վախցած ըլլայիք. 4. Աշուրներուն մէջ ուրախութեան նշոյլ մը երեցաւ. 5. Աս մարդս արժանի է որ վրան ցաւ ունեցուի. 6. Ճանչցան որ վտանգն աւելի ստիպողական կ'ըլլար. 7. Զմեզ շատ գէշ մարդու պէս ձեւացուցին. 8. Մարդ կրնայ միշտ անանկ բաներ ըսել որ հաճոյ ըլլան. 9. Աս ջրերը հինգ րոպէէն քիչ ստենուան մէջ հաւկիթ մը կ'եփեն. 10. Ահաւասիկ ուրիշ ճամբայ մ'ալ որն որ կոս չէի ճանչնար. 11. Քեզի

աս բանս ըսաւ. բայց ուրիշ շատ բաներ ալ լռեց.
 12. Աս ծառերս աղէկ պտուղներ կը բերեն. 13.
 Յառաջագոյն դօտեմարտութեան համար բմբիշները
 կ'օժէին. 14. Պէտք չէր որ իրմէ այնչափ վախնայիր.
 15. Չէր վայլեր որ զձեզ բռնութեամբ ան բանին
 ստիպէին. 16. Կը կարծէր որ զձեզ ճանչցած ըլլան.
 17. Բոլոր աս խօսքս ձեր յանցանք ունենալը ցու-
 ցրենլու կը ծառայէ. 18. Կը բաղձայի որ իրենց
 ճիգը միացրնէին. 19. Կատաղութիւնն երթալով
 կ'աճէր. 20. Զմեզ նեղ ճամբաներէ տարին.

1. Օնո՞ւր Կեօյն-շէյն զօրլարարար. 2. Թե՛նիւնէր
 արեւորձմ ինիւնիս Կե արեւար ըսը. 3. Ինանամաղ
 ըսը՞ չի սեղ օնորան քօրքօն-շ օլլայըրընը. 4. Կեօյնըրին-
 Կե Կեր շալլը՞ շէօլնի կեօրին-Կե. 5. Պո՞ւ չիշինին
 ի-ղէրինէ աճըմա՞ք հաքք արը. 6. Թե՛նիւնէր Կեան Կեյարե
 Կե-ձայեր օլլայօր Կեյնի Կոն-յոն-լար. 7. Պիշի զէ՛ք Ֆէնա
 Կեամ Կեյնի իարե՞ք էլարիւր. 8. Քիշի ձեր ան մաքոն-
 օլլա՞մք շէյնի Կեօյնի Կեյնի. 9. Պո՞ւ սո-լար Կեշ Կե-
 քիքե Կեին աղ զաքընի իշինարե Եոն-մո-րեա Կեյնիւրիւր.
 10. Իշինէ Կեյնի՞ ինանըմարընը՞ Եօլլարարան Կեյնի Կեան.
 11. Պոն-նո՞ւ սանա Կեյնի աճմա, զքք շէյ ի-ղէրինէ Կե
 սեւ զըքարմարը. 12. Պո՞ւ աղաճլար Կեյն Կեյնի ձաքը
 Երեյնիւր. 13. Ի՞՞՞՞՞՞ զամանորա Կեյնի զանլար ի-ղէրինէ
 կե-րեշ իշին Եաղ սե-րերիւր իրի. 14. Օնորան օ քարար
 քօրքօնմալլայըրըն. 15. Օլլ շէյ իշին սեղէ զօր էլնիւն
 Եաքընաղ արը. 16. Սանըր սընըլ չի սեղի ինանընը
 օլլանլար. 17. Պո՞ւ ճեօի սեօյնի Ենձամը սեղին քա-
 Կանանլը օլլանընը իստարի Երեյ. 18. Արդիւն-լար իրի՞մ
 չի Կեյնիւրե Եալլայըրարար. 19. Աղիւնլըլը կեյնիւրիւ-
 ճե արեւար ըսը. 20. Պիշի Կեար Եօլլարարան կեօլնիւր-
 Կե-լար.

7. ԿՐԱՆՈՐԱԿԱՆ, ՉԷՉՈՔՈՒՓՈՒԱԴԱՐՉԲԱՅԻՐ

Ա. 1. Je (obliger, *անց. որ.*) de céder. 2. Il (hair) de tout le monde. 3. Tu (châtier) de ton imprudence. 4. Il (tuer, *անց. որ.*) par son fils. 5. Combien de pauvres (oublier)! 6. Les biens de notre père (vendre, *անց. ան.*) 7. Vous (inviter) à cette cérémonie. 8. Ils (effrayer) pour peu de chose. 9. Son frère (rendre) à ses parents. 10. Les Syriens (chasser, *անց. որ.*) de la citadelle. 11. Votre père (avertir) de vos crimes. 12. Quelques-uns (priver, *անց. որ.*) de la sépulture. 13. Nous (obliger, *անց. ան.*) de travailler toute la journée. 14. Ils (punir) quand ils (interroger, *ապ. անց.*) 15. Nous assaillir, *անց. որ.*) par un vent épouvantable. 16. Ils dirent au roi que nous (trouver, *դեր.*) dans un navire phénicien. 17. Je ne croyais pas qu'il (aimer, *սո. անկ.*) de son père. 18. Pensez-vous qu'ils (épouvanter, *սո. ներ.*) pour si peu de chose? 19. L'agneau (emporter, *թէա. անց.*) par le loup, si le berger l'avait abandonné. 20. Je souhaiterais que cette chambre (nettoyer, *սո. անկ.*) avec plus de soin.

1. Թող տարու, Եա քաշուերու հարկադրեցայ.
 2. Ամենէն կ'ապի. 3. Անխոհեմութեանդ պատիժը
 պիտի կրես. 4. Իր որդիէն սպանուեցաւ. 5. Որչափ
 աղքատներ կը մոռցուին. 6. Հօրերնուս ինչքերը
 ծախուեցան. 7. Աս հանդիսութեան պիտի հրաւի-
 րուիք. 8. Քիչ մը բանէ կը վախնային. 9. Խղայրը
 իր ծնողացը դարձուած էր. 10. Ասորիք միջնարե-
 դէն վաճառուեցան. 11. Հայրդ յանցանքներուդ
 լուրն առած էր. 12. Ոմանք թաղմանէ զրկուեցան.
 13. Բոլոր օրը աշխատելու հարկաւորեցանք. 14.
 Հարցափորձ մտնելէն Ետեւ պիտի պատժուին. 15.
 Ահագին հովի մը բռնուեցանք. 16. Թագաւորին
 սին որ մենք Փիւնիկեցւոց նաւի մը մէջ գտնուած

էինք. 17. Չէի կարծեր որ հօրմէն սիրուած ըլլար.
 18. Կը կարծէք որ այսչափ քիչ բանէ կը վախնան.
 19. Հովիւը թող տուած ըլլար նէ, զառնուկը
 զայլէն կը յափշտակուէր. 20. Կը բաղձայի որ աս
 սենեակս աւելի զգուշութեամբ մաքրուած ըլլար.

1. Գօյ վերջէն վեճոյն-ը օլորո՛ւմ. 2. Տէնէտ
 ալի՛ մոն-տարվէն երբեր. 3. Թեոպիլոսի շէնի
 ռըն վե՛տե՛տ սին. 4. Բէնդի եվլարընոն քալիլ օլորո-
 5. Նէ քարաբ ֆոքըրըն ունո-որո-լըր. 6. Փեդերի-
 միլի մալլըրը ալլըրը. 7. Պո- ղիւնիէր րալիլ օլըմադ
 ռընը. 8. Պիբ ճիւն շէյրէն քօրքար ըրըրը. 9. Գար-
 րալը ալլըրընա իւալիլ օլըմալ ուրո- . 10. Սի-
 բանիլիլ իլ քալիլի ճօգըրըն-լըր. 11. Փեդերի
 քարալալլըրըն իալիլիլ ալլըն ըրը. 12. Պալլըր
 իւտի-լիլ շայիլ օլըմալլըր. 13. Պի-իլի-ն ին-ն
 ըլլըմալ մեճոյն-ը օլըրո-ք. 14. Թեֆիլիլ օլըն-որո-ք-
 րոն ունըրա ճիւլըրը վերիլիլիլ. 15. Շիքիլիլ ղիլ
 բի-լիլիլ ին-իլիլ-լըրո-ք. 16. Փարիլընա րեդիլիլ քի
 ղիլ Փոնիլիլլըրըն իւտիլ իլիլիլ րո-լըն-մոն-ը ու-
 րո-ք. 17. Սանալ ըրըմ քի քեդերիլիլիլ սեվիլիլ
 օլըն-ն. 18. Սանըր ռընը քի օ քարաբ ալ շէյրէն քօր-
 քարըր. 19. Չօղան րըրոքիլ օլըմալը, քո-լը-
 քո-րիլիլ քո-քըրը ըրը. 20. Արիլ-լըր իտիլ քի ղո-
 օրա շէյրէն րեքքալիլ ըլա իւտիլիլիլ օլըմալը.

Բ. 1. Mon frère (sortir, *անց. ան.*) 2. Les As-
 syriens (disparaître, *անց. ան.*) 3. Nous (descendre,
զեր.) bien bas. 4. Ils (marcher, *անց. որ.*) longtemps
 ensemble, 5. Ils (arriver, *անց. ան.*) d'Espagne. 6.
 Croyez-vous qu'ils (partir, *սա. անց.*)? 7. Dès que
 nous (entrer, *անց. յառ.*) dans la voiture, il par-
 tit. 8. Le voleur (échapper, *անց. ան.*) de prison. 9.
 Il (aller, *անց. ան.*) au-devant de son frère. 10.
 Vous (descendre, *զեր.*) de votre char. 11. Je ne
 croyais pas qu'il (tomber, *սա. զեր.*) de si haut. 12.
 Télémaque (rester, *զեր.*) seul avec Mentor. 13. Il

(monter, *անց. որ.*) dans sa chambre, et y (rester)
 seul. 14. Il (tomber, *թէա. անց.*) dans la mer, si je
 ne l'avais tenu. 15. Mes frères (demeurer, *անց. ան.*)
 à Paris pour faire leurs études. 16. Il semble qu'il
 (venir, *սա. անց.*) de loin. 17. Il souhaitait que je
 (sortir, *սա. զեր.*) 18. Elle releva son enfant qui
 (tomber, *զեր.*) 19. Nous (partir, *թէա. անց.*) hier,
 si l'on nous avait laissés faire.

1. Եղբայրս գուրս ելաւ. 2. Ասորեստանցիք
 աներեւոյթ եղան. 3. Մենք շատ խորունկ իջած
 էինք. 4. Երկայն ատեն մէկտեղ քալեցին. 5. Սպա-
 նիայէն եկան. 6. Կը կարծէք որ գայած ըլլան. 7.
 Կառքը մտածնուս պէս, ինքն ալ ճամբայ ելաւ. 8.
 Գողը բանտէն պրծաւ. 9. Եղբօրը ղիմացը գնաց.
 10. Գուք ձեր կառքէն վար իջած էիք. 11. Չէի
 կարծեր որ այնչափ բարձրէն վար ինկած ըլլար. 12.
 Տեղեմաք Մենասորին հետ առանձին մնացած էր.
 13. Սենեակն ելաւ ու հոն առանձին մնաց. 14.
 Բռնած չըլլայի նէ, ծովի ինկած կ'ըլլար. 15. Եղբարքս
 ուսում սովորելու համար Փարիզ մնացին. 16. Կ'երե-
 ւայ որ հեռուէն եկած ըլլայ. 17. Կը բաղձար որ
 ես գուրս ելած ըլլայի. 18. Իր ինկած տղան վեր-
 ցուց. 19. Թող տուած ըլլային նէ, երեկ գացած
 կ'ըլլայինք.

1. Գարրալըմ րիլըրը ղեքրը. 2. Աւերալլըր
 նադիլիլ օլըրո-լըր. 3. Պիլ ղք րեդիլ ինիլ իտիլ.
 4. Խայիլ ղե՛ման րեդիլիլ ել-րե-րե-լըր. 5. Ի-քա-
 եարան իւտիլիլ. 6. Սանըր ռընը քի ինիլիլ րեդիլ.
 7. Պիլ արադայա իրիլիլիլ ինիլ օ րո եօլա ղեքրը.
 8. Խըրընը ղընորան քալըր. 9. Գարրալընը
 քարըրընա ղեքրը. 10. Սիլ արադանըրոն ալըր
 ինիլ իրիլիլ. 11. Սանալ ըրըմ քի օ քարաբ ել-
 սեդիլ ալըր րե-լիլ-ը օլըն-ն. 12. Թելիլալ Մեիլիլ
 իլ իւտիլըր քալըր ըրը. 13. Օրադընա ղեքրը, օր-
 րա եալընըր քալըր. 14. Թո-լիլալըրըմ րեիլիլ
 րե-լըր իրիլ. 15. Գարրալըրըմ իլ իւտիլիլ ինիլ

Փարեղորէ գալուըլուր . 16. Ահօրե-նէ-ր թի ուղտի երբորեն
կէլին յիւր . 17. Իսկէր իտի թի պէն րեւուըլ լեգիւը
օլայըրու . 18. Երէր րե-լին օլու-ն-ն- գալուըլուր . 19.
Պրատիւըլ օլայըրուըլ րե-ն կիւրի լու-ր ուրու-գ .

Գ. 1. Vous (se facher). 2. Il (se moquer) de moi. 3. Le temps (se troubler). 4. Il (se tromper, *անց. որ.*) 5. Ils (se plaindre, *անց. ան.*) de leurs maux. 6. Je ne (se fier) plus à lui. 7. Nous (s'amuser, *անց. որ.*) longtemps. 8. Vous (se tromper), cela n'est pas ainsi. 9. Vous (se repentir) de votre indulgence. 10. Je (se lever, *անց. որ.*) et je (s'avancer) vers ces lieux. 11. Il (s'appliquer) à orner son âme par la vertu. 12. J'aurais désiré qu'ils (se repentir, *սա. գեր.*) de leurs fautes. 13. Le centurion (se promener) en balançant son cep de vigne. 14. Ils (se facher, *թէա. անց.*) si je (se présenter, *գեր.*) devant eux. 15. Vos parents voudraient que vous (s'occuper, *սա. անկ.*) de choses utiles. 16. Je (s'imaginer, *անց. ան.*) que je (se promener, *անկ.*) dans votre jardin. 17. On aurait souhaité que vous (se reposer, *սա. գեր.*) de vos fatigues. 18. Les oiseaux (se réunir) et saluent le père de la vie. 19. Vous voulez que nous (se flatter, *սա. ներ.*) d'un vain espoir. 20. Il m'a longtemps fait des promesses, il (se jouer) de moi.

1. Գուր կը սրդողեր . 2. Զիս ծաղը կ'ընէ . 3. Օղը կը պղտորէր . 4. Անիկայ սխալեցաւ . 5. Աշտերնուն վրայ քանքատեցին . 6. Ալ անոր պիտի չվստահիմ . 7. Երկայն ատեն զբօսանք ըրինք . 8. Սը սխալէք, սա բանս անանկ չէ . 9. Չերներողամու-թեանս վրայ պիտի ցաւիք . 10. Ոտք ելայ ու դեպ ի ան կողմերը յառաջ գացի . 11. Իր հօգին առա-քինութեամբ զարդարելու ետեւէ կ'իյնայ . 12. Սը բաղձայի որ յանցանքներնուն վրայ զղջացած ըլլային . 13. Հարիւրապետն իր սրժի կրճղը շարժելով

կը պարտէր . 14. Առջեւնին ելլելու ըլլայի նէ, կը սրդողէին . 15. Ծնողքնիդ կը բաղձային որ դուք օգտակար բաներու զբաղէիք . 16. Անանկ երեւա-կայեցի որ ձեր պարտեղը կը պարտէի . 17. Սը բաղձացուէր որ դուք յոգնութիւն առած ըլլայիք . 18. Թուշունները կը ժողովին ու կենաց հայրը կը բարեւեն . 19. Ս'ուղէք որ պարապ յուսով մը ինք զինքնիս խաբենք . 20. Երկայն ատեն ինձի խոտամուկները բրաւ, զիս ծաղը կ'ընէ եղեր .

1. Սէշ րորուըլ ընըլ . 2. Պէնի մասեաբս ետե-յօր . 3. Հալու պո-լանըյօր ուրու . 4. Օ եանըլուր . 5. Տերութիւն ի-ղերնէն աղաշուըլուր . 6. Ղայրը օն- կի- վէնեյեճէյիմ . 7. Խայլը վագըն սեճա ելիտի . 8. Եանըլուր ուրու-ն-ը, պո- մաւանալի եօյն րեյնի րեյ . 9. Շէճի-լիւնընըն ի-ղերնէն աճը-մագ ընըլ . 10. Այալս գալիւր օ լար-ճըլար ուղրո- կիւրիմ . 11. Ճանըն ճաղելի ինք րօնալիսայ մո-գայեկո րեյ . 12. Արդի-լէր իտի թի գապահ-լուըլ ի-ղերնէն թի-լման օլու-նըլուր . 13. Եի-ը պալը ելինրեթի սասա թի-լի- յեանի- սալայարագ կիւրիւր իտի . 14. Գալուըլուր ըն- լեգիւըլ օլայըրու, րորուըլուր ըր . 15. Ալիւ- ընընըն մերամը օյո-րո- թի թիլ ճախիւրի մասանալի- ըրա մո-գայեկո օլու-նըլ . 16. Պաղէնիւրէ կիւրի րո- ս րեյնի իայալ ելիտի . 17. Իսկէնիւր իտի թի եօրը-նը-գ- ալըլ օլայըրուըլ . 18. Գուշուր լիօժ օլու-դ եղ-հայ- ե-լիսա -ելուս վերերէր . 19. Իսկէր պիւնի թի թե- րեթիլ րեյ պօշ ի-թո ինք ալմարըրու . 20. Խայլը վագըն րանս վարուր ելիտի, մեյեր պէնի զեւթիւնիօր ու-մա-ը .

144

8. ԱՆՎԱՆՈՒՆ ԻԱՅԻՆ

Ա. 1. Il s'(asseoir, *անց. որ.*) auprès de moi. 2. Il (aller) demain à la campagne. 3. Il (acquérir) tous les jours. 4. Je (aller) en France. 5. La chaux vive (bouillir) quand on l'arrose d'eau. 6. Il faut

que tu (aller, սո. ներ.) avec le fils d'Ulysse. 7. Son pouls (battre) quatre-vingts fois par minute. 8. Il (acquérir, անց. ան.) beaucoup de choses. 9. On l'(absoudre, անց. ան.) malgré le crédit de ses ennemis. 10. En (absoudre) cet homme on n'a pas fait justice. 11. Je souhaite que vous (acquérir, սո. ներ.) une grande réputation dans cet art. 12. Je m'(asseoir, թէա. ներ.) volontiers sur l'herbe, si j'étais sûr que ma santé n'en souffrît pas. 13. Je (boire, անց. ան.) un verre de vin. 14. Il s'est piqué en (coudre). 15. Nous vous (croire) toujours nos amis. 16. Cela doit être (coudre, ընդ. անց.) avec de la soie. 17. Nous (boire) dans le creux de la main. 18. Il avait à peine (clore, ընդ. անց.) l'oeil, que le bruit l'éveilla. 19. Je (courir, թէա, ներ.) beaucoup plus vite, si mes habits n'étaient pas si lourds. 20. Est-il possible que vous (boire, սո. ներ.) tant de vin?

1. Բովսնստեցաւ. 2. Վաղը գեղ պիտ'որ երթայ. 3. Ամէն օր կը շահի. 4. Գաղղիա կ'երթամ. 5. Չմարած կիրը, վրան ջուր սրսկուելու ըլլայ նէ, կ'եռայ. 6. Պէտք է որ Ոգիսեւսին որդւոյն հետ երթաս. 7. Իր երակը բոպէի մէջ ութսուն անգամ կը դարնէ. 8. Շատ բան ստացաւ. 9. Թշնամին երուն համբաւին միտ չընելով, զինքն արձակեցին. 10. Աս մարդս արձակելով արգարութիւն ըրած չեղան. 11. Կը բաղձամ որ աս արուեստին մէջ մեծ համարում ստանար. 12. Առողջութեանս վրաս չտայը զիտնայի, յօտարութեամբ խտտին վրայ կը նստէի. 13. Գաւաթ մը գինի խմեցի. 14. Կարելու աստն ասեղը ձեռքը խօթեց. 15. Մենք զձեզ միշտ մեր բարեկամները կը կարծենք. 16. Ասիկայ մտաքսով պիտի կարուի. 17. Ափերնուս մէջէն ջուր կը խմէինք. 18. Հազիւ աչքը բոցած էր, մէյ մ'ալ խըլտոցը զինքն արթնցուց. 19. Չգետաներս այսչափ ծանր չըլլային նէ, շատ աւելի շուտով կը վազէի. 20. Կարելի է որ այնչափ գինի խմէք.

1. Եանձնոս օխորոս. 2. Եարն էջէ կհրէ՜՜է. 3. Հէր կէն գաղանբը. 4. Յրանսայս կհրէր ի՞մ. 5. Սէօնօնիչ էրէ՜՜ն էսնիւնէ սո սերքէ՜՜ն է՜՜ օլորսս, գայնար. 6. Իւլիւնի օլլոր էլէ կհիւնիւն պն. 7. Նաւը պիւր որագիգեդէ սեպէն էրբէ ակար. 8. Չօք շէյ էլէ կհիւնիւն. 9. Բէնդի որեշմանլարընըն նոֆոնցունս նիւպէնիւն օնո գօյ վերորէր. 10. Պոս արաբը գօյ վերօնէրէլէ որեբէնիւնէ Էնիւնիւնէր. 11. Արշէլէր ի՞մ էրոս անասլի էլիւնիւն չօք էլիւնար պոլսանընը. 12. Սալըղընս շարար վերօնէ՜՜նիւն պիւնիւնիւն, օն էնգընիւն օնորոր ոսորոս. 13. Պիւր գարեւ շարայ էլլիւն. 14. Տէնիչ որեդիւնի շարբէն էնիւնէ Էնիւն սօբորո. 15. Պիւր սիւնի որայիս որօնոսնոն պիւնի լոնլար ըն. 16. Պոս էգէտ, Էդրիւնի էլէ որեիւնէն. 17. Ալոնսոնոնցունս սո էլէր իտէտ. 18. Անօնիւնի գարար գարար մալ գարբըրը օնո ոսյանարբըր. 19. Ինձայըն օ գարար ալըր օլլայայըր, որանս չօք չափոստ գօշարբըր. 20. Օլ գարար շարայ էլիւնիւն օնօնիւն օն.

Բ. 1. Je (croire, անց. որ.) avoir un songe. 2. (Dire,) cela ne vous plairait-il point? 3. Ne (croire) pas tout ce qu'ils vous (dire) 4 (Ecrire) cela dans votre journal. 5. Que voulez-vous que je vous (dire, սո. անկ.)? 6. Elle (croire, անց. որ.) entendre des gémissements. 7. Je lui (écrire, անց. որ.) dix lettres sans recevoir de réponse. 8. Ce que vous me (dire) aujourd'hui, ne s'accorde pas avec ce que vous me (dire, անկ.) hier. 9. Ils baissèrent la lance et (courir, անց. որ.) l'un contre l'autre. 10. Ils nous (envoyer) du secours. 11. Ils (faire) un grand bruit. 12. Nous (faire, անց. որ.) un long voyage. 13. Il (falloir) que vous le (lire, սո. անկ.) plus tôt. 14. Je (faire) tout ce qu'il vous plaira. 15. Il (lire) un vieux manuscrit. 16. Je ne (croire) pas qu'il (lire, սո. անկ.) si bien le grec. 17. Il a le visage tout (luire, ընդ. ներ.) de sueur. 18. Il veut que

vous lui (écrire, *ստ. ներ.*) souvent. 19. J'(envoyer, *թէա. ներ.*) le chercher, si j'étais sûr de le trouver chez lui. 20. Il ne (croire) pas que je (boire *ստ. ներ.*) toujours de l'eau.

1. Կարծեցի որ երազ կը տեսնեմ. 2. Ըսէք, *ստ* ձեզի հաճելի չէր ըլլար. 3. Չեզի ամէն ըսած-
ներուն մի հաւատար. 4. Ասիկայ ձեր օրագրութեան
մէջ գրեցէք. 5. Ի՞նչ կ'ուզէիք որ ձեզի ըսէի. 6.
Հեծու թիւններ լսել կարծեց. 7. Իրեն տասը նա-
մակ գրեցի առանց պատասխան առնելու. 8. Ինծի
այսօրուան ըսածնիդ երեկուան ըսածներնուդ հետ
չի համաձայնիր. 9. Տէգեբնին վար առին ու իրարու
վրայ վազեցին. 10. Մեզի օգնութիւն պիտի խաւրեն.
11. Մեծ խղճուց մը կ'ընէին. 12. Երկայն ճամ-
բորդութիւն մը ըրինք. 13. Պէտք էր որ անիկայ
աւելի յառաջ կարգայիք. 14. Չեզի հաճոյ եղածը
պիտ'որ ընեմ. 15. Հին ձեռագիր մը կը կարդար.
16. Չէի կարծեր որ այսչափ աղէկ յունարէն կար-
դայ. 17. Երեսը քրտինքէն բոլորովին կը փայլի.
18. Կ'ուզէ որ շատ անգամ իրեն գրէք. 19. Տունը
ըլլալը ստոյգ գիտնայի նէ, զինքը բերել կու տայի.
20. Չի հաւատար որ միշտ ջուր կը խմեմ.

1. Սանաբը քի պիւն կեօրէնյօր ում. 2. Տեղեկել,
պոս սիզէ մագպոսը օլմաղ մը յըրը. 3. Սիզէ հեր պեպիտ-
լերնիէն ինանմայն. 4. Պոսնոս սիզին բուզն-սիեիէն ին-
նիէնէն ետըն. 5. Կէ իսիեր իտիէնի քի սիզէ պեյնի. 6.
Ինիլիէն սեպի ինիտիյօր զանն ելիտի. 7. Օնս օն սիսիո-
դ ետըրմէն աճմա, հիւ պիեր թեվայ պլմարմ. 8. Պո-
լիւնիէն պանս պեպիտիէնի պիւնի պեպիտիէնի ինի ումայօր.
9. Սըրբաթլուրմը աշաւ ալը, պիւն պեպիտիէնի ետընիէն
հասիէն ելիտիլի. 10. Պիզէն ետըրմէն եօլլայաճաթլուր. 11.
Չօթի քիլուրմը ետեր իտիլի. 12. Պիեր ուղանն եօլմո-
լուրմ ելիտի. 13. Պոսնոս պանս ելիլի օթոմալը յը-
րմը. 14. Սիզէ իօշ օլմալ ետիթեյնի. 15. Պիեր ետի
էլ ետըրմ օթոմայօր ուպոս. 16. Սանմալ ըրմէն քի
պոս քապար էյն բուճմ օթոսոսն. 17. Ենիւն

պիւնիւն իերպէն քարայօր. 18. Իսիեր քի սիզ սիզ
քիւնիէն ետըրմը. 19. Իսիեր օլլուրմոսն ուսիէն
պիլիտիէն օնս ինիլիտիէնի իտի. 20. Տոմա ու-
նիլիտիէն ինանմալ.

9. 1. Son chien (mourir, *անց. ան.*) 2. Dès
que le jour (luire) nous nous (mettre) en chemin.
3. Nous (moudre) du café. 4. Je (mourir) de faim.
5. Nous (mettre, *անց. որ.*) pied à terre. 6. Ils (naî-
tre, *անց. որ.*) le même jour. 7. J' (mouvoir, *անց.
ան.*) un peu cette planche. 8. (Mettre) ces livres
ensemble. 9. Les fleurs (naître) au printemps. 10.
Il (mettre, *անց. ան.*) le cheval dans l'écurie. 11. Il
(maudir) le jour où il (naître, *գեր.*) 12. C'est la
colère qui le (mouvoir) à cette action. 13. Il vou-
lait que je (faire, *ստ. անկ.*) l'impossible. 14. (Croi-
re)-vous que je (mettre, *ստ. ներ.*) ma gloire à le
servir? 15. Ils (maudire) tous les jours ceux qui
leur ont donné de mauvais conseils. 16. D'anciens
philosophes (croire, *անց. ան.*) faussement que les
insectes (naître, *անկ.*) de la corruption. 17. Quoi-
qu'il soit votre ennemi, vous ne devez pas souhaiter
qu'il (mourir, *ստ. ներ.*) 18. Cette affaire (nuire,
անց. ան.) à sa réputation. 19. J'(prendre, *անց. ան.*)
un bâton. 20. Nous (prendre, *անց. որ.*) beaucoup
d'oiseaux.

1. Իր շունը մեռաւ. 2. Լուսընալուն պէս
ճամբայ պիտ'որ ելլենք. 3. Խահուէ կ'ազանք.
4. Անթու թիւնէն պիտի մեռնիմ. 5. Ոտուրնիս
գետինը դրինք, վար իջանք. 6. Կոյն օրը ծնան. 7. Ան
տախտակը քիչ մը շարժեցի. 8. Սա գիրքերը մեկ-
տեղ գրէք. 9. Ծաղիկները գարնան կը բացուին. 10.
Չին ախորդարաւ. 11. Ծնած օրը կ'անիծէր. 12.
Քարկութիւնն է որ զինքն սա գործքիս կը շարժէ.
13. Կ'ուզէր որ անկարելին ընեմ. 14. Ար կարծէք
որ իրեն ծառայելն ինծի մեծ փառք կը սեպեմ. 15.

Ամէն օր իրենց շար խրատ տուողները կ'անիծեն.
 16. Հին փիլիսոփաներէն ոմանք սխալմամբ կարծե-
 ցին որ միջատներն ապականութ ենէն կը ծնանէին.
 17. Թշնամիդ ալ է նէ, պէտք չէ որ իրեն մեռնիլը
 բաղձաս. 18. Աս գործքս իր պատուոյն վնասեց.
 19. Գաւազան մը առի. 20. Շատ թռչուն բըռ-
 նեցինք.

1. Բեօֆէյն էօլթի-. 2. Կիւն րօղորդը կէտն
 էօլա լըֆաճաղ ըլ. 3. Գաւիկ էյն-րի-յօրո-շ. 4.
 Աճըֆորան էօլէճէյն. 5. Ինդի, քօնորո-գ. 6. Պէր
 կէնաթ րօղորդը. 7. Օ Լաիլալը պէր ալ քըլըլ-
 րօրը. 8. Շո- Էիլալըրը էան էան քօյո-ն. 9.
 Չէյնէր էի պահարդա ալըր. 10. Ալը Էիլըր քօ-
 րո-. 11. Տօրո-րը կէնէ Լանի քօրո-ր ո-րո-. 12.
 Օնա պո- չէյն էիլթիէն էօրէնի պէր. 13. Մի-օրիւնի
 չէյն էիլթի էիլթի պէր. 14. Սանըր ալըր էի օնա էիլթի
 էիլթի պանա պէր պէյն-ի շոն սոյոր ըմ. 15.
 Հէր կէն Էիլթիէրէ քէնա Նաիլալի վէրէնէրէ պէր
 րո-ա էրէրէր. 16. Ի-ի քէլըլ-օքլըրօրան պալըրը
 էաղնըլըրըր զանն էիլթիէր էի պէճէլէր չի-րի-թի-շ
 չէյնէրէն հաւըլ օլը-րըր. 17. Տի-շանըն պիլէ էի
 րէ, էօլթի-թի-նի- արդի-լի-թի-լի օին. 18. Պո- Էա-
 լահալի օնան շանընա էրէրէ վէրթի. 19. Պէր րէյնէի
 ալըր. 20. Չօք քո-շ Լո-Լի-րո-գ.

Գ. 1. Il y a longtemps qu'il n' (pleuvoir, *անց. ան.*) 2. Je ne (pouvoir) rien dire là-dessus. 3. Il (pouvoir) à tous vos besoins. 4. Les médecins lui (permettre, *անց. ան.*) le café. 5. Croyez-vous qu'ils (prendre, *սո. ներ.*) beaucoup à la chasse? 6. Il ne (croire) pas que vous (prendre, *սո. անկ.*) plaisir à cela. 7. Tout à coup ils (prendre) les armes et se (mettre) à le poursuivre. 8. Si la pluie cesse, je (pouvoir, *սպ.*) sortir. 9. Voilà bien du désordre, il (falloir) que vous y (pourvoir, *սո. անկ.*) 10. (Croire)-tu que je (pouvoir, *սո. ներ.*) oublier l'amitié que je

te dois? 11. Il ne (pouvoir, *անց. սր.*) réussir dans cette affaire. 12. Je vous (promettre) de faire tout mon possible. 13. Je le (poursuivre) partout, comme un chien (poursuivre) sa proie. 14. Je ne (savoir, *թէա. ներ.*) me taire. 15. Je me (résoudre, *անց. ան.*) à faire cela. 16. Je ne (savoir) pas précisément quelle heure il est. 17. Elle (résoudre, *անց. ան.*) de partir demain. 18. Je ne (savoir, *սո. ներ.*) personne qu'on (pouvoir, *սո. ներ.*) lui comparer. 19. Dieu (résoudre, *անց. սր.*) enfin d'abîmer ces audacieux sous les eaux. 20. S'il perd son procès, je ne crois pas que tout son bien y (suffire, *սո. ներ.*)

1. Շատ առեն կայ որ անձրեւ չէկաւ. 2. Աս բանիս վրայ բան մը չէմ կրնար բսել. 3. Չէր ամէն Տարկաւորութիւնները պիտի հոգայ. 4. Բժիշկները իրեն խահուէի հրաման տուին. 5. Կարծէք որ որսէն շոն բան մը կը բռնեն. 6. Չէր կարծէր որ գուք սո բանէս ուրախանաք. 7. Մէկէն գէնք կ'առնեն ու կը սկսին ետեւէն իյնալ. 8. Անձրեւը գաղբի նէ, կրնամ գուրս ելլել. 9. Աս ինչչապի անկարգութիւն է, պէտք էր որ ասոր ճար մը հոգայիր. 10. Կարծես որ քեզի պարտական եղած բարեկամութիւնս կրնամ մոռնալ. 11. Աս գործքս չկրցաւ գլուխ հանել. 12. Կրցածս բնելու կը խոստանամ. 13. Իր որսին ետեւէն գացող շան պէս, ամէն տեղ իր ետեւէն պիտ'որ իյնամ. 14. Չէմ կրնար լսել. 15. Աս բանս բնելու միտքս դրի. 16. Ժամը քանին ըլլալը ճիշտ չէմ գիտեր. 17. Որոշեց որ վաղը երթայ. 18. Իրեն հետ համեմատուիլ կրցող մարդ մը չէմ ճանչնար. 19. Արջատակ Աստուած վճռեց որ սո յանդուգները ջրերու տակ ընկղմէ. 20. Դատը կորսնցընելու ըլլայ նէ, չէմ կարծէր որ բոլոր ինչքերը բաւեն.

1. Խայի շահա իբր էի Էալորդի կէլթի. 2. Պո- Էալալի էիլթիէն պիլ չէյն րէյնէի. 3. Սիլէ ճէր էիլթի էրէնի քայըրաճաթ. 4. Հիլթիէր քահիլի

էյնն վերտելեր. 5. Սանբը սընըլ թի աճրան լոգ չէյ մի
 թո-թարար. 6. Սանճալ ըբը թի սիլ պո-նոնն ի-ղէրինէ
 սէվնէսիննի. 7. Պերտէն պերէ սիլն ալը պէսէսինէ
 տի-չերէր. 8. Ետըմոր թիսիլերսէ, տիշարը լըգապիլեր
 իմ. 9. Պո-նէ բաղըթ-սըլըլըթ դըր, պո-նա պիլ լարէ
 պո-լմալըրըն. 10. Պիկտին սանն լաճիպ օլան րօսթ-
 լը-ղո- սան-րապիլեր օյնիմ սանըր սըն. 11. Պո-
 մալանթըր պաշա լըգարամարը. 12. Էլիմիէն իլէնիլիլ-
 թիլ սեօլ վերիլ իմ. 13. Ալը արգաւանդան տի-շի-շ
 զաղար օրալի, եր Եանրա օնո- քօլալըյաճաղըմ. 14.
 Սո- օլմամ 15. Պո-նոն էլիթիլ քարար վերտիմ. 16.
 Սաթիլն քալ օլմալըն էյնիլ պիլիմ. 17. Եարըն կիլ-
 թիլ քարար վերտի. 18. Օնոն իլէ բո-պերո- օլման-
 ճագ պիլ թիմէ թանըմամ. 19. Ալէլաուը Ալլան պո-
 ղալըլըրը սո-րո պօղմայա քարար վերտի. 20. Տալայը
 քայալ էրէճէ օլմ-րսա, սանմամ թի պի-թի-ն լարիլիլիլ
 էլիլիլն.

Ե. 1. Il (falloir) voir si cela vous (seoir) ou ne
 vous (seoir) pas 2. Je ne pensais pas que vous (sa-
 voir, *սո. սնկ.*) si bien chanter. 3. Il (vivre, *անց.*
ան.) cent ans. 4. Cela ne se (voir) pas de loin. 5.
 Je souhaite qu'il (vainere, *սո, ներ.*) 6. Cette étoffe
 (valoir) tant. 7. (Dire)-lui qu'il se (vêtir, *սո. ներ.*)
 promptement. 8. Si vous (venir, *անկ.*) avec moi,
 vous (voir, *թէա. ներ.*) le roi. 9. Je l'(voir, *անց.*
ան.) de mes propres yeux. 10. (Croire) vous qu'il
 (vivre, *սո. սնկ.*) encore? 11. Il (valoir) mieux se
 taire que de parler. 12. Les ignorants (croire) tout
 voir, et ils ne (voir) rien. 13. Une grenouille (voir,
անց. որ.) un boeuf qui lui sembla de belle taille.
 14. Les Romains (vainere, *անց. որ.*) les plus belli-
 queuses nations. 15. Qui ne (savoir) pas son métier,
 l' (apprendre, *սո. ներ.*) ou le quitte 16. Il ne croit
 pas que je (vouloir, *սո. ներ.*) l'insulter. 17. (Voir)
 un peu ce qu'il fait. 18. Je (vouloir, *թէա. ներ.*)

que vous vous (vêtir, *սո. սնկ.*) proprement. 19.
 Ces couleurs vous (seoir) si bien, vous devez les
 préférer à d'autres. 20. Je ne crois pas qu'il (valoir,
սո. ներ.) tant.

1. Նայելը է որ սահկայ ձեզի կը վայլէ չէ նէ
 չիվայլեր. 2. Չէի կարծեր որ այնչափ աղէկ կարե-
 նաք երգել. 3. Հարիւր տարի ապրեցաւ. 4. Ատի-
 կայ հեռուանց չէր տեսնուեր. 5. Աը բաղձամ որ
 յաղթէ. 6. Աս կերպարը այսչափ կ'արժէ. 7. Ընէք
 իրեն որ շուտով հագուի. 8. Հետո գայիք նէ,
 թագաւորը կը տեսնէիք. 9. Չիքըր աշուրներովս
 տեսայ. 10. Աը կարծէիք որ գեռ կենդանի էր.
 11. Լուրը խօսելէն աղէկ է. 12. Անմիտները կը
 կարծեն որ ամէն բան կը տեսնեն, ու բան մը չեն
 տեսներ. 13. Գորտին մէկը եղ մը տեսաւ, որն որ
 իրեն երեւցաւ թէ աղւոր հասակ ունի. 14. Հոս-
 մայեցիք ամենէն քաջ պատերազմող ազգերը
 յաղթեցին. 15. Արուեստը չգիտցողը, կամ սովըի
 կամ թող տայ. 16. Չիկարծեր որ ես զինքը
 ծաղրել ուզեմ. 17. Նայեցէք մէյ մը ինչ կ'ընէ.
 18. Կ'ուզէի որ մարուր հագուէիք. 19. Աս գոյները
 ձեզի այնչափ վայլելով, պէտք է որ ուրիշներէն
 աւելի սիրէք. 20. Չեմ կարծեր որ այնչափ արժէ.

1. Պագմալը թի պո- սիլն Եագըլըր մը եօգս-
 Եագըլմալ. 2. Սանճալ ըբըմ թի պո- քարար էյն
 լաղըրապիլիլիլնի. 3. Եե-լ սիւն Եաշարը. 4. Պո-
 ելըրագրան կեօրի-նիլնիլ իտի. 5. Եեմի-նիլն արդի-լեր
 իմ. 6. Պո- քո-մալ պո- քարար տիլեր. 7. Տէյնն թի
 լաճո- փիլիլնիլն. 8. Պիլիմիլ կիլիլիլիլնիլ, քարիլանը
 կեօրի-ր ի-տի-նիլն. 9. Օնո- կեօրի-մ իլէ կեօրտի-մ.
 10. Տանա սալ մը գանն Ետեր իտիլնիլ. 11. Սո- օլ-
 մագ լըգըրըն էլիթիլտէն էյն տիլ. 12. Ահմալըր ցեր
 չէյն կեօրի-ր ի-լ տիլն րո-րո-լըր ամա, ան պիլ
 չէյ տի կեօրիլըլեր. 13. Գո-րպալանըն պիլիլ պիլ
 եօթի-լ կեօրտի-մ, թի օնա թէ րօյլը- պօլը- կեօրի-ն-
 տի-մ. 14. Բօմալըրըն էն ճնիլիլիլեր թիլիլիլիլէն Եեմիլ-
 Եեմիլն.

15. Սանասելը պիտեյն է եայրենիքն էս ժող
 16. Սանասը քն պին քեռքնի զեզեքնիքն էս
 17. Պաշտը պիտեքրէ, նէ երեյօր. 18.
 Թեպիչ Կնիքնիքնիքն էսիքրէ քոթի. 19. Պո-
 քնիքրէ պիտեքրէ քոթի. 20. Սանաս քն
 քոթիքրէ քոթիքրէ քոթիքրէ քոթիքրէ.

9. ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՈՒ ԲԱՅԱՍԱԿԱՆ ԲԱՅԻՐ

1. (Tu es) fidèle à ta promesse? 2. Que (ils
 demandent)? 3. (Vous avez) de la force? 4. Ton
 frère (il a) de l'argent? 5. Vos soeurs (elles sont)
 encore en vie? 6. Pourquoi vos cousins (ils sont)
 toujours si chagrins? 7. (Vous avez joué) avec eux?
 8. Qu'(il a dit)? 9. Où (vous avez mis) ma gram-
 maire? 10. (Je puis) mentir en vous louant? 11.
 (Vous sentîtes) combien cette louange est excessive?
 12. (Il pourra) vous arracher d'entre mes bras? 13.
 Mais où (je cherche) ailleurs ce qu'on trouve chez
 vous? 14. (Il est) content de vous. 15. (Nous se-
 rions) plus heureux, si (nous avions vu) ces mal-
 heureux? 16. Pourquoi (j'aime) tant celui qui me
 hait? 17. Votre maison (elle est) loin d'ici? 18. (Vous
 avez vu) ma plume? 19. Vos cousins (ils ont appris)
 la peinture? 20. S'il (avait été) si poli envers tout
 le monde, (il aurait eu) tant d'amis?

1. Խոստմանդ հաւատարի՞մ ես. 2. Անոնք
 ի՞նչ կուզեն. 3. Զօրութիւն ունի՞ք. 4. Եղբայրդ
 ստակ ունի՞. 5. Քոյրերնիդ դեռ կենդանի՞ են. 6.
 Ինչո՞ւ հօրեղբորդդ կենցիկի միշտ այնչափ տխուր
 են. 7. Անոնց հետ խաղացի՞ք. 8. Ինք ի՞նչ բաւ-
 9. Քերականութիւնս ո՞ւր գրիք. 10. Զձեզ գովե-
 լը ասենա սուտ կրնամ՞ մի զրուցել. 11. Իմացոր
 որչափ աս գովեստը չափազանց է. 12. Զձեզ բազ-
 կացս մէջէն հանել կրնայ՞ մի. 13. Բայց ձեր քովը
 գտնուող բանն ուրիշ տեղ ո՞ւր կը փնտռեմ.

14. Ձեր վրայ գո՞հ չէ. 15. Աս սղորմելիները տե-
 սած չըլլայինք նէ, աւելի երջանիկ չէինք մի ըլլար.
 16. Ինչո՞ւ դիս ատողն այնչափ կը սիրեմ. 17.
 Տներնիդ ասկից հեռու չէ՞ մի. 18. Գրիչս չտեսա՞ք.
 19. Հօրեղբորդդ կենցիկի նկարչութիւն չսովե-
 ցան. 20. Ամենուն հետ այնչափ քաղաքավար
 եղած չէր ըլլար նէ, այնչափ բարեկամ կ'ունենար.

1. Սեպիւնի սարքի՞ մը սըն. 2. Օնլար նէ էս-
 թերէր. 3. Գո-ժիկնիքն լա՞ր մը. 4. Գարբարընըն
 քոթիքն լա՞ր մը. 5. Գըղբարբարընընը դանա սա՞ղ
 մը. 6. Ամսանընըն օղորդըն նէ ինչն դայմա օ քո-
 դար մահընըն դորբար. 7. Օնլարըն օյնարընըն մը.
 8. Քեռքիքն նէ դեք. 9. Սարքի քեռքընըն նէրէյի
 քոթիքնըն. 10. Սիքն էօյրէյի-մ լա՞ր մըն էսլան
 սէօյրէյիքնիքն մի էմ. 11. Պո- սէքիքն նէ քոթար
 օյնարընըն օղորդընըն դայմա մո-. 12. Սիքն
 քոթարընըն քոթար լաղայիքն մի. 13. Սիքն էսանընըն-
 դա դո-լո-նան չէյի զայրըն նէրէրէ պարըն. 14. Սիք-
 քն էօյնար դայմա. 15. Պո- սէքիքնիքն էօյրէյի-չ
 օլայայընըն դանա մո-թընըն օլայայընըն. 16.
 Սէ ինչն դանա սարքիքնիքն օլայայ օ քոթար սէքիքն էմ.
 17. Ինչնիքն դո-բարընըն ո-լաք դայմա մի. 18. Գալե-
 քիքն էօյրէյիքնիքն մի. 19. Ամսանընըն օղորդընըն
 լաղայիքնիքն էօյրէյիքնիքնիքն մի. 20. Հէքիքն էն օ
 քոթար լաղայիքն օլայայընըն, օլ քոթար դո-լո-ն- օլայայ
 մո-լո-դայմա.

Փո-լաքնի մէջ ունս-տ քո-լո-նիքն մո-լո-ն չէնէլ- է:

1. Il faut user de tout (modéré). 2. Cet ou-
 vrage est (admirable) écrit. 3. Il a été (digne) récom-
 pensé. 4. Dieu est (infini) bon. 5. Il conduit cette
 affaire fort (adroit). 6. Ils marchèrent la nuit pour
 aller (frais). 7. (Ancien) on vivait d'une autre ma-

nière. 8. On lui paie (annuel) mille écus pour ce travail. 9. Cet homme vit (chétif). 10. Il s'abandonne (aveugle) à ses passions. 11. J'en ai entendu parler (confus). 12. Il est (nouveau) arrivé. 13. Je l'ai fait (innocent). 14. Il est (profond) versé dans cette science. 15. Mécontent de sa conduite, il lui écrivit (sec). 16. (Beau), vous vous emportez. 17. Les autres suivent (constant) la route qui leur fut tracée. 18. Ils vivaient (mou). 19. Cette rivière coule (lent). 20. Nous travaillons tous les jours (diligent).

1. Ամէն բան չափով գործածելու է. 2. Աս գրուածքս զարմանալի կերպով գրուած է. 3. Արժանապէս վարձքն առաւ. 4. Աստուած անսահմանս բարի է. 5. Աս գործքս շատ վարպետութեամբ յառաջ կը տանի. 6. Չովութեամբ երթալու համար գիշերը քալեցին. 7. Հին աստեղները ուրիշ կերպով կ'ապրէին. 8. Աս աշխատութեան համար իրեն տարւէ տարի հազար սկուտ կու տան. 9. Աս մարդս գծծութեամբ կ'ապրի. 10. Կուրորէն կիրքերուն ետեւէն կ'երթայ. 11. Ասոր վրայ խառնաշփոթ բան մը լսեցի. 12. Դոր հասած է. 13. Ասիկայ անմեղութեամբ ըրի. 14. Աս գիտութեան մէջ շատ խորունկ հմտացած է. 15. Անոր ընթացքին վրայ տեղեկութեամբ ըրի. 16. Ան ի՞նչ է, գուր կը բարկանայ. 17. Մէկաւններն իրենց առջեւը քաշուած ճամբէն շարունակ կ'երթան. 18. Մեղութեամբ կ'ապրէին. 19. Աս գետս հանդարտ կը վազէ. 20. Ամէն օր փութով կ'աշխատինք.

1. Հէր շէյն գործը ըստ գուշակման. 2. Պոյն ետեւէն շարունակ զիւր իւրը ըստ եւրոպացի տար. 3. Լայնունքն ինքնին յար. 4. Ալումն ինքնին ինքնին. 5. Պոյն մասնաձեւը ըստ ինքնին ինքնին. 6. Սերնին ինքնին ինքնին ինքնին. 7. Ինչ շահնոս ինքնին ինքնին ետեւէն. 8. Պոյն եւրոպացի ինքնին ինքնին ինքնին.

ժերերէր. 9. Պոյն սորա հագրութեան ետեւէն ինքնին. 10. Բեւոր բերանն ինքնին ինքնին. 11. Պոյն ինքնին ինքնին. 12. Ինքնին ինքնին. 13. Պոյն ինքնին. 14. Պոյն ինքնին. 15. Թոյնին. 16. Օրն է. 17. Օրն է. 18. Թոյնին. 19. Պոյն ինքնին. 20. Հէր ինքնին.

Ը. Ն Ա Խ Ա Գ Բ Ա Ի Թ Ի Ի Ն

162 — 166

Ետեւորինքն ինքնին ինքնին. 1. Տիբերսը ինքնին. 2. Ինքնին ինքնին. 3. Ինքնին ինքնին. 4. Ինքնին ինքնին. 5. Ինքնին ինքնին. 6. Ինքնին ինքնին. 7. Ինքնին ինքնին. 8. Ինքնին ինքնին. 9. Ինքնին ինքնին. 10. Ինքնին ինքնին. 11. Ինքնին ինքնին. 12. Ինքնին ինքնին. 13. Ինքնին ինքնին. 14. Ինքնին ինքնին. 15. Ինքնին ինքնին. 16. Ինքնին ինքնին. 17. Ինքնին ինքնին. 18. Ինքնին ինքնին. 19. Ինքնին ինքնին. 20. Ինքնին ինքնին.

Ա. 1. Tibère fut empereur après (Auguste). 2. Il y avait beaucoup de monde à (cette fête). 3. J'ai vu cela avant (vous). 4. Je suis venu avec (votre ami). 5. Avez-vous été chez (mon oncle)? 6. Ma maison est à côté (la sienne). 7. Il s'est sauvé à la faveur (la nuit). 8. Il est parti malgré (la rigueur du temps). 9. J'ai trouvé un papier parmi (mes livres). 10. On voit le jour au travers (les vitres). 11. Ils se rangèrent autour (lui). 12. C'est un homme sans (esprit). 13. Cela est au-dessus (l'idée) que je m'en faisais. 14. L'armée se logea aux environs (la ville). 15. Quant (lui) il en usera comme il lui plaira. 16. Tout se fit suivant (votre sentiment). 17. Cela arriva vers (les quatre heures) du soir. 18. Ils vinrent tous au-devant (lui). 19. Il m'a entretenu touchant (vos intérêts). 20. On n'avait point vu cela jusque (cette heure).

1. Տիբերիսս Օգոստոսէն ետեւ ինքնակալ եղաւ. 2. Աս հանդեսին մէջ շատ մարդ կար. 3.

Անիկայ քեզմէ յառաջ տեսայ. 4. Քու բարեկամիդ հետ եկայ. 5. Հօրեղբորս տունը գացիք. 6. Իմ տունն իրենին քովն է. 7. Գիշերուան առթով փախաւ. 8. Օրին խստութեան չնայելով գնաց. 9. Գրքերուս մէջ թուղթ մը գտայ. 10. Ապակիներուն մէկալ կողմանէ լյար կ'երեւայ. 11. Իր շորս կողմը շարուեցան. 12. Անխելք մարդ մըն է. 13. Արան ունեցած կարծիքէս վեր է. 14. Բանակը քաղքին մօտերը կեցաւ. 15. Իսկ ինք ինչպէս որ կ'ուզէ նէ, անանկ ընէ. 16. Ամէն բան ձեր կարծեացը համաձայն կատարուեցաւ. 17. Ասիկայ իրիկուան ժամը շորսին գէմ պատահեցաւ. 18. Ամէնն ալ իր առջեւն ելան. 19. Չեր օգտին վրայ հետս խօսեցաւ. 20. Ասիկայ մինչեւ աս ժամն չէր տեսնուած.

1. Թաղարեհնս Աղլս-սխոսարան սօնորս գըրաւ օլտո- 2. Պո- ալայըն ինինտե ղեք իալթ վար ըրը. 3. Օնս- սինտին էվիլէ կեօրտեմ. 4. Սեինն րօսիոն, էլէ պերլեպտէ կեկտիմ. 5. Ասո-ճանն էվիլէ կեկտիմիլ օթ. 6. Պեկնէմ էվիմ օնսն-իլինն էանընրա րըր. 7. կեճէ ֆըրսսիլըյա գալտը. 8. Հալանըն շեդրեկինէ պոգմայըղ կեկտիմ. 9. Բիթապլըրընն արսսընրա պեր Էեաղըր պո-լտոմ. 10. Ճամլըրըն օ պեր լեարսֆընրան ըլըթ կեօրե-նէր. 11. Տեօրլէ էանընս րեդիլտիլէր. 12. Պեր ագըլըղ արսմ րըր. 13. Գըյասըմրան շեյարտէ րեր. 14. Օրրո- շեկերին էանընս գօնրոն. 15. Ամս Էեկտիմիլ նասըլ էսիլէրսէ էօյլէ էլիսին. 16. Հեր շեյ սիլինն գըյասընըղս կեօրէ լեամս օլտոն. 17. Ագըլսմ սասլի րեօրլի սո-լարընրա ղո-հո-ր էլիտի. 18. Հեկեիմի րե գարըլընն ղեքրը. 19. Սեիլն ղեքրընըղընն հագընս պեկնիմ էլէ լեգըրըր էլիտի. 20. Պո- սոս-լեա գարար պո- կեօրե-լի-շ շեյ րեյիլ էիտի.

Բ. 1. Il a quelque chose dans (la bouche). 2. Il est assis derrière (l'arbre). 3. Il n'est ni dessus ni dessous (le lit.) 4. C'est à l'insu (son père) qu'il

a fait cela. 5. La terre est très-petite par rapport (le soleil). 6. Ils sont loin (leurs parents). 7. On le fera reconstruire aux dépens (le roi). 8. Ce précepteur n'est plus auprès (mes enfants). 9. Il est sorti de très-bonne heure contre (sa coutume). 10. Durant (toute sa vie) il n'a jamais menti. 11. Je ne lui donnerai pas ce cheval à moins (mille livres). 12. Il est charitable envers (les pauvres). 13. Il était assis entre (nous deux). 14. Je me plaçai vis-à-vis (lui). 15. Cet événement est encore bien près (nous). 16. Je vous servirai au péril (ma vie). 17. Ces chevaux sont pour (l'écurie) du roi. 18. Il se couchait sur (un lit magnifique). 19. Je vous attendrai depuis (cinq heures) jusque (six). 20. Attendu (les circonstances), on ne l'a pas condamné.

1. Բերինն մէջ բան մը ունի. 2. Ծառին ետեւը նստած է. 3. Անկողնին վրան ալ տակն ալ չէ. 4. Ասիկայ հօրմէն ծածուկ ըրաւ. 5. Արեւուն համեմատութեամբք երկիրս շատ պզտիկ է. 6. Իրենց ծնողացմէ հետո են. 7. Թագաւորին ծախքովը նորէն պիտի շինել տան. 8. Ալ աս դաստիարակը աղըցս քովը չէ. 9. Սովորութեանը դէմ շատ կանուխ դուրս ելաւ. 10. Բոլոր կենացը մէջ ամենեւին սուտ չըրուցեց. 11. Աս ձին իրեն հազար լիտրէն վար չեմ տար. 12. Աղքատներուն օղորմած է. 13. Մեր երկուքին մէջ նստած էր. 14. Իրեն գիմացը կեցայ, նստեցայ. 15. Աս պատահմունքը դեռ մեզի շատ մօտ է. 16. Կենացս վտանգովն ալ ձեզի կը ծառայեմ. 17. Աս ձիանքը թագաւորին ախոռին համար են. 18. Փառաւոր անկողնի մը վրայ կը պառկեր. 19. Ժամը հինգէն մինչեւ վեց ձեզի կը սպասեմ. 20. Պարագաններուն նայելով զինքը չդատապարտեցին.

1. Աղընրա պեր շեյ վար. 2. Աղանըն արրընրա օլտո-րօն-շ. 3. Էսիլայընն նէ է-սիլէ-նրտէ նէ ալիլընրա րըր. 4. Պո-նո- սեկտիլինն էլիլէ էլիտի. 5. կե-նէ-շէ

6. Անուշաքան
 ըրտի րըրըր. 7. Փարիշահըն խորճը ինք էեհիդի
 ետիդըրաճադըր. 8. Պո- խոճա զայրը լոճո-գըրըր
 ետնըրա տեյիլ. 9. Արեմիէնէ գարը լոճ էրէն տէրը
 լոճըր. 10. Պի-նի-ն էօրի-նորէ էալան սեօյլեօրի.
 11. Պո- ալը օնա պի՛ն Ֆրանգորան աշաղա վերի՛ս. 12.
 Ֆո-գարէլէր հադդընա լոճ ապարաւիլը րըր. 13. Պի-
 ղի՛ս իխիդի՛ն աբաւըրա օրն-բոն-ը ո-րո- . 14.
 Գարըըըրա րո-բորո-ճ, օրն-բորո-ճ. 15. Պո- վա-
 գա ոտնա պի՛ղ լոճ էադըն րըր. 16. Իօրի-ն-ճ
 ինիլիւիւիլիլ տէ սիլիլ իըրիւիլ էտեր իճ. 17. Պո- ալ-
 լըր գարիշահըն ախըրը իլիլ րի. 18. Պիլը աշաօիլի
 տեօլիւ ի-ղիլիլորէ էալալոյր ո-րո- . 19. Սաալի պիլ-
 րէն ալիլըյապարգ սիլիլ պիլիլը իճ. 20. Մասընալիլը
 հալիլիլ պարարգ օնոն գալիլիլիլ հի-տճ էլիլիլիլըր.

Ե.

Քերուկընդիթեւն

Բ. ՄԱՍԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ

Կ Ր Թ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

Ա. ԲԱՅԻՆ ԱՆՈՒՆ ԲԱՅԻՆ ՀԵՏ ԻՆՉՊԷՍ
 ՀԱՄԱՉԱՅՆԻԸ

180 — 186

Փարիզի Բիլ Գրո-տ Բայերն առն Բայերն հե-
 ճալայայայ-տի գիր-որ:

1. La colombe (attendrir*) les échos des forêts.
2. Les hommes (être) encore enfants à soixante ans.
3. La totalité des hommes ne (juger) de la conduite des autres que par le succès.
4. Une infinité de jeunes gens se (perdre) en lisant des livres impies.
5. L'un et l'autre avant lui s'(être, ածղ.) plaints de la rime.
6. Peu d'hommes (raisonner), et tous veulent décider.
7. La plupart des fruits destinés à la nourriture de l'homme, (flatter) sa vue et son odorat.
8. Combien de gens s'(imaginer) avoir de l'expérience par cela seul qu'ils ont vieilli!
9. C'est vous qui (exciter, ածղ. որ.), par votre superbe trident, toutes les eaux de votre empire.
10. La plupart, emportés d'une fougue insensée, Toujours loin du droit sens (aller) chercher leur pensée.

* Ա- գլխո- Բիլի ալիլի-այիլ Բայերն առն Բայերն լիլիլ
 Նալայայայ-տի գիր-որ:

11. Je suis Diomède, roi d'Étolie, qui (blesser *ωύγ. ηρ.*) Vénus au siège de Troie.

12. Mais Aceste, nous prenant pour des étrangers qui (cacher, *ωύλ.*) leur dessein, ordonna qu'on nous envoyât dans une forêt voisine.

13. Quand chacun connaîtrait son talent et voudrait le suivre, combien le (pouvoir, *β-τω. ύερ.*)? Combien (surmonter, *ύηύ.*) d'injustes obstacles? Combien (vaincre, *ύηύ.*) d'indignes concurrents?

14. Je suis sûr que de nous quatre tu es le seul qui (pouvoir, *ωω. ύερ.*) lui supposer du goût pour moi.

15. Vous parlez comme un homme qui (entendre) la matière.

16. C'est vous seuls qui (donner) à la terre des poètes lascifs.

17. Ma destinée a encore voulu que je fusse le premier qui (avoir, *ωω. ύερ.*) expliqué à mes concitoyens les découvertes du grand Newton.

18. L'un et l'autre (supposer, *ωύλ.*) que l'homme peut se contenter de soi-même et de ses biens présents.

19. Nous sommes plusieurs qui (se souvenir) des grands succès que nous eûmes.

20. Une infinité de monde (penser) que le vie des courtisans est une comédie perpétuelle.

21. Je suis ce Tancrède qui (avoir) ceint l'épée pour Jésus-Christ.

22. Souviens-toi que je suis le seul qui t'(avoir) déplu.

23. Le port et la terre (sembler, *ωύλ.*) fuir derrière nous.

24. La colère et la précipitation (être) deux choses fort opposées à la prudence.

25. Que sont devenus ces toits de chaume et ces foyers rustiques qu'(habiter, *ωύλ.*) jadis la modération et la vertu?

26. Vous et moi (avoir) passé par les grandes épreuves de l'envie et de l'ambition.

27. L'homme de bien est trop confiant, sa candeur, son innocence le (rendre) dupé des méchants.

28. Que l'amitié, que le sang qui nous lie
Nous (tenir *ωω. ύερ.*) lieu du reste des humains.

29. Remords, crainte, périls rien ne m'(avoir) retenue.

30. Dans tous les âges de la vie, l'amour du travail, le goût de l'étude (être) un bien.

31. Un jour, une heure, un moment (suffire) pour décider du bonheur ou du malheur d'un homme.

32. L'envie, ainsi que les autres passions, (être) peu compatible avec le bonheur.

33. Grands, riches, petits et pauvres, personne ne (pouvoir) se soustraire à la mort.

34. Nous sommes si peu faits pour être heureux ici-bas, qu'il faut nécessairement que l'âme ou le corps (souffrir, *ωω. ύερ.*), quand ils ne souffrent pas tous deux.

35. L'histoire est un théâtre où la politique, de même que la morale, (être) mise en action.

36. Le bruit des eaux, le cri des hommes, tout (sembler) annoncer l'agonie de la nature.

37. Cincinnatus et Fabius (honorer, *ωύλ.*) les dieux. Ni l'un ni l'autre ne (faire, *ωύλ.*) aucune entreprise sans les consulter.

38. Narbal et moi, (admirer, *ωύγ. ηρ.*) la bonté des dieux qui récompensaient notre sincérité.

39. Quelque habiles que soient ces deux écrivains, ni l'un ni l'autre n'(obtenir, *ωύγ.*) la place vacante à l'Académie française.

40. Personne ne fut plus doué que Fénelon de cette bonté, de cette indulgence qui (captiver) les esprits et les cœurs.

13. Nul empire n'est sûr, si (n'a) l'amour pour base.

14. Je ne puis me commander à moi-même, et (commande) au monde entier.

15. A ce cri, Télémaque s'éveille, (se lève,) (monte) au gouvernail, (embrasse) le pilote, et (regarde) fixement la côte voisine.

16. L'Égypte aimait la paix, parce qu'(aimait) la justice.

Φ • Ι • Ξ • Ο • Π • Ρ

192 — 209

Φ-Ι-Ξ-Ο-Π-Ρ Φ-Ι-Ξ-Ο-Π-Ρ Φ-Ι-Ξ-Ο-Π-Ρ
Ι-Ξ-Ο-Π-Ρ Φ-Ι-Ξ-Ο-Π-Ρ Ι-Ξ-Ο-Π-Ρ

1. Un jeune homme ignorant et orgueilleux est méprisé (de, par tous ceux) qui le connaissent.

2. Celui qui sait conserver et affermir (un état), a trouvé un plus haut point de sagesse que celui qui sait gagner des batailles.

3. Ces vergers, lui dit-il, ces prés créés (de, par moi), Ces travaux commencés seront finis (de, par toi).

4. Le souverain créateur préside et règle (le mouvement des astres).

5. La poudre à canon fut inventée (de, par un moine).

6. Je suis sensible et plus que satisfait (de votre procédé.)

7. Charlemagne aimait les lettres et (à vivre avec, la société de) ceux qui les cultivaient.

8. Il a fallu (au peuple) céder; mais, (la liberté) en me rendant, (de la lumière) on m'a privé.

9. Mes maîtres m'enseignent, entre autres choses, l'histoire, la géographie, la grammaire, les mathématiques et (à monter à, l'exercice du) cheval.

10. (De, par mes ennemis) j'étais craint, et (de, par mes sujets) aimé.

11. L'avarice s'accroît par les remèdes mêmes qui guérissent et mettent un terme (aux autres passions).

12. L'homme vraiment sage (sa vie) exposera toujours pour le bien public et pour (défendre, la défense de) la patrie.

13. On est (sur ses défauts) aveugle, (sur ceux des autres) clairvoyant.

14. Je rencontrais de temps en temps des tuffes obscures (aux rayons du soleil) impénétrables.

15. (Du trône) au pied était la Mort pâle et dévorante. (D'elle) autour volaient les noirs soucis.

16. En l'an trois cent cinquante-sept, Dion, avec trois mille soldats, assiégea et s'empara (de Syracuse).

17. L'ambition sacrifie (à l'avenir le présent); la volupté sacrifie (au présent l'avenir); mais l'envie, l'avarice et les autres passions (le présent et l'avenir) empoisonnent.

18. On servit (sur les bords de l'île un repas champêtre) et l'on entendit (une voix douce et flexible dans les bois voisins).

19. (Leur) dis qu'à ce prix je permets (leur) de vivre.

20. Il a eu (toute la prudence d'un âge avancé dans la jeunesse), et (toute la vigueur de la jeunesse dans un âge avancé).

21. Je ne puis blâmer (te) d'avoir fui l'infamie.

22. Télémaque court à la porte par où Mentor était sorti, il fait (la se) ouvrir avec autorité.

23. (Toi) lève, Alcione, ceins tes habits de deuil, (à ta douleur toi) livre.

24. Le long usage des plaisirs (leur les) a rendus inutiles.

25. Tenez, Monsieur: (moi) battez plutôt, et laissez (me) rire tout mon soûl.

26. Si nous n'avons pas démerité de votre amitié (nous la) rendez.

27. Les grandes prospérités aveuglent, transportent, égarent (nous).

28. Si l'on propose (vous) de faire une mauvaise action, ne faites (la) point.

29. Le bonheur le plus grand, le plus digne d'envie, est celui d'être utile et (chéri de, cher à) sa patrie.

30. (Nous) dites donc quel fut ce voyage.

31. L'homme qui est le plus propre et le plus digne (de remplir) une place, n'est pas toujours celui qui l'obtient.

32. Il se rend accessible (de, à tous les janissaires).

33. Une grande partie de la terre a été conquise (de, par les Romains).

34. (Votre amitié moi) accordez; si vous (la me) refusez, j'en serai vivement affecté.

35. Importun (de, à tout autre), (de, à soi-même) incommode.

36. Ce que j'ai dit (vous), je crois et croirai (le) jusqu'à ce que j'aie (du contraire la preuve).

37. Digne (de, à notre encens), et digne (de, à nos vers).

38. Tu seras satisfaite, je vais montrer (les te) l'un et l'autre.

39. Elle est dans un palais tout plein (...ses aïeux).

40. L'idolâtrie ne mettait pas (dans la violence toute sa force).

41. Je veux voir, prier, presser, importuner, fléchir (les).

42. (De ce séjour) je profitai, (des Phéniciens les moeurs) pour connaître.

43. Un roi connaît beaucoup moins que les particuliers les hommes qui environnent (le): on est toujours masqué (de lui) auprès.

44. O ma cognée! ô ma pauvre cognée!

S'écriait-il: Jupiter, (moi la) rends.

45. Comme il ne perdit pas (dans la mollesse et dans la volupté ses jeunes années), il n'a pas été contraint de passer (dans l'oisiveté et dans la faiblesse les dernières).

46. L'avare n'amasse que pour amasser; ce n'est pas pour fournir à ses besoins, il refuse (les se).

47. Il attendait Bourbon, sûr (de, à vaincre) (lui) avec.

48. Allez, Lafleur, (le) trouvez, et portez (lui)

Trois cents louis, que je crois bien comptés.

49. Il a parlé en même temps contre et en faveur (de ses adversaires).

Г. 9 0 3 U 4 U 5

210 — 216

Ф-1-444 44 1-1-1-1-1 1-1-1-1-1 1-1-1-1-1 1-1-1-1-1 1-1-1-1-1 1-1-1-1-1 1-1-1-1-1 1-1-1-1-1 1-1-1-1-1

1. Par la vertu des deux (Antonin), ce nom devint les délices des Romains.

2. Un Auguste aisément peut faire des (Virgile.)

3. Il manque à Campistron ces expressions heureuses qui font l'âme de la poésie et le mérite des (Homère), des (Virgile), des (Corneille), des (Racine).

4. Il y a dans le rosaire cent cinquante (avé) et quinze (pater).

5. Vous avez pour vous les vœux des trois (Guillaume).

6. Ce furent les vices et les flatteries des Grecs et des Asiatiques, esclaves à Rome, qui y formèrent les (Catilina), les (César), les (Néron).

7. Après la victoire on chanta des (te Deum) dans toutes les églises du royaume.

(maisons) de campagne agréablement situées, (terres) qui se couvraient tous les ans d'une moisson dorée, (prairies) pleines de troupeaux.

10. Pour moi, j'arrivai dans (déserts) affreux: on y voit (sables) brûlants au milieu de (plaines), (neiges) qui ne fondent jamais.

11. Pourquoi ton nom a-t-il si souvent servi à voiler (noires trahisons) et (complots) sinistres!

12. On n'y voit que colonnes de (marbre), que meubles de (or) et de (argent).

13. De cette caverne sortait, de temps en temps, une fumée noire et épaisse, qui faisait une espèce (nuit) au milieu de (jour).

14. Heureux! si, de son temps, pour cent bonnes raisons, La Macédoine eût eu (petites-maisons).

15. Soyez toujours pauvres, et n'entreprenez jamais (conquêtes).

16. Ne donnez jamais (conseils) qu'il soit dangereux de suivre.

17. Combien (favoris) de (fortune), sortis tout à coup du néant, vont saisir les premiers postes.

18. Celui qui sait renoncer à une grande autorité, se délivre en un moment de bien (peines), de bien (veilles), et quelquefois de bien (crimes).

19. Une natte de (jonc) grossière lui servait de lit.

20. Je n'ai point (sentiments) si bas.

21. Plus un homme vicieux avance en âge, plus le vice jette en lui (profondes racines)

22. Une table de (marbre) qu'on tire de Carrare est belle.

23. On cite des femmes spartiates une foule (mots) qui annoncent le courage et la force.

24. En cet (aveuglement) ne perds pas la mémoire Qu'ainsi que de ta (vie) il y va de ta (gloire.)

25. (Honnête) est inséparable de (juste).

26. Albin, ne me tiens pas (discours) superflus.

27. Ce que les hommes appellent (grandeur) (gloire,) (puissance,) (profonde politique,) ne paraît à ces suprêmes divinités que (misère) et (faiblesse).

28. La plupart (animaux) ont plus d'agilité que l'homme.

29. (Nabuchodonosor) embellissait (Babylone), qui s'était enrichie des dépouilles de (Jérusalem).

30. Il avait plus de soin de cacher ses bonnes œuvres, que nous n'en avons pour cacher (mauvaises).

31. Que ton (affection) me soit alors sévère,
Et tienne, comme il faut, la main à ma (colère).

32. (Fleurs) charmantes! par vous la nature est plus belle

33. Le temple saint peut encore voir au pied de ses autels (pêcheurs); mais il n'y voit plus (porfanateurs).

34. Nous considérons avec plaisir les vastes campagnes couvertes de jaunes épis, (riches dons) de la féconde Cérès.

35. Une infinité de (hommes) sont dans (états) qu'ils ont raison de ne pas aimer.

36. On ne soulage point de (douleurs) qu'on méprise.

37. Répondez (cieux) et (mer), et vous (terre) parlez!

38. Etez-vous étonné de ce que les hommes les plus estimables sont encore (hommes).

39. La plupart (hommes) emploient une partie de leur vie à rendre l'autre misérable.

40. L'eau est aussi fraîche dans un gobelet de (étain) que dans une coupe de (or).

41. Parmi les hauts gazons s'élevaient sans culture. Quelques sombres pavots, (fleurs) de la sépulture.

42. L'ennemi était repoussé de (Champagne) et de (Flandre).

43. (Trente chambres) qui communiquent les unes aux autres, et dont chacune a une porte de (fer) avec (six gros verroux), sont le lieu où il se renferme.

44. (Figuier,) (olivier,) (grenadier,) et (tous autres arbres), couvraient la campagne.

45. Dans (tous temps), dans (tous pays), dans (tous genres), (mauvais) fourmille et (bon) est rare.

46. La crainte de (Dieu) est le commencement de la sagesse.

47. (Seine) a des Bourbons, (Tibre) a des Césars.

48. Vous étiez, aussi bien que (Madame princesse de Conti), à la tête de ceux qui se flattaient de cette espérance.

49. Jusqu'ici j'ai vu beaucoup (masques); quand verrai-je des visages de (homme)?

50. Je vous attendis (mardi) toute la journée, parce que vous me dites (lundi) que vous me viendriez voir le lendemain.

51. Je crois que les lecteurs seraient charmés de voir sous leurs yeux la comparaison de quelques scènes de (Phèdre grecque, latine, française et anglaise).

52. Ils venaient changer leur or contre de l'eau-de-vie et des quincailleries de (Europe).

53. (Belles et mémorables actions) ne peuvent illustrer si elles n'ont pas la vertu pour cause.

54. Levez aussi la main, (Monsieur premier président)!

55. (Dieu) dicte à (même Moïse) les autres préceptes.

56. (Pères et mères) des enfants étranglés ouvraient la marche, portant leurs enfants morts dans leurs bras.

57. Le récit de ce funeste accident tira des plaintes (de toutes bouches), et des larmes (de tous yeux).

58. Si nous voyageons, (belles et fertiles plaines) nous ennuiant.

59. Considérant le fond de la mer, nous y trouvons (hauteurs,) (vallées,) (plaines,) (profondeurs,) (rochers,) (terrains) de toute espèce.

60. Henri quatre, devenu majeur, se vit empereur de (Italie) et de (Allemagne), presque sans pouvoir.

61. (Quinzième et seizième siècle) ont été marqués par (grandes découvertes).

62. (Bons et mauvais auteurs) sont souvent confondus.

63. Je viens de mettre en vers dans le moment (Monsieur duc de Orléans) et son système avec Law.

64. Les Grecs donnaient le nom de tyrans (à bons et mauvais princes) dont l'autorité n'était pas légitime.

65. (Grèce) et (Italie) ont produit (grands hommes) dans (tous genres).

66. Ce sont deux soeurs que (langue italienne et espagnole).

67. Les vents alizés cessent en (août et septembre) entre (quatorzième degré et treizième).

68. Ici (Rhin) se trouble, et là mugit (Euphrate).

69. Le but (de philosophes anciens et modernes) est de porter les hommes à la vertu.

70. Les comédies saintes étaient des espèces (farces) sur des sujets de piété, qu'on représentait publiquement dans (quinzième et seizième siècle.)

71. Il monta à cheval (samedi) à deux heures, après avoir mangé.

72. A ces mots, il lui tend (doux et tendre ouvrage).

Troie, (250) devant la fondation de Rome, que Salomon acheva ce merveilleux édifice.

8. C'est en l'année (480) avant J. C. qu'a été livré le combat des Thermopyles.

9. Les premiers hommes ont vécu (900,) (930) et jusqu'à (969) ans.

10. L'Allemagne étoit dès l'an (1500*) divisée en dix cercles.

11. Il voulait partir le (18 septembre), mais on l'a retenu jusqu'au (1 octobre).

12. Le Gange se jette dans la mer après avoir parcouru plus de (1800 mille).

13. Sur (100) personnes, il y en a (90) qui sacrifient à la jouissance du présent toutes les espérances de l'avenir.

14. Le Mississipi parcourt une étendue de (4800 mille).

15. Le feu des guerres civiles dont François (2) vit les premières étincelles avait embrasé la France sous la minorité de Charles (9).

16. Les états s'ouvrirent le (5 mai) par une procession solennelle.

Թ. ՍՏԵՅԱԿՆ ԵՃԱԿՆՆԵՐ

258 — 264

Փռիւթի Գլ արևուտի բարեբաւի արդիւնները
ինչններն յարհարչելու է:

1. La franchise est bonne de soi, mais elle a (ses excès).

2. Les plaisirs sont des fleurs semées parmi les ronces de la vie; mais il faut les cueillir avec soin, car (on flétrit aisément leur beauté) passagère.

3. Nous ne nous fâchons pas si on nous dit que nous avons mal à (notre tête), et nous nous

*) Հարց հարկեր . . . հարց հինգ հարկեր, եւ այլն.
Ըստիւր զիւ, հասարակելի արտադրի հարկեր, . . . արտա-
դարից հարկեր, արտադրել հարկեր իւրեւր:

fâchons de ce que l'on nous dit que nous raisonnons mal.

4. Qu'il contemple la nature entière dans (sa haute et pleine) majesté.

5. Les sciences ont des racines amères, mais (leurs fruits sont doux).

6. Un fleuve paisible a (ses rives) fleuries.

7. Je lis les bons auteurs pour me perfectionner (mon goût).

8. Les enfants qui avaient éborgé (leurs pères et mères) souffraient moins que ces hypocrites.

9. Cette maison est mal située, il faudrait pouvoir l'ôter (de sa place).

10. Scipion marqua sa reconnaissance aux troupes, qu'il combla de louanges, de récompenses et de marques d'honneurs, chacune selon (son, leur état) et (son, leur mérite).

11. Les matelots ajoutent (à ces bonnes et mauvaises) qualités les vices de leur éducation.

12. La vérité n'est point à nous, (nous ne sommes que ses témoins et ses dépositaires).

13. . . . L'ours boucha (sa narine),

Il se fût bien passé de faire cette mine.

14. On se battait pour avoir le pillage du camp ennemi; après quoi le vainqueur et le vaincu se retiraient, chacun dans (sa, leur ville).

15. Paris est une très-belle ville; (j'admire surtout la grandeur de ses bâtiments).

16. Les abeilles dans un lieu donné, tel qu'une ruche ou le creux d'un vieil arbre, bâtissent, chacune, (sa, leur cellule).

17. En récompense de (vos bons et utiles) offices, que Dieu éloigne de vous tout chagrin domestique.

18. Je résolus de me rendre à Medrid, comme

22. On n'agit pas franchement avec (moi, me), et les secrets un peu importants, on ne (à moi, moi, me) (eux, les) confie pas.

23. Nous nous tourmentons moins pour devenir heureux que pour faire croire que nous (le, les) sommes.

24. Ne voyage pas de nuit: on pourrait (t', toi) arrêter sur les grands chemins, et (toi, te) détrousser, (te, toi) et tes compagnons.

25. Peignez (eux, les) (à moi, moi, me), dit l'aigle, ou bien (à moi, moi, me) (eux, les) montrez.

26. La fortune (a persécutés), (lui, le) et (je, moi).

27. (Je, moi), (je, moi) combattrais le jeu parmi les joueurs, et (moi, j') aurais plus de plaisir à (moi, me) moquer (d'eux, en) en (les, eux) voyant perdre, qu'à (à eux, leur) gagner (leur argent, l'argent d'eux).

28. Des pays autrefois contigus à la mer, sont aujourd'hui très-éloignés (d'elle, en); telles sont Aigues-Mortes et Ravenne.

29. Hélas! s'écriait Télémaque, voilà donc les maux que la guerre entraîne après (soi, elle).

30. Miracle! criait-on: venez voir dans les nues Passer la reine des tortues.

— La reine! Vraiment oui; je (le, la) suis en effet.

31. N'allons pas (nous, à nous) appliquer (nous, à nous) mêmes les traits d'une censure générale.

32. C'est lorsque nous sommes éloignés de notre pays, que nous sentons surtout l'instinct qui nous (lui, à lui, y) attache.

33. Un malheur toujours traîne un malheur après (soi, lui).

34. (Je, moi), régner! (je, moi), ranger un état sous ma loi, Quand ma faible raison ne règne plus sur (moi, me)!

35. La noblesse donnée aux pères, parce qu'ils étaient vertueux, a été donnée aux enfants afin qu'ils (le, la, les) devinssent.

36. Le zèle est une vertu qu'on n'estime plus: on se moque (de lui, en) comme d'un usage qui convenait à la grossièreté de nos pères.

37. Il (me, à moi, moi) parut, (me, à moi, moi) et à mes compagnons, que notre arrivée avait jeté une grande terreur dans le pays.

38. L'excellence des sens vient de la nature; mais l'art et l'habitude peuvent (leur, à eux, y) ajouter un plus grand degré de perfection.

39. Ne me trompé-je pas en vous croyant ma nièce? — Oui, Monsieur, je (le, la) suis.

40. (Je, moi), (je, moi) pourrais encore (toi, te) voir, (toi, te) reconnaître!

41. Qu'est-ce que le monde? C'est une servitude éternelle où nul ne vit pour (soi, lui).

42. La vie est un dépôt confié par le ciel; oser disposer (d'elle, en), c'est être criminel.

43. Vous et moi, (avons été) longtemps ennemis l'un de l'autre.

44. L'homme consomme, engloutit lui seul plus de chair que tous les animaux ensemble ne (dévorent).

45. Mais je naquis sujette et je (le, la) suis encore.

46. Les désirs ont des charmes qui cessent d'exister pour celui qui sans cesse s'abandonne (à eux, leur, y).

47. Touché de pitié pour ces êtres infortunés, il (donna) (à eux, leur) et à leurs enfants de quoi faire leur route.

48. Le bœuf remplit ses premiers estomacs tout autant qu'ils peuvent (être).

49. S'il est ordinaire d'être vivement touché

12. C' (est) vous tous qui faites des vœux pour lui.

13. Ce qui rendra ce spectacle plus utile et plus agréable, (sera) la réflexion que vous ferez sur l'élévation et sur la chute des empires.

14. Dieu considère les mains pures, et non (celui) chargées d'offrandes.

15. Celui qui s'arrête dans le chemin de la vertu, (a) déjà reculé sans s'en apercevoir.

16. Un magistrat intègre et un brave officier sont également estimables; (celui- . . .) fait la guerre aux ennemis domestiques, (celui- . . .) nous protège contre les ennemis extérieurs.

17. Ce (fut) les Phéniciens qui, les premiers, inventèrent l'écriture.

18. Il n'y aura que trop d'intérêts qui divisent les hommes dans la même société, ne (fût) ce que ceux de la fortune.

19. Ce qu'on admire avec justice dans Racine, c' (est) les caractères.

20. Je ne voudrais pas que la mort du fils suivît (celui) du père.

21. Chez les anciens c' (était) les vieillards, qui gouvernaient; chez nous, c'(est) les jeunes gens.

22. C'est (dans le creuset où) on éprouve l'or; c'est (dans l'adversité où) on reconnaît l'ami véritable.

23. Ceux qui font des heureux (sont) les vrais conquérants.

24. Dites-moi, (est-)ce là des signes d'opulence ou d'indigence?

25. Ce qui plaît dans les anciens, (est) qu'ils ont peint la nature avec une noble simplicité.

26. Nos vrais biens sont (celui) de la nature: c'(est) le ciel, c'(est) la terre, c'(est) ces campagnes, ces plaines, ces forêts dont elle nous offre la jouissance utile, inépuisable.

27. Mais ce qui me choque dans ces beaux esprits, (est) qu'ils ne se rendent pas utiles à leur patrie.

28. Nous devons préférer des amis trop sévères à des amis trop complaisants: (ceux- . . .) disent souvent la vérité, tandis que (ceux- . . .) la dissimulent presque toujours.

29. Qui veut parler sur tout, (parle) souvent au hasard.

30. C'(est) eux qui lui montreront de quoi il peut s'applaudir.

31. Qui hérit son erreur (ne la veut) point connaître.

32. Ce n' (est) pas les années, c' (est) une longue préparation qui vous donnera de l'assurance.

33. C'est (là où) on voit errer les brebis qui bêlent.

ԺԳ • ՅԵՐԵՆԵՐԿԵՆ ԴԵՐՆՈՒՆ

296 — 301

Փ-|-+|+| ԳԼ ԴԴ-|-+| Ե-|-+|+|+|+|+|+| Դ-|-+|+|+|+|+|+| ԳԼ ԴԴ-|-+|+|+|+|+|+|

1. Les soldats (que, lesquels) j'ai vus et (à qui, auxquels) j'ai parlé, m'ont semblé bien propres à manier les armes (que, lesquelles) nous leur avons confiées.

2. L'amitié est une âme (qui, laquelle) habite deux corps, un coeur (qui, lequel) habite deux âmes.

3. Aussitôt que je fus débarrassé des affaires de la cour, j'allai trouver l'homme (qui, lequel) m'avait parlé du mariage de Mad. de Miramion, (qui, lequel *) me parut dans les mêmes sentiments.

4. La Judée, (de qui, dont, de laquelle) l'impunité croissait sans mesure, avait tout à craindre.

*) Տե՛ս -|-+|+|+|+|+|+| ԳԼ 653 ԲԷ-Ը՛

5. On a coupé l'arbre (sur qui, lequel) avaient niché tant d'oiseaux.

6. Dites-moi, je vous prie, (qui, lesquels) sont ces jeunes gens?

7. Les Lapons danois ont un gros chat noir (à qui, auquel) ils confient tous leurs secrets, et (lequel, qu') ils consultent dans leurs affaires.

8. Savez-vous (à quoi, auquel) il pense, et (de quoi, duquel) il parle?

9. Sous les empereurs romains, celui-là seul avait le droit de demander le triomphe, sous les auspices (dont, de qui, duquel) la guerre s'était faite.

10. Avez-vous vu le marchand avec le fils (dont, duquel) je suis arrivé?

11. Régulus, dans son expédition contre Carthage, eut à combattre un prodigieux serpent, contre (qui, lequel) il fallut employer toute l'armée romaine.

12. Il prit une épée, (dont, de laquelle) il regardait la pointe.

13. Le Tasse naquit à Sorrento; la maison (d'où, dont) il sortait était une des plus illustres de l'Italie.

14. C'est le destin des choses humaines de tomber dans l'oubli (dont, d'où) elles étaient sorties.

15. Semblable à un rocher contre (qui, lequel) les vents combattent en vain.

16. Aristonoüs mena Sophronime dans une fertile campagne, sur le bord d'un autre fleuve, dans les ondes (dont, de qui, duquel) Apollon a tant de fois plongé son corps.

17. Il avait je ne sais (lequel, que, quoi) dans ses yeux perçants qui me faisait peur.

18. Aussitôt il conduisit Télémaque vers la porte d'ivoire, (par laquelle, par où l') on peut sortir du ténébreux empire de Pluto.

19. Ce grand nombre d'actions (dont, de qui) je dois parler, m'embarrasse.

20. Dieu appela d'en haut son serviteur Abraham, dans la famille (dont, de qui, duquel) il voulait établir son culte.

21. Les maladies de l'âme sont les plus dangereuses; nous devrions travailler à les guérir, c'est (à qui, quoi) cependant nous ne travaillons guère.

22. Le sang de ce héros (d'où, dont) tu me fais descendre, Sans tes profanes mains saura bien se répandre.

23. Le sage et vaillant général sous le nom et les étendards (dont, de qui, duquel) vous avez l'honneur de combattre.

ԺԴ. ԵՆՈՐՈՂ ԴԵՐԸՆՈՒՆ

302 — 306

Փ-|-+|: +L ր-|-> ք-|-բբ Լ-|-ննբ-|-ն ք-|-բբ
լ-|-բբ-|- Է:

1. Narbal, qui commandait dans le vaisseau où (on) me mit, me demanda mon nom.

2. (On) estime la vie par dessus tout, et (on) la prodigue comme si elle devait toujours durer.

3. Quiconque attend un malheur certain (peut) déjà se dire malheureux.

4. Mais (quelque) vains lauriers que promette la guerre, on peut être héros sans ravager la terre.

5. Ce que (on) conçoit bien s'énonce clairement.

6. (Quelque) pures que soient leurs intentions, (quelque) lumières qu'ils aient acquises, (quel que) soit leur expérience, les hommes peuvent se laisser égarer.

7. Quiconque est capable de mentir (est) indigne d'être compté au nombre des hommes.

8. Les riches, (quelque) sots qu'ils soient, emportent toujours les suffrages.

9. (On) peut être sot avec beaucoup d'esprit, et (on) peut n'être pas un sot avec peu d'esprit.

10. Quiconque a pu franchir les bornes légitimes, (peut) violer enfin les droits les plus sacrés.

11. (Quel que) soient les humains, il faut vivre avec eux.

12. (On) n'aurait guère de plaisir, si (on) ne se flattait jamais.

13. (Quelque) heureusement doués que nous soyons, nous ne devons pas en tirer vanité.

14. (Quel que) soit votre naissance, (quelque) grandes que soient vos richesses, (quelque) dignités que vous possédiez, souvenez-vous que vous frustrez les vues de la Providence, si vous n'en faites pas usage pour le bien de l'humanité.

ԺԵ. ՕՃԵՆԳԵԿՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԺԸՃՈՒԹԻՒՆԸ

307 — 312

Փոխադրել էլ առնաւ ըրաւելիւնն աչեւնն ըրաւելիւնն իւր զերբ իւրն զժամբն իւր զբն զբն զբն:

1. Tous les maux (sont, ont venu*) de la triste Pandore.

2. Strabon paraît douter que les rois grecs (soient, aient allé) plus loin que Silène et Alexandre

3. Les eaux de la Loire, (étant, ayant monté) rapidement, ont inondé les fertiles campagnes de la Touraine.

4. Monarques de la terre, en rendant vos sujets heureux, montrez-vous dignes du trône où vous (êtes, avez monté).

*) Ըրաւելիւնն աչեւնն աչեւնն ըրաւելիւնն, être զժամբն: Գրաւելիւնն աչեւնն բայինն զեր զեր զաւելիւնն (343) իւր զաւելիւնն զբնն աչեւնն աչեւնն (344) -- Ծան.

5. Mentor, qui craignait les maux avant qu'ils arrivassent, ne savait plus ce que c'était que de les craindre dès qu'ils (étaient, avaient arrivé).

6. Quoi! de quelque côté que je tourne la vue, La foi de tous les coeurs (est, a pour moi disparu).

7. Le consul P. Cornélius Scipion (serait, aurait tombé) entre les mains des ennemis, si Publius Scipion ne (fut, eut venu) à son secours.

8. Il (est, a monté) pendant trois heures pour arriver au haut de la montagne.

9. Elle donnerait pour vous sa vie, le seul bien qui lui (soit, ait resté).

10. La mer (est, a disparu) sous leurs nombreux vaisseaux.

11. Beaucoup de grandes découvertes (sont, ont né) du hasard.

12. Que tous les coeurs s'ouvrent à l'espérance: le règne de l'injustice (est, a passé).

13. Le voyage a été pénible, mais nous (sommes, avons arrivé) à bon port.

14. Ce jeune homme s'est expatrié, il (est, a mort) pour sa famille.

15. C'est par les Phéniciens que la mer (est, a devenu) le lien de la société entre les peuples de la terre.

16. Les républiques (sont, ont presque toutes tombé) de la liberté dans l'esclavage.

17. Les critiques se sont évanouies, la pièce (est, a demeuré).

18. Une république fameuse, remarquable par la singularité de son origine (est, a disparu) de nos jours, sous nos yeux, en un moment.

19. La voix de l'innocence (est, a monté) au ciel.

20. La procession (est, a passé) sous mes fenêtres.

21. Chaque jour des crieurs publics annoncent en Egypte de combien le Nil (est, a crû.)

22. Cependant Télémaque (était, avait resté) seul avec Mentor.

23. Quand Mentor (fut, eut cessé) de chanter, les Phéniciens se regardèrent.

24. Je (suis, ai resté) sept mois à Colmar sans sortir de ma chambre.

25. Quand la contagion (fut, eut cessé), saint Charles Borromée fit rendre à Dieu de solennelles actions de grâces.

26. Les débordements du Nil fertilisent l'Egypte, surtout lorsque les eaux (sont, ont crû) progressivement.

ԺԶ. ԲԵՅԻՆ ԵՂԸՆԵԿՆԵՐՈՒՆ ՈՒ ԺԸՄԸՆԵԿՆԵ-
ՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

313 — 336

Փոխադրելով իմ իմաստը հարկը հարկը ելան իմաստները
դիմելու է. — անհրաժեշտ է — հարկը երբեք չի
լինիլ իմաստները հարկը ելան է:

1. Les Romains indignés (marchèrent) contre eux; les (défirent), (entrèrent) dans leurs terres où ils (fondèrent) une colonie, les (battirent) encore deux fois, en (assujettirent) une partie, et (réduisirent) l'autre à demander la paix.

2. Ah! Monsieur, m'a-t-il dit, je vous (attendrai) demain.

3. Soyez secrète, ou bien vous (serez) morte.

4. Je te (parlai, ai parlé) l'autre jour de l'inconstance prodigieuse des Français sur leurs modes.

5. Turenne (mourut), tout se (confondit), la fortune (chancela), la victoire se (lassa), la paix s'(éloigna), les bonnes intentions des alliés se (ra-

lentirent) le courage des troupes (fut) abattu par la douleur.

6. (J'ai lu, je lus) ce matin cette maxime où Platon dit que l'espérance est le songe d'un homme éveillé.

7. (J'ai écrit, j'écrivis) cette semaine à Madame de Coulange pour l'informer de la mort de M. de Turenne.

8. Après qu'on (faire) un magnifique repas qui suivit le sacrifice, il parla ainsi.

9. Si nous (voir) l'étendue des montagnes en profondeur, les cheveux nous en dresseraient à la tête.

10. Je me disais: Quittons ce vain délire; (être) heureux et (libre) désormais.

11. En rentrant chez moi ce soir, (j'ai appris, j'appris) que le citoyen Didot venait d'éprouver un grand sujet de chagrin.

12. Vous causerez de terribles éclats,
Si vous ne (mettre) fin à tout cet embarras.

13. Les dieux permirent que je (faire) une faute.

14. Je me (suis trouvé, trouvai) un peu incommode avec de l'émotion avant-hier; mais cela n'a point eu de suite.

15. Si (être) berger, comme je l'étais naguère, il serait aussi heureux que je l'ai été.

16. La religion exige que nous (sacrifier) nos ressentiments.

17. Hier au soir, ton ami (a eu, eut,) avec milord Edouard un démêlé qui peut devenir sérieux.

18. Il semble qu'on (avoir) juré de ne jamais s'entendre, pour avoir le plaisir de disputer toujours.

19. D'abord je ne pus croire que Philoclès (vouloir) me détrôner.

20. Il désire la paix, comme vous dites vous-mêmes que vous (l'avez désirée, la désirâtes).

21. Les arts mécaniques ont fait en France plus de progrès depuis le commencement de ce siècle, qu'ils n'en (faire) dans certains pays pendant le siècle précédent.

22. Mentor (m'a dit, me dit) depuis qu'on l'avait vendu à des Éthiopiens, et qu'il les avait suivis en Éthiopie.

23. Amilcar méritait qu'on lui (confier) le commandement de l'armée qui devait agir en Espagne.

24. Est-il un homme qui n' (avoir) jamais à se plaindre de ses semblables?

25. Il nous semble qu'il n'y (avoir) pas de plus douce jouissance que de faire des heureux.

26. On est mort avant qu'on (apercevoir) qu'on pouvait mourir.

27. On peut dire que le chien est le seul animal dont la fidélité (être) à l'épreuve.

28. Mais dans quelque haut rang que vous (être) placé, Souvent le plus heureux s'y trouve renversé.

29. Dieu juste! serait-il vrai que tu (voir) avec indifférence le crime triomphant, et la vertu souffrante?

30. Les leçons les plus utiles que nous (pouvoir) recevoir, sont celles de l'expérience.

31. Solon, en mourant, ordonna qu'on (porter) ses os à Salamine.

32. Il ne faut pas que vous (penser) que je me (donner) si parfaitement à la musique, que je (négliger) toute autre espèce de travail.

33. Il semblait qu'un spectacle si doux n'(attendre) en ces lieux qu'un témoin tel que vous.

34. Quoique les méchants (prosperer) quelquefois, ne pensez pas qu'ils (être) heureux.

35. Il est difficile, quand on aime la vérité, qu'on n' (avoir) aussi du zèle pour la justice.

36. Aceste ordonna qu'on nous (envoyer) dans une forêt voisine.

37. Il semble que de tout temps la vérité (avoir) peur de se montrer aux hommes, et que les hommes (avoir) peur de la vérité.

38. Le meilleur cortège qu'un prince (pouvoir) avoir, c'est le coeur de ses sujets.

39. Citez-moi un maître dont les leçons (être) aussi profitables que celles de l'expérience.

40. Ils craignaient que ses discours pleins de sagesse ne (détacher) leurs alliés.

41. De même que l'eau, si elle se (subtiliser), deviendrait une espèce d'air qui ferait mourir les poissons, l'air, de son côté, nous ôterait la respiration, s'il (devenir) plus épais et plus humide.

42. Je ne crois pas que le siècle de Louis XIV (devenir) si célèbre sans les grands écrivains qui en ont fait une des plus brillantes époques de notre littérature.

43. Pourvu qu'on (savoir) la passion dominante de quelqu'un, on est assuré de lui plaire.

44. L'envieux voudrait que tout ce qui est bon (appartenir) à lui seul.

45. Soyons (indigne) soeur d'un si généreux frère.

46. Il me semble qu'il n'y (avoir) rien qui dégrade plus un écrivain que la peine qu'il prend pour exprimer d'une manière extraordinaire les choses les plus simples.

47. Quoi qu'on (dire), un ânon ne deviendra qu'un âne.

48. Il commande au soleil (à, d'animer) la nature.

49. Choisissez un homme qui (pouvoir) vous donner dans l'occasion des consolations, de sages avis et de bons exemples.

50. C'est l'usage constant de la Chine, le pays du monde où les impôts (être) les plus forts et le mieux payés.

51. L'empereur Théodose condamnait à mort tout délateur qui l'était pour la troisième fois, quoique ses délations n'(être point jugées) fausses.

52. Crois-tu que dans son cœur il (jurer) sa mort?

53. Je consens (me à, de perdre) afin de la sauver.

54. Les hommes croient (qu'ils sont) libres quand ils ne sont gouvernés que par les lois.

55. Il était convenable que la nouvelle lumière se (répandre) par tout l'univers.

56. Combien de fois a-t-on vu des hommes publics (qui ont fait) échouer des entreprises glorieuses à l'état, de peur que la gloire n'en (rejaillir) sur leurs rivaux.

57. Je lui conseillerais (à, de s'assurer) d'un autre.

58. Baléazar est aimé des peuples; il n'y a aucune famille qui ne lui (donner) tout ce qu'elle a de biens, s'il se trouvait dans une pressante nécessité.

59. Les grands ont peu d'amis qui (être) plus attachés à leur personne qu'à leur fortune.

60. Dieu nous a donné la raison afin qu'elle (diriger) notre conduite.

61. Il n'y a rien que les hommes aiment mieux (à, de conserver), et qu'ils ménagent moins que leur propre vie.

62. C'est l'attente du ciel, il nous faut (la) remplir, Je viens de le promettre et je (le) vais accomplir.

63. Croit-on que dans ses flancs un monstre me (porter)?

64. Préparez-vous (à, de voir) ce malheureux chrétien.

65. Joas ne cessera jamais (vous à, d'aimer).

ԳԼՈՒԿԱԿՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ՆԵՐԿԱՅ

337 — 341

Փոփոխութիւնք ան իրարմէնք քաղաքս
 քաղաքս քաղաքս քաղաքս քաղաքս քաղաքս

1. Sous un roi bienfaisant parcourons cette ville,
(Obéissant), heureuse, (agissant), tranquille.
2. Combien de pères, (tremblant) de déplaire
à leurs enfants, sont faibles et se croient tendres!
3. Ces spectres affamés, (outrageant) la nature
Vont au sein des tombeaux chercher leur nourriture.
4. C'est là que les troupeaux altérés, (fuyant)
les rayons (brûlant) de l'astre du jour, trouvent
une liqueur (rafraîchissant).
5. . . . Surprise et (tremblant) à vos pieds,
Je baisse en (frémissant) mes regards effrayés.
6. J'ai toujours vu ceux qui voyageaient dans
de bonnes voitures bien douces, rêveurs, tristes,
(grondant) ou (souffrant).
7. Je vois ces murs (sanglant), ces portes embrasées,
Sous ces lambris (fumant) ces femmes écrasées.
8. Il y a des peuples qui vivent (errant) dans
les déserts.
9. Enfin l'heure est venue, et la neuvième aurore,
Des rayons d'un jour pur, en (naissant), se colore.
10. Ces tonnerres d'airain (grondant) sur les remparts,
Tout (étonnant) qu'ils sont, n'ont rien qui m'épouvante.
11. . . . Rome, (subjuguant) l'univers abattu,
Ne vaut pas un hameau qu'habite la vertu.
12. Télémaque lui-même arrosa de liqueurs
parfumées ses cendres encore (fumant).
13. Les vents, (soufflant) avec force, (sifflant)
dans les cordages, s'opposent à la manoeuvre.

Փոփոխութիւնն զիւր արարածն ընդարձակութիւնն անցեալն ընդ
արարածն զիւր արարածն:

1. Quel oeil n'est pas sensible au riant appareil
De l'herbe (rajeuni) et du bouton vermeil?
2. Ces beaux effets n'ont pas été (inconnu) des
anciens.
3. (Nourri) à la campagne dans toute la rusti-
cité champêtre, vos enfants y prendront une voix
plus sonore.
4. J'ai (vu) la foi des contrats (banni), les
lois les plus saintes (anéanti).
5. La guerre de Troie fut aussi (chanté), les
combats d'Ulysse et sa sagesse furent (élevé)
jusqu'aux cieux.
6. Bien souvent, dans la nuit, de subites gelées
Frappent d'un coup mortel les plantes (désolé).
7. Les anciens Grecs étaient généralement
(persuadé) que l'âme est immortelle.
8. Puisse le ciel, qui lit dans mon coeur éperdu,
ajouter à vos jours ceux que j'aurais (vécu).
9. Je rends (carré) une boule que les premières
lois du mouvement avaient (fait) ronde.
10. Florian savait très-bien l'espagnol, il lui
était doux de parler une langue que sa mère avait
(parlé).
11. C'est ainsi qu'elle s'est (rendu) la domina-
trice de l'Europe.
12. C'est la vérité elle-même qui lui a (dicté)
ces belles paroles.
13. Ainsi, sans votre appui, les élèves de Flore
Tomberaient (abattu) à leur première aurore.
14. Les eaux se sont (pratiqué) des cours
souterrains.

15. L'opulence d'une cité de commerce s'est
(changé) en une pauvreté hideuse.

16. Pédro, qu'as-tu, (fait) de nos montures? —
Seigneur, je les ai (attaché) à la grille.

17. Mes chères richesses, qu'êtes-vous (devenu)?
Hélas! je vous ai (perdu) en moins de temps encore
que je ne vous avais (gagné)!

18. L'oiseau-mouche, cet amant léger des
fleurs, vit à leurs dépens sans les flétrir; il ne fait
que pomper leur miel, et c'est à cet usage que sa
langue paraît uniquement (destiné).

19. L'ambition s'est toujours (joué) de la vie
des hommes.

20. Je regrette bien les douze heures que j'ai
(dormi); je les aurais (employé) plus utilement, si
l'on m'avait (rendu) le service de m'éveiller.

21. La gloire des hommes doit toujours se
mesurer sur les moyens dont ils se sont (servi) pour
l'acquérir.

22. Les arts que les hommes ont (inventé)
pour satisfaire à leurs besoins, tournent à leur gloire
et à leurs délices.

23. Si la vertu et la vérité étaient (banni) de
la terre, elles devraient toujours se trouver dans la
bouche des rois.

24. Comme une lampe d'or dans l'azur (suspendu),
La lune se balance aux bords de l'horizon:
Ses rayons (affaibli) dorment sur le gazon.

25. Il me récitait les vers qu'il avait (fait).

26. La guerre ne se faisait point autrefois
comme nous l'avons (vu) faire du temps de
Louis XIV.

27. Les juges se sont (avisé) d'un singulier
expédient pour lui faire avouer la vérité, qu'il avait
jusqu'alors (tenu caché).

28. Vous êtes (né) dans un climat qui vous a (rendu) robustes.

29. Je les ai (cherché), vos gants, dans tous les coins, et je ne les ai pas (trouvé).

30. Ils se sont (élevé) par leurs exploits un monument impérissable.

31. Plusieurs des rois d'Égypte furent (privé) des tombeaux qu'ils s'étaient eux-mêmes (construit).

32. Quels dangers n'a pas (couru) l'Autriche pendant la tempête de vingt ans qu'elle a (essuyé)!

33. Vous êtes-vous (accordé) cette définition? où sont-ce les loups, les singes et les lions qui vous l'ont (passé)?

34. Les Français s'étaient (ouvert) une retraite glorieuse par la bataille de Fornoue.

35. Les vents que Dieu a (créé), les chaleurs qu'il y a (eu) sont des effets de sa bonté.

36. Ses regards, il est vrai, n'étaient point (enflammé) Du courroux dont souvent je les ai (vu armé).

37. La langue latine et la langue grecque sont deux langues qui se sont longtemps (parlé), et qui ne se parlent plus.

38. Ne faites rien qui ne soit digne des maximes de vertu que j'ai (tâché) de vous inspirer.

39. Les mauvais temps qu'il a (fait) ont (nu) aux vignes, et (ruiné) beaucoup de marchands de vin.

40. La peine que s'est (donné) un auteur fait que ses écrits sont (lu) avec plaisir.

41. Les enfants qu'on a (habitué) à craindre les ténèbres se sont rarement (guéri) de la peur qu'on leur en a (fait).

42. Ne goûtons-nous pas, mille fois le jour, le prix des combats que notre situation nous a (coûté)?

43. Que de temps, que de réflexions n'a-t-il pas (fallu) pour épier et connaître les besoins, les écarts et les ressources de la nature!

44. Nos aïeux vivaient pauvres et vertueux, et mouraient dans le champ qui les avait (vu) naître.

45. Il a (retrouvé) les deux enfants qu'il avait tant (pleuré).

46. Les serpents paraissent (privé) de tout moyen de se mouvoir, et uniquement (destiné) à vivre sur la place où le destin les a (fait) naître.

47. De quoi vous êtes-vous (occupé) durant les dix-huit mois que les négociations ont (traîné) en longueur?

48. On sait assez quelles peines la sagesse du roi et du ministère a (eu) à calmer toutes ces querelles aussi odieuses que ridicules.

49. Paul s'étant rendu par hasard dans ce lieu, fut rempli de joie en voyant ce grand arbre sorti d'une petite graine qu'il avait (vu) planter.

50. Cassius ne cherchait dans la perte de César que la vengeance de quelques injures qu'il en avait (reçu).

51. Les choses longtemps (désiré) sont presque toujours au-dessous de l'idée qu'on s'en était (formé).

52. Voilà, mon fils, disait cette mère (affligé), le sujet des larmes que tu m'as (vu) verser.

53. Les secours que vous avez (imploré), Madame, et que je vous ai (vu) refuser inhumainement, vous auraient (sauvé) du danger.

54. Elle a (obtenu) toutes les grâces qu'elle a (voulu).

55. Ah! comment s'est (éclipsé) tant de gloire! comment se sont (anéanti) tant de travaux!

56. Là règnent les bons rois qu'ont (produit) tous les âges.

57. Louis XI fit taire ceux qu'il avait (fait) parler.

58. Les embarras que j'ai (su) que vous aviez ont (accélééré) mon départ.

59. Voyez combien de périls j'ai (couru) dans un jour.

60. On a eu, pour son âge et pour sa faiblesse, tous les égards qu'on a (dû).

61. Ils étaient (puni) pour les maux qu'ils avaient (laissé) faire.

62. Pluton, Neptune et Jupiter se sont (divisé) le ciel, la mer et les enfers.

63. Son administration ne répondit pas aux espérances qu'on en avait (conçu).

64. Les vengeances que j'ai (vu) exercer envers ces misérables colons, ont (jeté) l'épouvante dans mon âme.

65. Souvent les dons que la nature a (suspendu) ux arbres sont (déposé) dans de simples herbes.

66. Mais d'où viennent ces difficultés, si ce n'est du peu d'application qu'on y a (donné) jusqu'ici.

67. La conduite que j'avais (supposé) que vous tiendriez, vous l'avez (tenu), et vous en avez été (blâmé).

68. Il faut qu'ils me chantent une scène d'une petite comédie que je leur ai (vu) essayer.

69. Il n'est que trop vrai qu'il y a (eu) des anthropophages: nous en avons (trouvé) en Amérique.

70. Autour de lui étaient une multitude d'habitants que la curiosité avait (attiré) sur la place publique.

71. Triomphez, hommes lâches et cruels: votre victoire est plus étonnante que vous ne vous l'étiez (imaginé).

72. Le peu d'eau que j'ai (bu) m'a (incommodé).

73. C'est sa modestie, ainsi que son mérite, que j'ai (loué).

74. Que de jeunes gens se sont (laissé) égarer par de mauvais conseils!

75. Elle a (outragé) la religion, et les dieux l'en ont (puni).

76. Le sage ne se conduit par les lumières d'autrui qu'autant qu'il se les est (rendu) familières.

77. Ce sont les hommes, votre père, la divinité que vous avez (offensé).

78. Je ne vous parlerai point du peu de capacité que j'ai (acquis) dans l'armée.

79. J'eus une maladie assez sérieuse, (causé) par la trop grande quantité de liqueurs que j'avais (bu).

80. Pour être plus sûr de la vérité de ces deux choses, il faut les avoir (vu) s'accomplir réellement.

81. Quels obstacles a jamais (trouvé) là-dessus la volonté de ceux qui tiennent en leurs mains la fortune publique?

82. Je regrette les nombreuses années que j'ai (vécu) sans pouvoir m'instruire.

83. Les secours que vous aviez (prétendu) que j'obtiendrais, ont été illusoires.

84. C'est à l'ombre de la paix que les arts sont (né), ont (prospéré) et se sont (perfectionné).

85. Idoménée a fait de grandes fautes, mais cherchez dans les pays les mieux (policié) un roi qui n'en ait pas (fait) d'inexcusables.

86. Ce sont les sciences, aussi bien que les arts, qu'il a (cultivé).

87. Les hommes se sont (divisé) et ont été la proie des tyrans.

88. Le peu d'exactitude qu'il a (mis) dans ses comptes a (causé) sa perte.

14. Il faut user de tout avec modération, de peur que la privation (n') en soit (pas) trop sensible.

15. Malgré ce mauvais succès, ils (ne) cessent (pas) depuis de faire de nouveaux desseins sur une île si commode à leur assurer l'empire de l'univers.

16. Toute nation est faible, à moins qu'elle (ne) soit (pas) unie.

17. Un père qui (n') a (pas) inspiré à ses enfants aucun principe de religion, doit toujours craindre qu'ils (ne) tombent (pas) dans le travers.

18. Pour moi, je (ne) vois (pas) rien de plus sot, à mon sens, Qu'un auteur qui partout va gaeuser des encens.

19. On craignait à toute heure que les troupes des Tarentins (n') attaquaissent (pas) les cent jeunes Crétois.

20. Nul presque de tous ceux qui m'écoutent ici (n') est (pas) content de sa destinée.

21. Quelque bonnes que soient vos raisons, je crains qu'on (ne) les écoute (pas).

22. Si on (ne) pouvait (pas) secourir le malheureux, il fallait du moins découvrir l'auteur de la violence.

23. Après les quarante énormes diamants qu'il vous a donnés, vous (ne) pouvez (pas) nier qu'il (ne) soit (pas) le plus généreux des hommes.

24. S'il se croyait offensé, que (ne) le témoignait-il (pas)? S'il (ne) cherchait (pas) qu'un prétexte pour être dispensé de récompenser une action éclatante, que (ne) restait-il (pas) tranquille?

25. Quoique, chez les anciens, les manuscrits fussent fort rares, cela (n') empêchait (pas) qu'il (n') y eut (pas) des bibliothèques immenses.

26. Il faut souvent moins de courage pour se corriger de ses défauts qu'il (n') en faut (pas) pour les avouer.

27. Aucun physicien (ne) doute (pas) aujourd'hui que la mer (n') ait (pas) couvert une grande partie de la terre habitée.

28. Ils (n') osaient (pas) faire marcher l'armée, de peur que dans la marche les Crétois et les Tarentins (ne) combattissent (pas) les uns contre les autres.

29. La religion défend que vous (n') insultiez (pas) au malheureux, et que vous (ne) lui refusiez (pas) votre assistance.

30. Doutez-vous que l'Euxin (ne) me porte (pas) en deux [jours] Aux lieux où le Danube y vient finir son cours?

31. Elle (n') a (pas) pu être pendant sa vie plus qu'elle (n') était (pas); elle (ne) peut (pas) être après sa mort moins qu'elle (n') est (pas).

32. Prends garde que jamais l'astre qui nous éclaire (Ne) te voie (pas) en ces lieux mettre un pied téméraire.

33. (Ne) craignez (point) ici que sa bouche rebelle (Ne) vous accable (pas) des noms d'ingrate, d'infidèle.

34. Un homme en vaut un autre, à moins que, par malheur, l'un d'eux (n') ait (pas) corrompu son esprit et son cœur.

35. Chacun de nous pense et agit aujourd'hui tout autrement qu'il (ne) faisait (pas) hier.

36. Les enfants (n') ont (pas) ni passé ni avenir, et, ce qui ne nous arrive (pas) guère, ils jouissent du présent.

37. Je (ne) doute (pas) que le successeur qui m'est destiné, (n') ait (pas) plus de talent et de capacité que moi.

38. J'ai même défendu par une expresse loi Qu'on (n') osât (pas) prononcer votre nom devant moi.

39. Ne craignez pas qu'en vous envoyant ma pièce, je (ne) vous en fasse (pas) une longue apologie.

40. Les rochers de Thrace et de Thessalie ne sont pas plus sourds, plus insensibles, que Télémaque (ne) l'était (pas) à ces offres.

41. Je devine enfin: vous voulez me dire qu'il fait froid. Que (ne) disiez-vous (pas): Il fait froid?

42. Le capitaine n'est pas accompli, à moins qu'il (ne) renferme (pas) en lui l'homme de bien et l'homme sage.

43. Depuis l'invention de la poudre, les batailles sont beaucoup moins sanglantes qu'elles (ne) l'étaient (pas).

44. L'homme vain méprise les talents qu'il n'a pas; Et, s'il (n') en a (pas) aucun, il les méprise tous.

45. Toute l'armée le craignait; car il était encore plus querelleur et plus brutal qu'il (n') était (pas) fort et vaillant.

46. Chacun dit du bien de son coeur, et personne (n') ose (pas) en dire de son esprit,

47. Ne doutez point, seigneur, que ce coup (ne) la frappe (pas).

48. Il marche, dort, mange et boit comme tous les autres; mais cela (n') empêche (pas) qu'il (ne) soit (pas) fort malade.

49. La Hire disait à Charles VII: Je pense, sire, qu'on (ne) peut (pas) perdre un royaume plus gaiement que vous (ne) le faites (pas).

50. L'ambition, seigneur, (n') a (pas) guère de limites,

51. Je (n') entends (pas) que le battement de mon coeur dans le repos absolu de ces lieux. Je voulais retourner en arrière, mais il (n') était (pas) plus temps.

52. La joie de faire du bien est tout autrement douce, que (ne) l'est (pas) celle de le recevoir.

53. Mais il me semble, Agnès, si ma mémoire

est bonne, que j'avais défendu que vous (ne) vissiez (pas) personne.

54. Il ne nie pas que nous (ne) puissions (pas) en sentir quelque chose.

55. Oh! que (ne) suis-je (pas) couvert de cheveux blancs, courbé et proche du tombeau, comme Laërte, mon aïeul!

56. Nous nous trompons sur le compte des autres, parce que notre imagination nous les peint tout autres qu'ils (ne) sont (pas).

57. Il (n') y a (pas) personne qui (n') entre (pas) tout neuf dans la vie, et les sottises des pères sont perdues pour les enfants.

Ի. ՆԱԼԵԳՐՈՒԹԻՒՆ

363 — 366

Նախորդող հոդվածի և հետևյալի միջև կանգնած է հարցի և պատասխանի շարք:

1. Une grande âme est (au-dessus) de l'injure, de l'injustice, de la douleur, de la moquerie.

2. Remplissez vos devoirs (envers) Dieu, vos parents et la patrie.

3. Nous sommes si vains que l'estime (de) cinq ou six personnes qui nous environnent nous amuse et nous contente.

4. Que nos politiques apprennent une fois qu'on a de tout avec de l'argent, (hormis) les moeurs et les citoyens.

5. Que de gens (par) la haine et l'orgueil séparés, Vivraient fort bons amis s'ils s'étaient rencontrés.

6. La lecture sert (à) orner l'esprit, régler les moeurs, et former le jugement.

7. Il n'est plus temps de reprendre cette longue et ennuyeuse besogne, (malgré) les erreurs et les fautes dont elle fourmille.

23. A quoi bon une table servie avec somptuosité et avec profusion, (puisque) la nature se contente de peu?

24. La bienfaisance, l'humanité, (ni) son devoir, ne lui permettaient de venir.

25. On égorge à la fois les enfants, les vieillards,
La soeur, le frère,
La fille (et) la mère.

26. Lorsqu'on a des dispositions, et (lorsqu'on) veut étudier, on fait des progrès rapides.

27. Plus je rentre en moi, (et) plus je lis ces mots écrits dans mon âme: sois juste, et tu seras heureux.

28. Un honnête homme ne doit jamais rien faire d'indigne de lui, quand il ne serait pas exposé aux regards du monde, et (quand) il n'aurait que lui-même pour témoin de ses actions.

Չ ԱՆԱԶԱՆ ԸՆԹ ԵՐՑՈՒ ԱԾՆԵՐ

Ա. ԶՈՒԱՐԱՆԻ ԿԱՐՃ ԳԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Un homme demandait à un pauvre mendiant de quoi ¹ il vivait. Le pauvre lui répondit: Si vous m'aviez demandé de quoi ² je meurs, je vous aurais répondu que je meurs de faim.

2. Un Suisse, qui dormait sur le parapet ³ d'une ville assiégée, eut la tête emportée d'un boulet de canon ⁴. Un autre Suisse, témoin de l'accident ⁵, s'écria: Ah! que mon camarade sera étonné, quand il s'éveillera, de se voir sans tête ⁶!

3. Un voleur entra de nuit ⁷ par la fenêtre dans la chambre d'un pauvre homme, et se mit à fâtonner ⁸ pour chercher quelque chose à voler. Le pauvre, qui ne dormait pas, lui dit: Mon ami, tu viens de nuit chercher quelque chose dans un lieu où je ne puis rien trouver pendant le jour.

4. Un mendiant, pour mieux exciter la charité des passants ⁹, s'avisa de faire le muet ¹⁰. Un jeune homme, qui connaissait le drôle ¹¹, lui demanda tout bonnement ¹² en tirant ¹³ sa bourse: Y a-t-il déjà

¹ ինչ բանով. ² ինչ բանե. ³ նեղին. տես նաև քերակ (747). ⁴ պարիսպ. գուլ. ⁵ թնդանոթի գունոս մը եկաւ գլուխը տարաւ. ինչ ինչընդին ինչից յաւելու ինչին-բրտե-
⁶ եղածը տեսնելով. օլաւը ինչին-դ. ⁷ ինք զինքն առանց գլխու տեսնելով. յաւելու օլտու-լա-նա- ինչընդին-նեղին. ⁸ գի- շերով. ինչին-դ. ⁹ սկսաւ խարխափել, ձեռքով փնտռել. ինչը- լամյա յաւելարը. ¹⁰ անցաւ որնորոն գուլին աւելի շարժելու համար. ինչին յիշեցին ինչըն- ձեռքով. ¹¹ ինչըն- ձեռքով. ¹² անտարբերութեամբ լինելով. ¹³ խարխափելով. ¹⁴ ինչըն- ձեռքով. ¹⁵ անտարբերութեամբ մը. յիշեցին ինչըն- ձեռքով. ¹⁶ ինչըն- ձեռքով.

longtemps que tu as perdu la parole ? Dès mon enfance, lui répondit le muet.

5. Un étudiant qui avait besoin de quelques livres ², écrivit à un de ses amis pour le prier de les lui acheter, en ajoutant qu'il lui en remettrait le montant à l'occasion ³. Cet ami négligea la commission. Quelque temps après ayant rencontré l'étudiant, il lui dit: Mon cher ami, je suis fâché de n'avoir pas reçu ⁴ la lettre par laquelle vous m'avez prié de vous acheter des livres.

6. Un officier Gascon demandait ses appointements ⁵ au ministre de la guerre; j'en ai besoin, lui dit-il, car je meurs de faim. Le ministre voyant qu'il avait le visage vermeil, lui dit que son visage le démentait⁶. Ne vous y méprenez pas⁷, Monseigneur, lui dit le Gascon, ce visage n'est pas à moi ⁸, je le dois à mon hôte⁹, qui me fait crédit ¹⁰ depuis longtemps.

7. Un officier qui avait perdu une jambe ¹¹ dans une bataille, s'en était fait faire une autre de bois¹², parfaitement semblable à la naturelle. Quelque temps après, un boulet de canon vint lui emporter cette jambe de bois. Ceux qui étaient autour de lui, se mirent à crier ¹³: Vite, qu'on fasse venir le chirurgien ¹⁴! Non, mes amis, leur dit tranquillement l'officier, faites venir la charpentier.

¹ Համր քրտնէր զեր շատ ատեն կայ. ² Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսէ իւր լսելու ժամ. ³ Ինչ քանի գրքի հարկաւորութիւն ունէր. ⁴ Գրեալ չէր ինչ քանի գրքի հարկաւորութեան յերես լսելու ժամ. ⁵ Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսելու ժամ. ⁶ Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսելու ժամ. ⁷ Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսելու ժամ. ⁸ Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսելու ժամ. ⁹ Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսելու ժամ. ¹⁰ Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսելու ժամ. ¹¹ Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսելու ժամ. ¹² Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսելու ժամ. ¹³ Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսելու ժամ. ¹⁴ Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսելու ժամ.

8. Certains soldats logés dans un village pendant la guerre, rencontrèrent un paysan, le battirent, et lui prirent son manteau et son argent ¹. Il alla s'en plaindre à un des capitaines ², qui lui dit: Mon ami, quand ces soldats t'ont volé, avais-tu cet habit-là ³? Oui, Monsieur, répondit-il. Va, dit le capitaine, sois sûr que ce n'étaient point mes gens, car ils t'auraient pris jusqu'à la chemise ⁴.

9. Un jeune homme de peu d'esprit ⁵ voulait écrire à un ami, et ne savait trop comment le faire ⁶; il acheta un livre de lettres, et en trouva bientôt une telle qu'il la désirait ⁷: il la copia exactement et l'envoya à sa destination ⁸. Son ami, qui avait le même livre, y trouva cette lettre, et lui répondit en ces termes ⁹: Monsieur, j'ai reçu votre lettre: tournez le feuillet, et vous aurez la réponse ¹⁰.

10. L'empereur Joseph étant arrivé dans une ville de France avant ses équipages ¹¹, l'hôtesse, qui était d'une humeur gaie ¹², lui demanda s'il était de la suite de l'empereur ¹³. — Non, répondit-il. Quelque temps après, elle entra dans sa chambre, comme il était occupé à se faire la barbe ¹⁴, et lui demanda s'il avait quelque emploi auprès

¹ Իր վերարկուն ու ստակն առին. ² Գնդապետներն մեկուն քանրասելու գնաց. ³ Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն. ⁴ Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն. ⁵ Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն. ⁶ Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն. ⁷ Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն. ⁸ Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն. ⁹ Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն. ¹⁰ Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն. ¹¹ Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն. ¹² Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն. ¹³ Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն. ¹⁴ Գնդապետներն զերեսն շեշտ երեսն ինքն.

de l'empereur ¹. — Oui, répondit le monarque, je le rase quelquefois.

11. Un paysan étant allé consulter un médecin sur une indisposition, celui-ci, après avoir examiné le mal, se mit à son bureau ², lui écrivit une ordonnance, et lui dit, en la lui donnant: Prenez ceci demain matin, et bientôt vous vous trouverez mieux ³. Le paysan croyant que ce papier était le remède même, s'en retourna plein de confiance ⁴; et le lendemain, il l'avalâ de très-bon matin ⁵, et se trouva parfaitement guéri.

12. Un pauvre gentilhomme, hors d'état de satisfaire ses créanciers ⁶, disait un matin en se levant: Que le diable emporte ⁷ tous ceux qui viendront aujourd'hui me demander de l'argent. A peine avait-il fini ces paroles⁸, qu'il entendit frapper à sa porte ⁹: il ouvre, et voit entrer quatre de ses créanciers, qui commencent à lui demander s'il les avait encore oubliés. Je vous jure, leur dit le gentilhomme, que je pensais à vous il n'y a qu'un instant ¹⁰.

13. Un soldat ivre ayant rencontré son général à cheval ¹¹, l'arrêta, et prenant le cheval par la bride ¹², il lui demanda quel en était le prix ¹³. Le général, voyant dans quel état il était, le fit conduire dans une maison, où on le mit coucher ¹⁴. Le lende-

¹ կայսեր բոլոր պաշտօն մը որ նիս. քրուլը եաննորա զեր
հանուարը, եղգիւնին վոր ղը. ² գրեականին առջին նստեցաւ.
եւ զեւանակներն ետնիւնի օրհարարաւ. ³ շուտ մը կ'աղէկնաս.
լստեանս էյնիւնիւնին. ⁴ մեծ յուսով ետ դարձաւ. յիշոյնտ
եւ փոր ինչ կերէր րեծնորէ. ⁵ առ առանց կանուխ կըկց. առ
գործուն երէն ետնարաւ. ⁶ չկրնարոյ պարտատէրներուն
հատուցանել. յորճ առնիւրէնն յորճանս ետեւէնէ ճա-
րիկէնն օլտայլ. ⁷ սատանան տանի. իշխան կ'օրհարարէն.
⁸ առ խօսքս լինցընելուն պէս. յոս սեռւնն յիւնիւրէն յի-
նիւրէն. ⁹ գուար զարնել. ճախառնս լստեմ. ¹⁰ բիւ մը
յառաջ ձեր վրայ կը մտածէի. յիւր ոչ ելիւն սին տե-
լեանիւր օրհարար. ¹¹ ձիու վրայ. ¹² առ ըլլաւ. ¹³ ձիու սանձն
բանկով: ¹⁴ ալ ըլլաւ ինչորէն թաթառ. ¹⁵ գինն ինչ է. յիշան
նի տրի. ¹⁶ պատկեցուցին. ետնարարաւ:

main le général fut ¹ lui demander ce qu'il voulait lui donner de son cheval ². Monseigneur, lui répon- dit le soldat désenivré ³, celui qui voulait l'acheter hier au soir, s'en est allé de bonne heure ce matin ⁴.

14. Un jeune sot qui ne savait ni A ni B ⁵, avait reçu en présent ⁶ un beau livre. Pour en faire parade ⁷, il le porta à l'église et se donnait l'air ⁸ d'y lire avec beaucoup de dévotion. Malheureusement un jeune homme qui était derrière lui, s'aperçut, qu'il tenait son livre à rebours ⁹. Monsieur, lui dit-il, excusez, s'il vous plaît, la hardiesse que je prends de vous demander ¹⁰, pourquoi vous tenez votre livre à rebours? C'est que je suis gaucher ¹¹, répondit le jeune sot.

15. Un docteur fort occupé dans son cabinet, vit entrer une petite fille qui lui demanda du feu. Mais, lui dit le docteur, tu n'as rien pour l'empor- ter; et pendant qu'il cherchait un vase, la petite fille s'approche de la cheminée, prend un peu de cendres froides dans sa main, et met quelques charbons par- dessus ¹². Le docteur en fut tellement surpris ¹³ qu'il jeta un de ses livres par terre, en disant: Avec toute ma science je n'aurais pu trouver cet expé- dient si naturel.

16. Un gentilhomme, absent de sa patrie de- puis un certain temps, rencontra un paysan de ses

¹ գնաց. կերէի. ² ձիուն ինչ կու տայ. ³ ալեւս նի վերի.
⁴ սթափած, խելքը վրան եկած. ⁵ այլն, այլն. ⁶ առ առ-
տու կանուխ գնաց. ⁷ առ ապահ երէն կերէի. ⁸ առնելին
կարգալ շէր գիտեր. ⁹ նի օրհարար յիւնիւր էր. ¹⁰ պարզեւ.
կարգալ շէր գիտեր. ¹¹ ցոյց ընելու համար. ¹² կ'օրհարար, առ-
նիւրէն. ¹³ ցուցընելու, ցոյց ընելու համար. ¹⁴ կ'օրհարար, առ-
նիւրէն էլն. ¹⁵ կը ձեւանար. ¹⁶ թաթառ օրհարար. ¹⁷ գինն
զուլիւն տուր յանդգնութեանս որով կը հարցընեմ.
սեւ կ'օրհարար ձեւանելն ոչ էր երէնն. ¹⁸ կուր օր ձիու
լիկ եմ. ¹⁹ օրհարար օրհարար էլն. ²⁰ ձիան. ²¹ կ'օրհարար. ²² առ
վրայ այնչափ զարմացաւ. ²³ յոսն օրհարար թաթառնիւր էր.

environs ¹, et après différentes questions sur son pays, il lui demanda s'il y avait toujours autant de fous qu'autrefois ² — Vraiment non, Monsieur, lui répondit le paysan, il n'y en a plus autant que quand vous y étiez ³. Le gentilhomme sentit tout le piquant de cette réponse ⁴, et loin de s'en fâcher ⁵, il dit au paysan: Tu ne me parais pas être de leur nombre ⁶.

17. Un gentilhomme voyageait avec son valet de chambre; celui-ci s'endormit sur son cheval, et perdit le manteau de son maître. Le gentilhomme tournant la tête, le vit chanceler, et n'apercevant plus son manteau, il lui crie d'une voix qui marquait son mécontentement: Jean, où est mon manteau? je gage ⁷ que vous l'avez perdu! Le valet ne le voyant plus, dit: Moi, je ne gage pas, Monsieur, car je suis sûr que vous gagneriez.

18. Un jeune prince âgé de sept ans ⁸, réunissait à beaucoup de gentillesse infiniment d'esprit ⁹: il était un jour l'objet de l'admiration de toute une société ¹⁰. Un vieux capitaine, témoin des louanges qu'on lui donnait ¹¹, dit d'une voix assez haute: Les enfants qui ont tant d'esprit dans un âge si tendre ¹², en ont souvent peu quand ils sont grands ¹³. Le jeune prince qui l'avait entendu, lui repartit sur le même

¹ իր մօտ սեղերէն զեղացի մը. ² քեզիս եւ իմ քրոնքիս հոն եղած ժամանակիդ չափ չկայ. ³ քեզին ծնա օլտաւն լաւքն գարտ եօք որ. ⁴ խօսքին ուր դպրին իմացաւ. ⁵ քեզին չեմ թեմնակ չարկացաւ. ⁶ հապա. ⁷ արքայմարտն հարտե. ⁸ անոնցմ. ⁹ ծաւարտն. ¹⁰ շատ պատրաստար ու շատ խելացի էր. ¹¹ լաւքն լե լաւքն լաւքն էր. ¹² քոլըր մէկ ընկերութիւնը վրան կը զարմանար. ¹³ անոր սորուած դպրեաները լաւը. ¹⁴ ծն լաւքն լաւքն էր. ¹⁵ անոնքն էր. ¹⁶ պարտեմն էր. ¹⁷ քեզին լաւքն էր. ¹⁸ քեզին լաւքն էր. ¹⁹ քեզին լաւքն էր. ²⁰ քեզին լաւքն էր. ²¹ քեզին լաւքն էր. ²² քեզին լաւքն էր. ²³ քեզին լաւքն էր. ²⁴ քեզին լաւքն էր. ²⁵ քեզին լաւքն էր. ²⁶ քեզին լաւքն էր. ²⁷ քեզին լաւքն էր. ²⁸ քեզին լաւքն էր. ²⁹ քեզին լաւքն էր. ³⁰ քեզին լաւքն էր. ³¹ քեզին լաւքն էր. ³² քեզին լաւքն էր. ³³ քեզին լաւքն էր. ³⁴ քեզին լաւքն էր. ³⁵ քեզին լաւքն էր. ³⁶ քեզին լաւքն էր. ³⁷ քեզին լաւքն էր. ³⁸ քեզին լաւքն էր. ³⁹ քեզին լաւքն էր. ⁴⁰ քեզին լաւքն էր. ⁴¹ քեզին լաւքն էր. ⁴² քեզին լաւքն էր. ⁴³ քեզին լաւքն էր. ⁴⁴ քեզին լաւքն էր. ⁴⁵ քեզին լաւքն էր. ⁴⁶ քեզին լաւքն էր. ⁴⁷ քեզին լաւքն էր. ⁴⁸ քեզին լաւքն էր. ⁴⁹ քեզին լաւքն էր. ⁵⁰ քեզին լաւքն էր. ⁵¹ քեզին լաւքն էր. ⁵² քեզին լաւքն էր. ⁵³ քեզին լաւքն էր. ⁵⁴ քեզին լաւքն էր. ⁵⁵ քեզին լաւքն էր. ⁵⁶ քեզին լաւքն էր. ⁵⁷ քեզին լաւքն էր. ⁵⁸ քեզին լաւքն էր. ⁵⁹ քեզին լաւքն էր. ⁶⁰ քեզին լաւքն էր. ⁶¹ քեզին լաւքն էր. ⁶² քեզին լաւքն էր. ⁶³ քեզին լաւքն էր. ⁶⁴ քեզին լաւքն էր. ⁶⁵ քեզին լաւքն էր. ⁶⁶ քեզին լաւքն էր. ⁶⁷ քեզին լաւքն էր. ⁶⁸ քեզին լաւքն էր. ⁶⁹ քեզին լաւքն էր. ⁷⁰ քեզին լաւքն էր. ⁷¹ քեզին լաւքն էր. ⁷² քեզին լաւքն էր. ⁷³ քեզին լաւքն էր. ⁷⁴ քեզին լաւքն էր. ⁷⁵ քեզին լաւքն էր. ⁷⁶ քեզին լաւքն էր. ⁷⁷ քեզին լաւքն էր. ⁷⁸ քեզին լաւքն էր. ⁷⁹ քեզին լաւքն էր. ⁸⁰ քեզին լաւքն էր. ⁸¹ քեզին լաւքն էր. ⁸² քեզին լաւքն էր. ⁸³ քեզին լաւքն էր. ⁸⁴ քեզին լաւքն էր. ⁸⁵ քեզին լաւքն էր. ⁸⁶ քեզին լաւքն էր. ⁸⁷ քեզին լաւքն էր. ⁸⁸ քեզին լաւքն էր. ⁸⁹ քեզին լաւքն էր. ⁹⁰ քեզին լաւքն էր. ⁹¹ քեզին լաւքն էր. ⁹² քեզին լաւքն էր. ⁹³ քեզին լաւքն էր. ⁹⁴ քեզին լաւքն էր. ⁹⁵ քեզին լաւքն էր. ⁹⁶ քեզին լաւքն էր. ⁹⁷ քեզին լաւքն էր. ⁹⁸ քեզին լաւքն էր. ⁹⁹ քեզին լաւքն էր. ¹⁰⁰ քեզին լաւքն էր.

ton ¹: Monsieur le Capitaine, il faut que vous ayez eu infiniment d'esprit dans votre enfance.

19. Pendant qu'on achevait de bâtir ² le Pont-Neuf à Paris, les entrepreneurs virent un homme occupé à mesurer le pont sans rien dire à personne. Ils le prirent pour un architecte ³, et l'invitèrent à dîner avec eux. Après le repas, ils le prièrent de leur communiquer ses idées ⁴, qui pourraient sans doute perfectionner leur ouvrage. Je pense, leur dit-il, que vous avez été fort sages de bâtir ce pont en large ⁵: car, si vous vous y étiez pris en long, vous n'en seriez jamais venus à bout ⁶.

20. Un tailleur de Samarcande, qui demeurait à la porte de la ville attenante au cimetière ⁷, avait dans sa boutique un pot de terre pendu à un clou, dans lequel il jetait un petit caillou toutes les fois qu'on portait un corps mort en terre ⁸; et à la fin de chaque mois il comptait les cailloux, pour savoir le nombre des morts. Enfin il mourut lui-même. Quelque temps après, quelqu'un qui ignorait sa mort, voyant la boutique fermée, demanda ce qu'il était devenu ⁹? Un des voisins répondit: Le tailleur est tombé dans le pot, comme les autres.

21. Un pauvre Gascon, qui n'avait qu'un petit habit d'été, se promenait en hiver sur le Pont-Neuf à Paris. Le roi qui passait en carrosse ¹⁰, fort surpris

¹ քեզին լաւքն էր. ² քեզին լաւքն էր. ³ քեզին լաւքն էր. ⁴ քեզին լաւքն էր. ⁵ քեզին լաւքն էր. ⁶ քեզին լաւքն էր. ⁷ քեզին լաւքն էր. ⁸ քեզին լաւքն էր. ⁹ քեզին լաւքն էր. ¹⁰ քեզին լաւքն էր. ¹¹ քեզին լաւքն էր. ¹² քեզին լաւքն էր. ¹³ քեզին լաւքն էր. ¹⁴ քեզին լաւքն էր. ¹⁵ քեզին լաւքն էր. ¹⁶ քեզին լաւքն էր. ¹⁷ քեզին լաւքն էր. ¹⁸ քեզին լաւքն էր. ¹⁹ քեզին լաւքն էր. ²⁰ քեզին լաւքն էր. ²¹ քեզին լաւքն էր. ²² քեզին լաւքն էր. ²³ քեզին լաւքն էր. ²⁴ քեզին լաւքն էր. ²⁵ քեզին լաւքն էր. ²⁶ քեզին լաւքն էր. ²⁷ քեզին լաւքն էր. ²⁸ քեզին լաւքն էր. ²⁹ քեզին լաւքն էր. ³⁰ քեզին լաւքն էր. ³¹ քեզին լաւքն էր. ³² քեզին լաւքն էր. ³³ քեզին լաւքն էր. ³⁴ քեզին լաւքն էր. ³⁵ քեզին լաւքն էր. ³⁶ քեզին լաւքն էր. ³⁷ քեզին լաւքն էր. ³⁸ քեզին լաւքն էր. ³⁹ քեզին լաւքն էր. ⁴⁰ քեզին լաւքն էր. ⁴¹ քեզին լաւքն էր. ⁴² քեզին լաւքն էր. ⁴³ քեզին լաւքն էր. ⁴⁴ քեզին լաւքն էր. ⁴⁵ քեզին լաւքն էր. ⁴⁶ քեզին լաւքն էր. ⁴⁷ քեզին լաւքն էր. ⁴⁸ քեզին լաւքն էր. ⁴⁹ քեզին լաւքն էր. ⁵⁰ քեզին լաւքն էր. ⁵¹ քեզին լաւքն էր. ⁵² քեզին լաւքն էր. ⁵³ քեզին լաւքն էր. ⁵⁴ քեզին լաւքն էր. ⁵⁵ քեզին լաւքն էր. ⁵⁶ քեզին լաւքն էր. ⁵⁷ քեզին լաւքն էր. ⁵⁸ քեզին լաւքն էր. ⁵⁹ քեզին լաւքն էր. ⁶⁰ քեզին լաւքն էր. ⁶¹ քեզին լաւքն էր. ⁶² քեզին լաւքն էր. ⁶³ քեզին լաւքն էր. ⁶⁴ քեզին լաւքն էր. ⁶⁵ քեզին լաւքն էր. ⁶⁶ քեզին լաւքն էր. ⁶⁷ քեզին լաւքն էր. ⁶⁸ քեզին լաւքն էր. ⁶⁹ քեզին լաւքն էր. ⁷⁰ քեզին լաւքն էր. ⁷¹ քեզին լաւքն էր. ⁷² քեզին լաւքն էր. ⁷³ քեզին լաւքն էր. ⁷⁴ քեզին լաւքն էր. ⁷⁵ քեզին լաւքն էր. ⁷⁶ քեզին լաւքն էր. ⁷⁷ քեզին լաւքն էր. ⁷⁸ քեզին լաւքն էր. ⁷⁹ քեզին լաւքն էր. ⁸⁰ քեզին լաւքն էր. ⁸¹ քեզին լաւքն էր. ⁸² քեզին լաւքն էր. ⁸³ քեզին լաւքն էր. ⁸⁴ քեզին լաւքն էր. ⁸⁵ քեզին լաւքն էր. ⁸⁶ քեզին լաւքն էր. ⁸⁷ քեզին լաւքն էր. ⁸⁸ քեզին լաւքն էր. ⁸⁹ քեզին լաւքն էր. ⁹⁰ քեզին լաւքն էր. ⁹¹ քեզին լաւքն էր. ⁹² քեզին լաւքն էր. ⁹³ քեզին լաւքն էր. ⁹⁴ քեզին լաւքն էր. ⁹⁵ քեզին լաւքն էր. ⁹⁶ քեզին լաւքն էր. ⁹⁷ քեզին լաւքն էր. ⁹⁸ քեզին լաւքն էր. ⁹⁹ քեզին լաւքն էր. ¹⁰⁰ քեզին լաւքն էր.

qu'il pût trouver dans sa boutique¹; mais le paysan n'en lisait pas mieux². Le lunettier impatienté lui dit enfin avec humeur³: Mon ami, vous ne savez peut-être pas lire? Pardi! dit le paysan, si je savais lire, je n'aurais que faire de vos lunettes⁴.

26. Un gentilhomme Gascon entièrement dénué d'argent⁵, ayant appris qu'un aubergiste venait d'être condamné à dix écus d'amende⁶, pour avoir donné un soufflet⁷ à un autre gentilhomme, alla se loger chez cet aubergiste, et passa⁸ trois ou quatre jours chez lui, en sorte que son compte se montait à six écus⁹. Lorsqu'il vint prendre congé¹⁰ de l'hôte, celui-ci lui fit observer¹¹ qu'il n'avait pas encore payé et le pria de le satisfaire. Mon cher Monsieur, lui dit le Gascon, je n'ai pas le sou¹²: si vous voulez être payé¹³, donnez-moi un soufflet, et rendez-moi mon reste¹⁴. Un soufflet, comme vous savez, vaut dix écus et je n'en dois que six.

27. Un jeune homme avait lassé la patience¹⁵ de son père par sa désobéissance. Le père le punit un jour si rudement qu'il lui fit plusieurs blessures à la tête¹⁶. Il fit venir le chirurgien, et lui dit de ne rien épar-

¹ խանութին մէջ եղածներուն ամենէն աղէկներէն. ² ասով ալ չէր կրնար կարդալ. օգուտ չըրին. ³ դուռնու ընդ տուօնացոյցը հարու. ⁴ քու աչքնոցնեղ ի՞նչ պիտ'որ ընէի, ինչ չէր լինէր ինչ քեզէնէն. ⁵ ամենէն ստակ չունենալով. ⁶ ինչ քորոտը օրհայտագի, ⁷ ասոր սկուզ տուէրու դատապարտուած էր. օն ընալ ճերմի վերին տէն ճիւղ օրհայտագի. ⁸ սպասակ մը գարնեղուն համար. ⁹ յիտ թօգմի վարդաղուն էին. ¹⁰ անցուց. մնաց. ¹¹ ինչիտի. ¹² քու աչքն ուր հարուցի կը հասնէր. ¹³ չէր լինէր ինչ ճիւղը. ¹⁴ քորոտը վեց սկուզի կը հասնէր. ¹⁵ չէր լինէր ինչ ճիւղը. ¹⁶ հարուցի կը հասնէր. ¹⁷ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ¹⁸ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ¹⁹ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ²⁰ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ²¹ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ²² ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ²³ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ²⁴ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ²⁵ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ²⁶ ճիւղը ճիւղը ճիւղը.

gner¹ pour le guérir. Le fils voyant qu'il en coûtait beaucoup² à son père pour le faire panser, disait en lui-même qu'assurément il se garderait bien³ de le battre à l'avenir; mais le père le tira bientôt de son erreur⁴. Quand il fut guéri, il demanda au chirurgien, en sa présence⁵, ce qu'il lui devait. Trente écus, lui répondit-il. Les voilà, lui dit le père, et en voici encore trente pour la première fois qu'il aura envie d'être battu.

28. Deux petits garçons trouvèrent une noix sous un grand arbre près de leur village. — Elle est à moi⁶, dit Pierre, car c'est moi qui l'ai vue le premier. Non, elle m'appartient, reprit Bernard, car c'est moi qui l'ai ramassée⁷. Là-dessus s'engagea entre eux une violente querelle⁸. Je veux vous mettre d'accord⁹, dit un jeune homme qui passait justement par là. Il se plaça au milieu des deux petits garçons, cassa la noix et dit: L'une des coquilles¹⁰ appartient à celui qui, le premier, a vu la noix; l'autre sera pour celui qui l'a ramassée. Quant à l'amande, je la garde pour prix du jugement que j'ai porté¹¹. Ceci, ajouta-t-il en riant, est le dénouement habituel de la plupart des procès¹².

29. Un poëte alla un jour voir un gentilhomme, qui, l'ayant vu à la porte, dit à la servante assez haut pour que le poëte l'entendît¹³: Dites-lui que je n'y

¹ բանի մը շննայե. ամեն միջոց ի գործ դնէ. ² շատ շատ էր ինչիտի. ³ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ⁴ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ⁵ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ⁶ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ⁷ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ⁸ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ⁹ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ¹⁰ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ¹¹ ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ¹² ճիւղը ճիւղը ճիւղը. ¹³ ճիւղը ճիւղը ճիւղը.

suis pas. La servante le lui dit, et il se retira. Quelques jours après, le gentilhomme se présenta à la porte du poëte, pour lui rendre visite, et le consulter sur quelques affaires. Le poëte, sans ouvrir la porte, lui cria: Je n'y suis pas. Comment, repartit le gentilhomme, vous me parlez, et vous n'y êtes pas? Parbleu, reprit le poëte, vous ne voulez pas m'en croire moi qui vous parle, j'ai pourtant bien cru dernièrement votre servante! Sachez, Monsieur, que je suis chez moi, mais non pas pour vous.

30. Un filou se glissa¹ dans une maison où il y avait beaucoup de pensionnaires, déroba adroitement trois manteaux et s'en alla. En descendant l'escalier il rencontra un étudiant qui était aussi en pension dans cette maison². Celui-ci, étonné de voir tous ces manteaux, lui demanda où il les avait eus³? Ce sont les manteaux de quelques-uns de ces messieurs qui, me les ont donnés à nettoyer, répondit froidement⁴ le filou. Eh bien, nettoyez aussi le mien, lui dit l'étudiant, en lui donnant son beau manteau, car le collet en a grand besoin; mais, ajouta-t-il, il faut que vous me le rapportiez pour trois heures⁵. Je n'y manquerai pas⁶, dit le filou, et il s'en alla avec les quatre manteaux qu'il n'a pas encore rapportés.

31. Un gentilhomme ayant du monde à dîner⁷, chargea son domestique du soin de servir. Que nous apportez-vous? lui dit son maître, en lui voyant mettre sur la table un plat couvert. Monsieur, c'est

¹ սարդեցաւ. կամացուկ մը մտաւ. ² որ ան առնը սարկով կը բնակէր ու կը սորվէր. ³ ուրիշը
⁴ փեշքէն փեշքէն զէնքէն զէնքէն ⁵ օ էլքէն օնքէն ⁶ ուսկից
⁷ գտած էր. ներքինն պաշտօնը ⁸ առանց սլլայլէրու.
չուրջայտարարութիւն. ⁹ մինչուհ ժամը երեք. ¹⁰ սառն էլքէնքէն. ¹¹
չէմ պակսիր. գլխուս վրայ. էնքէն էնքէն. ¹² պաշտօնը ¹³ օնքէնքէն.
¹⁴ ճաշին մարդ ունենալով. էջլէն էնքէնքէն օնքէնքէն
օնքէնքէն.

un poulet fricassé, répondit le valet. Quand la compagnie se fut retirée, il appela le domestique, et lui dit: Jean, vous n'avez guère d'esprit; quand je vous ai demandé ce que vous apportiez, vous m'avez répondu: C'est un poulet; ne pouviez-vous pas dire: Ce sont des poulets, et employer le pluriel? Vraiment, vous m'avez fait bien peu d'honneur¹. Quelque temps après, comme il traitait encore quelques-uns de ses amis², son valet servit un plat de bouilli. Son maître lui demanda: Que nous apportez-vous, Jean? — Celui-ci, se souvenant de la leçon qu'il avait reçue, répondit: Ce sont des boeufs, Monsieur.

32. Mr. de Thugut ayant été envoyé par l'empereur d'Allemagne en Pologne avant le partage de ce royaume, fut, le jour de son audience chez le roi, introduit³ dans un salon, où voyant un homme gravement assis, entouré de seigneurs polonais respectueusement debout devant lui, il le prit pour le roi et commença son compliment. C'était le comte Stackelberg, ambassadeur de Russie, qui ne s'empressa pas de le tirer d'erreur⁴. Thugut, instruit ensuite de la méprise⁵, en fut piqué⁶. Le soir faisant sa partie⁷ avec le roi et Stackelberg, il joue une carte en disant: Roi de trèfle⁸! Vous vous trompez, lui dit-on⁹, c'est le valet¹⁰. L'Autrichien feignant de s'être mépris¹¹, s'écria en se frappant

¹ քննի պատիւ չբերի. պատիւս վար առիր. ² շնորհ.
էլքէնքէն օնքէնքէն օնքէնքէն. ³ բանի մը բարեկամներուն
սեղան կու տար. դէր էլքէն օնքէնքէնքէն էնքէնքէն օնքէնքէն
էնքէնքէն. ⁴ թագաւորին առջեւն ելլելու օրը, տարին. ⁵ օնքէնքէնքէն
էնքէնքէն օնքէնքէն օնքէնքէն. ⁶ տունը չորք
էնքէնքէն օնքէնքէն օնքէնքէն. ⁷ սոսակներ. ⁸ օնքէնքէն
էնքէնքէն. ⁹ օնքէնքէն օնքէնքէն. ¹⁰ սիրտը
նկատեցաւ. ¹¹ օնքէնքէնքէն օնքէնքէն օնքէնքէն
օնքէնքէն օնքէնքէն օնքէնքէն. ¹² կը սոսակը բուն
օնքէնքէն օնքէնքէն օնքէնքէն. ¹³ պատիւն է. ¹⁴ օնքէնքէն
օնքէնքէն օնքէնքէն օնքէնքէն. ¹⁵ օնքէնքէն օնքէնքէն
օնքէնքէն օնքէնքէն օնքէնքէն օնքէնքէն.

le front ¹: Ah, Sire, pardon! c'est la seconde fois qu'il m'arrive aujourd'hui de prendre un valet pour un roi². Stackelberg, quelque prompt qu'il fût à la repartie³, ne put que se mordre les lèvres ⁴.

33. Le plus beau cheval d'un paysan fut volé une nuit dans son écurie. Il se rendit à un marché aux chevaux, qui se tenait à quinze lieues de là ⁵, dans l'intention d'en acheter un autre.

Il fut bien surpris d'y reconnaître sa bête parmi celles qui étaient exposées en vente ⁶. Il la saisit aussitôt par la bride ⁷, en s'écriant: Ce cheval m'appartient ⁸; il y a trois jours qu'on me l'a enlevé ⁹. Vous vous trompez, mon cher ami, dit fort poliment celui qui voulait vendre l'animal. Il y a plus d'un an que j'ai ce cheval; ce n'est pas le vôtre, mais il se peut ¹⁰ qu'il ait quelque ressemblance avec lui.

Le paysan mit vite ses deux mains sur les yeux du cheval, en s'écriant: Eh bien, si l'animal vous appartient depuis si longtemps, dites-moi donc de quel oeil il est borgne¹¹. L'autre, qui était vraiment le voleur du cheval, mais qui ne l'avait pas examiné en détail¹², resta tout interdit¹³. Cependant comme il devait dire quelque chose, il répondit au ha-

¹ Անբը ճակատը զարնելով. էլ ինչ աննշա լուսարագ. ² այսօր երկրորդ անգամն է որ ծառայ մը թաղաւոր կը կարծեմ. դա յետեւն է ինչն էր թէ րը թէ եւրեթեւաբար քաղցրէն է երբեք թոյնը ուր. ³ որչափ պատրաստարան ալ էր նէ. նէ քաղցր հաւըր ճեղք էր ինչ ինչ. ⁴ պրկուրները խաճաւ ու մնաց. քաղցրէրը լուսարագ. ⁵ տասնուհինգ մղոն հեռու ձիու վաճառանոց մը գնաց. 6 յետ ինչ ուղի դէպքէն քաղցրէն էր ինչ. ⁷ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁸ մեզնէն քաղցրէն էր ինչ. ⁹ անմիջապէս սանձէն բռնեց. ¹⁰ անիտէն ետեւէն ինչ. ¹¹ ինչ է. յետեւ էր. ¹² երբ որ է որ գողցան. յետեւն լուսարագն էր ինչ ուղի. ¹³ կրնայ ըլլալ որ. քաղցր էր. ¹⁴ որ աչքը կոյր է. հաւն էր ինչն էր թոյնը. ¹⁵ աղէկ մը, մանրամասնաբար. հեր յեր ինչն էր. ¹⁶ ապուրջաւ մնաց. լուս քաղցր.

sard ¹: C'est de l'oeil gauche. Vous n'y êtes pas ², dit le paysan: l'animal n'est pas borgne de l'oeil gauche. — Ah! s'écria le fripon, je me suis trompé; c'est de l'oeil droit qu'il ne voit pas ³.

Alors le paysan découvrit les yeux du cheval, en disant: Il est évident maintenant que tu n'es qu'un fripon et un menteur. Regardez, vous autres, le cheval n'est nullement aveugle. J'ai fait ces questions seulement pour mettre le vol au jour ⁴. Tous les assistants se prirent à rire et à battre des mains ⁵, en s'écriant: Attrapé! attrapé! Le voleur, obligé de rendre le cheval, fut emprisonné, et subit la punition qu'il avait méritée.

34. Quatre chevaliers d'industrie ⁶ ayant fait bonne chère⁷ dans une auberge, demandèrent l'état de la dépense ⁸. Le garçon revient et le leur apporte. Le premier fait mine de mettre la main à la poche⁹; le second le retient et dit qu'il veut payer; le troisième fait la même grimace ¹⁰; le quatrième enfin dit au garçon: Je vous défends de prendre l'argent de ces messieurs, c'est moi qui paierai. Comme aucun ne voulait céder ¹¹: Il y aurait un moyen de nous accorder ¹², s'écria l'un d'entre eux; Monsieur permettra que nous lui bandions les yeux¹³,

¹ ըստ պատահման պատասխանեց. բաժնի էր յետեւ. ² չգիտցար. յետեւ էր. ³ ա՛յ աչքը չիտեսներ. ուր ինչն էր ինչ. ⁴ գողութիւնը դուրս հանելու համար. երբեք լուսարագն օրինակ լուսարագն էր. ⁵ սկսան ծիծաղել ու ձեռք զարնել. ⁶ ինչն էր ինչ. ⁷ լուսարագ. ⁸ ճարպութեամբ ապրող, խաղաղ մարդիկներ. ⁹ ձեռք էր ինչն էր. ¹⁰ տուրքը լուսարագ. ¹¹ աղէկ մը ուտել խմելէն ետեւ. էն էր ինչ. ¹² ինչն էր ինչ. ¹³ ձիու գրուածներուն մէջ. ¹⁴ ձիու գրուածներուն մէջ. ¹⁵ ձիու գրուածներուն մէջ. ¹⁶ ձիու գրուածներուն մէջ. ¹⁷ ձիու գրուածներուն մէջ. ¹⁸ ձիու գրուածներուն մէջ. ¹⁹ ձիու գրուածներուն մէջ. ²⁰ ձիու գրուածներուն մէջ. ²¹ ձիու գրուածներուն մէջ. ²² ձիու գրուածներուն մէջ. ²³ ձիու գրուածներուն մէջ. ²⁴ ձիու գրուածներուն մէջ. ²⁵ ձիու գրուածներուն մէջ. ²⁶ ձիու գրուածներուն մէջ. ²⁷ ձիու գրուածներուն մէջ. ²⁸ ձիու գրուածներուն մէջ. ²⁹ ձիու գրուածներուն մէջ. ³⁰ ձիու գրուածներուն մէջ. ³¹ ձիու գրուածներուն մէջ. ³² ձիու գրուածներուն մէջ. ³³ ձիու գրուածներուն մէջ. ³⁴ ձիու գրուածներուն մէջ. ³⁵ ձիու գրուածներուն մէջ. ³⁶ ձիու գրուածներուն մէջ. ³⁷ ձիու գրուածներուն մէջ. ³⁸ ձիու գրուածներուն մէջ. ³⁹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁴⁰ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁴¹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁴² ձիու գրուածներուն մէջ. ⁴³ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁴⁴ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁴⁵ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁴⁶ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁴⁷ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁴⁸ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁴⁹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁵⁰ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁵¹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁵² ձիու գրուածներուն մէջ. ⁵³ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁵⁴ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁵⁵ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁵⁶ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁵⁷ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁵⁸ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁵⁹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁶⁰ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁶¹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁶² ձիու գրուածներուն մէջ. ⁶³ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁶⁴ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁶⁵ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁶⁶ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁶⁷ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁶⁸ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁶⁹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁷⁰ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁷¹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁷² ձիու գրուածներուն մէջ. ⁷³ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁷⁴ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁷⁵ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁷⁶ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁷⁷ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁷⁸ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁷⁹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁸⁰ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁸¹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁸² ձիու գրուածներուն մէջ. ⁸³ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁸⁴ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁸⁵ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁸⁶ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁸⁷ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁸⁸ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁸⁹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁹⁰ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁹¹ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁹² ձիու գրուածներուն մէջ. ⁹³ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁹⁴ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁹⁵ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁹⁶ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁹⁷ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁹⁸ ձիու գրուածներուն մէջ. ⁹⁹ ձիու գրուածներուն մէջ. ¹⁰⁰ ձիու գրուածներուն մէջ.

dit-il, en montrant le garçon d'auberge; celui de nous qu'il prendra, paiera l'écot ¹. Cette proposition est acceptée. On bande les yeux au garçon; mais tandis qu'il les cherche en tâtonnant dans la chambre, les filous défilent l'un après l'autre ². L'aubergiste monte; notre colin-maillard ³ le saisit, et, croyant tenir un des quatre fripons, il s'écrie: Ma foi, ce sera vous qui paierez l'écot.

35. Trois voyageurs trouvèrent un trésor en chemin, et le partagèrent. Ils continuèrent leur route en s'entretenant de l'usage qu'ils feraient de leurs richesses ⁴. Comme leurs vivres étaient consommés ⁵, ils convinrent ⁶ qu'un d'entre eux irait en acheter à la ville, et le plus jeune se chargea de cette commission ⁷. Il se disait en chemin: me voilà riche ⁸; mais je le serais bien davantage ⁹, si j'avais été seul, quand le trésor s'est présenté. Ces deux hommes m'ont enlevé mes richesses; ne pourrais-je pas les reprendre? Cela me serait facile; je n'aurais qu'à empoisonner les vivres que je vais acheter ¹⁰. A mon retour, je dirais que j'ai dîné à la ville; mes compagnons mangeraient sans défiance, et ils mourraient. Je n'ai que le tiers du trésor, et j'aurais le tout. Cependant les deux autres voyageurs se disaient: nous avons été obligés de partager le trésor avec ce jeune homme; sa part aurait augmenté les

¹ բոլոր ստակը. դիմելու էր. ² մեկիկ մեկիկ կամացուկ մը դուրս կ'ելլեն. որտ որտ էստե՞նք. ³ զիսկ ինչքան որ. ⁴ աս մեր աշխատակ խաղացողը. դու դիմելիք ինչ գործի՞նք. ⁵ օրնայն ուրախ. ⁶ Հարստութիւննին ինչպէս գործածելընե՞րնուն վրայ. ⁷ Բաւարժ է ինչը քաղաքում. ⁸ Կերակուրնին լմնացած բլլալով. ⁹ Ենչե՞նք էլ ինչ. ¹⁰ աս քերակ. (542). ¹ աս գործը վրան առաւ. դու էլ ինչ էրե՞նք. ² աս Հարստակ Հարստացայ. ³ էլ ինչ էրե՞նք. ⁴ քայց ալ աւելի Հարստակ. ⁵ Ենչե՞նք էրե՞նք. ⁶ ասնայն. ⁷ ասնայն. ⁸ ասնայն. ⁹ ասնայն. ¹⁰ ասնայն.

nôtres, et nous serions véritablement riches. Il va revenir; nous avons de bons poignards. — Le jeune homme revint avec des vivres empoisonnés. Ses compagnons l'assassinèrent; ils mangèrent, moururent, et le trésor n'appartint à personne.

36. Un filou ayant grand'envie de se procurer ¹ une paire de bottes sans qu'il lui en coûtât rien ², alla chez un cordonnier en commander, et dit qu'il les lui fallait pour le lendemain à sept heures ³. Le cordonnier les lui ayant promises, il alla chez un autre, en commander aussi une paire, et les demanda pour le lendemain à neuf heures sans faute ⁴; ce qui lui fut encore promis. Le premier ne manqua pas de venir ⁵ le lendemain à sept heures avec ses bottes. Le filou en mit une qui allait fort bien ⁶; mais la seconde le blessait un peu, à ce qu'il disait ⁷, parce qu'il avait eu autrefois cette jambe rompue, et qu'il avait oublié de dire qu'il lui fallait une botte où il entrât bien à l'aise ⁸. Mais, ajouta-t-il, c'est peu de chose; je ne pars qu'après midi, allez la remettre sur la forme ⁹; je retiendrai celle qui va bien et vous me rapporterez l'autre précisément à midi. Environ deux heures après, l'autre cordonnier arrive aussi avec ses bottes. Il en fut comme des autres ¹⁰, la première allait fort bien, mais il fallut remettre la seconde à l'embauchoir ¹¹, et la rapporter à midi; en atten-

¹ Հոգալ, ձեռք բերել. ² Բացարձակ. ³ Ելել ինչի՞նք. ⁴ ասնայն. ⁵ ասնայն. ⁶ ասնայն. ⁷ ասնայն. ⁸ ասնայն. ⁹ ասնայն. ¹⁰ ասնայն. ¹¹ ասնայն.

dant on garda la bonne ¹. Le cordonnier ne fut pas plutôt sorti ² que le filou mit ³ les deux bottes et se sauva au plus vite ⁴.

37. Un voyageur, bien vêtu, entra un dimanche au soir dans un cabaret de village; où il se fit donner⁵ une poularde rôtie et une bouteille du meilleur vin. A peine eut-il porté le premier morceau à sa bouche ⁶, qu'il se mit à gémir d'une manière pitoyable, se disant tourmenté depuis quinze jours d'un horrible mal de dents. Tous les paysans qui se trouvaient là, lui témoignèrent une grande compassion. Quelques instants après survint un empirique ⁷, qui s'étant assis dans un coin, demanda un verre d'eau-de-vie. Lorsqu'on l'eut informé de l'indisposition de l'étranger⁸, il assura qu'il y apporterait bon remède⁹. Il tira de sa cassette un petit morceau de papier doré, artistement ¹⁰ plié, l'ouvrit et dit: Monsieur, vous n'avez qu'à mouiller le bout du doigt¹¹, et après l'avoir trempé dans la poudre que voici¹², vous l'appliquerez ¹³ sur la dent. L'étranger ayant fait ce qui lui avait été prescrit, s'écria aussitôt: Dieu! quel bien-être subit ¹⁴ j'éprouve! toute douleur s'est à l'instant évanouie. Alors, ayant fait présent d'un écu à l'empirique, il l'invita à souper avec lui.

¹ ի վերայ սյսր ամենայնի աղէկը, յարմարը պահէց. 1. Եւ ինչ, որ զիւրեք էլէ. եյն-ինչ ուրեք. ² Կողմակորը դացածուն պէս. Գոյնարաճը ինչ-ինչ ինչ. ³ Հարաւ. Ինչ-ինչ. ⁴ Կրցածին չափ լուսով, շուտ մը. Կոչուած. ⁵ Բերել տուաւ. Ինչ-ինչ. ⁶ Եւ ինչ, որ անոնի պատահը բերանը տարաւ. շուտաւ. Եւ ինչ, որ անոնի զիւրեք ինչ-ինչ. ⁷ Գործաւական, շինծու բժիշկ մը վրայ հասաւ. ներս մտաւ. Գէր Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ⁸ Կրց որ օտարականին անհանգստութիւնն իրեն իմացուցին. Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ⁹ Գէրը գտնել. անցընել. Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ¹⁰ Կարգեալութեամբ. Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ¹¹ Հէրքը Ե որ մատիդ ճոճը թրջես. Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ¹² Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ¹³ Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ¹⁴ Ինչ շուտ հանգստութիւն. Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ.

Toutes les personnes qui se trouvaient à l'auberge, et tous les habitants du village, s'empressèrent d'acheter de cette précieuse poudre, et le charlatan en vendit bien cent petits paquets, à douze sous chacun. Lorsque ensuite quelque paysan se plaignait du mal de dents, on accourait avec le remède merveilleux, qui, au grand étonnement de tout le monde ¹, ne soulagea personne.

Enfin la supercherie vint au jour. On apprit que les deux voyageurs s'étaient donné le mot ², pour tromper les bons villageois. La poudre n'était rien qu'un peu de craie ³.

38. L'empereur Charles-Quint s'étant égaré à la chasse, aperçut enfin devant lui une maison, où il entra pour se rafraîchir. Il y trouva quatre hommes couchés à terre, et faisant semblant de dormir ⁴. Le premier se leva, et, s'étant approché de l'empereur, lui dit qu'il avait rêvé devoir lui ôter sa montre, et aussitôt il la prit. Le second dit qu'il avait songé que son manteau l'accommoderait bien ⁵, et il le lui ôta. Le troisième lui prit sa bourse. Le quatrième enfin le pria de ne pas savoir mauvais gré ⁶, s'il le fouillait. En le fouillant il aperçut à son cou une petite chaîne d'or, à laquelle était pendu un sifflet, qu'il allait lui ôter ⁷. Mais, mon ami, lui dit l'empereur, avant de me priver de ce sifflet, permettez-moi de vous en apprendre la vertu ⁸. En

¹ ամենուն զարմանալովը. Դիւնեաւ ալ Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ² Խօսք բրած են եղեր. Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ³ Գործն մինակ թիւ մը կաւիճ էր. (Էրեքին) Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ⁴ Բնանալ կը ձեւանային. Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ⁵ Բանին ձեռք կու տար, իրեն կը յարմարէր. Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ⁶ Կարգուել, սիրտը Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ⁷ Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ. ⁸ Թող տուր որ զօրութիւնը քեզի սորվեցընեմ. Կրց Եւ ինչ, որ անոնի ինչ-ինչ.

même temps il se mit à siffler de toutes ses forces ¹. Ses gens, qui le cherchaient, ayant entendu le signal, accoururent vers la maison, et ne furent pas peu surpris de le voir en si mauvaise compagnie ². Se voyant hors de danger, il dit: Mes amis, voici des gens qui ont songé tout ce qu'ils ont voulu; je veux aussi songer à mon tour ³. Après avoir rêvé quelques moments: J'ai songé, dit-il, que vous êtes tous quatre des fripons dignes du gibet; et aussitôt ils furent pendus devant la maison.

39. Trois jeunes vauriens se promenant un jour à la campagne, rencontrèrent un paysan qui dormait sur l'herbe, tenant à la main ⁴ la bride de son âne. L'un d'entre eux dit: Mes amis, il faut jouer un tour ⁵ à ce paysan, aidez-moi, je vous prie. Il déchargea la bête, se mit à quatre pattes ⁶, et se fit mettre le bât et la bride ⁷. Cela fait ⁸, il dit à ses compagnons de s'enfuir avec l'âne; ce qu'ils firent. Le paysan s'étant réveillé, ne fut pas peu surpris de voir un homme à la place de sa bête. Pour l'amour du ciel! s'écria le drôle, ôtez-moi cette bride et cette charge. Que diantre! dit le paysan, comment êtes-vous venu ici? Où est mon âne? Hélas! répondit l'autre, je suis le fils d'un magicien, qui, pour une légère faute, m'a changé pour six ans en âne. Ce terme est enfin expiré ⁹, et j'ai repris ma figure

¹ Երկր զօրութեամբ. ² Գեղեցիկ գողութիւն ելել. ³ Եւ զինքն սասնկ շարժարդիկներու մէջ տեսնելով շատ ապշեցան. ⁴ Էլ զան զեղել զից քէնս իմեալեր արաւելոյն իօրդեւտ շերտեր յըն զիցն օլորաւ. ⁵ Տիմայ երազ տեսնելու կարգն ինձի եկաւ. շէտի տեւ իօրդեւտ զիցն իմեալեր. ⁶ ձեռքը բռնելով. ելելիցի ինքնարագ. ⁷ Խարեութիւն մը ընել. զից տեւ ելելից. ⁸ շորս ոսքի վայ կեցաւ. տեօրդ այսք ինքնիցի արագ. ⁹ Տաման ու սանձն իրեն զնկալ տուաւ. տեօր ելել եւլել ինքն իօրդեւտ քորաւ. ¹⁰ Եւ իմ կայ ընելն ետեւ. զանոսն օրդ. ¹¹ Եւ ժամանակը հասաւ. լընցաւ. զան լորտի իլելի. ելելիցի.

naturelle. Allez, reprit le villageois, en le déchargeant et le débridant, je ne veux pas avoir affaire à des magiciens ¹. Quand le drôle se vit en liberté, il alla rejoindre ses camarades qui rirent bien de la simplicité du pauvre manant, et partagèrent entre eux le profit de ses dépouilles. Le lendemain le paysan se rendit au marché pour acheter un autre âne. Après en avoir examiné plusieurs, il reconnut aussi le sien. Ah! te voilà ici ²! s'écria-t-il, tu t'es sans doute brouillé de nouveau avec ton père ³, puisqu'il t'a changé une seconde fois en âne: va, je me garderai bien de t'acheter ⁴.

40. On sait que dans les villages d'Allemagne les paysans, quand ils tuent un cochon, sont dans l'usage d'envoyer à leurs amis de la hâtille, c'est-à-dire du boudin et quelques bons morceaux de viande. Un paysan avait reçu tant de cadeaux de cette nature que le cochon qu'il venait de faire tuer ⁵, suffisait à peine pour les réciproquer ⁶. Dans son embarras il alla trouver un de ses voisins. Mon compère ⁷, lui dit-il, je viens de faire tuer mon cochon; mais, quoiqu'il ne soit pas petit, il ne suffirait pas, si je voulais faire des cadeaux à tous ceux de qui j'en ai reçu. Dites-moi, je vous prie, votre avis. Je ne vois rien de mieux ⁸, lui dit son voisin, après un moment de réflexion, que de dire demain matin qu'on vous l'a volé pendant la nuit. Le paysan charmé de cet

¹ Կարարդներու հետ բան զօրդը չունիմ. զիցն զեղել ելել ելելից իօր, ² Եւ, զուն նորէն հոս եկեր եւ. շէ, տեւ իլել զիցն իլելից. ³ Եւ, զուն նորէն հոս եկեր եւ. շէ, տեւ իլել զիցն իլելից. ⁴ Եւ, զուն նորէն հոս եկեր եւ. շէ, տեւ իլել զիցն իլելից. ⁵ Եւ, զուն նորէն հոս եկեր եւ. շէ, տեւ իլել զիցն իլելից. ⁶ Եւ, զուն նորէն հոս եկեր եւ. շէ, տեւ իլել զիցն իլելից. ⁷ Եւ, զուն նորէն հոս եկեր եւ. շէ, տեւ իլել զիցն իլելից. ⁸ Եւ, զուն նորէն հոս եկեր եւ. շէ, տեւ իլել զիցն իլելից.

tuné, faites votre devoir, et appliquez-lui cinquante coups de bâton; après cela nous verrons ce que nous ferons de plus. Le pauvre juif fut battu de telle sorte ¹, qu'il était près de rendre l'âme, et qu'on fut obligé de le faire transporter chez lui. Le lendemain le roi étant à la parade ² demanda à l'officier, s'il avait fait bien châtier le porteur de son billet. Oui, Sire, répondit-il, vos ordres ont été ponctuellement exécutés, et on l'a renvoyé dans un état. . . . Bon, dit le roi, en apercevant son page, il a l'air bien malade ³, le voilà qui se promène. — Votre Majesté me pardonnera, il est tout à fait impossible qu'il se trouve ici. — Mais le voici, continua le monarque, en lui montrant le page. — Je ne sais que répondre, dit l'officier, je ne le vois pas — Comment! vous ne voyez pas ici mon page? reprit le roi. — Pardonnez-moi, Sire, ce n'est pas lui qui a reçu les coups de bâton. — Et qui donc? demanda le roi. — C'est un juif, dit l'officier. Le roi ne put s'empêcher de rire de ce plaisant quiproquo ⁴, et s'étant informé du fait ⁵, il pardonna au page sa gourmandise en faveur de sa ruse, et pour faire oublier au pauvre juif ses douleurs, il lui accorda une grâce qu'il lui avait demandée quelque temps auparavant.

¹ անանկ. եջէ. ² Հանդեսի մէջ բլաւով. — Լայր
պալատէն. ³ շտակը շատ հիւանդ կ'երեւայ. քոչընդ
էիտ ինքն իտրիւնէն. ⁴ փոփոխութիւն, սխալմունք.
Ինչիւն. Ինչուսէ. ⁵ եղածն իմանալով. Եւնը քոչընդ
ընդ.

Բ. Ն Ե Մ Ա Կ

1. Ա. Տիկնն էր կարգն որդւոյն գրած նամակերուն
վրայ որդւոնը կ'ընէ:

Lorsque vous étiez encore à la maison, mon bon ami, vous vous énonciez avec aisance, vous racontiez passablement tout ce que vous aviez vu ou entendu; vous saviez même vous exprimer d'une manière aussi spirituelle que vive et plaisante dans la plupart de nos conversations. A présent, lorsque vous écrivez, soit à moi, soit à vos soeurs, d'où vient donc que vos lettres sont si courtes, si entortillées, et vos termes, la plupart du temps, si impropres? Avec des connaissances déjà acquises, avec de l'aptitude, et nous aimant surtout, comme il est sûr que vous nous aimez, je suis vraiment fâchée de vous voir si novice encore dans l'art de peindre vos idées, et d'exprimer vos sentiments.

Pendant qu'il en est temps encore, songez-y, mon fils, formez-vous au style épistolaire: c'est un talent qu'il vous importe beaucoup d'acquérir à tous égards. Il n'est guère de lieu et de position dans le commerce de la vie où l'on n'en ait un besoin absolu. Supérieurs et subalternes, serviteurs et maîtres, artisans ou bourgeois, riches ou pauvres, solitaires ou lancés dans le monde, tous, plus ou moins, ont des relations réciproques et différents intérêts qui les lient les uns aux autres. Celui donc qui est paresseux ou inhabile à écrire, risque de rompre les liens précieux qui l'attachent, soit à un protecteur, soit à un parent, soit à un ami, de qui il attend un tendre retour, des secrets intimes, des secours, etc.

Je vous en prie, mon bon ami, appliquez-vous à écrire sur toutes sortes de sujets; formez-vous un

style pur, aisé, naturel et nourri de réflexions intéressantes. Combien de fois des lettres écrites à propos et avec politesse, n'ont-elles pas procuré d'utiles connaissances et des avantages considérables à des personnes souvent d'un mérite fort ordinaire, mais soigneuses, attentives et prévenantes. . . .

Vainement seriez-vous pénétré des plus tendres sentiments à l'égard de ceux qui vous sont chers. Eh! le moyen d'y croire, si vous demeurez des mois entiers sans vous informer de leurs nouvelles; ou si vos lettres ne peignent avec autant de sensibilité que d'expression la reconnaissance et l'amitié?

Pesez, cher Gaston, pesez les conseils que je vous donne ici: et si vous m'aimez, prouvez-le-moi, en m'écrivant souvent et en cultivant avec soin le talent que je vous recommande.

Vos soeurs Catherine et Juliette vous regrettent beaucoup, mon enfant; elles s'ennuient et ne sauraient s'accoutumer à votre absence; nouvelle raison de leur écrire de temps en temps; n'y manquez pas, je vous prie; ah! vous leur devez bien cette marque d'amitié. Un léger souvenir à l'égard de nos amis est le plus agréable présent que nous puissions leur faire lorsque nous sommes loin d'eux.

2. ¶ ¶ ¶ ¶ :

Je sens la vérité des observations que vous me faites; depuis que je n'ai plus le bonheur d'être auprès de vous, je sens plus que jamais combien vous m'êtes chère; je me rappelle, avec la plus vive sensibilité, vos bontés, vos tendres soins pour moi; et néanmoins, vous ne pouvez vous faire une idée de mon embarras, dès qu'il s'agit d'exprimer ma reconnaissance, de vous demander de vos nouvelles, ou de vous donner des miennes.

Ce qu'il y a de singulier, chère maman, c'est que je compose tous les jours des devoirs longs et difficiles dont mon maître est fort content; et lorsque l'instant du courrier arrive, je ne saurais absolument rien tirer de ma tête; plus je mets mon pauvre esprit à la torture, moins je trouve de quoi parler. A peine ai-je tracé trois ou quatre lignes, que je me vois forcé d'en effacer plus de la moitié.

Le temps coule cependant, l'heure me presse et souvent il est près de midi, que ma lettre n'est pas encore commencée. Enfin, après beaucoup de peines, je m'estime trop heureux de trouver quelques phrases qui ne signifient presque rien. Alors, je lis et relis mon brouillon, le découragement s'empare de moi, et, dans mon dépit, je déchire la lettre en mille morceaux, tant je suis mécontent de moi-même.

Ne m'en voulez donc point, chère maman, si je ne vous écris pas comme vous le désirez. Je vous l'assure, c'est plutôt la faute de mon esprit que celle de mon coeur. Quoi qu'il en soit, je vais faire de nouveaux efforts, bien ou mal, je veux toujours vous écrire; persuadé que vous excuserez la faiblesse du style et des pensées, en faveur du zèle et de la bonne volonté qui m'animent.

Je suis avec toute la reconnaissance et le respect que je vous dois, etc.

P. S. Oserais-je vous prier, chère maman, de m'envoyer deux de mes petits orangers, lorsque vous en trouverez l'occasion; je m'amuserai à les cultiver ici pendant mes récréations. Je donne les autres à ma soeur Juliette; je rêve d'elle presque toutes les nuits, ainsi que de vous et de Catherine. Quelle privation! hélas! j'ai bien de la peine à m'y accoutumer.

3. Ա. Տիկնը էր որդւոյն, նահալ գրելու ասլա՞ն
 րժոտրոն-նէնէրոն հարճարը էր Տիկն:

Savez-vous, mon bon ami, d'où proviennent les difficultés que vous éprouvez lorsque vous voulez écrire une lettre? C'est seulement du peu d'habitude, et du défaut de réflexion. Soyez-en persuadé, mon fils, je suis bien éloignée d'accuser votre esprit, et votre coeur encore moins; vous m'avez donné depuis votre enfance des marques non équivoques de votre sensibilité et de votre amour filial; mais, mon ami, il ne suffit pas d'être sensible: ce n'est pas assez non plus d'être doué d'esprit naturel; il faut encore exercer et cultiver ces qualités recommandables; moins on fait une chose, moins on pense à la faire; et moins on s'évertue dans un art quelconque, moins on y peut réussir.

Je ne vous cacherai pourtant point, cher Gaston, qu'une lettre est la chose du monde et la plus aisée et la plus difficile tout ensemble. Telle personne possèdera quelquefois de vastes connaissances, qui ne saurait néanmoins tourner à son gré ces riens agréables, ces compliments polis, mais, hélas! trop souvent imposteurs, qui composent, en grande partie, les lettres de société. Ne vous étonnez donc pas, mon ami, vous qui n'êtes encore qu'un très-mince disciple, de vous voir si novice dans une science qui, différente des autres, ne saurait s'assujettir à des principes fixes, à des règles déterminées, et qui dépend plus de l'usage que des préceptes.

Sur ce que je viens de vous faire observer, mon bon ami, par rapport à la plupart des lettres qui s'écrivent dans le monde, n'allez pas inférer qu'il s'agit toujours de légance et de jolies tournures. Ce que je désire, c'est que vous vous accoutumiez à écrire facilement, avec justesse et sans prétention.

Je ne serais pas fâchée que vous puissiez vous former un style piquant et orné; mais, comme dit le proverbe, il n'est pas donné à tout le monde d'aller à Corinthe. Heureux qui, à l'utile, sait joindre encore l'enjouement, le badinage et les grâces!

Cependant, cher Gaston, en donnant une certaine étendue à vos lettres, n'allez pas tomber dans un excès contraire; n'imitiez point ces gens stérilement diserts, qui remplissent de grandes pages sans rien dire; je préférerais de beaucoup votre laconisme et votre pénurie à cette misérable abondance. J'ai remarqué d'ailleurs, mon fils, que les idées ne vous manquent point; il n'y a que la manière de les mettre en oeuvre et de les développer.

Dans ma prochaine lettre, je vous dirai deux mots touchant ce dernier article, et je vous promets qu'après sept ou huit mois de correspondance suivie avec moi et vos soeurs, vous ne vous ferez plus une affaire d'écrire une lettre, surtout à vos amis et aux personnes qui vous sont chères.

4. Դարնէլը գիտրոն-նէսօք նահալ գրելու ներդը էր
 Տիկն:

Je vous ai promis, cher Gaston, de vous indiquer les moyens d'écrire une lettre avec facilité; je vous tiens parole. Vous allez voir que, dès qu'il ne s'agit pas d'un style à prétention, et qu'on ne vise pas au bel-esprit, ce n'est pas une besogne fort difficile, et qu'elle ne demande réellement qu'un peu d'habitude et de réflexion.

Ne voit-on pas tous les jours, mon bon ami, des enfants de sept ou huit ans, causer des heures entières, et raconter même avec assez d'exactitude ce qui les a le plus frappés? Eh bien! mon ami, il en est de même d'une lettre; elle doit avoir à peu

près le ton et l'aisance de la conversation. Vous n'y êtes certainement pas plus sot qu'un autre; et l'embarras que vous éprouvez pour écrire, ne provient point de la chose elle-même, mais de ce que vous avez la simplicité de vous en faire un monstre.

Est-il question de vous informer des nouvelles de quelqu'un, de vous rappeler à son souvenir, de lui mander quelques particularités, supposez que vous êtes dans la société des personnes mêmes, et ne mettez pas plus de contrainte dans ce que vous leur marquez, que si vous leur parliez de vive voix.

A certaines époques surtout, comme celles de la nouvelle année, il est d'usage de témoigner son respect, son amitié ou sa reconnaissance, mais soit dans ces cas, soit dans d'autres, deux ou trois phrases suffisent pour les compliments d'usage: on passe aussitôt, par des transitions insensibles ou brusques, aux choses qui intéressent le plus l'ami, le parent ou le protecteur dont on veut cultiver la connaissance.

Ce serait ici le lieu de vous parler des différents styles épistolaires, qui varient autant que les sujets aux-mêmes; mais, je vous le répète, l'exemple et l'usage vaudront mieux que les plus beaux préceptes; écrivez-moi souvent, écrivez à vos soeurs, à vos petits camarades; marquez-leur familièrement ce que le coeur vous dicte, et vous verrez que ce qui vous a coûté le moins, vaudra quelquefois le plus.

5. ¶ — — — — — :

Nous finissions de dîner, quand le facteur a frappé un grand coup à la porte. Je ne sais quel pressentiment m'annonçait qu'il m'apportait de vos nouvelles. Partagé entre la crainte et l'espérance, j'ai senti mon coeur se resserrer tout à coup. Comme

il s'est dilaté ensuite par la joie; l'agréable dessert! Deux lettres à la fois, l'une de vous, et l'autre de ma soeur Juliette! Je les ai saisies avidement, et je les ai lues avec une satisfaction que je ne saurais vous exprimer.

Que vous rendrai-je donc, chère maman, en échange de ce que vous faites pour moi? Peu contente de rester isolée à la campagne, afin de suffire plus facilement aux frais de l'éducation distinguée que je reçois à Paris, vous voulez encore vous interdire les plus simples amusements! Délicate comme vous l'êtes, vous passez la meilleure partie de la journée à tracer des instructions pour mes études!

Soyez-en bien persuadée, chère maman, je n'oublierai rien afin de répondre à tant de soins et de sollicitudes. Je sais l'importance que vous attachez à mon avancement; et quelques difficultés que j'éprouve, je m'efforcerai de tout surmonter pour vous plaire et me montrer digne de vous.

Je goûte beaucoup, chère maman, les conseils que vous venez de me donner sur l'art d'écrire; ils passent tout ce que j'ai lu. Je ne sais si l'amour-propre et le zèle dont je me sens animé, ne m'inspirent pas trop bonne opinion de moi-même, mais il me semble qu'à l'avenir, je réussirai dans ce que vous prenez la peine de m'enseigner avec tant de complaisance et de clarté.

Lorsque j'écrivais à quelqu'un, soit le jour de sa fête, soit pour m'informer de sa santé, j'épuisais toutes les idées relatives à ce sujet, de sorte qu'à près toutes les peines possibles, je trouvais n'avoir fait qu'un verbiage inutile.

Par vos excellents préceptes, chère maman, vous me dégagez tout à coup des difficultés qui m'arrêtaient, pour ainsi dire, à chaque mot. Oh! je

me promets bien de profiter de vos bonnes leçons; je veux désormais les mettre en pratique; je vous parlerai un peu de tout ce qui concerne mes études, mes lectures, mes amusements; j'écrirai tour à tour à vous et à mes soeurs; de cette façon, je tromperai l'ennui de votre absence, je me trouverai, pour ainsi dire, auprès de vous, et je m'instruirai agréablement, à l'aide d'une correspondance si précieuse. Je suis etc.

6. 3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000

Vous voulez donc vous priver de vos orangers pour moi, mon cher frère; ce sacrifice ne m'étonne point de votre part, vous qui me donniez ce qui vous plaisait le plus, lorsque vous étiez à la maison: vous qui aviez la complaisance de m'aider à préparer mes leçons de géographie; qui me lisiez de si jolies histoires, et qui arrangiez toujours mon petit jardin. Cependant, mon cher Gaston, ne trouvez point mauvais que je n'accepte pas vos jolis orangers. Je ne manque point ici de fleurs, d'arbustes, ni de verdure; mais vous, il est bien juste que vous en ayez au moins quelques fragments, pour égayer vos grands murs; je vous trouve déjà assez privé, mon bon ami, d'être éloigné de papa et de maman; c'est à moi plutôt à vous donner quelque chose, pour adoucir l'ennui que vous éprouvez sans doute, pendant une séparation qui m'est si sensible à moi-même.

Voudriez-vous, mon frère, me rendre bien contente? Oh! oui, sûrement; vous ne m'avez jamais rien refusé, au contraire, vous avez souvent deviné ce qui me faisait plaisir. Depuis que vous êtes parti, je soigne de superbes oeillets que le mari de ma bonne m'a apportés de Senlis. Je vous prie de les accepter comme une marque de l'amitié que j'ai pour vous. Ils sont en pots au nombre de

six; vous les recevrez après-demain, avec deux pommiers en caisse, et vos quatre orangers qui sont tout couverts de fleurs.

Adieu, mon frère, je vous embrasse de tout mon coeur; Catherine en fait de même; elle n'a cessé d'être languissante et malade depuis cinq semaines. Aujourd'hui, cependant, elle va un peu mieux. Elle joint à notre envoi deux charmants paysages qu'elle a dessinés au crayon noir; le premier est un ermitage entouré de peupliers d'Italie. On y voit un bon ermite paisiblement assis sous un berceau de jasmin et de chèvrefeuille; il appelle à lui des pinçons, des linottes, des tarins, des fauvettes et des roitelets, qu'il a apprivoisés dans sa solitude champêtre; tous ces gentils passereaux accourent à l'envi du fond des charmilles, puis ils se perchent sur la tête ou sur les épaules du solitaire, et quelques-uns mangent même familièrement dans le creux de sa main.

Le second paysage représente un rocher escarpé, d'où coulent, à gros bouillons, deux sources d'eau limpide qui vont former plus bas une belle pièce d'eau, habitée par des oies sauvages. On y remarque un jeune pêcheur, qui penché hors de sa nacelle, pour tirer son filet chargé de poissons, fait vraiment trembler qu'il ne tombe dans l'étang.

Etourdie que je suis! je fermis cette lettre, et j'allais oublier le meilleur! Outre ces dessins, Catherine esquisse encore pour vous le portrait de maman, recueillant pour nous dans son cabinet, grand nombre de belles histoires. Si vous voyiez avec quelle vérité sa douceur, sa bonté et son aimable souris sont rendus!

Ce n'est pas tout; il y a aussi un joli croquis à part; il représente Emilien cultivant son jardinet avec son ami Charles, toujours officieux et complaisant. C'est un plaisir de voir l'attention de l'en-

fant dont le petit corps est penché sur sa bêche; c'est un charme de contempler l'air de bonheur dont il jouit en faisant cet ouvrage champêtre qui lui plaît tant. Tout cela est pour vous, cher Gaston. On en fait ici un mystère; mais je veux que vous jouissiez d'avance, et je deviens indiscreète par amitié.

7. Գրություն:

Je savais bien, chère soeur, que vous m'aimiez, mais je ne me serais jamais douté que vous eussiez pu, si jeune encore, m'écrire avec tant d'esprit et de délicatesse.

Vous me faites un mérite, ma bonne amie, des soins et des complaisances que j'avais pour vous, lorsque nous étions ensemble; je n'avais pas besoin, je vous jure, de grands efforts pour me comporter ainsi à votre égard. Ne m'en donniez-vous pas vous-même l'exemple à tous les instants de la journée? Obligeante, gaie et prévenante comme vous l'êtes, avec une humeur aussi douce et un caractère tel que le vôtre, il m'eût été fort difficile de ne pas vous rendre au moins la pareille?

Cependant, ma chère soeur, un article de votre lettre, de cette même lettre que je lis avec tant de plaisir, un certain article, dis-je, me fait changer tout à coup de langage, et je veux vous gronder bien fort. Comment! vous dites que vous êtes si fâchée de ne plus me voir et vous refusez les orangers que je vous destinais! Quoi! vous voulez vous priver de vos oeillets pour moi! et en dépit de l'échange que conseille l'amitié, vous n'acceptez pas mes orangers! Vous mériteriez bien que je vous renvoyasse vos oeillets à mon tour, Juliette. Et vous m'aimez, dites-vous! . . . Il me semble voir dans ce procédé plus de politesse que de cordialité. Grâce à Dieu, chère Juliette, voilà ma celère

passée; je vous ai déclaré ce que j'avais sur le coeur, et je suis bien sûr que vous ne m'en voudrez pas pour cela. Ce que vous me marquez des attentions de maman, m'a vraiment touché jusqu'aux larmes. Mère unique! ô ma soeur, si nous la perdions. . . Cette idée me fait frémir. Ah! prions sans cesse pour la santé de cette maman si chère; procurons-lui les satisfactions, qui dépendent de nous; et n'oublions rien de tout ce qui pourra lui prouver que nous sentons le prix de ce qu'elle fait pour notre bonheur.

Soyez mon interprète, je vous prie, chère soeur, auprès de Catherine: savez-vous que ses deux dessins me causent beaucoup de contrariété et de dépit? j'admire son talent, mais en même temps je ne puis me défendre d'un peu de jalousie quand je pense qu'elle dessine avec tant de supériorité. Oh! jamais je ne l'atteindrai! Remerciez-la mille fois de ma part et dites-lui que je me réjouis bien sincèrement du retour de sa santé.

8. Գրությունը Կատրինե Երջուրը, էր հի-անդամ-նե-ան-արե-նը նախ: չէր ելած հասարակական-նե-նը
 Դու Կոյ:

Vous êtes fort aimable, mon frère; oh! oui, fort aimable en vérité. Depuis que vous avez quitté Romainville, vous avez demandé des nouvelles de tout le monde; vous avez donné des vôtres à tout le monde; vous avez écrit à maman, à Juliette. Que sais-je encore à qui? et Catherine seule, la pauvre Catherine est oubliée!

Ah! mon frère, je suis sensible à cette indifférence plus que je ne saurais l'exprimer! Vous saviez cependant que j'avais été malade, et que j'avais même gardé le lit dix-sept jours de suite. Ah! Gaston! . . . moi, qui ne cessais de parler de vous,

de penser à vous, de m'occuper de vous; moi qui avais la simplicité de dire: Ah! si Gaston était ici, mon mal serait moins fort de moitié; sa présence seule ramènerait le calme et la sérénité dans mon âme. . . .

Voilà ce que j'avais la simplicité de croire et de redire sans cesse. Trop crédule Catherine! Durant mon triste état, Gaston s'occupait de ses orangers, de ses oiseaux et du souvenir de ses galettes.

A Dieu ne plaise, petit enfant gâté, que je regrette l'envoi que je vous ai fait de mes deux plus beaux dessins, ceux précisément que vous désiriez davantage avant votre départ. Vous en conviendrez, mon cher frère, cette petite attention de ma part méritait bien quelques remerciements particuliers de la vôtre. Point du tout; vous dites froidement et par apostille à Juliette: de remercier Catherine de votre part; que vous êtes jaloux de mon talent et que vous vous réjouissez que je me porte mieux. Quels efforts, bon Dieu! quelle tendresse et quel style!

Non, non; vous direz tout ce qu'il vous plaira, mon cher frère, afin de vous excuser; mais je n'en aurais certainement pas agi de la sorte avec vous. Pour le moindre mal dont vous vous plaigniez à la maison, vous avez vu mes alarmes et mes sollicitudes. Etiez-vous réellement indisposé? on le sait, je quittais tout, je me privais de tout, et souvent je ne me faisais pas tirer l'oreille pour passer une bonne partie des nuits auprès de vous, afin de vous soigner et de charmer vos ennuis.

C'est à regret, mon frère, que je rappelle de légers services qui sont une dette entre des frères: mais je ne puis concilier votre manière d'agir avec la mienne, et le Gaston de Paris est absolument différent de celui de Romainville, si complaisant,

si doux, si rempli de prévenances, et surtout si reconnaissant.

Peut-être que vous m'en voudrez, mon ami, de ce que je m'explique avec une telle franchise; mais vous n'ignorez pas que la sincérité et la sensibilité forment le fond de mon caractère. D'ailleurs je vous aime trop, malgré vos torts, pour avoir quelque réserve à votre égard.

Je ne vous prierai point de m'écrire, mon cher frère, puisque cela prend sur vos plaisirs; quant à moi, vous m'êtes trop cher pour que je vous oublie, et que je ne prenne pas sur moi de vous dire la vérité toutes les fois qu'elle vous importera.

9. ¶

Combien j'ai de torts à votre égard, ma chère Catherine, et que je suis coupable! A l'ouverture de votre lettre, qui m'a touché jusqu'aux larmes, je me suis trouvé comme anéanti, je l'ai lue et relue à diverses reprises, et longtemps il m'a semblé revenir comme d'un songe. Je me disais à moi-même: C'est pourtant bien vrai. . . Non, je n'ai pas encore donné de mes nouvelles à Catherine. J'ai effectivement écrit à tout le monde, et Catherine est la seule que j'aie oubliée.

Que dis-je donc, oubliée? Oh! je me trompe. Je n'ai cessé de penser à vous, chère soeur, toujours vous m'avez été présente; et malgré les apparences, vous êtes peut-être celle dont je me suis occupé davantage, durant ce long intervalle. J'ai interrogé mon coeur, je l'interroge encore; et je vous jure qu'il vous aime, qu'il vous chérit autant qu'à Romainville.

En effet, mon aimable Catherine, les semaines et les mois ont bien pu s'écouler successivement, sans que je vous demandasse de vos nouvelles, et

sans que je vous donnasse des miennes; mais je le répète, je ne vous ai certainement pas oubliée pour cela; et il ne s'est guère passé d'instant, sans que vous fussiez présente à ma pensée. Des études pénibles et multipliées, un peu de négligence sans doute et votre indulgence, sur laquelle je me suis reposé, voilà les seules causes de mon silence. J'avoue que les circonstances qui l'ont accompagné, le rendent bien moins excusable; mais, je vous en conjure, chère soeur, pardonnez-moi une faute que je voudrais pour beaucoup n'avoir pas commise, même à l'égard d'autres personnes qui me seraient moins chères.

Qu'ai-je besoin cependant, mon aimable Catherine, de vous prier de m'accorder ma grâce? Votre excellent coeur, votre bonté naturelle, votre lettre même, tout m'est un sûr garant que je l'obtiendrai, et je n'insiste point sur cet article. Ce que je vous demande seulement, c'est de ne pas vous alarmer lorsque je tarderai un peu à vous écrire.

Si vous saviez quelles peines j'éprouve le plus souvent à composer une lettre, même de sept ou huit lignes, vous me plaindriez, au lieu de me gronder. Ah! si du moins comme vous, chère soeur, je trouvais à mon gré mille choses honnêtes et obligeantes au bout de ma plume, je me rappellerais à votre souvenir, jusqu'à l'importunité. Mais, hélas! il n'en est pas ainsi; et ce qui coule de source chez vous me coûte, à moi, bien des difficultés et bien des peines.

Adieu, chère soeur; prouvez-moi que vous oubliez mes torts, en acceptant des crayons et des pastels que je vous envoie avec un gâteau de fleurs d'orange que vous partagerez avec Juliette et mon petit frère.

Je me promettais bien d'écrire ce courrier-ci à notre chère maman, mais ce sera pour la prochaine fois; embrassez-la en attendant pour moi, chère Catherine, etc.

10. Ա-Չի պարսիանի պարսիանը:

Embrassez-moi donc, mon bon ami! Vous avez bien raison de dire qu'il n'est pas nécessaire de me prier bien fort pour me raccommoier avec vous. Comment aurais-je le courage de vous en vouloir, après l'aveu généreux et sincère que vous me faites de votre faute, après les choses pleines de tendresse que vous me marquez?

Je vois que vous m'avez développé tout le fond de votre coeur, dans la lettre que je ne cesse de relire; et je me félicite en quelque sorte du petit contre-temps qui m'a tant alarmée, puisqu'il me fournit une preuve nouvelle de votre amitié. Vous n'avez certainement pas affaire à une ingrate, cher Gaston; et je me sens, à mon tour, pour vous, les mêmes sentiments que vous venez d'exprimer pour moi avec tant de sensibilité.

A Dieu ne plaise, cher ami, que je veuille m'ériger en censeur ni en maître à votre égard; mais permettez-moi de vous communiquer quelques observations que votre silence m'a fait faire, et que votre intérêt seul m'engage à vous écrire.

Durant le long intervalle que vous avez mis à me donner de vos nouvelles, mon cher Gaston, je me suis figuré en tremblant les suites fâcheuses de la négligence, eu égard à l'amitié et aux liens de familles. Ne pouvait-il pas arriver que, me regardant comme votre aînée, j'attendisse fièrement que vous commençassiez à vous acquitter du devoir si doux que l'amour fraternel nous impose?

Ne pouvait-il point se faire que, vivement piqué vous-même, vous vous trouvassiez offensé de mes plaintes et de ma sincérité? Ainsi, pour une bagatelle, nous risquions donc de prendre l'un contre l'autre des impressions défavorables, nous

qui, à l'exemple de papa et de maman, devons vivre unis et dans la plus parfaite concorde.

Voilà pour l'amitié; portons à présent notre attention sur les affaires de la vie. Vous savez, mon frère, que maintes fois il est arrivé de manquer des occasions uniques, une place, des honneurs, de la fortune, qu'il en a coûté quelquefois la vie pour avoir différé au lendemain ce qui devait se faire à l'instant même?

Il est une vieille maxime, qu'on ne saurait, je pense, négliger sans mécompte: Ne remets jamais au lendemain ce que tu peux faire aujourd'hui. La chose que l'on ne fait pas aussitôt, souvent n'est jamais faite: les jours, les semaines, les mois, les années même s'écoulent successivement, nous oublions peu à peu les personnes qui nous étaient chères, et nous en sommes pareillement oubliés.

Ne m'en voulez point, Gaston, de ces petites réflexions. Vous n'ignorez pas les motifs qui me les dictent. J'aurais, je le jure, les plus grands regrets de vous voir des défauts qui nuisissent aux belles qualités que la nature vous a si libéralement départies.

Adieu, cher ami, je vous remercie de toutes les jolies choses que vous venez de m'envoyer, mais je vous gronde en même temps de dépenser ainsi votre argent. Il est trop nécessaire à Paris pour le gaspiller de cette sorte. Que ce soit la dernière fois, je vous en prie. Juliette a été enchantée de votre gâteau de fleurs d'orange; nous en avons goûté toutes; elle espère dans peu aller vous faire elle-même ses remerciements.

11. 3--*ἰ*ἰἰἰἰ ἰἰ ἰἰἰἰἰἰἰἰἰἰἰἰἰἰ ἰἰἰἰἰἰἰἰ ἰἰἰἰἰἰἰἰ
ἰἰ ἰἰἰἰἰἰ:

Ma première pensée, en mettant pied à terre à Paris, ce fut, chère Catherine, d'écrire à la hâte deux mots à maman, et de lui marquer que je ve-

nais d'arriver en bonne santé. Mais je n'ai eu garde de lui parler de mes aventures, dans la crainte de lui causer de l'inquiétude.

Vous vous souvenez bien, ma soeur, que ma bonne, Saint-Louis et moi, nous partîmes à sept heures du matin; eh bien! à une heure après midi, nous n'avions pas encore fait cinq lieues; un orage affreux nous surprit à l'improviste; le vent fut si violent, qu'il arracha nos cartons et nos boîtes de dessus la voiture, et les emporta, à plus de cent pas, dans la plaine. La pluie tomba ensuite avec une telle abondance, que les chemins semblaient des rivières.

Jusque-là nous n'étions pas fort à plaindre: mais nous ne tardâmes point à nous sentir du déluge, et à être mouillés comme des canards, quoique notre berline fût bien fermée; et voici comment. Le cocher, pour gagner des forces, avait bu, avant de partir, trois ou quatre bouteilles de vin; à peine ent-il fait cinq à six cents pas, que la tête lui tourna; il enfla, sans s'en douter, une route détournée; et Saint-Louis qui avait bu pour le moins autant que lui, n'y fit pas attention. Nous, qui dormions profondément, nous ne vîmes rien non plus; et notre voiture versa dans une espèce d'étang, profond au moins de deux pieds.

Quel réveil, chère Catherine, et quelle situation! Nous n'eûmes fort heureusement ni jambes ni bras cassés, mais aussi nous fûmes trempées jusqu'aux os, et crottées jusqu'aux oreilles. Pour comble de malheurs, je n'avais ni maman, ni ma tante; et au lieu d'une robe d'étoffe solide et de bons souliers, je n'avais mis qu'un fourreau de linon et des mules de soie. Je me repentis, mais trop tard, de ma petite vanité et de mon étourderie; car il me fallut traverser ainsi à la pluie une plaine immense, pour gagner une chétive cabane de paysan. Nous enfon-

cions à chaque pas jusqu'à mi-jambe dans les terres grasses et fangeuses; et vingt fois Saint-Louis qui avait bu, tomba le nez dans la boue; jugez du beau secours que nous avons dans ce vilain ivrogne!

Un accident vient rarement seul. La mesure où nous nous réfugiâmes, était ouverte à tous les vents. Les malheureux qui l'habitaient n'avaient d'autres provisions que de gros pain noir avec du lard rance pendu dans un coin de la cheminée; la nuit approchait, le bourg le plus voisin était à quatre lieues de distance; et je mourais de faim. Malgré cela je ne pus me résoudre à faire un pareil repas: je jeûnai à la vue de Victoire et de mon domestique qui ne mangeaient pas, mais je sentis pour la première fois la vérité de ce que maman m'avait souvent dit: Ma fille, vous ne serez pas toujours à la maison, vous êtes trop difficile; vous verrez un jour par vous-même que les délicats sont malheureux.

Cependant chère Catherine, je n'en pouvais plus de faim et de froid surtout. Après m'être réchauffée à un feu de paille, après y avoir séché mes paquets, mon linge et mes livres, je gagnai tristement un méchant grabat humide, notez que c'était le seul du logis; je m'y jetai tout habillée avec ma bonne, qui me couvrit bien, et qui se mit à ronfler de toutes ses forces.

Quant à moi, il me fut impossible de fermer l'oeil jusqu'à deux heures du matin. Je commençais alors à m'assoupir un peu, lorsque je fus réveillée en sursaut par un tapage affreux et la chute de plusieurs meubles. Les histoires des revenants dont j'ai été bercée dès mon enfance par les bonnes femmes du village, se présentèrent tout à coup à mon imagination; je me sentis glacée d'effroi; et j'enfonçai vite ma tête sous la couverture.

Je n'étais pas au bout; un instant après, j'en-

tendis des cris aigus, et je sentis quelque chose se glisser brusquement dans mon lit. Je ne doutai plus alors que quelque spectre ne fût entré par les fenêtres ou descendu le long de la cheminée; une sueur froide me couvrit tout le corps et je m'évanouis.

Maudits soient les gens ineptes qui trompent ainsi l'enfance crédule par des contes absurdes, dont les récits mensongers rendent l'homme pusillanime, quelquefois pour le reste de la vie! Vous imaginerez-vous quels étaient ces revenants, chère Catherine? C'étaient des chats qui renversèrent mes cages et mangèrent impitoyablement mes petits oiseaux. Mignon, à la vérité, eut le secret d'échapper à leur dent meurtrière, mais, hélas! pour venir mourir sous mon épaule droite où je le trouvai étouffé en me levant.

Je ne vous peindrai point, chère Catherine, les regrets, le dépit et la confusion que j'éprouvai tour à tour, le lendemain. Oh! je m'en veux encore à cette heure; je suis en colère contre moi-même en réfléchissant à mes terreurs paniques et à l'entière inaction où je restai, au moment même où j'eusse pu si facilement réveiller ma bonne et porter du secours à mes oiseaux.

Enfin, dès six heures du matin, le cocher un peu moins ivre que la veille, vint nous avertir que la berline était prête. Je payai aussi largement mon hôtesse que si nous avions bien soupé et bien dormi; nous nous remîmes en route, tout honteux et fort déconcertés les uns et les autres, et j'arrivai de bonne heure chez M. Beaumont. J'y trouvai mon frère qui me combla de caresses, et qui finit par plaisanter beaucoup en me disant: Juliette, c'est fort heureux que vous n'ayez pas eu d'indigestion en route, et surtout que ces revenants déguisés en chats, ne vous aient pas mangée tout en vie: ils auraient eu beau jeu.

12. Գրքի մի հորատեւ աղկանը Յովնանի:

Catherine nous a fait à maman et à moi, chère Juliette, la lecture de la lettre où vous racontez les aventures de votre voyage et les causes de votre frayeur. L'histoire de la voiture renversée nous a fait trembler un instant pour vous; mais, voyant qu'il ne vous était arrivé aucun accident, nous nous sommes bientôt rassurées, et soit dit sans vous fâcher, nous en avons ri toute la journée: nous en rions encore tous les jours aux éclats. Que j'aurais donc voulu vous voir franchir des étangs et de larges ruisseaux avec vos jolies mules couleur de rose, et braver les torrents d'eau, n'ayant qu'une robe de mousseline sur le dos et un chapeau de gaze sur la tête!

Il faut pourtant en convenir, ma cousine, c'était se mettre un peu lestement pour un temps d'orage et pour une jeune voyageuse; quoi qu'il en soit, bien que pieds nus et trempée jusqu'aux os, vous vous en êtes passablement tirée; cent autres, à votre place, auraient gagné à ce joli jeu une bonne fluxion de poitrine, et peut-être auraient plié bagage pour l'autre monde; mais vous, vous en êtes quitte pour un petit bain dans les marais, et pour une promenade à travers les chardons et les bruyères.

C'est bien mal à nous, n'est-ce pas, chère Juliette, de nous égayer ainsi à vos dépens; mais vous n'avez point de rancune, et je suis persuadée que vous nous pardonnerez encore cette petite licence. Nous n'avons eu garde, par exemple, de plaisanter sur l'excellent souper de votre auberge, et moins encore sur ces vilains revenants qui vous ont tenue bloquée toute la nuit sous votre couverture; il ne faut pas badiner avec ces messieurs-là; on sait qu'ils ont le secret de descendre par les cheminées,

de se glisser même à travers le trou des serrures, et pour lors . . . oh! qui ne s'épouvanterait des tours cruels que vous jouent ces méchants lutins?

13. Գրքի մի:

Il vous sied bien, en vérité, Marie, de vous moquer ainsi de moi parce que j'ai peur! Vous êtes une terrible championne, vous que j'ai vue trembler de votre ombre même! Ah! rien n'est si drôle qu'un précepteur de morale de votre genre. Vous ne vous souvenez donc plus, ma mignonne, de ce temps où nous couchions dans le même appartement. Il n'est pourtant pas encore bien éloigné ce temps où vous vous écriiez en sursaut au milieu de la nuit: La bonne. . . La bonne. . . je viens d'entendre quelque chose remuer sur le canapé, regardez donc bien vite ce que ce peut être. Ah! je n'en puis plus! Et c'était l'épagnoul de maman qui se grattait avec sa patte. La bonne. . . Eh bien, mademoiselle? Il y a un voleur dans le cabinet; sonnez, je vous en prie. Et ce prétendu voleur n'était qu'une souris qui se débattait dans un piège. — La bonne, j'entends un bruit affreux autour de la chambre; de grâce, allumez de la bougie. Et ce n'était rien autre chose que les boiseries qui craquaient à cause de l'extrême sécheresse.

Eh bien! brave Marie, qu'en dites-vous? Vous en souvient-il de toutes ces terreurs paniques? Même un peu avant mon départ, répondez, laquelle de nous deux pensa s'évanouir, en voyant tomber par la cheminée le bonnet d'un maçon qui travaillait au haut de la maison? Vous en savez certainement quelque chose encore.

Vous plaisantez fort à votre aise encore des aventures de mon voyage, mon intrépide cousine. Cependant, avec votre bravoure, j'aurais bien voulu

vous voir en plaine, sous la conduite d'un cocher ivre, verser au milieu d'un torrent d'eau; recevoir en route, sur le dos, des ondées copieuses, vous traîner péniblement à la lueur des éclairs, à travers des terres molles et fangeuses; et ne trouver après cela qu'un morceau de pain noir pour vous restaurer. Oh! rien assurément n'est si joli que de parler du danger quand on en est à l'abri; et l'on nargue aisément le froid, lorsqu'on est auprès d'un bon feu.

Je suis fort éloignée, ma chère cousine, de vous souhaiter le moindre mal; mais je voudrais pour beaucoup néanmoins que pareilles aventures vous arrivassent. Ah! que je rirais de bon cœur à mon tour! En effet, si vous avez un peu moins de poltronnerie que moi, soit dit sans vous fâcher, vous êtes un tantinet plus douillette. Avouez-le franchement; en pareil cas, n'est-ce pas, vous mettriez tout le monde en train; vous demanderiez à l'un des vêtements bien chauds, à l'autre, de bons restaurants, un troisième vous bassinerait un bon lit; et durant la huitaine au moins, vous ne songeriez qu'à vous dorloter de l'air le plus sérieux du monde, pour guérir un petit bobo, même avant qu'il fût arrivé.

Mais trêve de plaisanteries, chère cousine. Pardonnez-moi mes vaines frayeurs, et je vous passerai votre délicatesse. Adieu, mon aimable cousine; je vous embrasse de tout mon cœur; portez-vous bien, et ne soyez pas plus fâchée de mon badinage, que je ne le suis du vôtre.

14. *Ἡ ἡλικία ἡ ἀρετή ἡ φιλία ἡ ἀγάπη ἡ εὐχάριστος*.

Un jour je voyageais en Calabre; c'est un pays de méchantes gens qui, je crois, n'aiment personne, et en veulent surtout aux Français: de vous dire pourquoi, cela serait trop long; suffit qu'ils nous haïssent à mort, et qu'on passe fort mal son

temps lorsqu'on tombe entre leurs mains. J'avais pour compagnon un jeune homme d'une figure. . . ma foi, comme ce monsieur que nous vîmes au Rincy: vous en souvenez-vous? et mieux encore, peut-être; je ne dis pas cela pour vous intéresser, mais parce que c'est la vérité. Dans ces montagnes, les chemins sont des précipices: nos chevaux marchaient avec beaucoup de peine; mon camarade allait devant; un sentier qui lui parut plus praticable et plus court nous égara. Ce fut ma faute; devais-je me fier à une tête de vingt ans? Nous cherchâmes, tant qu'il fit jour, notre chemin à travers ces bois; mais plus nous cherchions, plus nous nous perdions, et il était nuit noire quand nous arrivâmes près d'une maison fort noire; nous y entrâmes, non sans soupçon; mais comment faire? Là nous trouvons toute une famille de charbonniers à table, où du premier mot on nous invita; mon jeune homme ne se fit pas prier: nous voilà mangeant et buvant, lui du moins; car pour moi j'examinais le lieu et la mine de nos hôtes. Nos hôtes avaient bien la mine de charbonniers; mais la maison, vous l'eussiez prise pour un arsenal; ce n'étaient que fusils, pistolets, sabres, couteaux et coutelas. Tout me déplut, et je vis bien que je déplaisais aussi; mon camarade, au contraire: il était de la famille, il riait, il causait avec eux; et par une imprudence que j'aurais dû prévoir (mais quoi! s'il était écrit. . .), il dit d'abord d'où nous venions, où nous allions, que nous étions Français, imaginez un peu! chez nos plus mortels ennemis, seuls, égarés, si loin de tout secours humain! et puis, pour ne rien omettre de ce qui pouvait nous perdre, il fit le riche, promit à ces gens, pour la dépense et pour nos guides le lendemain, ce qu'ils voulurent. . . Le souper fini, on nous laisse; nos hôtes couchaient en bas, nous dans la chambre haute où nous avions mangé.

ensuite, et se coucha sur les onze heures; le valet de chambre vint nous dire, que son maître serait somnambule cette nuit-là, et que nous vinssions le voir et l'observer. Je le regardai longtemps le flambeau à la main. Il était couché sur le dos et dormait les yeux ouverts, mais fixes et sans aucun mouvement, ce qui était la marque assurée de son accès, à ce que l'on disait. Je lui maniai les mains, qu'il avait très-froides, et le pouls, qui était si lent, que son sang ne semblait pas circuler. Nous jouâmes au trictrac en attendant l'ouverture de cet opéra. A minuit ou environ, le seigneur Agostino tira brusquement les rideaux de son lit, se leva, et s'habilla assez proprement. Je m'approchai de lui le flambeau sous le nez, je le trouvai insensible, avec les yeux toujours ouverts et immobiles. Avant de mettre son chapeau, il prit son baudrier, qui était pendu à la quenouille du lit, et dont on avait ôté l'épée de crainte d'accident; car quelquefois ces messieurs somnambules frappent comme des sourds à tort et à travers. En cet équipage le seigneur Agostino fit plusieurs tours dans la chambre, s'approcha du feu, se mit dans un fauteuil, et peu après entra dans un cabinet, où était sa valise. Il y chercha longtemps, renversa tout, et ayant remis les choses en bon ordre, il ferma la valise, et mit la clef dans sa poche, d'où il tira une lettre qu'il mit sur la cheminée. Il gagna la porte de la chambre, l'ouvrit et descendit l'escalier. Quand il fut au bas, un de nous étant tombé rudement, le seigneur Agostino parut s'épouvanter et doubla le pas. Son valet nous avertit de marcher doucement, et de ne point parler, parce que, quand le bruit qui se faisait proche de lui se mêlait à ses songes, il devenait furieux, et courait quelquefois de toutes ses forces, comme s'il était poursuivi. Il traversa

toute la cour qui était très-grande, et alla droit à l'écurie. Il y entra, caressa son cheval, le bridait, et se mit en devoir de le seller; mais n'ayant pas trouvé la selle à l'endroit ordinaire, il parut fort inquiet, et comme un homme qui n'a pas son compte. Il monta à cheval, et galopa jusqu'à la porte de la maison, qu'il trouva fermée. Il descendit de cheval, et, ayant pris un caillou, il frappa à coups redoublés contre l'un des battants. Après plusieurs efforts inutiles, il remonta sur son cheval, le conduisit à l'abreuvoir, qui était à l'autre bout de la cour, le fit boire, alla l'attacher à un poteau, et s'en revint au logis fort tranquillement. Au bruit que les valets faisaient dans la cuisine, il devint plus attentif, s'approcha de la porte, et mit l'oreille au trou de la serrure. Puis passant tout d'un coup de l'autre côté, il entra dans une salle basse, où il y avait un billard. Il fit plusieurs allées et venues autour du jeu, avec les postures d'un joueur. De là il alla mettre les mains sur un clavecin, dont il jouait assez bien, et y fit un peu de désordre. Enfin après deux heures d'exercice, il remonta à sa chambre, et se jeta tout habillé sur son lit, où nous le trouvâmes le lendemain à neuf heures du matin, en la même posture que nous l'avions laissé. Car toutes les fois que son accès le prenait, il dormait huit ou dix heures de suite. Son valet nous dit qu'il n'y avait que deux moyens de faire cesser ces accès, l'un de le chatouiller fortement à la plante des pieds, et l'autre de sonner du cor, ou de jouer de la trompette à ses oreilles.

16. Առաջին Գլուխի Երկրորդ Բաժինը:

Dieu soit loué de ce qu'à mon dernier voyage au pays j'ai eu le bonheur de vous revoir et de vous trouver en bonne santé. Oh! combien je me sentais

heureux de savoir que vous, pauvre veuve, sans autres ressources que le travail de vos mains et le peu de secours que j'ai pu vous envoyer de temps en temps, vous aviez néanmoins pu vivre heureuse et satisfaite de vous trouver à l'abri du besoin!

Aujourd'hui je me sens encore plus heureux de pouvoir vous donner l'agréable nouvelle que j'ai l'espoir d'obtenir bientôt une place plus lucrative, et qui me mettra à même de vous aider plus efficacement. Votre sincère piété, votre tendresse maternelle m'ont donné de nouvelles forces pour suivre votre exemple et marcher dans le chemin de la vertu: je poursuis avec un nouveau courage mes tournées commerciales. Quoique nous soyons à présent dans la saison la plus rigoureuse, et que déjà il gèle à pierre fendre, j'espère terminer heureusement les affaires dont on m'a chargé, et, après avoir été longtemps commis voyageur, je compte obtenir, en récompense de mes services, la place de premier teneur de livres d'une des principales maisons, et continuer à mériter l'estime et la confiance de mes chefs.

Conformément à ma promesse, je vous donnerai de temps en temps de mes nouvelles pendant ma tournée. Malgré mon habitude de n'écrire que des lettres fort courtes, vous pouvez être sûre d'en recevoir dorénavant de plus détaillées, afin que vous ayez, selon votre désir, plus longtemps le plaisir de les lire. Jusqu'à ce jour mon voyage a été, Dieu merci, très-heureux; il ne m'est arrivé rien de remarquable, hors un événement que je vais vous raconter.

Hier au soir j'arrivai fort tard à Bergheim; je descendis à mon auberge accoutumée. N'ayant point d'affaires dans cette ville, et me proposant d'en repartir le lendemain à l'aube du jour, je me hâtai de

souper et de monter aussitôt dans ma chambre pour me livrer au repos. Mais vers minuit, au moment où j'étais plongé dans le plus profond sommeil, une vive clarté pénétrant dans ma chambre m'éblouit et me réveilla en sursaut. D'abord je crus rêver en voyant les toits des maisons voisines que je savais être tout couverts de neige, briller d'une lueur éclatante comme de l'or en fusion. Je me frottai encore les yeux lorsque tout à coup j'entendis le son lugubre du tocsin et le roulement des tambours parcourant les rues. Je me lève précipitamment, je cours à la fenêtre, et j'aperçois d'épaisses et noires colonnes de fumée qui sortaient d'une maison située au bout de la rue où je logeais. A travers cette fumée s'élançaient des flammes effroyables. Je m'habillai promptement, et je courus au lieu du danger. Les pompes arrivant à la hâte roulaient sur le pavé avec un bruit terrible, mais il y avait encore fort peu de monde assemblé pour les servir. Seulement le propriétaire de la maison incendiée, sa femme et leurs deux enfants étaient là, regardant d'un oeil fixe les flammes dévorantes, se tordant les mains et poussant des cris lamentables; les domestiques et les employés de la maison, lourdement chargés, traînaient toute sorte d'effets dans la rue. Je me plaçai à une pompe, et j'aidai à y conduire l'eau qu'on apportait des fontaines voisines. Peu à peu la place se remplit de monde; les habitants accourus, encore à moitié endormis et à demi vêtus, furent rangés en ordre; on établit des chaînes pour passer les seaux d'eau de main en main.

Tout à coup on entend des cris perçants partir d'une autre façade de la maison incendiée donnant sur une autre rue. Je volai de ce côté où quelque personne en péril appelait au secours. Deux enfants, encore fort jeunes, étaient restés au milieu des

flammes. Les parents, dans l'excès de leur première frayeur ne s'étaient pas encore aperçus de leur absence. Pâle comme la mort, immobile et muet de terreur, le père restait les yeux fixés et les bras étendus vers une fenêtre du troisième étage; la mère tombée à genoux, levait ses bras vers le ciel et implorait la miséricorde divine. Deux autres enfants, un petit garçon et une petite fille, se désolaient à côté de leurs parents, et s'écriaient: O mon Dieu! mon Dieu, le pauvre Antoine et le pauvre François, ils vont périr dans les flammes! O sainte Vierge, intercédez pour nous, afin que le Seigneur daigne les sauver.

En ce moment on apporta une grande échelle à incendie, qu'on appuya contre l'embrasure de la fenêtre. Mais personne n'osait y monter, car une partie de la toiture s'écroulait déjà, de nouvelles colonnes de fumée s'élançaient dans les airs, et d'innombrables étincelles tombaient sur la foule comme une pluie de feu. L'un des deux hommes qui avaient apporté l'échelle s'écria: Retirez-vous; le pignon va s'écrouler aussi. L'autre ajouta: Les pauvres enfants sont perdus! il n'y a pas moyen de les sauver, quand même on aurait la témérité de monter là-haut, il est trop tard. Et il se hâta de s'éloigner; tout le peuple recula épouvanté. En effet, le pignon de la maison, presque tout construit en bois et qui brûlait déjà, commençait à s'incliner; sa chute paraissait imminente. Cependant je me dis: Il faut en courir le risque; à la garde de Dieu! et, après avoir fait le signe de la croix, je montai rapidement l'échelle; j'atteignis heureusement l'embrasure de la fenêtre, et que vis-je, ô ciel! la chambre était tout éclairée de l'horrible lueur de l'incendie; les deux enfants, deux petits garçons en chemise, et charmants comme des anges, se tenaient à genoux

au milieu de cette chambre, et, levant leurs petites mains vers le ciel, ils priaient en sanglotant: Seigneur, ayez pitié de nous; ne nous laissez pas brûler vifs...! Déjà les portes et les boiseries s'enflammaient; j'enfonçai les vitres, et soudain le feu irrité par l'air, éclate avec fureur, une fumée épouvantable sort par la fenêtre. Je cours aux enfants, je les enlève et les porte sur le balcon.

A cette vue, tout le peuple pousse des cris de joie, je me hâte de descendre avec mon double fardeau; mais c'est avec peine que mes pieds trouvent les premiers bâtons de l'échelle, tant la fumée et les flammes m'avaient aveuglé. Je dis à l'un des enfants de se cramponner autour de mon cou, je prends le second sous mon bras, et, de la main qui me reste libre, je tâche d'attraper l'échelle et de m'y affermir. Cette manoeuvre était fort périlleuse. Un cri général, un cri d'effroi retentit dans toute la foule; l'un criait: Il va tomber avec les enfants; un autre criait: Bon Dieu! son dévouement sera-t-il inutile? Les deux enfants aussi pleuraient et appelaient au secours; moi-même je fus saisi de crainte lorsque, chargé de ces deux enfants, n'ayant qu'une main pour me soutenir, j'essayai de descendre cette échelle qui pliait et vacillait sous mes pieds. Mais, grâce à l'assistance divine, je parvins heureusement jusqu'en bas, et les spectateurs m'accueillirent par des acclamations unanimes.

Je me hâtai de porter ces pauvres enfants à leurs parents. A l'aspect du péril où elle avait vu ses deux fils, leur mère s'était évanouie; son mari la prit dans ses bras, et voulut la transporter dans une maison voisine, mais la frayeur et l'inquiétude ne lui en laissaient pas la force, il ne put la porter bien loin! il la posa sur le pavé alors couvert d'une neige épaisse, et se tint à genoux à côté d'elle,

tandis que les deux aînés de leurs enfants soutenaient la tête de leur mère. Lorsque je m'approchai portant sur un bras l'un des jeunes enfants que j'avais sauvés et tenant l'autre par la main, ce dernier me quitta et courut vers son père en poussant un cri de joie: Ah! papa! mon cher papa! Le père se leva, serra l'enfant dans ses bras, et s'écria: Dieu soit loué et remercié! peu m'importe maintenant que toute ma fortune soit dévorée par les flammes, mes biens les plus précieux sont sauvés! L'exclamation du père et la voix chérie de l'enfant qu'il tenait encore embrassé arrivèrent aux oreilles de la mère, et la tirèrent de son évanouissement. Je lui présentai l'autre enfant, elle me l'arracha des mains comme si elle l'eût arraché des flammes; elle le pressa contre son sein, et sa joie fut si vive qu'elle ne put l'exprimer que par des pleurs et des sanglots; mais le regard plein de reconnaissance qu'elle jeta sur moi, je ne l'oublierai de ma vie!

Pour me soustraire aux remerciements de cette pauvre famille, je m'empressai de reprendre mon poste à la pompe. Après quelques heures d'efforts, on vint à bout de maîtriser le feu. Il n'y eut plus de dangers à craindre. L'horloge de l'église venait de sonner six heures, je rentrai dans mon auberge. Mes deux compagnons de voyage enveloppés de leurs manteaux, étaient sur le seuil de la porte, ils m'attendaient avec impatience. Je courus bien vite dans ma chambre chercher mon manteau et mes effets, et, après avoir payé l'hôte et pris à la hâte un boîe de café au lait, je montai en voiture avec mes deux compagnons, et nous partîmes.

Je vous raconte tous ces détails, ma chère maman, non par vanité, mais parce que je suis persuadé que ce récit vous fera plaisir. Je vous promets de n'en parler à aucune personne étrangère. Mais

vous et moi, nous ne sommes qu'un coeur et qu'une âme. D'ailleurs je ne puis m'en attribuer aucun mérite: si je me suis trouvé dans le cas de faire une bonne action, l'honneur et la gloire en appartiennent uniquement à Dieu et à vous: c'est Dieu qui m'a inspiré le courage nécessaire, et c'est vous, ma bonne maman, qui m'avez enseigné dès mon enfance à aimer et à servir mon prochain.

Chère maman, je vous écris ces lignes dans l'auberge d'un gros bourg où je viens d'arriver aujourd'hui à la nuit tombante. Demain, toute ma journée sera employée à régler diverses affaires assez importantes avec des marchands détaillants de cet endroit, et je dois partir d'ici dans la matinée d'après-demain; il faut donc que je vous quitte pour prendre un peu de repos. Adieu.

17. הנהגות

Me voilà revenu de ma tournée; et, grâce à Dieu, je suis arrivé sain et sauf, sans avoir éprouvé le moindre accident en route. Mais, hélas! chère maman, j'ai trouvé tout changé ici! En descendant de voiture j'ai couru chez M. Walter, mon patron, le coeur encore rempli de joie d'avoir à lui rendre compte de l'heureux succès de ma tournée commerciale. M. Walter était dans son comptoir; je m'y rendis avec empressement, mais, jugez de ma consternation! lui qui, autrefois, me traitait avec tant de bonté et d'affabilité, et qui avait l'habitude de m'embrasser toutes les fois que je revenais de voyage, resta immobile dans son fauteuil, me reçut d'un air glacial, et les regards qu'il jetait sur moi n'exprimaient que la colère et le mépris. Après avoir pris froidement mon portefeuille et mon carnet contenant le compte rendu de mes opérations, il m'adressa ces paroles foudroyantes: C'est bon, j'exami-

nerai cela une autre fois. Allez-vous-en, tout est fini entre nous; vous ne pouvez plus rester à mon service. L'emploi de teneur de livres que je vous avais destiné, je l'ai donné à un homme plus fidèle, et la place de commis voyageur qui se serait trouvée vacante par votre promotion, vient d'être donnée à un brave jeune homme qui mérite plus de confiance que vous. Sortez, et ne vous avisez jamais de remettre les pieds chez moi.

Je fus tellement consterné de cette réception si inattendue, que je restai comme pétrifié, et je fus un bon moment sans recouvrer l'usage de la parole. Enfin je m'écriai: Est-il possible que vous me traitiez ainsi, Monsieur Walter, vous qui êtes mon bienfaiteur! Comment donc ai-je eu le malheur d'encourir votre colère?

Ne me nommez plus votre bienfaiteur, répliqua-t-il d'un ton irrité; vous ne savez que trop comment vous avez payé mes bontés par la plus noire ingratitude, et abusé de ma confiance pour me voler.

Monsieur! répondis-je, indigné à mon tour, prenez garde à ce que vous dites! Je ne suis pas un voleur. Qui a osé me calomnier ainsi auprès de vous pendant mon absence? Nommez-moi cet être vil, confrontez-moi avec lui à l'instant même.

C'est un très-honnête homme, répondit mon patron; il a cru de son devoir d'appeler mon attention sur vos démarches: j'hésitai longtemps à l'écouter, mais enfin les preuves les plus évidentes m'ont convaincu de votre infamie.

De quelle infamie? m'écriai-je: parlez, je ne me sens coupable d'aucune mauvaise action. Parlez, Monsieur, expliquez-vous.

Vous le voulez? répondit-il. Eh bien, je vais m'expliquer.

Cette explication, ma chère maman, serait inintelligible pour vous, parce que vous ignorez beaucoup de circonstances qui s'y rattachent. Il faut donc que je vous raconte quelques faits qui ont précédé et amené cette scène, et que je reprenne mon récit de plus loin.

Vous saurez que mon patron, M. Walter, est un amateur de médailles; il cherche avec passion celles qui, par leur antiquité ou leur rareté ou à cause des événements historiques à l'occasion desquels elles ont été frappées, soit enfin par le fini de leur exécution, ont une très-grande valeur à ses yeux. Il en a déjà formé une magnifique collection qu'il augmente encore tous les jours. On l'accuse même de pousser cette manie un peu trop loin, et plusieurs fois ses amis l'en ont plaisanté. Moi aussi, j'aimais à considérer souvent ces belles médailles; j'ai parfois réussi à déchiffrer les inscriptions de quelques antiques monnaies romaines dont mon maître n'avait pu découvrir le sens. A compter de ce moment, il ne manqua plus de me montrer chaque médaille ou pièce de monnaie rare dont il venait de faire l'acquisition, souvent à un prix fou, et il me témoignait encore plus d'amitié et de confiance qu'auparavant.

Or, un peu avant l'époque fixée pour mon dernier voyage, il vit disparaître à différents intervalles quelques-unes de ces médailles qu'il avait l'habitude de laisser soit sur son bureau, soit sur la cheminée de son cabinet, afin de s'amuser de temps en temps à les considérer ou à les montrer aux personnes qui venaient le voir. Ces larcins, souvent répétés, le surprirent d'autant plus qu'ordinairement ces pièces n'étaient qu'en argent, ou même en étain ou en cuivre, et par conséquent ne pouvaient avoir quelque valeur que pour un amateur tel que lui.

Depuis mon départ ces vols cessèrent. Cependant, parmi ces médailles de cuivre ou d'étain, il en plaçait à dessein quelques-unes en or et en argent, et se tenait aux aguets pour surprendre le larron; mais ce fut en vain, toutes les pièces restèrent où ils les mettait, pas une seule ne disparut.

Un ami de M. Walter, mais dont celui-ci refusa nettement de me dire le nom, lui avait confidentiellement insinué qu'étant aussi amateur de médailles antiques, et de plus, connaisseur, je pourrais bien avoir cédé à la tentation de m'en approprier quelques-unes des plus rares. Cependant mon patron repoussa cet indigne soupçon, et me déclara incapable d'une pareille bassesse.

Un jour, deux étrangers de distinction passant par cette ville, vinrent rendre visite à M. Walter, et lui témoignèrent le désir de voir sa collection de médailles. Il s'empessa de leur montrer toutes ses pièces rangées en ordre et renfermées dans de nombreux tiroirs. Il les leur fit examiner une à une, et vanta leur antiquité, leur beauté ou leur rareté. A la fin, il leur dit: A présent, Messieurs, je vais vous montrer les deux médailles les plus rares et les plus belles qui aient jamais existé. C'étaient deux médailles en or, de dimensions vraiment extraordinaires, de l'or le plus pur et d'une exécution admirable, conséquemment d'une très-grande valeur sous tous les rapports; il avait soigneusement conservé ces deux belles pièces dans un étui de maroquin doublé de velours, afin de les garantir de toute espèce de détérioration. Les deux étrangers témoignèrent une vive curiosité au moment où M. Walter tirant l'étui de dessous sa case vitrée l'ouvrit lentement et d'un air d'importance: enfin le précieux étui s'ouvre.... Mais, ô surprise, ô terreur! il se trouva vide: les deux médailles qu'il devait renfer-

mer avaient disparu! Mon patron entra dans une colère épouvantable. Si on lui avait pris tous ses rouleaux d'or dans son coffre-fort, il n'aurait pas été aussi furieux. Oh! le scélérat! l'infâme voleur! s'écria-t-il avec une telle rage que les deux étrangers, effrayés, se hâtèrent de prendre leur chapeau et leur canne et de se retirer en lui exprimant combien ils étaient sensibles à sa douleur.

Dès lors mon patron fut dans la ferme persuasion que c'était moi qui avais volé les médailles d'or. Il n'avait pas manqué un seul jour de visiter son médaillier, c'est ainsi qu'il nomme la petite armoire vitrée où ses médailles sont rangées en ordre; il avait chaque jour ouvert tous les tiroirs, mais en se bornant au plaisir d'examiner les pièces qu'il s'était procurées le plus récemment. Quant aux autres, notamment les deux grandes médailles d'or dont je viens de parler, comme il les possédait depuis bien des années et qu'il les avait déjà examinées plus de mille fois, il ne lui était pas venu dans l'idée de les revoir encore. L'étui se trouvant toujours à sa place, il ne songeait pas qu'on pût les lui voler. Quand il ne les y trouva plus, il lui parut évident que c'était moi qui étais le voleur. Il soutint que j'avais choisi exprès la veille de mon départ pour les dérober, afin que, s'il venait à s'apercevoir de ce larcin dans l'intervalle de mon absence, ses soupçons tombassent sur d'autres que moi. J'avais laissé ma malle dans ma chambre, et remis à mon patron les clefs de la malle et de la chambre, me contentant de prendre pour le voyage une valise remplie des effets les plus indispensables. Dans le premier transport de sa colère, mon patron monta à ma chambre, ouvrit ma malle et trouva au fond les deux médailles soigneusement enveloppées et cachées dans un bonnet de nuit. Mais autant le

pauvre M. Walter était enchanté de retrouver ses médailles favorites, autant il fut affligé en pensant que c'était moi qui avais pu me rendre coupable d'une pareille infamie, moi, qu'il avait honoré de toute sa confiance!

D'après tous ces détails que M. Walter venait de me donner, la chose me parut bien claire. Un misérable, que je ne connais pas encore, voulant me faire perdre la confiance et l'amitié de mon patron, avait certainement soustrait les premières médailles dérobées, celles de cuivre et d'étain; et le même, à coup sûr, avait également volé les deux médailles d'or, les avait cachées dans ma malle et avait donné à mon patron l'idée de les y aller chercher. Je voulus essayer de démontrer cela à M. Walter, mais à peine s'il m'écouta, ou bien il donnait à tout ce que je lui disais pour ma justification, une tout autre tournure; par exemple, quand je lui dis: Si j'avais volé ces précieuses médailles et si je les avais cachées dans ma malle, je me serais bien gardé de vous en remettre les clefs, il s'écria: C'est justement l'adresse de cette manoeuvre qui me prouve que vous êtes un voleur consommé; cette apparente loyauté n'était qu'un leurre pour me tromper et m'empêcher d'aller fouiller dans vos effets et d'y chercher les objets volés. Retirez-vous de devant mes yeux, et félicitez-vous de ce que je ne pousse pas la sévérité jusqu'à vous traduire devant les tribunaux, et à vous faire subir la peine que vous n'avez que trop méritée. Mais, en mémoire de votre défunt père que j'estimais comme un parfait honnête homme, et par considération pour votre respectable mère qui mourrait de chagrin si elle venait à connaître cette affaire, je veux bien cacher votre crime et n'en rien dire à personne.

Je voulais toujours me justifier, mais il se leva, ouvrit la porte et me dit: Sortez sur-le-champ de

chez moi, et dépêchez-vous de faire prendre votre malle et vos effets: je ne veux plus souffrir dans ma maison ni votre personne ni rien qui soit à vous.

Ce n'est point devant vous, ma chère maman, que j'aurai besoin de protester de mon innocence; depuis ma plus tendre enfance vous avez mis dans mon coeur la crainte de Dieu et le plus religieux respect pour ses saints commandements. Vous avez trop bien pénétré mon âme de l'horreur du péché, même du moindre péché, pour que j'aie pu m'oublier jusqu'au point de devenir un misérable voleur. Aussi vous n'avez jamais entendu dire que j'aie dérobé une obole à qui que ce soit. Je suis donc persuadé que vous serez convaincue de mon innocence; mais il est désolant de me voir ainsi attaqué dans mon honneur. Ma soudaine rupture avec M. Walter a fait la plus grande sensation dans la ville; on savait que le poste de teneur de livres m'était promis, et non-seulement je ne l'ai point obtenu, mais encore on me voit quitter si brusquement la maison de mon patron! Tout cela ne laisse point que d'exciter l'attention générale. On ne sait quels motifs imaginer; on fait mille conjectures, et les bruits les plus divers circulent dans le public; mais j'ai la ferme confiance que Dieu fera éclater mon innocence au grand jour.

En attendant, j'ai loué ici une chambre garnie; c'est une petite mansarde, à peine pourvue des meubles les plus nécessaires. Je partage mon temps entre la prière et l'étude; je sors rarement, et je donne des leçons de mathématiques et de langue anglaise, afin d'avoir quelque occupation utile et de gagner ma vie honnêtement. Adieu; ma chère maman, portez-vous bien, et ne vous affligez pas.

18. Գործըստ նորին նորին:

Grâces et louanges soient rendues au Seigneur, qui a fait connaître mon innocence. Il faut que je vous raconte en détail un mémorable événement dont l'issue a eu pour moi des suites très-heureuses.

Vous vous souvenez sans doute encore de l'incendie dont je vous ai parlé dans ma lettre du . . . et où, grâce à l'assistance divine, j'ai eu le bonheur de sauver deux jeunes enfants. Le père de ces enfants, M. Bellini, avait précédemment prêté à un marchand de notre ville, nommé Rusard, une somme de trois mille francs. Par suite de son désastre, M. Bellini eut besoin de cet argent. Le marchand Rusard était décédé; mais son fils avait reconnu la dette, et promis de l'acquitter, il avait jusqu'alors ponctuellement payé l'intérêt. M. Bellini écrivit donc à M. Rusard fils, pour lui redemander le capital à la fin du prochain trimestre. Comme il le croyait honnête homme, il eut l'imprudence de faire connaître dans cette lettre que l'obligation signée par M. Rusard père, ainsi que la correspondance de Rusard fils, se trouvait au nombre des papiers qui avaient été la proie des flammes, et, de son côté, le jeune Rusard eut la déloyauté de profiter de cette imprudente confiance pour nier la dette, soutenant que jamais son père n'avait emprunté cette somme, et que lui n'avait jamais eu connaissance de cet emprunt. M. Bellini se vit donc forcé de traduire son débiteur devant les tribunaux. Les indices qu'il avait à produire en justice donnaient à sa réclamation toutes les apparences de vérité; mais l'absence de la pièce principale, le reçu de Rusard père, ne permettait pas d'y faire droit. Le tribunal déféra donc le serment à M. Rusard fils. Celui-ci, traitant le demandeur d'imposteur effronté, avait lui-même offert au tribunal d'affirmer solennel-

lement et sous la foi du serment, qu'il n'avait jamais eu aucune connaissance de cette prétendue créance. Cela suffit, répliqua M. Bellini, j'aime mieux perdre mes trois mille francs que de vous laisser faire un faux serment: le parjure est un crime dont la seule idée m'épouvante, je veux vous en épargner la honte, et je déclare m'opposer à ce que vous prêtiez le serment. Les poursuites furent donc indéfiniment ajournées, et l'on ne songea plus à cette affaire.

Au printemps dernier, M. Bellini, voulant faire reconstruire sa maison jusque dans les fondements, fit déblayer le terrain. Cette opération n'avait pu avoir lieu plus tôt, parce que l'énorme quantité d'eau qu'on avait jetée sur les décombres encore fumants pour éteindre tout à fait le feu, s'était gelée et qu'en suite une neige abondante l'ayant recouverte, le tout avait présenté durant l'hiver une masse compacte de cendres et de glace. Pendant tout le travail, M. Bellini resta sur les lieux. On retrouva au milieu des ruines beaucoup d'objets plus ou moins endommagés, et quantité d'or et d'argent fondus. Enfin, contre toute attente, on trouva aussi une petite cassette fortement doublée en fer, dans laquelle M. Bellini avait l'habitude de renfermer ses papiers les plus importants. Le plancher sur lequel se trouvait cette précieuse cassette s'était écroulé, et probablement avait entraîné sur elle une si grande masse de débris qu'elle fut assez bien préservée de l'action des flammes, en sorte que les papiers qu'elle renfermait, au lieu d'être consumés, furent seulement jaunis, ce qui ne les empêchait pas d'être encore parfaitement lisibles.

Monsieur Bellini n'eut rien de plus pressé que d'aller déposer au parquet du tribunal l'obligation de trois mille francs, souscrite par Rusard père, ainsi que la correspondance autographe de Rusard fils, relativement à cette dette. Celui-ci fut appelé; quand

il vit les papiers, il pâlit, il trembla, il lui fut alors impossible de nier la créance. Le tribunal l'a condamné à payer le capital contesté, avec les dommages et intérêts et les frais du procès. En outre, pour avoir voulu prêter un faux serment devant la justice, ce dont on avait dressé procès-verbal, parce qu'il avait eu l'effronterie de demander acte de sa proposition, il fut condamné à une forte amende et à plusieurs années d'emprisonnement.

C'était ce même Rusard fils, qui sous prétexte de se perfectionner dans les affaires commerciales, s'était introduit chez M. Walter, en sollicitant la faveur de travailler quelques heures par jour dans son bureau, sans appointements. Il savait adroitement flatter M. Walter, sa mise était toujours fort propre, élégante même; il se montrait fort habile dans ses écritures, et extraordinairement laborieux. C'était encore lui qui avait insinué à M. Walter de si odieux soupçons à mon égard, et qui était devenu teneur de livres à ma place.

Aussitôt que M. Walter eut connaissance du procès de Rusard, et de sa condamnation comme fripon et parjure, une vive lumière frappa son esprit. Il alla vite trouver le chef de la police, fit la déclaration du vol de ses médailles, et demanda et obtint qu'on procédât sur-le-champ à une perquisition judiciaire dans le domicile de Rusard. Effectivement on trouva les médailles dans un tiroir de commode, et le parjure Rusard subit à présent même un nouveau jugement pour vol et dénonciation calomnieuse.

N'étant point sorti depuis plusieurs jours et n'ayant vu personne, j'ignorais complètement tout ce qui s'était passé concernant Rusard. Tout à coup je vis M. Walter entrer dans ma mansarde; il courut à moi les bras ouverts, et me pressa sur son sein, en s'écriant: Oh! mon cher Alois, j'ai commis une

horrible injustice envers vous; je viens vous en demander pardon. Ce fripon de Rusard m'a indignement trompé; c'est lui qui avait volé mes médailles de bronze dans mon cabinet, et ensuite, comme je le vois clairement aujourd'hui, c'est lui qui avait pris les deux médailles d'or pour les cacher dans votre malle, et vous ravir ma confiance. J'ai été trop crédule et trop emporté; il est vrai que si les objets volés n'avaient été précisément ceux auxquels je tenais le plus, la perte m'aurait beaucoup moins affecté, et j'aurais conservé assez de calme pour réfléchir. Mais quand le coeur de l'homme s'est livré à une passion quelconque, sa raison devient trop souvent le jouet du premier imposteur qui sait flatter ses goûts favoris, ou bien il se trompe lui-même: c'est ce qui m'est arrivé. Oh! que j'étais aveugle, que j'ai été injuste à votre égard, mon cher Alois! pourrez-vous me pardonner? Il me tendait les bras, je m'y précipitai en versant des larmes de joie, et nous fûmes réconciliés.

Maintenant, reprit-il, faites-moi le plaisir de rentrer tout de suite chez moi. Dès aujourd'hui vous serez mon caissier et mon premier teneur de livres; le cumul de ces deux emplois doublera vos appointements. Rusard est en prison, et ces jours-ci les gendarmes le conduiront à la maison de force pour y subir la juste peine à laquelle il vient d'être condamné.

Je témoignai ma surprise, et demandai par quel heureux hasard l'odieuse fourberie de Rusard avait été dévoilée. — Quoi! vous ne savez donc pas encore ce qui s'est passé! s'écria M. Walter. Asseyez-vous, et écoutez le récit des fraudes criminelles de cet infâme imposteur.

M. Walter me raconta alors tout ce qui était arrivé, la créance reniée, l'offre du faux serment,

et les médailles de bronze volées et trouvées dans le tiroir de la commode de Rusard. Je l'interrompis souvent en m'écriant: Comment est-il possible! Rusard s'est rendu coupable de tous ces péchés! il a pu agir si perfidement à mon égard, lui, qui ne cessait de me témoigner tant d'estime et d'affection, et dont tous les discours ne respiraient que vertu et sainteté?

— Oui, l'hypocrite voulait obtenir ma fille unique en mariage. Il s'efforçait de gagner mon estime en se montrant laborieux, de s'insinuer auprès d'Amélie par l'élégance de sa toilette et de ses manières, et de capter les bonnes grâces de ma femme par un vernis de dévotion. L'audace de se servir du manteau de la religion pour cacher sa perversité, est encore ce qu'il y a de plus abominable dans sa conduite. Mais Dieu, dont l'oeil perçant pénètre les plus profonds replis du coeur humain, a démasqué l'hypocrite et confondu l'impie, et l'a livré à la punition qu'il avait méritée. Venez, mon cher Alois; nous avons assez parlé de ce misérable, venez avec moi, ma famille et mes commis brûlent du désir de vous revoir.

Nous traversâmes toute la ville en nous donnant le bras. Le bruit de cette histoire s'était déjà répandu partout, et nous vîmes tous les passants nous saluer avec un air d'estime et de satisfaction. Quand nous arrivâmes devant la maison de mon patron, nous trouvâmes sous le portail la mère et la fille, les commis et les garçons de magasin, la cuisinière et les servantes, et toutes ces personnes m'accueillirent avec des acclamations de joie. Nous montâmes dans les appartements, et comme c'était l'heure du dîner, Mme. Walter eut la bonté de m'adresser ces paroles: Cette journée est pour nous tous une véritable fête de famille; et je regrette de

n'avoir pas eu le temps d'ordonner un repas plus digne d'un si beau jour. En achevant ces mots, elle me présenta la main, et j'eus l'honneur de la conduire à la salle à manger. On se mit à table, M. Walter fit apporter le meilleur vin de sa cave, et porta le toast: A la probité reconnue!

Tout à coup nous entendîmes du bruit dans la rue; la foule accourait de tous côtés; nous nous approchâmes de la fenêtre. Un piquet de gendarmerie escortait une charrette, et nous y vîmes un homme assis sur une botte de paille, les pieds et les mains chargés de fers . . . C'était Rusard, déjà revêtu de l'uniforme des condamnés détenus à la maison de force. Quand je le vis si malheureux, le visage pâle et les traits abattus, je ne pus m'empêcher de le plaindre. Mais M. Walter s'écria: Le misérable! il aura le temps de méditer sur la vérité du proverbe qui dit: il n'y a point de trame si subtilement ourdie, dont les fils ne finissent par se montrer à tous les yeux.

Adieu, chère maman; unissez vous à moi pour remercier le bon Dieu.

4. ПУСТУЧУЮ ТОВА УП

2. --1-+-2 --2242.

PERSONNAGES.

M. Beauval.	Mme. Joinville.
Marcellin, son fils.	Emilie, sa fille.
Henriette, sa fille.	Hubert, garde.

(La scène est dans un champ, qu'on vient de moissonner, et sur lequel il y a encore plusieurs monceaux de gerbes. On voit d'un côté une maison, de l'autre des cabanes de paysans, et en général tout ce qui peut décorer un séjour champêtre.)

SCÈNE I.

(Le théâtre représente un champ de blé couvert de gerbes.)

Emilie (tenant des deux mains, par les anses, une corbeille pleine d'épis. Elle va s'asseoir auprès d'une gerbe). Allons, voilà qui n'est pas mal commencé. Quelle joie pour ma pauvre mère! (Elle pose sa corbeille à terre, et regarde dedans d'un air satisfait.) Ce vieux moissonneur! avec quelle bonté il m'a rempli ma corbeille! J'aurais eu beau courir ça et là tout le jour, je n'en aurais jamais ramassé la moitié. Que le bon Dieu l'en récompense! Voici encore quelques épis à terre! quand je n'en glanerais qu'une poignée ou deux. . . (Elle enfonce des deux mains les épis dans la corbeille.) Je les ferai bien entrer en pressant un peu; et puis, n'ai-je pas mon tablier? (Elle se lève, prend d'une main les deux bouts de son tablier, et s'appête de l'autre à y jeter les épis qu'elle ramasse, lorsqu'elle entend du bruit.) Mon Dieu! voici un homme qui vient à moi d'un air fâché; je ne crois pas avoir fait du mal pourtant. . . (Elle retourne à sa corbeille, la reprend, et veut s'en aller.)

SCÈNE II.

Emilie. Hubert.

Hubert. (l'arrêtant par le bras). Ah, petite voleuse! je vous y prends.

Emilie. Que voulez-vous dire, monsieur? Je ne suis pas une petite voleuse; je suis une honnête petite fille, entendez-vous?

Hubert. Une honnête petite fille! toi, une honnête petite fille! (Il lui arrache la corbeille des mains.) Que portez-vous donc là-dedans, l'honnête petite fille?

Emilie. Des épis, comme vous voyez.

Hubert. Et ces épis ont apparemment poussé dans ta corbeille.

Emilie. Ah! s'ils poussaient dans ma corbeille, je n'aurais pas besoin de prendre tant de peine à les ramasser dans les champs.

Hubert. C'est donc volé?

Emilie. Monsieur, ne me traitez pas si vilainement, je vous prie; j'aimerais mieux mourir de faim avec ma mère, que de faire ce que vous dites là.

Hubert. Mais ils ne sont pas venus se jeter d'eux-mêmes dans la corbeille, de par tous les diables?

Emilie. Mon Dieu! vous me faites peur avec vos jurements. Ecoutez-moi. J'étais allée glaner dans ce champ là-bas. Il y avait un bon vieillard qui me voyait faire. La pauvre enfant, a-t-il dit, qu'elle a de peine! je veux la secourir. Il y avait des gerbes couchées sur son champ; il en a tiré de pleines poignées d'épis, qu'il a jetées dans ma corbeille. Ce que l'on donne au pauvre, disait-il, Dieu le rend, et. . .

Hubert. Ah! j'entends. Le vieillard de ce champ là-bas t'a donné plein ta corbeille d'épis, que tu prends ici dans nos gerbes, n'est-il pas vrai?

Emilie. Allez plutôt lui demander à lui-même, il pourra vous le dire.

Hubert. Que j'aïlle courir là-bas! Oh bien! tu n'as qu'à attendre: je t'ai prise ici, tout est dit.

Emilie. Mais quand je vous dis que je n'ai touché à aucune gerbe! Le peu d'épis que j'ai dans mon tablier, je les ai ramassés à terre, parce que j'ai cru que cela était permis. Cependant si vous y avez du regret, je suis prête à vous les rendre, tenez voilà les vôtres.

Hubert. Non, non, ceux-ci resteront avec ceux-là; et où la corbeille restera, il faudra bien que tu restes aussi. Allons, suis-moi dans le chenil.

Emilie. (*avec effroi.*) Comment! que dites-vous, mon brave homme?

Hubert. Ah, oui, ton brave homme! je serais bien plus brave homme, si je te laissais échapper, n'est-ce pas? Dans le chenil, te dis-je; allons, allons!

Emilie. Ah! je vous supplie, pour l'amour de Dieu, je n'ai ramassé ici, je vous assure, que la poignée d'épis que je vous ai rendue. Que dirait ma pauvre mère, si je ne rentrais pas de la journée, si elle apprenait que l'on m'a mise en prison? Elle est capable d'en mourir.

Hubert. Je ne suis pas ici pour avoir pitié des gens; j'y suis pour les arrêter, lorsqu'ils entrent sur les terres de mon maître, et les mener en prison.

Emilie. Mais lorsqu'on n'a rien fait, lorsqu'on est innocent comme moi.

Hubert. Oui, parle-moi de ton innocence. Venir nous voler une pleine corbeille d'épis, et me faire ensuite mille menteries! Allons, allons, qu'on me suive.

Emilie. (*Elle tombe auprès d'une gerbe.*) Ah! mon cher Monsieur! ayez pitié de moi. Prenez, si vous voulez, ma corbeille: hélas! ma petite provision ne vous rendra guère plus riche, mais laissez-moi aller, je vous en prie; si ce n'est pas pour moi, que

ce soit pour ma pauvre mère: je suis toute sa consolation, tout son secours.

Hubert. Si je te laisse aller, ce n'est pas pour ta mère, au moins, je t'en avertis; je voudrais la voir à cent lieues; c'est pour toi seule, parce que tes pleurnicheries m'ont un peu remué le coeur. Mais n'attends pas que ta corbeille te suive; je la confisque pour la justice; et puis, c'est vendredi jour d'audience; M. le bailli prononcera une bonne amende: si on ne la paie pas, en prison, et chassée du village. (*Il charge la corbeille sur son épaule. Emilie pleure à chaudes larmes, et se jette à ses genoux.*) Allons, ne m'étourdis plus, ou tu verras ce qu'on y gagne. (*Il s'éloigne en grommelant.*) Mais voyez donc si on n'était pas toujours à les épier, tout petits qu'ils sont, ils nous enlèveraient, je crois, jusqu'à la terre de nos champs.

SCÈNE III.

Emilie (*seule.*)

(*Elle s'assied à terre, et s'appuie la tête sur une gerbe. Elle pleure quelques moments en silence; enfin elle se lève, et regarde autour d'elle.*) Ah, il s'en est allé ce méchant homme! il m'emporte toute ma joie! Je perds tout, mes épis, ma jolie corbeille; et qui sait ce qui nous en arrivera, à ma mère et à moi? (*Après une petite pause.*) Que ces petits oiseaux sont heureux! il leur est au moins permis de venir prendre quelques grains pour leur repas, et moi. . . Mais qui sait si un méchant homme comme celui-ci n'est pas à les guetter, pour les tuer avec son fusil? Je vais les faire envoler, et je m'en irai; car peut-être me punirait-on encore d'avoir reposé ma tête sur cette gerbe. . . Mais qui sont ces deux enfants qui s'avancent?

SCÈNE IV.

Emilie. Marcellin. Henriette.

Emilie. (*essuyant ses larmes*).

Marcellin. Ha! ha! c'est donc toi, petite fille, que le garde vient de surprendre à voler les épis de nos gerbes?

(*Les sanglots empêchent Emilie de répondre*).

Henriette (*la regarde avec attention, et tire à part son frère*). Elle a l'air d'une bonne petite fille, Marcellin. Elle pleure; ne l'afflige pas davantage par tes reproches. Le peu d'épis qu'elle a ramassés, ne vaut pas la peine... (*Elle va à elle*.) Ma pauvre enfant! qu'as-tu donc à pleurer?

Emilie. C'est de voir que l'on m'accuse sans sujet, et que vous me croyez peut-être coupable.

Marcellin. Tu ne l'es donc pas?

Emilie. Non, vous pouvez m'en croire. J'étais allée glaner dans ce champ là-bas... Un vieux moissonneur a pitié de ma peine, et remplit ma corbeille d'épis. Je viens ensuite ici en ramasser quelques autres que je vois éparpillés ça et là. Votre méchant garde me trouve auprès de cette gerbe et m'accuse de voler. Il me prend ma corbeille, et il m'aurait mise en prison, si, par mes prières et par mes larmes pour ma mère, je n'avais tant fait qu'il m'a laissée aller.

Henriette. Ah! j'aurais bien voulu voir qu'il t'arrêtât! Nous avons un bon papa, qui ne souffre pas qu'on fasse du mal aux pauvres, et qui t'aurait fait bien vite relâcher.

Marcellin. Oui, et qui te fera bientôt rendre ta corbeille, je t'en réponds.

Emilie (*avec joie*). Oh! le croyez-vous, mon cher petit monsieur!

Henriette. Marcellin et moi nous allons tant le prier... Sois tranquille. Il n'est jamais si content

de nous, que lorsque nous lui parlons en faveur des pauvres gens. Et nous pourrions même te faire rendre ta corbeille sans lui en parler.

Emilie. Ah! que vous êtes heureuse, ma jolie petite demoiselle, de n'avoir besoin du secours de personne, et de pouvoir même secourir les autres!

Marcellin. Tu es donc bien pauvre, ma chère enfant?

Emilie. Il faut bien l'être pour venir ramasser ici son pain avec tant de douleur.

Henriette. Quoi, c'est pour du pain que tu viens chercher des épis! Je croyais, moi, que c'était pour faire cuire les grains sur une pelle bien rouge, et les manger ensuite, comme nous le faisons quelquefois, mon frère et moi, quand personne ne nous regarde?

Emilie. Eh! mon Dieu, non; ma mère et moi nous voulions battre ces épis, et en donner les grains au meunier pour avoir de la farine et en faire du pain.

Henriette. Mais, ma pauvre enfant, tu n'en auras pas grand'chose, et cela ne vous durera pas longtemps.

Emilie. Eh quand nous n'en aurions que pour un jour ou deux, c'est encore un ou deux jours de plus que ma mère et moi aurions à vivre.

Marcellin. Eh bien! pour que tu aies encore un autre jour d'assuré, je vais te donner, une pièce de douze sous que j'ai gardée la dernière, parce qu'elle est toute neuve.

Emilie. Ah! mon cher petit monsieur, tant d'argent! Non, non, je n'ose le prendre.

Henriette (*en souriant*). Tant d'argent! Prends, prends toujours. Si j'avais ma bourse sur moi, je t'en donnerais bien davantage. Mais je te le garde, et tu n'y perdras rien.

Marcellin (*lui présentant encore la pièce*).

Emilie (*rougit, reçoit la pièce, et lui serre la main sans lui répondre*).

Marcellin. Ce n'est pas assez. Je vais courir à toutes jambes après notre garde, et il faudra bien qu'il me rende la corbeille, ou autrement . . .

Emilie. Ah! ne vous donnez pas cette peine. Vous me promettez de me secourir, c'est assez pour moi.

Henriette. Dis-moi où loges-tu?

Emilie. Ici, dans le village.

Marcellin. Nous ne t'avions pas encore vue, et cependant nous venons ici tous les ans avec notre papa, au temps de la moisson.

Emilie. Nous n'y sommes que depuis huit jours. C'est chez une bonne vieille, qui s'appelle Marguerite, et qui a montré bien de l'amitié à ma mère; ah, une bien grande amitié!

Henriette. Quoi, la vieille Marguerite?

Marcellin. Nous la connaissons. C'est la veuve d'un pauvre tisserand qui n'avait pas d'ouvrage. Mon papa la fait venir quelquefois pour ratisser le jardin.

Henriette. Veux-tu me conduire chez ta mère?

Emilie. Ce serait pour elle trop d'honneur. Une noble demoiselle comme vous. . .

Henriette. Va, va; notre papa ne veut point que nous nous croyions plus nobles que les autres; et si tu n'as pas d'autres raisons. . .

Emilie. Non, au contraire, vous pourrez m'aider à la consoler de la perte de ma corbeille et de mes épis. Et puis ce méchant homme qui nous a encore menacées.

Marcellin. Ne crains rien de ses menaces. Tandis que ma soeur ira avec toi chez ta mère, je vais courir après lui, et sûrement. . . Reviendras-tu ici?

Emilie. Si vous me l'ordonnez, mon cher petit monsieur.

Marcellin. Ta corbeille y sera avant que tu sois de retour.

Emilie. Peut-être que je vous amènerai ma mère pour vous faire ses remerciements.

Henriette. Allons, allons, courons la trouver.
(*Elle prend Emilie par la main et sort avec elle.*)

SCÈNE V.

Marcellin (*seul*).

Que nous sommes heureux, ma soeur et moi, de n'être pas obligés, comme cette pauvre enfant, d'aller ramasser de tous côtés des épis pour vivre! En vérité, cette petite parle comme si elle était née quelque chose, elle n'a point l'air malpropre et déguenillé de nos filles de paysans. Oh! j'obtiens sûrement de mon papa. . . Mais le voici qui vient avec Hubert. Bon, la corbeille est aussi de la compagnie.

SCÈNE VI.

Marcellin. M. Beauval. Hubert.

Marcellin (*en courant à son père*). Ah, que je suis aise, mon cher papa, de vous rencontrer! . . .
(*à Hubert.*) Rendez-moi cette corbeille.

Hubert. Doucement, doucement, monsieur; vous allez m'arracher le cou.

M. Beauval. Que veux-tu faire de cette corbeille, Marcellin?

Marcellin. Elle appartient à une pauvre petite fille, à qui ce vilain Hubert l'a prise, avec les épis qu'on lui avait donnés. Vous saurez tout mon papa.

Hubert. Ha! ha! on est donc vilain pour faire son devoir, et pour ne pas aider les voleurs à faire leurs coups? Premièrement, je ne les empêche point de glaner tant qu'ils veulent, lorsque la moisson est hors du champ; mais tant qu'il y reste une gerbe. . .

Marcellin (*ironiquement*). Que ne dis-tu aussi lorsque les champs sont en friche ou couverts de neige. Il y a grand'chose à ramasser, n'est-ce pas, lorsque la moisson est rentrée?

Hubert. Vous n'entendez rien du tout à cela,

Monsieur. — Secondement, qui peut nous répondre que ce ne sont pas des voleurs?

Marcellin. Des voleurs, grand Dieu! des voleurs! La petite fille m'a dit qu'elle n'avait pris ici aucun épi, et que c'était un vieux moissonneur du champ voisin qui lui avait rempli sa corbeille.

Hubert. Bon, elle vous l'a dit: comme s'il y avait un mot de vérité dans ce que ces gens-là nous disent! Je l'ai surprise ici sur une gerbe.

M. Beauval. Qui détachait des épis?

Hubert. Je ne dis pas tout à fait cela. Mais sais-je moi ce qu'elle avait fait avant mon arrivée? Et puis, n'est-ce pas un mensonge que cette histoire d'un vieux moissonneur qui lui a rempli sa corbeille? Oh, je reconnais bien là nos paysans: ce sont des messieurs si charitables!

Marcellin. Et moi, je soutiens que ces épis lui ont été donnés, car elle me l'a dit, et une si bonne fille ne saurait mentir.

Hubert. Et vous, n'avez-vous jamais menti, Monsieur? Cependant nous vous regardons comme un brave jeune homme.

Marcellin. Entendez-vous, mon papa, comme ce vilain Hubert me traite? (*à Hubert en colère.*) Non, si je mentais, je serais un méchant garçon; mais je ne mens pas, ni la bonne petite fille non plus. Et c'est vous qui êtes un . . .

M. Beauval. Doucement, Marcellin; je suis content jusques-là de ta défense. On doit croire tous les hommes honnêtes gens, jusqu'à ce que l'on soit bien convaincu du contraire; mais on ne doit pas s'emporter contre ceux qui sont d'une opinion différente; et il faut chercher à les ramener avec douceur à des pensées plus consolantes et plus vraies.

Hubert. Non, non, Monsieur, il vaut mieux croire tous les hommes méchants, jusqu'à ce que

l'on voie, à n'en pouvoir douter, qu'ils sont honnêtes: c'est beaucoup plus sage. Lorsque je rencontre un boeuf sur la route, je suppose toujours qu'il a la corne mauvaise, et je me tire de son chemin. Il peut se faire qu'il ne soit pas méchant; mais je ne cours aucun risque à prendre mes précautions. Le plus sûr est toujours le meilleur.

M. Beauval. Si tous les hommes avaient ta façon de penser, Hubert, avec qui pourrions-nous vivre? Et qu'en serait-il résulté entre toi et moi, si, au lieu de te donner un service honnête dans mes terres, pour procurer du pain à un vieux soldat réformé, je t'avais livré à la justice comme un vagabond, qui n'avait ni certificat, ni passe-port?

Hubert. Oui, cela est vrai; mais il est vrai aussi que je suis un honnête homme.

M. Beauval. Je ne te garde auprès de moi que parce que j'en suis persuadé; mais je ne pouvais le croire d'abord que sur ta parole et sur ta physionomie.

Marcellin. O mon cher papa! si vous vous en rapportez à la parole et à la physionomie, vous en croirez plus la petite fille qu'Hubert.

Hubert. Oui-da, Monsieur, regardez-moi en face. Votre papa sera certainement bien content de la physionomie de votre petite fille, si elle lui revient autant que la mienne.

Marcellin. Vraiment oui; il te sied bien avec ta figure d'ours . . .

M. Beauval. Fi donc, Marcellin! — Hubert, connais-tu la petite fille?

Hubert. Oui, je la connais et je ne la connais pas. Je sais qu'elle est ici depuis dix à douze jours avec sa mère; mais comment, et pourquoi elles y sont venues, il n'y a que M. le bailli qui puisse vous en instruire. Vous le dirai-je, Monsieur? C'est bien mal fait à lui de recevoir cette espèce de gens

dans la paroisse, pour y être nourris aux dépens de la communauté.

Marcellin. Eh bien, c'est moi qui les nourrirai, oui, moi.

Hubert. Vous avez donc quelque chose à vous Monsieur?

Marcellin. Si je n'ai rien, mon papa en a assez.

Hubert. En attendant, toute la communauté murmure. Mais lorsqu'on graisse la patte aux gens en place (*il compte dans sa main*), car j'imagine que M. le bailli . . .

Marcellin. Ne voilà-t-il pas qu'il dit aussi des injures de M. le bailli? Je le lui dirai, va.

M. Beauval. Doucement, mon fils. Je vois, Hubert, qu'il est impossible de guérir ton esprit soupçonneux; mais je conçois des soupçons à mon tour. Tu juges que cette petite fille a rempli ici sa corbeille, parce que tu l'as trouvée dans mon champ auprès d'une gerbe; que M. le bailli s'est laissé corrompre pour de l'argent, parce qu'il a reçu une pauvre famille dans le village! Eh bien, je juge aussi que tu n'as retenu la corbeille de la petite fille, que parce qu'elle n'a pas eu de l'argent, ou quelques prises de tabac à te donner, et qu'à ce prix tu l'aurais volontiers relâchée.

Hubert. Quoi, Monsieur! vous pourriez croire?

M. Beauval. Pourquoi ne veux-tu pas que je pense sur ton compte ce que tu te permets de penser sur le compte des autres?

Hubert. Tenez, Monsieur, il vaut mieux que jeme taise. Et quand je verrais ces mendiants charger sur leurs épaules vos champs, vos bois et vos prairies... Faut-il porter la corbeille chez M. le bailli?

Marcellin. Oh, non, non, mon cher papa, je vous en supplie.

M. Beauval. Hubert, vous la rapporterez chez la

pauvre femme, et vous ferez vos excuses à la petite fille.

Hubert. Des excuses, Monsieur! des excuses! y pensez-vous? Moi, lui aller faire des excuses, et pourquoi?

Marcellin. Pour l'avoir affligée sans sujet, et pour lui avoir fait l'affront de l'accuser d'une bassesse.

Hubert. Si elles n'ont pas d'autres excuses, ni d'autre corbeille . . .

M. Beauval. Hubert, si j'avais commis une injustice envers vous, je ne balancerais pas à la réparer. Et pour vous en convaincre, j'irai moi-même, je reporterai la corbeille et je ferai des excuses en votre nom.

Hubert. Chargez - vous - en plutôt, Monsieur Marcellin.

Marcellin. Oh, de tout mon coeur! mon cher papa, la petite fille doit revenir à l'instant avec Henriette qui est allée consoler sa mère.

Hubert. En ce cas je n'ai plus rien à faire ici. (*Il s'éloigne en grommelant.*) Je vois que nous allons avoir tant de mendiants dans ce village, qu'il nous faudra bientôt mendier nous-mêmes.

SCÈNE VII.

M. Beauval. Marcellin.

Marcellin. Mon papa, entendez-vous ce qu'il dit?

M. Beauval. Oui, mon fils, et je lui pardonne volontiers son humeur.

Marcellin. Mais comment pouvez-vous garder ce méchant homme?

M. Beauval. Il n'est pas méchant, mon ami. C'est un zèle outré pour nos intérêts qui l'égare. Il m'est très-attaché, et il remplit exactement ses devoirs.

Marcellin. Mais s'il est injuste?

M. Beauval. Tu viens d'entendre qu'il ne croit pas l'être. Son unique défaut est de suivre trop littéralement ce qui lui a été prescrit, et de n'avoir pas assez d'intelligence pour faire de justes distinctions entre les personnes et les circonstances.

Marcellin. Expliquez-moi cela, mon papa, je vous prie.

M. Beauval. Très-volontiers, mon ami. En l'installant dans sa place, je lui ai ordonné d'écarter de mes terres les vagabonds, et d'amener devant le juge ceux qu'il surprendrait. Cet ordre ne pouvait regarder que ces malheureux qui se nourrissent de vols et de brigandages, et qui viendraient nous piller ou assassiner.

Marcellin. Ah, je comprends. Et lui, il regarde comme des scélérats ceux qui n'ont pour subsister que les secours des autres; et il ne s'informe point si c'est la vieillesse, des maladies ou des malheurs inévitables qui les ont réduits à cet état.

M. Beauval. Très-bien, mon fils: car les circonstances changent bien la nature des choses. Par exemple tu as mis trop peu de réflexion dans la querelle que tu as eue avec lui. Sais-tu si la mère de cette petite fille n'est pas une personne vicieuse, si la petite fille elle-même ne t'a pas fait un mensonge, et n'a pas effectivement dérobé ces épis à mes gerbes.

Marcellin. Non, mon cher papa; c'est impossible.

M. Beauval. Pourquoi cela serait-il impossible? As-tu pris des éclaircissements? Sais-tu qui elle est, quelle est sa mère, et dans quel dessein elles sont venues ici?

Marcellin. Ah, si vous l'aviez seulement vue; si vous l'aviez seulement entendue! son langage, sa figure, ses larmes! ... Elle est si pauvre, qu'elle a besoin d'une poignée d'épis pour se procurer du pain. A-t-on besoin d'en savoir davantage? Dois-je laisser

mourir un pauvre de faim, parce que je ne sais pas encore s'il mérite mon assistance?

M. Beauval. Embrasse-moi, mon fils; conserve toujours ces généreuses dispositions envers les pauvres, et Dieu te bénira comme il m'a béni moi-même pour de pareils sentiments, en les faisant naître dans ton jeune coeur. La clémence est toujours préférable à la sévérité. L'insensibilité ne peut conduire qu'à l'injustice; et si celui qui sollicite notre pitié ne la mérite pas, c'est sa faute, et non pas la nôtre.

Marcellin. Mais, mon cher papa, il n'est guère prudent de confier à des personnes comme Hubert un emploi où l'on peut commettre des injustices!

M. Beauval. Tu aurais raison, mon fils, si je lui avais laissé le pouvoir de condamner ou d'absoudre lui-même. Il ne peut, tout au plus, commettre qu'une injustice passagère, à laquelle il est facile de remédier, et cet inconvénient est inévitable. Pour juger les choses suivant les principes de l'équité, j'ai, dans monsieur le bailli, un homme plein de lumières, de droiture et de noblesse dans les sentiments. Il m'a rendu un témoignage bien favorable de la petite fille et de sa mère, lorsqu'il les a reçues dans le village, et il m'a appris qu'elles demeurent chez la vieille Marguerite, qui est une très-honnête femme.

Marcellin. Mais si Hubert avait battu la petite fille, comme il l'en a menacée?

M. Beauval. Il ne se serait jamais porté à cet excès. Je lui ai défendu sous peine de perdre son emploi, de frapper qui que ce soit, même les personnes qu'il prendrait en faute; et il suit, à la rigueur, les ordres que je lui donne.

Marcellin. Ah, mon cher papa, voici ma soeur qui revient avec la petite fille.

SCÈNE VIII.

M. Beauval. Marcellin. Henriette. Emilie.

Marcellin (*courant avec la corbeille vers Emilie.*) Tiens, mon enfant, voilà ta corbeille, il n'y manque pas un seul épi.

Emilie. O ma chère corbeille! . . . que je vous ai d'obligations, mon bon petit monsieur! (*Elle aperçoit M. Beauval.*) Qui est ce monsieur-là?

Henriette (*courant vers son père et lui sautant au cou.*) C'est notre bon papa.

Marcellin (*à Emilie.*) Oh, c'est un bon père, je t'assure; tu n'as rien à craindre. Viens, je veux te présenter à lui. (*En s'avançant.*) Il a bien rabroué le vieux Hubert, pour t'avoir maltraitée.

Emilie (*s'avance timidement vers M. Beauval et lui baise la main.*) Monsieur, me pardonneriez-vous cette liberté?... Oh, que vous avez de braves enfants!

M. Beauval. Marcellin a raison; en la voyant, on ne peut douter de son innocence; cet air décent, ce langage n'annoncent pas une éducation commune.

Emilie (*bas à Marcellin et à Henriette.*) Est-ce que j'aurais fâché votre papa? Il parle tout seul.

M. Beauval (*qui l'a entendue.*) Non, ma chère fille. Si mes enfants en ont bien agi envers toi, ils n'ont rien fait que tu ne paraisses mériter.

Henriette. Et qu'elle ne mérite aussi, mon papa. Ah! si vous aviez vu sa mère!

M. Beauval. Où est ta mère, mon enfant: qui vous a engagées à venir dans ce village et quelles ressources avez-vous pour vivre?

Emilie. Nous vivons, . . . ah, grand Dieu! je ne sais pas de quoi. Nous vivons de peu ou de rien. Nous passons le jour et quelquefois la nuit, à coudre et à filer, pour avoir du pain. La vieille Marguerite donne le couvert à ma mère. Elles m'ont envoyée aujourd'hui aux champs pour glaner. Hélas! mon apprentissage ne m'a pas trop bien réussi.

Marcellin. Pas si mal que tu penses. Ma soeur et moi nous voulons obtenir de mon papa qu'il te fasse donner des épis sans glaner.

M. Beauval. Mais où demeuriez-vous auparavant?

Emilie. Dans le village de Nanterre, qui est à quelques lieues d'ici. La vie y était trop chère: la vieille Marguerite engagea ma mère à venir chez elle, et lui offrit un logement pour rien.

M. Beauval (*à part.*) Si des gens aussi pauvres exercent la bienfaisance, quels devoirs nous avons à remplir! (*à Emilie.*) Ton père vit-il encore? quel est son état?

Marcellin. Je gagerais bien que ce n'est pas un paysan.

Henriette. Je le parierais aussi, surtout depuis que j'ai vu sa mère.

Emilie (*embarrassée.*) Mon père. . . Je n'en ai plus. Je ne l'ai même jamais vu. Il était mort quand je suis née. Oh! s'il vivait encore!

M. Beauval. Et tu ne sais pas qui il était; comment il s'appelait?

Emilie. Ma mère vous en instruira mieux que moi.

M. Beauval. Ne pourrais-je pas lui parler?

Henriette. Oh, oui, mon papa. Elle va venir elle-même; elle ne m'a demandé qu'un moment pour s'arranger un peu.

M. Beauval. Et qui t'a élevée?

Emilie. Elle seule, Monsieur. Elle m'a appris à lire et à écrire. Elle m'instruit dans ma religion, et me donne quelques leçons de dessin.

M. Beauval. De dessin! Je n'en doute plus; c'est un rejeton de quelque famille distinguée, que des malheurs ont réduite à l'indigence.

Henriette. Ah! la voici qui vient.

Marcellin. Est-ce elle?

M. Beauval (*à part*). Je brûle d'éclaircir ce mystère. Cette enfant me rappelle des traits connus, mais que je ne puis encore démêler.

SCÈNE IX.

M. Beauval. Mme. Joinville. Marcellin. Henriette. Emilie.

Emilie (*courant au-devant de sa mère, qui paraît embarrassée en voyant M. Beauval*). Venez, maman, ne craignez rien. C'est le père de ces deux aimables enfants qui nous montrent tant d'amitié, et il est bon, aussi bon que ses enfants.

Mme. Joinville (*s'avance timidement. Henriette lui prend la main avec vivacité, et l'entraîne vers son père.*)

Henriette. Oh, notre bon papa est instruit de tout.

Mme. Joinville. J'ose me flatter, Monsieur, que vous n'avez pas soupçonné mon Emilie. . .

M. Beauval. On n'a besoin, Madame, que de vous voir, vous et votre fille, pour prendre de vous l'opinion la plus avantageuse.

Marcellin. Elle s'appelle Emilie. O mon papa! on voit bien qu'elle n'était pas née pour glaner.

Mme. Joinville. La nécessité impose quelquefois des lois cruelles; et pourvu qu'on ne fasse rien de déshonorant. . .

M. Beauval. On ne doit point rougir de la pauvreté; elle peut s'allier avec les vertus. Mais oserais-je vous demander, Madame, qui vous êtes?

Henriette. Elle s'appelle madame Laborie.

Mme. Joinville. Je ne crois pas, Monsieur, devoir vous déguiser mon vrai nom. Je me vois même dans la nécessité de vous le découvrir, pour me justifier, dans votre esprit, de l'état dans lequel vous me voyez descendue. Cependant je voudrais (*elle regarde les enfants*) vous faire cet aveu sans témoins.

Ce n'est pas que je rougisse de mon abaissement, mais si mon nom était connu, je craindrais de trouver parmi les gens du peuple des âmes peu généreuses, qui se feraient peut-être un plaisir de m'humilier, parce qu'il nous arrive souvent de ne pas agir plus noblement à leur égard, lorsque nous sommes dans la prospérité.

Marcellin. Eh bien, je n'écouterai point.

Henriette. Et moi, je n'en dirai pas un mot, je vous assure; et qui que vous soyez, Emilie sera toujours ma bonne amie.

M. Beauval. Croyez, Madame, que je ne vous aurais pas demandé ces particularités sans un intérêt pressant, et si je n'étais dans la résolution de réparer les injustices du sort.

Mme. Joinville. Je suis née d'une famille noble, mais peu favorisée de la fortune. J'ai passé ma jeunesse à Paris, auprès d'une dame de condition, en qualité de demoiselle de compagnie. Il y a huit ans que je fis connaissance avec monsieur Joinville, lieutenant-colonel de cavalerie, qui était venu passer quelques mois dans la capitale.

M. Beauval (*avec transport*). Joinville! Joinville!

Mme. Joinville. Il prit de l'inclination pour moi; ses vertus m'avaient prévenue en sa faveur; je lui donnai ma main; et quelques jours après notre mariage, nous nous retirâmes dans une terre qu'il possédait en Provence.

M. Beauval. Oh, c'est lui, c'est lui! je retrouve tous ses traits sur la figure de cette enfant.

Mme. Joinville. Que dites-vous, Monsieur?

M. Beauval. Poursuivez, Madame, je vous en conjure.

Mme. Joinville. J'abrègerai autant qu'il sera possible. Nous commençons à goûter dans une paisible retraite les douceurs de la plus tendre union.

Mais, hélas! les fatigues de la guerre avaient altéré la santé de mon époux, et une maladie cruelle termina sa vie en peu de jours. (*Elle laisse couler des larmes.*)

Henriette (*à Emilie*). Pauvre enfant! tu as été orpheline bien jeune.

Emilie. Hélas! même avant d'être née.

Ame. Joinville. Il me laissa enceinte de cette enfant que vous voyez. Je lui donnai la naissance dans la douleur. Aussitôt que les frères de mon mari, gens durs et intéressés, virent qu'il n'y avait point d'héritier mâle, ils se mirent en possession de ses fiefs; et comme nous avions de jour en jour différé de faire revêtir les articles de notre mariage de toutes les formalités essentielles, je fus obligée de me contenter de ce qu'ils voulurent bien me laisser pour ma fille et pour moi.

M. Beauval. Leur indigne avarice me fait juger que la somme fut modique, et ne put vous suffire longtemps.

Ame. Joinville. Elle me servit à vivre encore quelques années en Provence, dans l'attente d'un léger douaire que je me flattais d'obtenir. Enfin, lorsque je vis mes espérances déçues, je pris la résolution de retourner à Paris, auprès de mon ancienne bienfaitrice. J'appris, à mon arrivée, que cette dame venait de mourir. Je n'eus, pour lors, d'autre ressource que de vendre ce qui me restait de mes bijoux et de mes habits, et de subsister du travail de mes mains. Je me retirai à Nanterre, pour y vivre inconnue. Il y a quelque temps que j'y rencontrais, par hasard, une femme que j'avais connue autrefois, et qui demeure dans ce village.

Henriette. Mon papa, c'est la vieille Marguerite.

Ame. Joinville. Elle avait servi chez la dame, dont je vous ai parlé. Je lui avais donné dans une cruelle maladie des soins qui me valurent son attachement. Je lui exposai ma situation: elle me proposa de venir demeurer ici, où je pourrais vivre dans une

obscurité plus profonde. C'est à elle que je dois l'hospitalité: et comme elle n'a personne pour lui fermer les yeux, elle m'a fait entendre que j'hériterais à sa mort de sa petite chaumière. Vous voyez. . .

M. Beauval. C'en est assez, Madame. Cette généreuse femme ne me surpassera point en reconnaissance. J'ai une joie inexprimable de pouvoir enfin acquitter une dette que j'ai contractée envers votre digne époux.

Ame. Joinville. Comment, Monsieur, est-ce que vous l'auriez connu?

Marcellin. Le père de cette bonne Emilie!

Henriette. O ma chère Emilie! Je vois que nous allons te garder avec nous. Mais quoi, tu pleures?

Emilie. Ne me plaignez pas, je ne pleure que de plaisir.

M. Beauval. C'est à lui que je dois la vie: quel bonheur pour moi de pouvoir reconnaître ce bienfait envers son épouse et son enfant! J'ai servi sous lui pendant la dernière guerre d'Allemagne. Dans une affaire malheureuse, où j'étais épuisé de fatigues, un cavalier ennemi avait le sabre levé sur ma tête. C'en était fait de moi, si mon digne lieutenant-colonel ne m'eût sauvé, en se précipitant sur lui.

Ame. Joinville. Je le reconnais bien à ces traits; il était aussi brave que généreux.

M. Beauval. Quelques jours après, je fus commandé en détachement pour une expédition périlleuse. Nous fûmes enveloppés et forcés de nous rendre, après une longue résistance. Mes équipages avaient été pillés. J'étais dénué d'habits et d'argent. M. Joinville fut instruit de mon sort, et me fit recommander au général ennemi. J'obtins, grâce à lui, tous les secours dont j'avais besoin, dans le traitement d'une blessure profonde que j'avais reçue. Je fus plus de deux ans à me rétablir; et, lorsque je revins dans ma patrie, je n'eus que le temps de l'embrasser à mon passage, étant

obligé de m'embarquer aussitôt pour les Indes. Un mariage avantageux que j'y ai fait m'a ramené, il y a six ans, en France. Je me disposais à voler dans ses bras, lorsque j'appris qu'il ne vivait plus. Que j'étais loin de penser que son épouse et sa fille fussent dans la situation où j'ai la douleur de vous trouver!

Mme. Joinville. Grand Dieu, grand Dieu! par quelles voies miraculeuses m'as-tu conduite ici?

Marcellin (à *Emilie*). Quoi! ton père a sauvé la vie au nôtre.

Henriette. Combien nous devons t'aimer!

M. Beauval. Viens, mon Emilie: tu retrouveras en moi le père que tu as perdu. Mes enfants ont aussi besoin d'une seconde mère qui remplace celle qui leur a été enlevée. L'éducation que vous avez donnée à votre aimable fille (*Emilie s'avance vers lui, et lui baise la main*), me fait voir, Madame, combien vous êtes digne de remplir un emploi si délicat. Je vais prendre toutes les précautions nécessaires, pour que vous n'avez plus à craindre, une seconde fois, les coups imprévus de la fortune. (*A Emilie qui lui tient encore la main.*) Oui, ma chère fille, je ne mettrai plus de différence entre toi et mes enfants. Tu es la vivante image de ton généreux père; et tu es aussi digne de ma tendresse, qu'il l'était de ma reconnaissance.

Mme. Joinville (*saisissant avec transport la main de M. Beauval*). Comment pourrais-je répondre à tant de bienfaits, Monsieur? Je n'ai que des larmes pour exprimer ce que je sens.

Henriette (*l'embrassant*). O ma nouvelle maman, vous serez donc toujours auprès de nous avec Emilie? vous verrez comme nous serons empressés à vous obéir!

Marcellin. Oui, Emilie sera ma seconde soeur. Elle n'ira certainement plus glaner. Ah! méchant Hubert, comme je vais me moquer de toi!

Mme. Joinville. Mon cher petit troupeau, de

quelle joie vous remplissez mon âme! au lieu d'un enfant, j'en ai donc trois. Non, aucune mère ne m'égalera pour les soins et pour la tendresse (à *M. Beauval*). Permettez-vous, Monsieur, que j'aie à apprendre cette heureuse nouvelle à ma bonne Marguerite? Je crains qu'elle n'en meure de plaisir.

M. Beauval. Rien de plus juste, Madame, et moi, je vais faire préparer votre appartement.

Henriette. Mon papa, me permettez-vous de suivre Emilie et ma nouvelle maman?

Marcellin. Et moi aussi, je voudrais bien aller avec elles?

M. Beauval. Je le veux bien, mes enfants. Vous ramènerez ensuite Mme. Joinville et sa fille, sans oublier la bonne Marguerite, que j'invite aussi à venir dîner avec nous.

Marcellin (à *Emilie qui veut emporter la corbeille*). Non, Emilie, cela n'est plus fait pour toi. La corbeille restera ici.

Emilie. Ah, Monsieur! pour rien au monde je ne donnerais cette corbeille. Je lui dois mon bonheur, le bonheur de ma mère, celui de vous avoir connu, notre vie et notre bien-être. Non, ma chère petite corbeille, je ne rougirai jamais de toi. (*Elle la relève, et s'en charge avec beaucoup de peine*).

Henriette. Du moins, ôtez-en les épis: elle sera plus légère.

Emilie. Non, ces épis sont à moi; car le bon vieillard me les a bien donnés, quoi qu'en ait pu dire Hubert. Je veux en faire présent à notre vieille Marguerite.

M. Beauval. Elle ne sera pas oubliée à la prochaine moisson, et dès ce moment elle a du pain assuré pour toute sa vie.

Mme. Joinville. Que le ciel vous récompense de votre générosité, dans vos enfants.

Գ. ԵՐԿԱՅՆ ՊԵՏՐՈՒԹՅՈՒՆ
 Զարմանալի աշարհ-իւն.

I.

Madame de Grunau menait dans sa belle maison de campagne une vie triste et solitaire. Des pertes douloureuses, en la frappant coup sur coup avaient détruit son bonheur. Depuis deux ans, la mort lui avait enlevé un époux qu'elle aimait tendrement. Accompagnée de ses trois jeunes enfants, elle avait suivi le convoi de cet époux si cher. L'année d'après, deux de ses enfants, garçons pleins d'amabilité, donnant les plus belles espérances, moururent des suites de la petite vérole; et elle allait bien souvent arroser de ses larmes les fleurs qu'elle avait plantées sur ces trois tombes. Au commencement de l'année où nous reportons ce récit, elle avait appris l'affligeante nouvelle que son frère, le seul qu'elle eût, brave officier, qui servait depuis plusieurs années, était mort glorieusement en combattant pour la patrie; et cette dernière perte mettait le comble à sa profonde douleur. La seule enfant qui lui restait, charmante petite fille de huit à neuf ans, appelée Mélanie, était alors la seule consolation qu'elle eût sur la terre.

Cette tendre mère voulut être elle-même l'institutrice de sa fille. Un jour elle était assise près de sa petite table à ouvrage près de la fenêtre, et Mélanie debout à côté d'elle lui faisait une lecture édifiante, lorsque la porte s'ouvrit; un étranger se présenta d'un air assez gauche, et, tirant de sa poche un morceau de papier, il dit qu'il venait réclamer le paiement d'une vieille créance que feu M. de Grunau avait contractée envers lui: c'était, disait-il, une bagatelle de deux mille écus. Madame de Grunau trouva cette dette fort invraisemblable, d'abord parce que son mari ne lui en avait jamais parlé, et que d'ailleurs cet individu, qui se prétendait créancier, avait plutôt

les manières et le costume d'un vagabond que d'un homme en état de prêter une somme aussi considérable. La pauvre dame était cependant fort embarrassée; par un malheureux hasard, aucun de ses domestiques ne se trouvait en ce moment à la maison. La femme de chambre avait demandé et obtenu la permission d'aller à la ville voisine visiter sa mère, malade à toute extrémité, et le cocher l'y avait conduite. Les autres domestiques travaillaient dans la prairie à charger et à rentrer le foin. Madame de Grunau dit tout bas à sa fille d'aller appeler le régisseur. Le vieillard arriva aussitôt, et à la première vue il déclara le billet faux et la signature contrefaite. L'étranger éleva la voix, et, avec des juréments épouvantables, il chargea la mémoire de feu M. de Grunau des accusations les plus atroces et les plus calomnieuses. La veuve, ne voulant pas que Mélanie entendît de si odieux discours, commanda à la petite d'aller se promener au jardin. L'étranger commença alors à débiter un récit très-long et très-embrouillé dans lequel il cherchait à expliquer comment M. de Grunau, dans sa jeunesse, lorsqu'il faisait ses études à l'université de **, lui avait emprunté cette somme pour satisfaire son penchant à la dissipation. Enfin le vieux régisseur perdant patience, s'écria: Retirez-vous, vous n'êtes qu'un calomniateur et un escroc. Si mon défunt maître vous avait dû seulement dix écus, vous lui auriez depuis longues années demandé cet argent, dont vous paraissez avoir grand besoin; vous n'auriez pas attendu jusqu'à ce jour, plus de deux ans après sa mort. Mais l'étranger persistant toujours à être payé, il s'éleva entre le régisseur et lui une longue et violente altercation. Madame de Grunau aurait bien voulu alors que ses domestiques fussent là pour mettre cet individu à la porte ou pour l'arrêter. Enfin il se retira furieux et en menaçant la dame de la poursuivre en justice.

Quand il fut parti, Madame de Grunau, encore très-émue de cette scène, descendit au jardin pour rejoindre son enfant. Elle la chercha partout, mais en vain, la petite Mélanie avait disparu! Au bout du jardin passait une rivière assez rapide. Près du bord escarpé elle aperçut le petit arrosoir dont l'enfant se servait ordinairement pour arroser ses fleurs. La pauvre mère saisie d'effroi faillit perdre connaissance. En cet instant même un petit berger, qui gardait les moutons non loin de là, accourut, et lui apporta le chapeau de paille de Mélanie. Ce jeune garçon déclara qu'il avait vu ce chapeau flotter sur l'eau et s'aller accrocher aux branches d'un buisson qui bordait la rivière, et qu'à ce joli ruban bleu qui l'entourait, il l'avait reconnu pour celui de la petite demoiselle. — Grand Dieu! s'écria la mère en pâlisant et levant ses mains vers le ciel: mon enfant serait-elle tombée dans la rivière? — Hélas! répondit le petit berger en sanglotant, je crains bien que la pauvre petite demoiselle ne soit noyée! Regardez, Madame, depuis la place où vous voyez, son arrosoir jusqu'au bord de l'eau, l'herbe est toute foulée. Oh! la bonne Mélanie, combien je la regrette! Encore hier au soir elle est venue m'apporter un morceau de si bon pain! La malheureuse mère s'écria: Oh! cours, cours bien vite appeler du monde, peut-être est-il encore temps de sauver ma fille! Puis au même instant elle courut elle-même chez le régisseur en s'écriant avec l'accent du désespoir: Mélanie a disparu! Mélanie est tombée dans la rivière! Tout le village accourut pour chercher l'enfant; mais toutes les recherches furent inutiles.

Depuis, la pauvre mère passa les jours et les nuits dans l'affliction. Hélas! disait-elle sans cesse, mon époux bien-aimé et mes trois enfants m'ont été enlevés; mon frère a péri sur le sol étranger. Seule de toute ma famille je suis restée sur la terre, abandonnée de tous

les miens! Les biens de la fortune que je possède ne sauraient me procurer aucune jouissance, le monde entier me semble une vaste solitude.

2.

Le frère de la noble dame, M. de Berg, n'avait point péri comme on le croyait. Capitaine de husards, il avait été blessé et renversé de cheval dans une mêlée furieuse; et ses soldats qui le croyaient tué l'ayant laissé sur le champ de bataille, il fut relevé par les ennemis et conduit dans le fond de la Sibérie. Là, il ne put trouver aucune occasion de faire parvenir ses lettres à sa famille, et lui-même ne put en obtenir aucune nouvelle.

Enfin la guerre cessa, M. de Berg, compris dans l'échange des prisonniers, et nommé au grade de major, reprit avec son régiment la route de sa chère patrie. En traversant une petite ville, il apprit qu'à quelques lieues de là un de ses amis habitait un château isolé dans les montagnes. M. de Berg alla lui rendre visite. Là, il eut la douleur d'apprendre la mort de son beau-frère. Du reste son ami ne put lui donner des renseignements précis sur la position actuelle de la veuve et des trois enfants. Le soir, M. de Berg, suivi de son domestique, entreprit, quoiqu'il ne connût pas cette contrée aride et sauvage, de retourner à la petite ville où était cantonné son régiment; il s'égara. Déjà l'automne était fort avancé. La lune éclaira un moment les deux voyageurs cheminant au milieu des sombres sapins, mais bientôt elle se cacha; des nuages épais couvrirent le ciel, un vent furieux secoua les arbres de la forêt, et de fortes averses entremêlées de flocons de neige battaient le visage du major. L'obscurité devint si épaisse qu'à peine on pouvait distinguer le firmament à travers les branches. M. de Berg dit à son domestique: Nos chevaux sont harassés; il

faudra malgré ce temps affreux passer la nuit dans cette forêt sauvage. — Eh bien, ce ne sera pas la première fois que nous bivaquerons, répondit Haska, son hussard; je vais allumer ici un bon feu, et si nous n'avons ni à manger ni à boire, du moins nous nous chaufferons. — A ces mots il mit pied à terre, attacha les chevaux à un arbre et chercha un endroit à l'abri du vent et de la pluie. Mais il s'efforça vainement d'allumer du feu; les branches et les feuilles étaient trop mouillées. Cependant l'ouragan et la pluie se calmèrent peu à peu. Tout à coup il leur sembla entendre dans le lointain les aboiements d'un chien. Dieu soit loué, s'écria Haska, nous ne devons pas être éloignés d'un village ou d'une métairie. Je le présume, dit le major; remontons à cheval, et allons du côté d'où partent ces aboiements.

Après avoir marché quelque temps, ils virent de loin une lumière briller entre les arbres. Cette lumière disparaissait par intervalles, et reparait quelques instants après. Enfin ils arrivèrent à une maison isolée dans la forêt; il y avait grange, écurie et jardin, le tout entouré d'un mur assez élevé. La clarté d'un bon feu qui pétillait dans lâtre de la cuisine jetait un reflet rougeâtre sur les arbres et diminuait un peu les ténèbres. La maison paraissait construite avec beaucoup de solidité. Les fenêtres étaient garnies de barreaux de fer. Les deux cavaliers mirent pied à terre, et, conduisant leurs chevaux par la bride, firent le tour de cette maison pour en chercher l'entrée, et trouvèrent la porte cochère. Le domestique, après avoir vainement frappé à plusieurs reprises, redoubla de toute sa force. Enfin un petit guichet pratiqué à l'un des battants de la porte s'ouvrit; une lumière brilla au travers de l'étroit grillage de cette ouverture, et une voix demanda: Qui êtes-vous? — Nous sommes, répondit Haska, des voyageurs égarés dans la forêt.

— Hum, hum, grommelait la voix, vous arrivez à une heure fâcheuse! Combien de personnes? — Nous sommes deux, et nos deux chevaux, répondit Haska. — Hum, hum, grommela encore la voix: ainsi en tout quatre têtes! En disant ces mots un vieux visage tout couvert de rides s'approcha du petit guichet pour mieux examiner les étrangers.

Pest! pensa le major, si ce n'était cette coiffure de femme, je serais tenté de jurer que c'est la figure rebarbative d'un vieux hussard. Il s'approcha et dit: Madame, ayez la bonté de nous accorder un gîte pour la nuit. — Eh bien, dit la vieille, comme vous m'avez l'air d'un jeune seigneur bien aimable, je consens volontiers à vous donner l'hospitalité. En disant ces mots elle ouvrit un des battants de la porte cochère, le major entra; et son domestique tenant les deux chevaux par la bride, le suivit. — Voici la porte de l'écurie, dit la vieille; vous trouverez une lanterne accrochée à droite en entrant. Donnez-la-moi, je vais vous l'allumer. Vos chevaux trouveront une bonne litière et du foin à discrétion, et quant à l'avoine, je n'en manque pas non plus.

Haska conduisit les chevaux à l'écurie. Le major y entra aussi pour s'assurer s'ils y seraient bien, et il se montra fort satisfait. Dans cet intervalle la vieille referma soigneusement la porte cochère et mit les clefs dans sa poche. — Maintenant, aimable cavalier, dit la vieille hôtesse, donnez-vous la peine d'entrer dans la maison. — Très-volontiers, répondit le major; mais, je vous prie, ma bonne mère, veuillez me préparer à l'instant même à souper et surtout une bonne soupe qui puisse me réchauffer l'estomac, car je grelotte comme un caniche qui vient de tomber dans l'eau, et nous sommes affamés comme des loups. — Bien, dit l'hôtesse; mais je regrette beaucoup de n'être pas à même de vous traiter comme je le désirerais.

Mon fils, le maître de la maison, est absent, je le remplacerai de mon mieux. Comme vous voyez, je suis boiteuse et peu alerte. Faire la cuisine, mettre le couvert et servir à table, c'est à mon âge trop de besogne à la fois. Je vais donc appeler la jeune Ursule, ma petite-fille, pour vous servir à table. La pauvre enfant est muette, elle ne sait pas prononcer une parole, et c'est vraiment dommage, car elle entend fort bien et comprend tout ce qu'on dit, et pour une petite marmotte comme cela, elle n'est vraiment pas maladroite. Cependant avant une demi-heure mon fils sera de retour, et alors le service et la conversation iront mieux.

3.

Le major s'asseyait devant la cheminée pour se réchauffer un peu, lorsqu'il vit entrer une petite fille, encore fort jeune, portant la nappe et les couverts. C'était la petite Ursule dont la vieille lui avait parlé. Elle avait le teint extrêmement pâle, les traits délicats et bien dessinés; mais on y voyait l'expression d'une profonde tristesse. Cette mélancolie dans un âge si tendre toucha vivement le major. Il lui adressa des paroles affectueuses, et lui dit combien il était peiné de la savoir muette, vu qu'il se voyait privé par là du plaisir de lier conversation avec elle. L'enfant le fixa d'un regard aimable mais douloureux; et, après l'avoir, par une révérence gracieuse, remercié de l'intérêt qu'il lui témoignait, elle posa le doigt sur ses lèvres, en signe de silence, puis elle se mit à couvrir la table et se retira.

Quelques instants après, Ursule revint, apportant la soupe. Le major se leva et se mit à table. Il remarqua que, contre son attente, le linge de table était très-propre et de la plus grande beauté; le couvert, la salière et l'huilier étaient en argent. Il

trouva aussi la soupe excellente. Il adressa à la petite des éloges sur la manière dont elle le servait; puis il ajouta: Grâce à Dieu, j'ai trouvé un bon gîte; oh! comme je vais dormir et me reposer de toutes les fatigues du voyage! A cette exclamation de contentement, la jeune enfant fixa sur le major un regard d'inexprimable douleur, ses yeux se remplirent de larmes, et elle se hâta de quitter la chambre.

Il est singulier, pensa le major, que cette enfant soit si triste. A la vérité, avoir la faculté d'entendre parfaitement tout ce qu'on dit, et ne pouvoir répondre une parole, ce doit être chose bien pénible. Cependant j'ai dans l'idée que la tristesse de cette petite doit avoir encore d'autres motifs. En vérité, je la plains, cette pauvre petite; je donnerais je ne sais quoi pour connaître les véritables causes du chagrin de cette aimable enfant, et surtout pour y remédier.

Un moment après, Ursule vint apporter du chevreuil rôti à la broche et de la salade. En posant ces plats sur la table, elle glissa furtivement à côté de l'assiette du major un petit bout de papier. Elle lui fit signe des yeux en les dirigeant tantôt sur le papier, tantôt vers la fenêtre de la cuisine, puis elle s'éloigna précipitamment. En promenant ses regards autour de lui, le major remarqua que la fenêtre désignée par la petite donnait sur la cuisine attenante à cette chambre, et que la vieille hôtesse se tenait aux écoutes et épiait ce qui se passait dans la chambre. Le major avait compris aux signes de la petite muette qu'il devait lire ce papier en secret; il le rapprocha donc de son assiette, sans le lever de la table, et il y lut ces mots tracés au crayon et écrits d'une main tremblante:

» Vous êtes tombé dans un repaire de brigands;
 » cette nuit même on va vous assassiner. Soyez sur
 » vos gardes. Puisse le bon Dieu vous être en aide et
 » vous sauver . . . et me sauver aussi en même temps!«

Le major fut consterné. Il délibéra en lui-même s'il ferait mieux de prendre la fuite ou de se mettre en état de défense. Cependant il doutait encore que le danger fût bien réel.

En ce moment, Haska, son fidèle domestique entra, apportant le manteau et la valise qui renfermait tout ce dont son maître pouvait avoir besoin pour passer la nuit. Afin de n'être pas compris de la vieille hôtesse, le major parla à son domestique en langue hongroise. Il lui expliqua le contenu du billet, afin de délibérer ensemble sur les meilleurs moyens d'échapper au péril qui les menaçait. Le domestique en fut d'abord effrayé. Oh! dit le major, gardons-nous bien de perdre courage. Quoique cette affaire soit fort peu risible, ayons l'air d'en parler tout en riant. Car si elle nous voyait un air sérieux et consterné, la maudite vieille qui nous observe en pourrait concevoir de soupçons. Haska commença aussitôt à rire aux éclats comme si son maître avait dit quelque chose de très-comique. — Eh bien, ce bruyant éclat de rire, lui dit son maître, ne serait pas précisément nécessaire. Va chercher d'abord mes pistolets d'arçon. Ils me serviront en tous cas pour repousser la première attaque. Puis mon sabre que voilà, me rendra aussi, je pense, un assez bon service. Mais applique-toi à visiter tous les coins et recoins de cette maison; vois si tu y découvres quelque chose de suspect, soit des armes ou des objets volés; s'il n'y aurait pas quelques individus cachés, et s'il serait urgent ou non de nous sauver par une prompte fuite. En attendant je ferai en sorte de retenir l'hôtesse et de l'empêcher de te suivre et de t'espionner. Dès qu'elle voudra quitter sa cuisine je l'appellerai ici; et je l'occuperai continuellement à jaser.

Haska partit. Au bout d'un quart d'heure il revint avec les pistolets du major qu'il posa sur la

table. Il avait l'air tout effaré, et dit: J'en ai vu assez! Dans le fond de l'écurie j'ai remarqué un petit réduit avec une couchette, destinée selon toute apparence pour le valet d'écurie. En visitant ce taudis avec soin, j'y ai découvert une trappe; je l'ai ouverte, j'ai descendu, et qu'ai-je vu, grand Dieu! Un amas de vêtements de toute espèce du drap le plus fin, de velours et de soie, la plupart tachés de sang. Entre autres un gilet de satin, qui devait avoir appartenu à quelqu'un de haute distinction, était troué d'un coup de poignard juste à la place où était le coeur, et tout le gilet était rempli de sang. Un frisson d'horreur m'a fait dresser les cheveux sur la tête. Il n'est que trop certain que nous sommes tombés dans un repaire de brigands et d'assassins; et nul moyen de nous évader. La porte cochère est solidement fermée avec de grosses serrures dont la diabolique vieille aura caché les clefs avec soin. Le mur d'enceinte est trop haut pour l'escalader sans de longues échelles. Et puis d'ailleurs faudra-t-il donc leur abandonner nos chevaux? Au reste il paraît que du moins en ce moment pas un seul de ces brigands ne se trouve caché dans la maison. — Et quand même ils seraient une douzaine, s'écria le major, je ne les crains pas. Cependant je pense que le meilleur parti à prendre serait de profiter de l'occasion: la vieille hôtesse se trouve seule à la maison, forçons-la d'une manière ou d'autre à nous remettre les clefs, montons à cheval et faisons une retraite sûre et honorable. Je voudrais ne pas être obligé de répandre du sang.

4.

— Hé, Madame l'hôtesse! s'écria alors le major; venez un peu, j'ai un mot à vous dire. Elle entra clopin-clopant, et dit: Monsieur, me voilà; qu'y a-t-il pour votre service?

Au même instant on entendit frapper trois coups à la porte cochère. — Eh, s'écria la vieille, voilà le maître de la maison qui arrive. Permettez que j'aie bien vite lui ouvrir, ensuite je suis prête à vous obéir. Le major prit la lumière et se dirigea vers la porte cochère, comme si par politesse il voulait éclairer l'hôtesse, mais son but véritable était de voir si l'hôte venait seul ou bien s'il était accompagné d'autres brigands. Il était seul. Le major l'accompagna jusque dans la chambre, puis il se rassit à table, les deux pistolets d'arçon à côté de lui. Il lia conversation avec l'hôte, lui parla de ses campagnes et des événements de la guerre, de la politique, etc., avec un air aussi calme que s'il n'avait pas eu la moindre appréhension.

Alors son domestique, ayant fini de soigner les chevaux, entra dans la chambre, et s'assit à une autre table où on lui servit aussi à souper. Le major lui dit en hongrois : Dépêche-toi de souper, puis fais-toi montrer ma chambre à coucher pour y monter mes effets. Ensuite demande ton lit à toi, et retire-toi dans ta chambre; mais sois bien sur tes gardes; dès que tu m'auras entendu monter dans ma chambre, tu viendras m'y rejoindre tout doucement, tu apporteras ton sabre et tes pistolets.

Haska remplit ponctuellement ces ordres. Après avoir monté les effets dans la chambre destinée à son maître, il revint dans la salle, où il se mit à bâiller comme s'il était accablé de sommeil. — Oh! hé, camarade, lui dit l'hôte, vous ouvrez la bouche aussi grande que si vous aviez envie de m'avaler d'une bouchée! — Ma foi, répondit Haska en éclatant de rire, j'en aurais bien envie; mais pour l'instant j'ai encore plus d'envie d'aller me coucher. Ce matin je me suis levé de très-bonne heure, et j'ai passé toute la journée à cheval; aussi cette nuit je vais ronfler comme un sabot. Ayez la complaisance de venir me

réveiller demain à la pointe du jour, afin que j'aie le temps de soigner mes chevaux avant de nous remettre en route; mais je vous avertis qu'il faudra frapper bien fort à ma porte, faire un vacarme d'enfer, autrement je ne vous entendrai pas.

L'hôte parut on ne peut plus satisfait d'aller faire coucher d'abord le domestique; il prit la lanterne et l'éclaira en traversant la cour jusqu'à une petite chambre attenante à l'écurie, et dans laquelle on avait préparé le lit d'Haska. Quand l'hôte revint, le major continua à causer avec lui.

Cependant M. de Berg ayant remarqué qu'il jetait de temps en temps des regards furtifs sur les pistolets: — Mes pistolets vous plaisent? demanda-t-il. — Oh! je les trouve de toute beauté, répondit l'hôte; cependant vous auriez dû les laisser dans le fourreau de la selle, à l'écurie; vous n'avez nul besoin de ces armes; le hasard vous a conduit dans la maison la plus sûre de l'univers, aussi vrai que je suis un honnête homme. — J'en suis persuadé, répondit le major; mais j'ai l'habitude d'avoir toujours l'oeil sur mes armes; comme je les tiens constamment chargées, elles pourraient occasionner quelque malheur. — Il y aurait un bon moyen d'éviter tout accident fâcheux, dit l'hôte; permettez-moi de les enfermer dans ce tiroir dont vous garderez la clef, si vous voulez. — Non, mon cher hôte, répliqua le major; ne vous donnez pas la peine, je prends ces pistolets dans ma chambre à coucher; j'ai la bonne ou la mauvaise habitude, comme il vous plaira, de ne pouvoir me coucher sans avoir à côté de mon lit ces pistolets chargés.

L'hôte parut un peu surpris; il se promena quelques instants dans la chambre d'un air pensif. Mais, quoi! s'écria-t-il tout à coup, je m'aperçois à présent seulement que vous n'avez bu que de l'eau à

votre repas, ma mère a si peu de tête! elle aura oublié de vous offrir du vin. Il est de mon devoir de réparer sa faute; je vais vous chercher du meilleur vin de ma cave, et nous en boirons quelques verres ensemble.

A ces mots il sortit et se mit à crier dans la cuisine: Hé, ma mère! vous avez oublié d'offrir du vin à ce monsieur; prenez vite votre lampe, et venez avec moi. Allons percer le petit baril que nous tenons en réserve pour les grandes occasions et pour des amis particuliers.

— Quel est son dessein? pensa le major; aurait-il l'intention de me faire prendre un narcotique, ou veut-il m'empoisonner? Tenons-nous sur nos gardes!

Un instant après, l'hôte, revenant sur ses pas, ouvrit brusquement la porte en s'écriant: Monsieur, je vous en supplie au nom du ciel, venez à notre secours! ma pauvre vieille mère qui m'éclairait a fait un faux pas et s'est précipitée du haut de l'escalier dans la cave; la lampe est tombée avec elle, j'ignore si elle vit encore ou si elle s'est tuée. Venez m'aider à la relever et à la porter sur son lit. — Je le veux bien, répondit le major, prenez la chandelle et passez devant pour m'éclairer.

Ils arrivèrent à l'entrée de la cave dont la porte était une espèce de trappe. Voyez, Monsieur, regardez là-bas; ma malheureuse mère gît étendue par terre et ne donne aucun signe de vie. M. de Berg ne savait si la vieille avait réellement fait une chute ou si c'était une ruse pour l'attirer dans le fond de la cave. Il s'arrêta à l'entrée, et dit: Passez devant, mon cher hôte, et ayez soin de m'éclairer comme il faut, autrement je trébucherais moi-même sur ce mauvais escalier.

L'hôte prit les devants. Le major qui marchait derrière lui, aperçut le bout du manche d'un poignard sortant du gousset de cet homme, et dès lors

il comprit l'affreuse vérité. Le scélérat! pensa M. de Berg, il veut profiter du moment où je relèverai l'abominable vieille pour me surprendre et m'assassiner. Prenant aussitôt son parti, le major s'écria: Qui tend des pièges s'y enlance lui-même! En même temps il poussa si vigoureusement le brigand qu'il le fit dégringoler du haut en bas de l'escalier. L'hôte tomba sur l'hôtesse; la vieille se releva promptement, saisit son digne fils par les cheveux en criant: Nigaud, imbécile, scélérat! tu m'as enfoncé les côtes! Tandis qu'ils se querellaient, le major se hâta de refermer la trappe, et poussa les énormes verrous qui la fermaient en dehors.

5.

Alors M. de Berg courut à la cour et appela: Haska! Haska! Le fidèle domestique accourut aussitôt en vrai hussard hongrois, un pistolet à chaque poing et le sabre nu entre les dents. Nous n'avons plus besoin de nos armes, dit le major en souriant, les oiseaux sont pris: l'hôte et l'hôtesse sont enfermés dans la cave. — Bravo! victoire! répondit Haska; ainsi nous sommes maîtres de la place. Visitons-la bien, afin de nous mettre sur la défensive en cas de besoin. Avant tout, tâchons de trouver les clefs et de nous en emparer. A force de chercher, Haska eut le bonheur de les trouver sous une vieille marmite renversée. Le facétieux hussard les posa sur un plat et les présenta ainsi à son maître avec le même cérémonial qu'on observe ordinairement lors de la présentation des clefs d'une forteresse au général vainqueur.

Après avoir fait une perquisition exacte dans toutes les pièces du rez-de-chaussée de cette antique maison, ils montèrent à l'étage supérieur, et parcoururent les corridors étroits et toutes les chambres, pour s'assurer si personne n'y était caché. En appro-

chant d'une de ces chambres, ils entendirent parler à voix basse; ils prêtèrent l'oreille, et entendirent réciter une prière. Bon Dieu, disait une douce voix, ayez pitié de ce bon monsieur et de son fidèle domestique; protégez-les, sauvez-les de cet horrible repaire et délivrez-moi aussi.

Le major ouvrit la porte et resta immobile de surprise: Quoi! s'écria-t-il enfin, c'est toi, Ursule, que j'entends prier avec ferveur! Tu n'es donc pas muette? — Non, Monsieur, répondit la jeune enfant; mais on avait besoin de le faire croire. Les affreux habitants de cette maison ayant assassiné un monsieur étranger qui couchait ici, ils m'ont menacée de me couper la gorge, si je m'avisais de prononcer une seule parole devant des étrangers. — Rassure-toi, mon enfant; ni l'hôte ni l'hôtesse ne pourront désormais te faire le moindre mal; nous les avons mis dans l'impuissance de nuire à qui que ce soit. — O mon Dieu! s'écria la bonne jeune fille, est-ce que vous les auriez tués? — Non, répondit le major; je me suis contenté pour le moment de les enfermer dans la cave. Viens, ma petite, descends avec nous dans la salle, réjouissons-nous, et puis raconte-nous par quelle fatalité tu as été amenée dans cette maison. — O Monsieur, repartit l'enfant, ne croyez pas encore être en sûreté! Cette forêt est infestée de brigands, il y en a au moins une vingtaine, cette nuit même ils doivent se rendre ici au nombre de dix à douze, je le sais, parce que j'ai vu l'hôtesse faire des apprêts de festin pour un pareil nombre de convives. Tâchez que ces redoutables scélérats ne puissent pénétrer ici, ou nous sommes perdus.

Eh bien, suis-moi, Haska, dit le major, nous allons nous mettre dans un état de vigoureuse défense. Je pense, ajouta-t-il en s'adressant à la petite Ursule, qu'il n'y a point moyen d'entrer ici autrement

que par la porte cochère. — Non, répondit l'enfant; toutes les fenêtres sont fortement grillées. Au coin de la maison se trouve une petite lucarne en saillie, que les voleurs appellent leur fanal. L'hôte, toutes les fois qu'il attend les brigands la nuit, place une lumière sur cette fenêtre, afin de les guider. Quand ils arrivent, pour se faire reconnaître, ils frappent trois coups; c'est le signal convenu, alors l'hôte ou l'hôtesse leur ouvrent la porte.

Eh bien, dit le major, à moins qu'ils ne s'avisent d'arriver tous les douze à la fois, nous les ferons entrer. En combattre une demi-douzaine ne sera pas pour nous une si rude besogne. Viens, Haska, préparons-nous à les recevoir comme il faut. Mais d'abord va voir si la lampe brûle encore sur la lucarne.

Haska partit. Un instant après il revint et dit en riant: Il paraît que monsieur l'hôte et madame l'hôtesse sont exacts dans le service; car avant d'avoir eu la complaisance de se laisser enfermer dans la cave, ils ont eu soin de renouveler l'huile du fanal. Cette lampe jette une si vive clarté sur les dehors de la place, qu'il nous sera facile de reconnaître le nombre des brigands qui se présenteront à la porte. — Bien, Haska, dit M. de Berg, descendons maintenant, et prenons nos armes. Le brave officier, ayant quitté sa redingote, dit en riant: La vue seule de mon uniforme de hussard les fera trembler. Prends aussi ce paquet de cordes; elles serviront à garrotter ces coquins.

En ce moment trois coups de marteau se firent entendre. Haska monta vite à la lucarne, revint aussitôt et dit, à voix basse: Ils ne sont que deux. — Bien! dit le major, va ouvrir la porte cochère, et tiens-toi caché derrière le battant; le premier entré aura affaire à moi, tu te chargeras de l'autre. Place ta lanterne ici, dans ce coin, par terre.

Haska obéit, et ouvrit la porte; M. de Berg saisit au collet le premier des brigands, lui appuya le bout du pistolet sur la poitrine en lui criant d'une voix de tonnerre: Rends-toi, ou tu es mort! Le scélérat surpris et consterné tomba aux pieds du terrible major, et demanda grâce. Haska, de son côté, avait au même instant terrassé l'autre. Les deux brigands, pieds et mains bien garottés, furent traînés dans un coin au fond de la cour, et le major leur dit: Bougez ou prononcez un mot, et je vous ferai sauter la cervelle!

Au bout d'un moment, on entendit frapper encore trois coups. C'étaient deux autres brigands, apportant de gros paquets. On les introduisit comme leurs camarades, et, comme eux aussi, ils furent terrassés et garrottés. Le vaillant officier et son brave hussard demeurèrent jusqu'à la pointe du jour, chacun à son poste, mais il ne vint plus aucun brigand. — Je ne puis concevoir pourquoi les autres n'arrivent point, dit Haska: auraient-ils deviné quelque chose! N'importe! ceux qui sont pris n'échapperont point à leur juste punition.

6.

L'aurore venait de se lever au-dessus de la sombre forêt de sapins, le jour commençait à poindre. Partons, dit Haska, hâtons-nous de quitter cet infâme repaire. Mais le major lui répondit: Nous sommes encore environnés de périls. Tu l'as entendu: une bande de vingt brigands infeste cette forêt. Au moment où nous nous y attendrons le moins, une balle peut partir de ces épaisses broussailles, et nous renverser avant que nous apercevions l'ennemi. Réfléchissons d'abord sur le meilleur parti à prendre.

Tout à coup Haska s'écria: Ecoutez! n'entendons-nous pas dans le lointain le bruit des pas d'une

multitude de chevaux? je crains que toute la bande à pied et à cheval ne soit en marche pour venir ici. Il monta rapidement les degrés et se plaça en observation à la lucarne; peu d'instants après il descendit en s'écriant avec des transports de joie: Ce sont des amis! c'est un fort détachement de hussards! Il s'empressa d'ouvrir les deux battants de la porte cochère, les hussards entrèrent; et tous saluèrent M. de Berg et leur camarade Haska par des cris de joie. Puis le brigadier s'avança, et, après avoir fait à son supérieur le salut militaire, il lui dit: Nous étions fort en peine de vous, major; vous connaissant si rigide observateur de la discipline, et voyant que plusieurs heures après le moment fixé vous n'étiez pas encore de retour, nous avons pensé que vous étiez égaré dans la forêt, ou que peut-être vous étiez tombé entre les mains des brigands qui infestent cette contrée. En conséquence, après avoir pris les ordres du colonel, nous sommes montés à cheval, et munis de flambeaux nous avons parcouru cette nuit toute la forêt. Enfin nous avons découvert les traces des pas de deux chevaux. Tenez, ai-je dit à mes hussards, voilà l'empreinte des pieds de l'alezan du major; il n'y a pas dans tout notre régiment un seul cheval si bien ferré que le sien. En suivant ces traces nous avons découvert cette maison, et nous voilà!

Dieu soit loué de vous avoir amenés ici, répondit M. de Berg. Je suis sensible à votre attachement, et je vous en remercie de tout mon coeur.

Ah!... ah!... s'écria Haska, je sais maintenant pourquoi les autres brigands ne sont pas venus au rendez-vous; votre apparition dans la forêt les a effarouchés.

Le major raconta brièvement ce qui lui était arrivé depuis la veille, et il ajouta: Brigadier, placez une garde suffisante auprès des quatre prisonniers

que voilà; garrottez l'hôte et Phôtesse qui sont dans la cave, et mettez-les avec ceux-ci. Visitez toute la maison, ouvrez toutes les armoires et les coffres qui doivent renfermer des objets volés, et usez à discrétion des vivres et du vin qui doivent se trouver ici en abondance.

Les hussards mirent pied à terre et exécutèrent ponctuellement les ordres du major, surtout relativement au vin et aux vivres; et ils se régalerent de l'excellent et copieux repas préparé la veille pour les brigands.

Pendant ce temps, M. de Berg alla trouver l'enfant aux avis de laquelle il devait sa conservation. Après lui avoir rendu compte de l'heureuse issue des événements de la nuit, il ajouta: Assieds-toi à côté de moi, aimable petite, et dis-moi à présent par quelle fatalité tu te trouves dans cette maison, car je ne puis croire que tu sois réellement la fille de ce brigand, ni que l'exécrable vieille soit ta grand' mère. Raconte-moi tes malheurs en toute confiance; ne crains rien, ma chère Ursule, je saurai te protéger.

Ursule n'est pas mon vrai nom, répondit l'enfant; je m'appelle Mélanie. Des ravisseurs m'ont enlevée de chez ma mère, et m'ont transportée dans cette maison isolée. Mon père était mort deux années avant cet affreux événement, il se nommait le baron de Grunau.

O ciel! le baron de Grunau était ton père! s'écria le major tout surpris. Tu es donc l'enfant de ma sœur! et je suis ton oncle, embrasse-moi, chère Mélanie! Avant mon départ pour l'armée je ne t'avais vue qu'une seule fois, tu étais encore au berceau, je t'ai prise dans mes bras et t'ai bénie. Et à présent c'est toi qui es le bon ange dont la divine providence s'est servie pour me soustraire au fer des assassins!

M. de Berg joignit les mains, et pendant plusieurs minutes ses regards reconnaissants restèrent levés vers le ciel.

Quand les premières émotions se furent un peu calmées, il dit: Mais raconte-moi, chère Mélanie, les détails de ton enlèvement.

— Hélas! répondit la pauvre enfant, je m'en souviendrai toute ma vie! Un jour que ma chère mère et moi étions seules dans la maison, nous vîmes entrer un homme de mauvaise mine; il présenta à ma mère un écrit, et, au bout de quelques instants d'une conversation animée, je l'entendis faire du tapage et jurer d'une manière affreuse. En cet instant ma mère m'ordonna de me retirer et d'aller me promener au jardin. A peine y étais-je descendue, qu'un autre individu, à la mine encore plus sinistre, qui s'y tenait caché, se précipite sur moi, me saisit, me ferme la bouche avec son mouchoir, et m'entraîne dans la forêt voisine où une voiture attelée nous attendait. Le premier individu vint presque aussitôt nous rejoindre, s'assit dans la même voiture, et on me conduisit à cette maison.

Le major descendit avec Mélanie dans la cour, et lui fit voir les prisonniers. — Tenez, mon oncle, cria la petite en lui en montrant un qui avait les cheveux noirs et crépus, voilà celui qui est venu présenter le papier à ma mère; et cet autre-là, à la chevelure et aux favoris roux, est celui qui m'a enlevée.

Monsieur de Berg et Mélanie mangèrent quelques bouchées, puis le major donna aux hussards l'ordre du départ. Il prit Mélanie en croupe. Les prisonniers, ayant les mains liées derrière le dos et la chaîne au cou, marchèrent au milieu d'une escorte de hussards, Quatre hommes du détachement furent chargés de garder la maison et tous les objets

volés qu'elle renfermait, jusqu'à ce que la justice fût occupée les lieux et instruisît l'affaire.

En arrivant à la ville, le major alla faire sa déclaration aux autorités judiciaires et leur remit ses prisonniers. Immédiatement après une force militaire imposante reçut l'ordre de cerner toute la forêt et d'y faire une battue générale. Cette vigoureuse opération eut tout le succès désiré; on prit la presque totalité de la bande. De l'instruction de la procédure il résulta les faits suivants. Un certain Monsieur de Clauenbourg, unique parent de Madame de Grunau, homme très-riche déjà, mais en même temps très-avare, pervers et sans religion, ayant appris que la mort avait enlevé à Madame de Grunau son époux et ses deux fils; que son frère, le major de Berg, avait péri dans une bataille, et qu'il ne restait plus d'autre héritier de l'immense fortune de Madame de Grunau qu'une enfant toute jeune, Mélanie, avait engagé le chef de la bande des voleurs, en lui promettant une forte somme d'argent, à enlever cette enfant. — Contentez-vous, avait-il dit au chef des brigands, de l'enlever et ne la tuez pas, mais transportez-la loin, bien loin, et tenez-la cachée dans un lieu où vous serez sûr qu'on ne pourra point la découvrir. Du reste, ayez soin d'elle et ne la laissez manquer de rien.

Le chef des brigands se chargea volontiers de cette odieuse commission. Ce fut lui-même qui s'introduisit dans le château de Grunau, et qui, sous prétexte d'une ancienne dette, entama une longue dispute avec la dame, tandis que son camarade, qui rôdait autour de la maison, se glissa dans le jardin, s'empara de la petite Mélanie, et, après avoir posé l'arrosoir de cette enfant près du rivage, et accroché le chapeau de paille à un buisson au bord de la rivière, s'enfuit, emportant sa victime.

Le chef des brigands et tous ses complices, ainsi que l'hôte et l'hôtesse, furent condamnés à la peine capitale. Le coupable parent de Madame de Grunau dut payer une amende considérable et subir vingt années d'emprisonnement.

7.

M. de Berg s'empressa de remplacer les grossiers vêtements de Mélanie par un costume plus conforme au rang de sa famille. Puis, ayant obtenu de son colonel une permission de quitter le régiment, il partit avec la jeune Mélanie pour le château de Grunau. Sachant que sa soeur le croyait mort, il jugea prudent de la faire préparer au bonheur de retrouver sa fille. En conséquence, il descendit à Grunau chez le régisseur du domaine. Ce bon vieillard fut transporté de joie en revoyant pleins de santé le major et Mélanie. Il semblait lui-même recouvrer une nouvelle vie, il manquait de paroles pour leur exprimer les sentiments qu'il éprouvait. Ce bon vieillard courut au château.

Madame de Grunau triste, pâle et maigrie par le chagrin, était assise sur un sofa, et tenait à la main un livre qui ne pouvait la distraire de son affliction. Quand elle eut appris du régisseur que son frère vivait encore et qu'il venait d'arriver au village, elle se leva et voulut courir à sa rencontre. Mais déjà le major entrait dans le salon. Dès qu'elle l'aperçut elle se précipita dans ses bras. Mon frère! mon frère bien-aimé! s'écria-t-elle, je vous revois enfin. Vous vivez encore! Dieu soit loué; je ne serai donc plus isolée dans ce monde! M. de Berg s'assit à côté de sa soeur. Il la pria de lui raconter tous les événements survenus dans la famille depuis son départ pour l'armée. Madame de Grunau lui apprit alors, non sans verser d'abondantes larmes, que

depuis cette époque son cher époux était mort à la suite d'une maladie longue et douloureuse, mais avec toute la patience et la résignation d'un chrétien; que ses deux fils avaient péri des suites de la petite vérole; et que, pour comble de malheurs, l'unique enfant qui lui restait, la charmante petite Mélanie, s'était noyée dans la rivière voisine.

M. de Berg, qui avait écouté ce récit avec le plus vif intérêt, répondit: Il ne me paraît nullement vraisemblable que Mélanie se soit noyée, puisqu'on n'a pas retrouvé son corps. — Ah! s'écria la mère; et ses yeux brillèrent d'un rayon de douce espérance; ah! si mon enfant vivait encore! si avant de fermer les yeux, j'avais le bonheur de la revoir, de la serrer dans mes bras, ce serait pour moi une bien grande consolation. — Soyez persuadée, ma soeur, que Mélanie n'est pas morte. Je gagerais que notre cousin Clauenbourg a fait ici quelque tour de sa façon. Non, non, Mélanie ne s'est pas noyée! mais certainement on l'aura fait enlever par des brigands qui la tiennent cachée dans leur repaire. — Ah! grand Dieu, quel malheur! s'écria la mère et sa pâleur augmenta, et des larmes plus abondantes roulèrent le long de ses joues décolorées; je préférerais qu'elle fût morte que de la savoir avec des hommes pervers. Il vaut mieux mourir que de vivre dans la compagnie des méchants, dont le langage et l'exemple sont si dangereux pour la jeunesse. — Chère soeur, répondit le major, j'aime à vous voir de si nobles pensées; vous n'en sauriez avoir d'autres. Mais, vous pouvez m'en croire, Mélanie a toujours cette pureté, cette angélique innocence que vous aimiez tant. Vous ne tarderez pas à le reconnaître vous-même. Déjà on est parvenu à l'arracher des mains de ses ravisseurs.

A ces mots la mère se leva d'un bond, et, dans

le transport de sa joie, elle s'écria: O ciel! que me dites-vous? est-il bien vrai? O mon frère, je vous en supplie, ne me cachez plus rien, dites-moi tout. Vous l'avez vue, vous lui avez parlé; peut-être en ce moment n'est-elle pas loin d'ici! Oh! venez, venez, mon cher frère, conduisez-moi près d'elle.

Le major alla ouvrir la porte. Mélanie se précipita dans la chambre, et courut se jeter dans les bras de sa mère. Elle ne pouvait prononcer que ces mots: Maman! maman! ma bonne maman!

La mère s'écria: C'est toi, ma fille, ma bien-aimée fille! oui, c'est toi, tu m'es rendue! O Dieu! Dieu de bonté! soyez mille fois béni. Et, tout en versant des larmes délicieuses et pressant sur son coeur cette enfant chérie, elle répétait sans cesse: O mon Dieu, que je vous remercie!

Puis elle ajouta: Viens, mon enfant, assieds-toi ici, entre ton oncle et moi, et nous racontes bien en détail tout ce qui t'est arrivé depuis ton enlèvement.

Hélas! dit Mélanie, j'étais presque morte d'effroi au moment où je me vis saisie par l'un des voleurs et entraînée par cet homme et son complice dans une voiture qui me conduisit à une maison isolée au milieu de la forêt. La vieille hôtesse me reçut avec une joie extrême; elle me dit que depuis longtemps elle désirait mon arrivée. Elle m'exhorta à ne pas pleurer, et me servit une abondance de friandises. Elle apporta du café, du chocolat, du punch, et me pressait vainement d'en goûter. Elle me conduisit ensuite dans une petite chambre assez jolie. Vois-tu, me dit-elle, c'est ta chambre à coucher; remarque bien ce lit comme il est moelleux et comme le linge en est fin et blanc; tu seras couchée comme une petite princesse. Puis, me parlant de la nourriture, elle me fit l'énumération de tous les mets délicats qu'elle se proposait de me prépa-

rer: elle semblait attacher à cela autant d'importance que si le vrai bonheur était d'avoir une table bien servie, et comme si l'homme ne séjournait sur cette terre que pour boire et pour manger. Elle me fit quitter les vêtements que je portais, et me donna un costume de petite paysanne. M'en ayant affublée, elle me dit: Voilà qui est bien; maintenant tu es des nôtres, et à compter d'aujourd'hui l'hôte sera ton papa et tu m'appelleras ta grand'maman.

Ces deux individus mirent tout en usage pour me distraire et m'égayer. Mais il m'était impossible de m'accoutumer à vivre avec ces êtres grossiers. Mon coeur ne nourrissait d'autre désir que de retourner auprès de vous, ma chère maman. Oh! quelle différence de votre société à celle de ces gens-là! jamais je n'ai entendu sortir de leur bouche une seule parole pieuse; jamais je ne les ai vus prier Dieu, ni le matin ni le soir, ni avant ou après leurs repas. Dans toute la maison, il n'y avait pas un seul livre. Ils ne parlaient que d'argent et de richesses, ils se louaient sans cesse eux-mêmes et disaient du mal de tout le monde. Je n'osais lier aucune conversation avec eux, tant ils m'inspiraient de répugnance; je les abhorrais, j'avais peur d'eux, et j'aurais voulu rester seule dans ma petite chambre dont la fenêtre donnait sur le jardin. Là, seule, je pouvais méditer les leçons de piété et de vertu que j'avais reçues de vous, chère maman, et les histoires édifiantes que vous m'aviez racontées. Oh! combien de fois, pendant la nuit, lorsque la lune venait éclairer mon triste et solitaire réduit, j'ai pleuré et prié!

Les deux scélérats qui m'avaient enlevée, venaient très-souvent coucher dans cette auberge, et souvent ils amenaient des êtres de leur espèce. Tous ces individus, qui se regardaient là comme

chez eux, étaient encore bien pires que l'aubergiste et la vieille hôtesse. Ils s'enivraient, ils jouaient aux cartes en proférant d'affreux blasphèmes; ils chantaient des chansons et tenaient des propos dont je ne pouvais comprendre le sens, mais qui les faisaient éclater de rire; d'où je conclus que ces chansons et ces discours devaient être bien abominables, puisque des êtres si dépravés y trouvaient tant de plaisir. Quelquefois aussi ils se prenaient de querelle, se jetaient les bouteilles et les verres à la tête, et paraissaient prêts à s'égorger les uns les autres. Alors moi, pauvre enfant, je me sauvais tout effrayée et tremblante, et me réfugiais dans ma chambre. Je songeais sérieusement aux moyens de m'échapper de cet horrible repaire; mais toutes les fenêtres étaient grillées et la porte toujours soigneusement fermée.

Un soir, je vis arriver dans cette auberge un marchand ambulante qui voulait y passer la nuit. Je lui trouvai un air honnête et bon. Il avait avec lui des marchandises précieuses et beaucoup d'argent. On l'assassina pendant la nuit. Ayant entendu ses cris de douleur, je me hâtai de descendre de ma chambre, et me précipitai dans la salle du rez-de-chaussée. Je fus saisie d'horreur et d'épouvante à l'aspect de l'affreux spectacle qui s'offrit à mes yeux. Je reprochai aux assassins ce crime exécrable, et leur dis que Dieu ne manquerait pas de les en punir. Ils se moquèrent de moi, mais ils me commandèrent de ne dire à qui que ce fût ce qui venait de se passer, et l'aubergiste s'écria: Je te défends de jamais proférer une seule parole devant des étrangers: à compter de ce moment nous te déclarons muette. Il me prit par la main, m'entraîna avec violence auprès du cadavre sanglant de la victime et me cria d'un ton féroce: Regarde! si tu

as le malheur d'articuler un seul mot devant qui que ce soit, autre que ma mère et moi, voilà comme nous te traiterons.

Revenue dans ma chambre, je me jetai à genoux, je levai mes deux mains vers le ciel, et, les larmes aux yeux, je priai le bon Dieu de me tirer des mains de ces brigands. Il m'a exaucée, ce bon Dieu; il m'a envoyé bien réellement un ange libérateur, et c'est mon cher oncle, votre frère bien-aimé.

Oui, reprit la pieuse mère, lui, le Dieu de bonté, a montré sa divine miséricorde envers nous. Il a permis que toi, ma chère enfant, tu me fusses enlevée pour que tu eusses l'occasion de sauver la vie à mon frère; et vous, cher frère, Dieu vous avait conduit dans cette caverne de voleurs pour devenir le libérateur de ma fille chérie. Tout ce qu'il fait atteste sa sagesse et sa bonté paternelle.

2013 984-985

« Ազգային գրադարան

NL0059153

« Ազգային գրադարան

NL0059152

